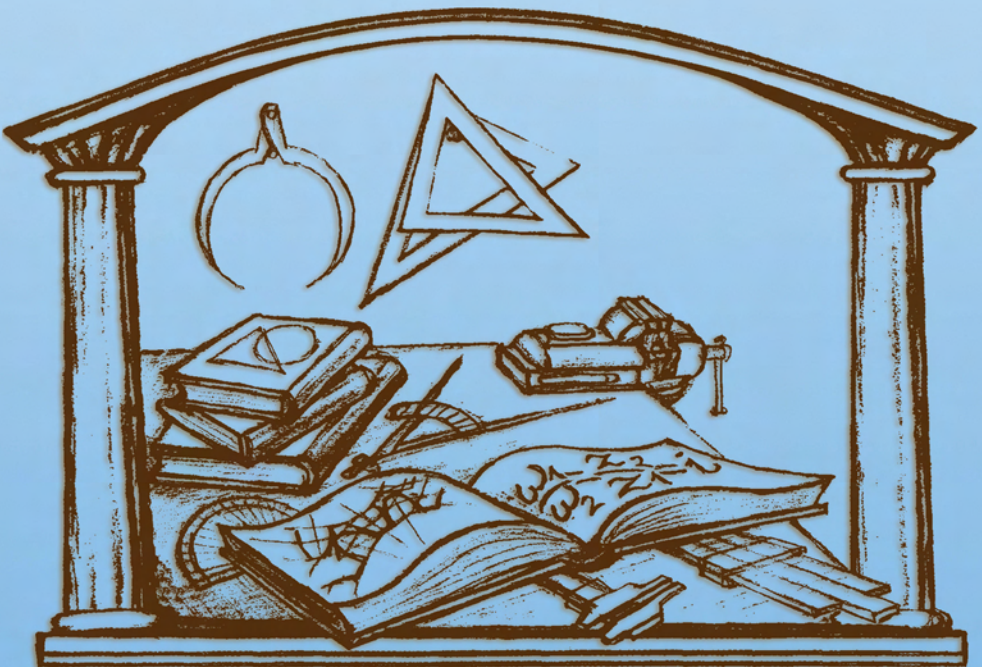

KANIZSAI GÉPIPARISTÁK EMLÉKKÖNYVE 1950–1956–2012

Szerkesztették:
Járosi Márton és Tavasz Ferenc

Kanizsai gépiparisták emlékkönyve 1950 – 1956 – 2012

*Könyvünket tanáraink és
műhelyoktatóink emlékének ajánljuk*

**Kanizsai
gépiparisták
emlékkönyve
1950 – 1956 – 2012**

Szerkesztették:
Járosi Márton
és
Tavasz Ferenc

Nagykanizsa 2012

A szöveget ellenőrizte: *Czupi Gyula*
A borítótérvet *Ágh Fábián* szobrászművész készítette.
Technikai szerkesztés: *Tábori Zita*

A fényképek a kanizsai gépiparistáktól, a könyvben hivatkozott dokumentumokból, valamint a támogatóktól származnak.

Az emléknap szervezését és az emlékkönyv megjelenését támogatták:

A technikum öregdiákjai

Nagykanizsa
Megyei Jogú Város
Önkormányzata

Nagykanizsa és Térsége TISZK
Szakképzés-szervezési Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft.

Nagykanizsai Műszaki Szakképző Iskola
Zsigmondy-Széchenyi tagintézmény

Cserháti tagintézmény

Zsigmondy Vilmos Szakközépiskolai Alapítvány

TXM OIL AND GAS EXPLORATION LTD.

Halis István Városi KÖNYVTÁR

ISBN 978-963-9782-27-3

Kiadja a Czupi Kiadó 8800 Nagykanizsa, Pityer u. 19.
Tel.: +36 93 320 766, +36 30 9371614 www.czupi.hu

Tartalom

A szerkesztők előszava	9
Városunk köszönti a gépiparistákat	13
Járosi Márton: Kanizsai gépiparisták	15
Az emlékkönyv és emléknap története	15
A technikum városa és az épületegyüttes	24
A technikum megalakulása	29
A technikumi élet	42
A technikum megszüntetése	58
Érettségítől az emléknapig	60
Tanárok életrajzai	79
Osztályablók és életrajzok	89
Nappali évfolyamok	89
1950-54-A tablóképek	90
1950-54-A osztálynévsor	91
Életrajzok	92
1950-54-B tablóképek	104
1950-54-B osztálynévsor	105
Életrajzok	106
1950-54-C tablóképek	110
1950-54-C osztálynévsor	111
Életrajzok	112
1951-55-A tablóképek	122
1951-55-A osztálynévsor	123
Életrajzok	124
1951-55-B tablóképek	128
1951-55-B osztálynévsor	129
Életrajzok	130
1951-55-C tablóképek	138
1951-55-C osztálynévsor	139
Életrajzok	140
1952-56-A tablóképek	142
1952-56-A osztálynévsor	143
Életrajzok	144
1952-56-B tablóképek	148
1952-56-B osztálynévsor	149
Életrajzok	150

1952-56-C tablókép	156
1952-56-C osztálynévsor	157
Életrajzok.....	158
1952-56-D tablókép (Kisvárdaiak)	162
1952-56-D osztálynévsor (Kisvárdaiak)	163
Életrajzok.....	164
1953-56-A Nk. 57-D Pécs tablókép.....	168
1953-56-A Nk. 57-D Pécs osztálynévsor	169
Életrajzok.....	170
1953-56-B Nk. 57-D Vác tablókép.....	174
1953-56-B Nk. 57-D Vác osztálynévsor.....	175
Életrajzok.....	176
1954-56-A Nk. 57-58 Salgótarján osztálynévsor.....	180
1957-58 Salgótarján IV/a. tábló (Kanizsaiak megjelölve)...	181
1957-58 Salgótarján IV/b. tábló (Kanizsaiak megjelölve) ..	182
1957-58 Salgótarján IV/c. tábló (Kanizsaiak megjelölve)...	183
Életrajzok.....	184
1954-56-B Nk. 57-58 Esztergom tablókép	186
1954-56-B Nk. 57-58 Esztergom osztálynévsor	187
Életrajzok.....	188
Esti évfolyamok	189
1952-53 esti évfolyam tablókép.....	190
1952-53 esti évfolyam osztálynévsor	191
1954-55 esti évfolyam tablókép.....	192
1954-55 esti évfolyam osztálynévsor	193
1953-57 esti évfolyam tablókép.....	194
1953-57 esti évfolyam osztálynévsor	195
Emlékezések.....	197
Alapításkori élmények	197
Gazda Zoltán: Az alapító évfolyam	197
Lovász György dr.: Egy pályakezdő emlékei	198
Molnár János: Gépiparista induló.....	199
Diákélmények	200
Szépe György dr.: Emlékezetes fél év a gépipariban	200
Várhelyi Erzsébet: A „sustorgásomat” azóta is őrzöm	201
Balázs Miklós: OTEC.....	203
Pintér István: Gépiparisták a sportban	204
Molnár János: A félig sikerült szerenád	204

Tavaszi Ferenc: A puskaszállító drótkötélpálya	205
Molnár János: Ejtőernyős akadályversenyen.....	207
Molnár János: Ejtőernyős repülőorvos	207
Várhelyi Erzsébet: A vöröskeresztes titkár.....	208
Kondor Zoltán: Akkor ilyen világ volt!.....	209
Hermán Béla: A technikai diákélet.....	210
Járosi Márton: Bajkál.....	211
Várfalvi Mátyás: Egy esti tagozatos emlékei.....	212
Kollégiumi élmények.....	214
Sallay Zoltán: Egy hét betegszabadság.....	214
Kutasi László: A „sztrájk”	214
Sallay Zoltán: Lélek doktor úr	216
Műhelyélmények	217
Gáspár Ferenc: Műhelygyakorlat.....	217
Tóth László: „Fiam ne rakd arra a fenekedet, amivel a kenyeredet keresed!”	219
Golecz Antal: Volt sikerélményünk	219
Nyári gyakorlatok	220
Sallay Zoltán: A diósgyőri üzemi gyakorlat	220
Wolf József: Eligazítás szakmai gyakorlat előtt	222
Sallay Zoltán: Csepel Autógyár, Vörös Csillag Traktorgyár.....	222
Kisvárdaiak	224
Bene Gusztáv: Kisvárdaiak.....	224
Szűcs Katalin: A kisvárdai leány Kanizsán	228
Haza Kanizsára 1956-ban	229
Hegedűs Miklós: Emlékeim az 1956-os forradalomról	229
Mészáros Imre: Vácra Kanizsára 1956-ban.....	231
Czotter László: Az esztergomiak	232
Politikai, ideológia élmények.....	234
Molnár János: Egyensapka	234
Tavaszi Ferenc: DISz titkárságom története	235
Molnár János: Léggömb vadászat.....	235
Várhelyi Erzsébet: Jótanulási felelős.....	237
Sallay Zoltán: MR-4 a búzaföldön.....	238
Vörös József: Diákagitátorok.....	239
Emlékezés tanárookra	240
Várhelyi Erzsébet: Pillangókisasszony	240

Balázs Miklós: Lámpás.....	240
Várhelyi Erzsébet: Barátnók maradhattok	241
Bucsi tanár úr	242
Géza bácsi	243
Járosi Márton: Emlékbeszéd Géza bácsi sírjánál	245
Érettségi után Bandi bátyám	246
Járosi Márton: Búcsú Buvári tanár úrtól	248
Járosi Márton: Mérnöktanár és konstruktőr.....	252
Járosi Márton: Búcsú Háncs Lajos tanár úrtól.....	254
Járosi Márton: Tanyasi iskolától a gépipari katedrálisáig....	256
Osztálytalálkozók.....	260
Járosi Márton: Ötvenéves szeretetünk titka	261
Sallay Zoltán: Egy elfelejtett iskola.....	264
Az alapító IV/A osztály találkozása Vértes Judittal	265
Életutak	269
Lelkó Attila: Életem legszerencsésebb döntése	269
Büki Tibor: Emlékeim	270
Tavaszi Ferenc: Deák Ferenc falujából az ő iskolájába	272
Tavaszi Ferenc: Vasgyűjtéssel a békéért	272
Tavaszi Ferenc: A táská	273
Czoczek István: Újvidékről Kanizsára	275
Wolf József: NÉKOSz-tól a szabadalmakig	276
Tavaszi Ferenc: Az alapító gépiparisták a Műegyetemen.....	279
Kelemen Valéria: Valahol mindenkinek ki van jelölve a helye	280
Bódás János: Valahol ki van jelölve a helyed! (vers)	283
Janzsó Antal – Mérksz Andor: Büszkék vagyunk a gépésztechnikus elődökre.....	284
Vitéz Somogyvári Gyula: Egy kidőlt fatörzs előtt (vers).....	292
Köszönetnyilvánítás	295
A Kiadó utószava	297

A szerkesztők előszava

Az emlékkönyv tartalma. A könyv tartalmát a jellege és összeállításának lehetőségei határozták meg. Több mint fél évszázad távlatából a még élők fennmaradt dokumentumaira, visszaemlékezéseire tudunk támaszkodni. Ezekből is csak arra, ami eljutott hozzánk. Szerencsére még több jól író iskolatársunk él, akik naplószerű írásaikat, „családragényük” részleteit elküldték nekünk. Az eltávozottak emlékeiről, teljesítményeiről eleve le kellett mondanunk, arról nem adhattunk számot. Ennek megfelelően az emlékkönyv is egy torzó: töredék, befejezetlen mű. Mindennek ellenére a még élő gépiparisták többsége úgy döntött, hogy így is érdemes létrehozni, közreadni. A kérdésre, hogy mennyiben tükröződik benne az egész, nem nekünk kell választ adni. Csak annyit tehattünk, hogy a feszített időbeli és technikai korlátok ellenére, minél több iskolatársunkat, elsősorban a Szervező Bizottság tagjait igyekeztünk lektorként is bevonni a munkába. A könyv a szervezési-feltáró munka közös eredményeit tartalmazza. A régészeti ásatások sem tudják pontosan rekonstruálni a múltat; a kultúrtörténet feltárása az elsődleges cél. Mi is arra törekedtünk, hogy könyvünk révén a kanizsai gépiparisták életműve a város kultúrtörténetének részeként el- és közismert legyen; az alapító tanárok és oktatók emléke megörökítésre kerüljön. Örömmel tapasztaltuk, hogy már maga a „feltárási folyamat” is tükrözte a hajdani kanizsai gépiparisták lelkületét, értékeit, ezért könyvünkben ezt a folyamatot is leírtuk.

Az emlékkönyv szerkezete. A kitűzött feladathoz és az említett lehetőségekhez igazodik. A cél a technikumi emlékek és az itt végzetek teljesítményének bemutatása. A szervezési-feltárási munka során az iskolatársaktól meghatározott tematika szerint tömör életrajzot és visszaemlékező írásokat kértünk. Ezek az anyagok megkésve kerültek hozzánk, s mivel Vértes Judit – akinek harmadik könyve 2012. március 31-én került bemutatásra – szuverén módon kezelte őket: a szerkesztésben már nem volt elkerülhető néhány ismétlés. Ugyanakkor emlékkönyvünkbe az utolsó pillanatban még be tudtunk építeni néhány fontos információt, amit Vértes Judit „nyomozott ki”, s amit könyvből vettünk át (ezekre a zárójelbe tett VJ monogrammal hivatkozunk). A iskolatársaink által megküldött életrajzok és az emlékező írások gyakran nem különültek el egymástól, hanem egybefolytak. Az anyagok nemzedéktársaink lehető-

ségei szerint kézzel írva, gépelve, hangszalagon, kisebb részben elektronikus formában, szóbeli közlésekben, fényképeken kerültek hozzánk. Ezek feldolgozása során arra törekedtünk, hogy lehetőleg minden hozzánk eljutott anyagot (tényt, emléket) felhasználjunk. Az *életrajzokat* az eredetileg tervezett 1700 karakter helyett 2000 karakterre igyekeztünk tömöríteni; az „életrajzokként” megküldött viszonylag önálló anyagrészekből visszaemlékezéseket szerkesztettünk, a „maradék” szövegtöredékeket a könyv „Kanizsai gépiparisták” c. bevezető tanulmányában „emlék-mozaiikként” használtuk fel. Lehet, hogy a saját emlékeinkből – talán aránytalanul – több került a könyvbe, aminek két oka van. Mi alapítókként talán intenzívebben átéltük az éveket, most pedig szerkesztőkként előnybe kerültünk. Ennyi mindent a technikai évekről mi tudunk meg először, mások csak az emlékkönyv olvasása után. A megismert „emlékzuhatag” nagyon megindított bennünket, s magunk is csodálkoztunk, hogy mennyi mindent előhozott belőlünk. Úgy gondoltuk nem tarthatjuk magunkban. A technikai évek bemutatásához szükségesnek mutatkozott egy tömör várostörténeti és épületörténeti leírás is. A rendelkezésre álló anyag mennyisége mellett természetesen az emlékkönyv terjedelmi korlátai is behatárolták lehetőségeinket.

Évkönyv pótlás. A technikumban végzett évfolyamokról nem készült évkönyv, a jogutód nélküli felszámolás miatt a tablóok többsége elveszett, megsemmisült. A tablóképeket többnyire az iskolatársaink által megőrzött fényképek felhasználásával közöljük. Ezekhez kapcsolódnak az osztálynévsorok, a tablókon látható tanárok, oktatók nevei, az osztálytalálkozóak adatai. A visszaemlékezésekre alapozva állítottuk össze a technikumban tanító tanárok és oktatók – nyilvánvalóan hiányos – névsorát, megnevezve tanított tárgyaikat. Sokuk fényképe szerepel a tablókon, de többeké nem. Ez így együtt részben pótolja az évkönyveket, s áttekinthetőbbé teszi a történetünket.

Életrajzok. Az osztályok névsora után illesztettük be a megkapott életrajzokat. Már az első körlevél kiadása után kisebb véleménykülönbség alakult ki, mivel néhányan úgy vélték, hogy az életrajzok közlése megosztó, értékmérő, minősítő jelleget ad a visszaemlékezésnek. Mi nem tartottunk, nem tartunk ettől. Szerencsére különbözőek vagyunk. Eleinktől kapott örökségeink, adottságaink, iskolánk, neveltetésünk, tanulási erőfeszítéseink, élettársunk, emberi kapcsolataink, s nem utolsósorban a

kor, amelyben éltünk, ez határozta meg életünk, teljesítményünk. A kérdés az, hogy mindezek figyelembevételével hogyan éltünk a ránk bízott talentumokkal, mit hoztunk ki magunkból, családunkból. Mit adtunk közösségünknek, a hazának, utódainknak? A technikai emlékezés természeténél fogva elsősorban technikai jellegű, de legalább ilyen fontos az emberi dimenzió is, a technikának csak eszköznek kellene lenni az emberlét kiteljesítésében. Minden élet egyformán megismételhetetlen érték. Persze a teljesítmények különbözőek, mint ahogyan iskolai osztályzataink is különbözőek voltak. A nagyobb teljesítmények felmutatása csak azt jelenti, hogy ezek alanyai adottságaik kihasználásával teljesítették feladatukat közösségükkel szemben. Az ország, a család és a technikai közösség tehetsége és alkotó ereje is tükröződik teljesítményükben, amire mindnyájan büszkék lehetünk.

Szerkesztési elveink. A beküldött anyagokat csak az elkerülhetetlenül szükséges szerkesztésnek vetettük alá, igyekeztünk azok eredetiségét megőrizni, hiszen nem könyvet írtunk, hanem szerkesztettünk. Azt is fontosnak tartottuk, hogy megőrizzük az emlékezések hangulatát, sokszínűségét. Fontos szempontnak tartottuk továbbá a könyv dokumentum jellegének fenntartását, ezért az idézett szövegrészeket dőlt betűvel írtuk, és feltüntettük, hogy az adott visszaemlékezés, vélemény kitől származik. Ahol ez nincs feltüntetve az a mi emlékünknél, megállapításunk. Amennyire lehetett, igyekeztünk elkerülni az események, történések értékelését, elemzését. A tényeknek, a személyes élményeknek kell megjeleníteni, minősíteni a kort is, amelyben tanultunk, éltünk és alkotunk. S persze a szereplőket, bennünket is. A sok-sok fénykép közül – a területi korlátokra is figyelemmel – azokat választottuk ki, amelyek egyértelműen erősítik, hangulatilag támogatják a leírt mondanivalót. Tanárainkról, oktatóinkról igyekeztünk jellemző képeket közölni, a képeken szereplő diáktársaink neveit csak kivételesen tüntettük fel. Igyekeztünk elkerülni az ismétléseket, bár ez nem sikerülhetett teljesen. A könyvben az egyes évfolyamokra utaló azonosító így épül fel: kezdő év–érettségi év–osztály, pld. 50-54-A. A forrásokat, ahonnan szövegeket idéztünk, nem külön jegyzetben, hanem szöveg közben (gyakran zárójelben) közöltük.

Ha diáktársaink, barátaink közül bárkinek az előszó és az emlékkönyv elolvasása után hiányérzete lenne, vagy valaki közülünk árnyaltabb, a

szerkesztőkétől eltérő véleményformálást tartott volna kívánatosnak, kérjük, gondoljon arra, hogy egy kissé mindannyian másként látjuk a világot és a múlt történései sem egészen egyformán jelennek meg minden ember emlékezetében.

Városunk köszönti a gépiparistákat

„Az időben minden megmarad, de olyan színtelen lesz, mint azok a nagyon régi fényképek, melyeket még fémlemezre rögzítettek. A fény, az idő lemosza a lemezről a vonások éles és jellegzetes árnyalatait. Forgatni kell a képet, s a világítás bizonyos fénytörése szükséges hozzá, hogy a vak fémlemezeken megismerjük azt, kinek arcvonásait egyszer magába szívta a tükörlap. Így halványodik el az időben minden emberi emlék. De egy napon fény hull valahonnan, s akkor megint látunk egy arcot.”

Tisztelt Olvasó!

Márai Sándornak, mint annyi mindenben, ebben is igaza van. Az 1950-es évek első felének emlékei ma már egyre halványabbak, az idő lemosa a vonásokat, az árnyalatokat, ám a képzeletbeli fémlemez fontos dolgokat őriz Nagykanizsa közelmúltjáról, olyan emlékeket, amelyek méltók arra, hogy újra a fénybe kerüljenek. Hogy újra lássunk arcokat...

A Gépipari Technikum városunk oktatástörténetének egyik mérföldköve. Az intézmény ugyan rövid ideig, 1950 és '56 között működött, mégis hozzájárult ahhoz, hogy Nagykanizsa gépipari nagyhatalom lett. Kiváló szakemberek kerültek ki a falai közül, akik ezeket az éveket mindmáig meghatározó fontosságúnak tartják, s rendszeresen találkoznak – őrzik a lángot.

A statisztikák szerint 301-en végeztek itt, további 110-an pedig ugyan a kanizsai Gépipari Technikumban kezdték meg tanulmányaikat, de amikor 1956 őszén megszüntették az iskolát, Pécsre, Kisvárdára, Esztergomba és Vácra kerültek. Az esti levelező tagozaton 55-en tanultak.

Az egykori iskola azt példázza: politikai elnyomás és önkényuralom alatt is lehet emberül, a hazához hűen élni és alkotni, ha vannak elszánt tanítók, akik önzetlenül dolgoznak a diákokért és a jövőért.

Ezért is fontos, hogy a Gépipari Technikumnak méltó emléket állítsunk, teljesítve az akkori diákok régi vágyát, s ezzel egyben eleget tegyünk a saját múltunk iránti tisztelet diktálta kötelezettségünknek.

Ám ez a kiadvány nemcsak mementó, hanem jel is. Annak jele, hogy az egykori Gépipari Technikumban végzettek alkotó szellemi energiájára ma is számít a város, hogy fontosnak tartjuk velük a kapcsolatot – éljenek bárhol is az országban, a nagyvilágban. Hisz' Nagykanizsa további fejlődéséhez mindenkire szükség van, aki kötődik a városhoz s aki képes és hajlandó is tenni ezért.

Cseresnyés Péter
polgármester

*Nézem ez újból sarjadót
és elordítom harcosan
halljátok meg ti korhadók
– kik úgy hittétek, vége van –
bénák, roncsok és összetörtek,
kiégettek és meggyötörtek!
Nincs még halál! Nincs még enyészet!
Még nem végzett velünk a végzet!
S legyen bár hegynyi omladék,
mely ránk zuhant kivájja még
győzelmes útját minden águnk,
s hajtunk, sarjadunk, kivirágzunk,
mert istenáldott dacban égünk
és csakazértis százszor élünk!*

Somogyvári Gyula:
Egy kidőlt fatörzs előtt

Járosi Márton:

Kanizsai gépiparisták

Az emlékkönyv és emléknap története

Az irka. 1950 szeptemberében négyes sorokban álltunk a felosztatott Piarista Gimnázium udvarán, az induló gépipari technikum évnnyitóján. *Vértes Imre* műhelyfőnök „ifjú Robinsonokként” köszöntött bennünket, s az új iskola és műhely felépítésére lelkesített. Az 1954. júniusi évvzárón ugyanitt sorakoztunk fel, ahol négy évvel előbb a tanévnnyitón. *Vértes tanár úr* ekkor egy „irkát” adott mindenkinek, kérve bennünket, hogy „robinsoni” emlékeinket írjuk meg ebbe a füzetbe, s ebből egy új „Kalevala” születhet. Majd ő megírja, megszerkeszti. Sajnos nem írtuk meg, Ő nem tudta megszerkeszteni...

A fenti két időpont között éltük át mi, alapítók legszebb diákéveinket, de úgy tapasztalom, hogy valamennyi évfolyam így emlékezik a saját négy évére. *Vértes Judittal* szólva: a semmiből építettünk „katedrális”.

Mi valóban magunknak építettük azt az iskolát, szinte a semmiből, s büszkéek is voltunk a munkánkra. Mindez „szokatlan történelmi körülmények” között történt, az államosított, majd szétvert piarista gimnázium épületeiben. Az alapító tanáraink többsége még a háború előtti időkből verbuválódott zseniális pedagógus volt. Az otthonról hozott tisztesség-örökségünk mellett az ő érdemük, hogy nem a kor szelleme, hanem elsősorban ők hatottak ránk. Neveltek igaz emberségre, a tisztességes munkába vetett hitre, igaz hazafiságra. Közülük is kiemelkedik *Vértes Imre* tanár úr, a „néptanító”, akiről akkor nem sokat tudtunk. Hogy miért nevezem most így őt, az a következőkből kiderül.

2007 novemberében Gazda Zoltán, volt osztálytársam hívott fel telefonon azzal a hírrrel, hogy *Vértes Judit*, a tanár úr leánya könyvet írt édesapjáról, s ő és felesége, részt vettek a könyv bemutatóján Nagykanizsán. Itt kiderült, hogy a könyv a tanár úr pályakezdéséről, az álláskeresésről, a tanyai tanítói évekről szól, vagyis a mi közös iskolai életünk előtti időszakról. Gazda Zoltán persze azonnal felszólalt; mindjárt a fenti „irkás” történettel kezdte, s méltatta a tanár úr technikumi éveit, a „robinsoni” mondást stb. *Vértes Judit* jelezte, hogy gondolt a kiegészítésre, folytatásra. Persze ő a mi éveinket nem ismerheti személyesen, csak áttételesen édesapja és a szintén a technikumban végzett bátyja révén.

Amikor Gazda Zoltán ezeket elmondta, nekem is először az „irka” jutott eszembe, ami most is megvan valahol, s a mulasztásaim egyikére emlékeztet több mint ötven év távlatából is. De azonnal felmerült bennem a mulasztás jóvátételi lehetősége is. Alig vártam a találkozást *Judittal*, akinek telefonszámát Gazda Zoltán kérte el, aki ráérezett a történet folytatásának szükségességére. A találkozóra készülve a jó hírrrel felhívtam *Tavaszi Ferencet*, legjobb barátomat, kanizsai iskolatársamat, akinek első reakciója is ez volt: „emlékszel az irkára?”, s aztán csak úgy ömlöttek belőle az emlékek. Akárcsak a Gazda Zoltán, ő is és én is a „történelmi” jóvátétel lehetőségét ismertük fel, s készek voltunk e munkában részt venni. Ilyen előzmények után találkoztam *Vértes Judittal*. A kanizsai könyvbemutató utáni meghatódottsága és boldogsága még akkor is tartott: sokunkra név szerint emlékezett, édesapjától, testvérétől hallott rólunk. Vállalta, hogy ő boldogan megírja, megszerkeszti a „robinsoni” könyvet”, ha mi segítünk neki.

A fentieket az osztály- és iskolatársakkal körlevélben tudattam. Többen megvették és elolvasták a könyvet; emlékező írásokat, fényképeket, emléktárgyakat küldtek. Közben dolgozott az édesapja letenyei éveit bemutató második kötetén, amit Letenyén, Hóbor Ferenc iskolatársunk közreműködésével mutattak be. A 2008. évi 54. érettségi találkozónkra meghívtuk Vértes Juditot, aki beszámolt az édesapja örökségének köz-hírré tételéért eddig elvégzett munkájáról, tapasztalatairól, s meglepetésünkre felolvasta a rólunk szóló „Ifjú Robinsonok” c. versét, amelyet a kapcsolatfelvétel hatására írt. Az ekkor és más osztálytalálkozón magnón és filmen rögzített, az „irkát” pótló visszaemlékezések szolgáltak alapul trilógiájának harmadik, édesapja kanizsai munkásságát tartalmazó könyvéhez. Öreg „Robinsonokként” bíztattuk a folytatásra, segítettük munkáját. Ezáltal a mi mulasztásunk jóvátétele is lehetővé vált. S hogy miért kell a „tanító örökségét” és a mi emlékkönyvünket is megírni és továbbadni? Erre a kérdésre Vértes Judit a második könyv bevezetőjében válaszol: *„minden apró hétköznapi tett hazafias cselekedet, ha jó szívvvel, értelemmel párosul, ha a közösséget szolgálja, azt segíti.”*

Az iskolatalálkozó előzményei. A nagykanizsai gépipariban végzetek osztálytalálkozói és spontán találkozásai során évek óta visszatérő téma volt a technikum emlékének megörökítése, az itt végzetek találkozójának igénye. A végzett osztályok közül többen tartották a kapcsolatot egymással, az én osztályom már az 57. évi találkozóját tartotta 2011-ben. Ezen a találkozón, június 10-én, amelyen Vértes Judit ismételen jelen volt, a névsor szerinti beszámolók sorában Balázs Miklós újból megemlítette a gépiparisták elfelejtésének fájdalmát. Gazda Zoli pedig ezt mondta: *„Hát nekem az a kérésem, hogy senki se jelentse ki magáról, hogy holnaptól öreg lesz. Maradjunk fiatalok, ügyködünk, dolgozunk, szervezkedünk, aztán jövőre újra itt találkozunk.”* Amikor aztán rám került a sor, ezt mondtam: *„ha akarunk a gépiparistáknak emléket állítani, azt nekünk kell megtenni, senki nem csinálja meg helyettünk. Ehhez mindenképp el kell, hogy elegendő akarjunk. Én elutazom Tavasz Feri barátomhoz Jászberénybe és beszélek vele, ha ő is vállalja, akkor megcsináljuk.”* Június 16-án Tavaszéknál a cseresznyefa alatt kávézgatva tájékoztattam a kezdeményről. Vállalta. Beszélgettünk, kezdtek körvonalazódni a teendők. Heteken belül beszéltem még Gazda Zolival, Kutasi Lacival, Ziegler Ilivel, akik szintén támogatták ügyünket. Én azóta minden nap erről a találkozóról álmodom. Utólag bevallom, előt-

tem is elég reménytelennek látszott az ügy ahhoz, hogy érdemes legyen érte küzdeni.

Sellye János írja: „*Küzdj, ha a cél nemes, hagyd, ha nem érdemes.*” A célunk nemes volt, érdemes hát küzdeni érte. Tudatában voltunk annak, hogy kezdeményünk megkésett, több mint fél évszázad távlatából kell a feledés homályából felszínre hozni a még élők és az eltávozottak hozzátartozóinak emlékeit. Fülemben csengtek az ötvenéves osztálytalálkozókon Gazda Zoli tolmácsolásában elhangzott sorok:

*„... S egy jóbarát, ha elmegy hirtelen,
búcsú nélkül, fájdalmas intelem:
hogy ez a sorsunk, csupán a forma más,
a kezdet és a végső állomás!
S útközben is hányféle változat:
tanulás, munka, hősi áldozat,
küzdés a célért, amely int nekünk,
és mi megyünk felé, míg élünk, csak megyünk.
De fáj, hogy egyre ritkul a menet,
a régi tábor szüntelen temet ...”*

Várnai Zseni

Ezért hát igyekeznünk kellett, azonnal munkához láttunk. Reméltük a megvalósítás esélyét, ha valóban elegenden akarjuk. Nagyon fájt nekünk, hogy Kanizsa eddig nem mutatott érdeklődést a technikum múltja, az itt végzők alkotásai, szellemi teljesítményei iránt; a neves kanizsai „iskolaváros” életéből – a számtalan átalakulás során – szinte törölték a technikai éveket, pedig hozzátartozik a város, az itteni iskolák történetéhez. Iskolánk története azt a fontos tanulságot hordozza, hogy politikai elnyomás és önkényuralom alatt is lehet emberül, a hazánkhoz hűen élni és alkotni, ha vannak elszánt tanítók, akik az „ahogy lehet” szellemében önzetlenül dolgoznak a jövőért. A mostani városvezetés fontos célkitűzésének tekinti a Kanizsán végzetek szellemi örökségének és energiájának hasznosítását a város fejlesztésében. Mivel ebbe a törekvésbe illeszkedett a mi kezdeményezésünk, a városvezetés felkarolta azt. Ezáltal teljesülhetett az itt végzett, még élő diákok régi vágya, hogy a Gépipari Technikum a város kultúrtörténetének részeként el- és közismert legyen; az alapító tanárok és (szak)oktatók emléke megőrkítésre kerüljön.

Előkészítő megbeszélés. Nagykanizsán az Önkormányzat tanácsstermébe megbeszélést szerveztem 2011. augusztus 10-ére, amelyen rajtam kívül, a következők vettek részt: Ziegler Ilona, Stahl György (Ziegler Ilona férje), Sallay Zoltán, Vértes Judit. Az ülés egy részén jelen volt Janzsó Krisztina önkormányzati összekötő, a jelenlévőket üdvözölte Cseresnyés Péter polgármester. Az ülésen megállapodtunk, hogy a Szervező Bizottság alakuló ülését, megfelelő előkészítés után, szeptember 16-án tartjuk Nagykanizsán, az Önkormányzat tanácsstermében.

A Szervező Bizottság 2011. szeptember 16-i alakuló ülése. Résztevők: 1950-54-A dr. Járosi Márton, Balázs Miklós; 1950-54-B Dömötör Árpád, 1950-54-C Tavasz Ferenc, Hóbor Ferenc; 1951-55-A Ács Mária (Bársony Rudolfné), Bársony Rudolf; 1951-55-B Sallay Zoltán; 1951-55-C Ziegler Ilona (Stahl Györgyné); 1952-56-A Zakócs Ibolya (Dara Károlyné), Csuha Gyula; 1952-56-B Bányai György; 1952-56-C Glavák István; 1952-56-D Bene Gusztáv; 1954-56-A Hegedűs Miklós. Az iskolatársakon kívül: Stahl György, Vértes Judit, az önkormányzat képviselőjében Janzsó Krisztina és Mérksz Andor a Kanizsa TISZK igazgatója.

Az ülésen résztvevőkből formálisan is megalakult a Szervező Bizottság (SZB) és megválasztotta tisztségviselőit. Elnök: dr. Járosi Márton, alelnök: Tavasz Ferenc, titkár: Ziegler Ilona. Deklaráltuk, hogy a SZB nyitott, annak munkájába a végzett „öregdiákok” közül bárki bekapcsolódhat. Kialakítottuk az emléknapi koncepcióját, amelynek lényege: Emlékkönyv szerkesztése és átadása az emléknapi résztvevőknek, a technikum szellemiségét kifejező, tanárainknak emléket állító művészi dombormű megalkotása, felavatása, az itt végzetek életének, alkotásainak bemutatása. Ez utóbbi az emlékkönyv révén valósulhat meg. Az akkor ismert címekre megküldtük az 1. sz. szervezési körlevelet, amit az Internetre is feltettünk. Ebben tájékoztattuk az iskolatársakat az addigi előkészületekről, célunk volt a találkozási igény támogatottságának és a megvalósítás realitásának felmérése.

Az emlékkönyvhöz – amelynek szerkesztését Járosi Márton és Tavasz Ferenc vállalták – kértük a jelentős technikai eseményekhez kapcsolódó dokumentumok (fényképek, leírások, könyvek, cikkek, emléktárgyak), színes történetek megküldését. A technikum tanárainak névsorát, rövid életrajzát, fényképeit, lehetőleg „munka közben”, az osztálytáblók fényképeit, az iskolatársak rövid, tematikus életrajzát, szakmai és egyéb

alkotásaik felsorolásával, lehetőleg fényképes bemutatásával. Kértük, hogy lehetőleg küldjenek életrajzi leírást az elhunytakról is.

Emlékgyűjtés. Már Vértes Judit könyvét támogató korábbi felhívásaink alapján megindult az emlékgyűjtés, és Judit szorgalmas munkája eredménnyel kecsegtetett. Többen emlékező írásokat, fényképeket, emléktárgyakat küldtek neki, magnón és filmen rögzítették az „irkát” pótló visszaemlékezéseket. Mivel az ő munkáját a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár vezetője, Czupi Gyula felkarolta, neki a könyvtárban biztosította a munkafeltételeket, célszerűnek látszott az általunk meghirdetett „emlékgyűjtést” is a Judit munkájával egyesíteni és a könyvtár infrastruktúrájára alapozni. Ettől kezdve a két folyamat kölcsönösen erősítette egymást. Találkozónk szervezésének támogatására a könyvtár kezelésében egy honlapot nyitottunk, az itteni információkat Nagykanizsa város honlapjáról is elérhetővé tettük.

Világos volt előttünk: a részvételi szándék mellett az emléknap sikeréhez a legdöntőbb követelmény, hogy elegendő forrásanyag álljon rendelkezésre, hogy erre támaszkodva a felszínre tudjuk hozni nemcsak diákjeveink emlékeit, de technikai tanulmányaink/nevelésünk eredményeit, alkotásainkat is. Az emlékkönyv ezért több a „Kalevalánál”, iskolánk teremtéstörténeténél. Az iskolai küzdelmeink, tanáraink nevelő munkájának gyümölcseit is bemutatja, sőt fél évszázad távlatából – a időtáv szinte elkerülhetetlen megszépítő torzításai ellenére – a letisztult élettapasztalat is segíti a valóság feltárását. Sajnos csak a még életben lévő és közreműködők anyagaira tudunk támaszkodni.

Érettségi találkozók. Az iskolában eltöltött négy esztendő, majd az évek során családi légkörben megrendezett találkozók összekovácsoltak bennünket. Számon tartottuk egymást. A találkozók főbb adatai az osztálynévsorokat tartalmazó résznél található az emlékkönyvben. Ezek a találkozók voltak az osztályok közösségé fejlődésének második szakaszai: az iskolai négy évben szerzett élmények ismételt rögződtek, a gyakorlati tapasztalatok alapján elmélyültek, nem egyszer új megvilágításba kerültek. Mindenesetre jobban megőrződtek; e nélkül ez az emlékkönyv se állhatott volna össze. Különösen gazdagok voltak azok a találkozók, amelyeken a társak (a feleségek és férjek) is részt vehettek. Az évek során így ők is beépültek az osztályközösségekbe, tovább gaz-

dagítva azokat. A szervezés egyik fő eszköze az első körlevéllel kiküldött kiinduló, pontosítandó, osztályonkénti címlista volt, ami a találkozót szervező iskolatársainknak rendelkezésére állt. Ezt kellett javítani, gazdagítani. Így állt össze az a címlista, amely a feltáró/kutató munka alapja lett.

A Szervező Bizottság ülésének néhány résztvevője

A 2012. február 22-i SZB ülés. Az ülésen részt vettek:1950-54-A: Járosi Márton, Balázs Miklós; 1950-54-B: Dömötör Árpád; 1950-54-C: Tavasz Ferenc, Hóbor Ferenc; 1951-55-A: Bársony Rudolf; 1951-55-B: Sallay Zoltán, Molnár János (videótelefonon); 1951-55-C: Deli Alfréd, Ziegler Iлона; 1952-56-A: Zakócs Ibolya (Dara Károlyné), Csuha Gyula; 1952-56-B: Horváth Miklós, Schleinig Pál; 1952-56-C: Glavák István; 1953-56-A: Tamás János; 1953-56-B: Kovács László; 1954-56-A: Hegedűs Miklós. Az iskolatársakon kívül: Vértes Judit, az önkormányzat képviselőjében: Janzsó Krisztina, Valkó Viktória, a Kanizsa TISZK képviselőjében: Mérksz Andor igazgató és Janzsó Antal. Meglátogatta az ülést és felszólalt Cseresnyés Péter polgármester. Az ülésről a helyi média is beszámolt.

„Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.”

(Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba)

Gépiparisták Nagykanizsán Emléknep

1950 - 1956 - 2012

MEGHÍVÓ

NAGYKANIZSA

PROGRAM:

10.00-tól Gyülekező, regisztráció a Medgyaszay Házban
Kitűzők és az emlékkönyv átvétele

12.00 – 14.00 Ünnepele a színházteremben

Himnusz

Köszöntés – Járósi Márton

Ünnepi vers

Somogyvári Gyula: Egy kidőlt fatörzs előtt – Gazda Zoltán

Cseresnyés Péter polgármester:

A gépiparisták szellemi örökségének hasznosítása a város fejlesztésében

Dr. Járósi Márton a Szervező Bizottság elnöke:

A kanizsai gépiparisták titka

Mérksz Andor KanizsaTISZK igazgató:

A gépiparisták szellemi öröksége ma is él

Gépiparista induló

13.00 – 14.00 Piarista gimnázium/technikum

Dombormű (relief) leleplezése a piarista gimnázium/technikum
főépületének falán

Koszorúzás

Szózat

Emlékfa ültetése a gimnázium/technikum kertjében

14.00 – 14.30 Halis István Városi Könyvtár

Czupi Gyula igazgató:

A kanizsai könyvtár szerepe a város életében

Vetített képek bemutatása a technikumban végzett festők alkotásaiából

14.30 – 16.15 Fogadás a résztvevők tiszteletére a
Medgyaszay Házban

*Az emléknep meghívója
és programja*

Megállapítottuk, hogy a megrendezés első feltétele teljesült, elegendően akarjuk a találkozót. Felhívásunkra addig 86-an jelentkeztek vissza, 63-an életrajzot is küldtek. Mintegy 40 visszaemlékezés is érkezett. Ezt figyelembe véve úgy becsültük, hogy 100–120 iskolatársra lehet számítani; hozzátartozókkal, tanárokkal együtt a teljes létszám 150–180 személy lehet. A szervezés intézményi feltételei és anyagi háttere addigra kialakultak.

Kitűztük az emléknapi időpontját: 2012. június 21. Jóváhagytuk a jelentkezési felhívást, s mindazokat a dokumentumokat, amelyeket azzal együtt március 7-én postáztunk. Meghatároztuk az emléknapi végleges programját: 10.00 órától gyülekező, regisztráció a Medgyaszay Házban. 12.00–13.00: ünnepély a színházteremben. 13.00–14.00 Piarista gimnázium/technikum: dombormű (relief) leleplezése, emlékfa ültetése. 14.00–14.30 Halis István Városi Könyvtár: vetítettképes bemutató a technikumban végzett amatőr festők alkotásaiból. 14.30–16.15: Fogadás a résztvevők tiszteletére a Medgyaszay Házban. Osztálytalálkozó a fenti program után, vagy másnap, 22-én, az osztályok külön szervezésében. Zsigmondy és a Cserháti iskolák látogatása június 22-én délelőtt.

A dombormű. Külön kell szólni a dombormű megalkotásáról. Ágh Fábián szobrászművész barátomnak két alkalommal is órákig beszéltem iskolánkról, a kanizsai gépiparistákról. Eljött velem Kanizsára, megnézte a helyszínt, szívta magába a gépiparista ethoszt. Aztán az SZB alakuló ülésére elkészítette a dombormű tervét, amelyet a jelenlévők egyhangúlag elfogadtak. Fő célkitűzésünk volt a szocreál korszak humanizálása. A gazdag szimbolika fő üzenete – a helyszínre is tekintettel – az építés, az emberi alkotás korszakokon átívelő klasszikus megjelenítése. Láthatók a technikusok fizikai és szellemi munkájának eszközei. Ezek segítségével a művész a kézi munkát, a gyakorlatot és az elméletet szerves egységben megvalósító technikus eszmét állította a középpontba. A felirat pedig – a történelmi korszakra is utalva – a tanároknak, oktatóknak a nemzet érdekében végzett munkáját méltatja.

A dombormű elhelyezése. A domborművet a mi időnkben kollégiumként szolgáló Sugár úti épület utcai homlokzatára, a Deák relieffel szimmetrikusan terveztük elhelyezni. Gesztust akartunk tenni a Piaris-

A dombormű terve

táknak is, akiknek birtokára akaratumkon kívül kerültünk. Az volt a célunk, hogy a domborművünk üzenete minél többekhez eljusson. Szándékunk és érvelésünk sajnos nem talált megértésre. Hosszabb egyeztetés után a Piarista Rendfőnökség csak az udvari belső tanulmányi épület északi homlokzatán kijelölt emlékhelyen engedélyezte a dombormű elhelyezését. Reméljük, hogy ez csak ideiglenes hely, idővel az őt megillető helyre kerül.

A technikum városa és az épületegyüttes

Nagykanizsa 1848-tól az I. Világháborúig. (*Várostörténetet az önkormányzat honlapjáról vettem át.*) A XIX. század közepén a 13000 lakosú Nagykanizsa a legnépesebb és leginkább polgárosodott város volt Zalában. Az 1848-as forradalom híre itt váltja ki a legnagyobb lelkesedést. Március 19-én a felsővárosi templomnál tartott nagygyűlésen világosítják fel a lakosságot a forradalom céljairól. Elfogadják a 12 pontot, kitűzik a nemzeti jelvényeket, megszervezik a nemzetőrséget. Jellasics 30 000 fős seregével ellenállás nélkül foglalja el a várost, a horvátok alaposan megsarcolják és kirabolják Kanizsát. Azonban Jellasics pákozdi veresége megpecsételi a megszálló horvát katonaság sorsát.

Kanizsa népe megtámadja, majd a várost körülvevő nemzetőrök segítségével kiveri őket a városból. Az 1849-es tavaszi hadjárat sikerei csak rövid fellélegzést hoznak, az osztrákok véglegesen beveszik a várost.

Az 1867-es kiegyezést követően merőben új viszonyok alakulnak ki a városban. A helyi nagykereskedőknek dolgozó több ezer szekerező bizonyította, hogy a város központi helyen fekszik, jelentékenyek a vásárai, tehát érdemes a vasutat erre vezetni. A Déli Vaspálya Társaság 1860-ban átadta a Nagykanizsa-Prágerhof közti vonalat, amelyet a következő évben a Nagykanizsa-Buda vonal, illetve a Nagykanizsa-Barcs vonal követett a 60-as években. A kereskedők óriási forgalmat bonyolítanak, a megnövekedett hiteligényük kielégítése végett bankok jönnek létre, így a helyi tőkészek által szervezett Nagykanizsai Takarékpénztár, a Dél-Zalai Takarékpénztár, a Kereskedelmi és Iparbank, a Nagykanizsai Bankegyesület, valamint az Osztrák-Magyar Bank és az Angol-Magyar Bank fiókja. A XIX. században megalakultak az első üzemek: 1842-ben a Weiser Gépgyár, amely kazánokat és mezőgazdasági gépeket állított elő olasz és török exportra, 1893-ban megalakult a Nagykanizsai Sörgyár Rt. A város ipara egyre számottevőbb lett, a téglagyár, kefégyár, szeszgyár és a pótkávégyár sok embert foglalkoztatott.

Kiszélesedett az oktatás is, 1867-től a gimnázium 8 osztályos lett. 1886-ban iparos tanonc iskola alakult, 1872-ben majd 1891-ben polgári fiú- és leányiskola, 1895-ben felsőkereskedelmi iskola létesül a zsidó kereskedők jóvoltából. A polgári lét és a jólét eredményeként 1862-ben megjelenik a Zala-Somogyi Közlöny és 1874-től a Zala című lap. Megnyílik 1885-ben a Városi Kórház is. A jelentős fejlődés átalakítja a város képét. A korábbi „sárfészek” 1864-ben 18 000 lakosú 57 utcás várossá növekszik, majd 1910-ben eléri a 28 000 főt. 1870-től elkezdődik az utak téglával való burkolása, majd a század végén elkészül a belvárosi közvilágítás. Nagykanizsa meghatározó katonaváros is ebben az időben. A két hatalmas laktanyában állomásozó katonaság számottevő vásárlóerőt képezett. Ennek a sajátos szerepkörnek a jelentősége 1914-ben felértékelődik. Jellemző Nagykanizsa megyén belüli szerepére, hogy az egész megye hadiadójának közel a felét itt fizették.

A két világháború között. 1920-ban aláírt trianoni békeszerződés következtében Nagykanizsa határszéli város lett, a határ túloldalán az el-

lenséggel. Bethlen István miniszterelnöksége idején a lassan stabilizálódó rendszer rengeteg helyi problémával küszködött, szegénységgel, a nagyméretű munkanélküliséggel, a földkérdés megoldatlanságával. 1928-ban a város gimnáziumának tanára, dr. Mező Ferenc az amszterdami olimpián a művészeti kategóriában, az olimpia történetéről írt pályamunkájával olimpiai aranyérmet nyert. A világháború után a határszélre szorult Nagykanizsa nehéz helyzetbe került, és a háború előtti ígéretes fejlődése megtört. A város ipara és kereskedelme elvesztette a legfontosabb piacait, Horvátországot, Dalmáciát, Törökországot és Olaszországot. A nagy nehézségek ellenére a város igyekezett talpon maradni. Gondos várostervezéssel elkezdődött a vízvezeték- és csatornahálózat építése, a Katonaréten új családi házas negyed épült, új modern Postapalotát építettek. 1926-ban megnyitották a Városi Zeneiskolát. A kórház tovább bővül, 1927-ben megépül a Városi Színház és 1933-ban a strandfürdő. A fontosabb utcákra bazaltkocka és homokaszfalt burkolat került, a város köztereit szobrokkal díszítették.

A nagykanizsai főút 1914 körül

1928-ra befejeződik a Principális-völgy vízrendezése, a gimnázium beköltözik a Sugár úti laktanyába. Ennek pótlására megépül a város szélén a Gábor Áron laktanya. 1930-as évek végén felfedezik a zalai kőolajat és földgázt. Megalakul a Magyar Amerikai Olajipari Részvénytársaság (MAORT), melynek központja Nagykanizsa lett.

Nagykanizsa 1945-től napjainkig. A II. világháború újabb megpróbáltatást és nagy véráldozatot követelt a város lakóitól, a pusztulás szélére sodorta Nagykanizsát. 1945. március végén érik el Nagykanizsa környékét a világháború katonai eseményei. Az 57. szovjet és az 1. bolgár hadsereg 1945. április 1-jén foglalta el a várost. Az 1945-ös választások az első általános és titkos választás alapján szervezett szabad választások voltak. Az 1947-es választásokat követően, az országos politikának megfelelően történik a kommunista hatalomátvétel, az államosítások, a választások helyett bevezetett szavazások és az 1950-ben bevezetett tanácsrendszer. Az 50-es évek diktatúrája, valamint a nagy szegénység félelmet és ellenszenvet váltott ki a lakosságból. Nagykanizsát különösen kellemetlenül érintette a romló kapcsolat a szomszédos Jugoszláviával. Csökkent a forgalom, megállt a fejlesztés. Az 1956-os magyarországi megmozdulások hatására Nagykanizsán is megalakult a nemzeti bizottság. Az 1960-as években kibontakozó Kádár rendszer „puha diktatúrájával”, reformjaival és az életszínvonal emelésével viszonylag hamar nyugalmat teremtett. A szabadabb légkör, az általános gazdasági növekedés Nagykanizsán is fellendülést hozott. A rendszerváltás során megszűntek a pártbizottságok. 1990-ben megtartják az első szabad választásokat. Nagykanizsa egyike lett az ország húsz megyei jogokkal felruházott városának. A politikai pártok mellett a városban működő kulturális egyesületek, az egyházak, a település szépítésén munkálkodó szervezetek szerencsésen sokszínűvé formálták a közéletet, teret adtak a polgári létezés számára.

A Piarista Gimnázium épületegyüttese (*Kanizsai Almanach 1991. évre 58–61. o.*). A Piarista Gimnázium elhelyezése évszázadok alatt többször változott. A sors véletlenje, de mindig kaszárnnyába került. Működését 1765-ben, a mai Eötvös tér külső végében álló, a 48-as gyalogezred részére 1705-ben épült régi laktanyában kezdte meg. A gimnázium híres tanulója, Deák Ferenc is ebbe az épületbe járt, amire bronz relief emlékeztet az utcai épületen. A XIX. század végére az épület any-

nyira leromlott, hogy az 1896-os millenniumi közgyűlésen a város elhatározta egy új gimnázium építését. Az építkezések idejére 1905-ben „ideiglenesen” átköltöztették a gimnáziumot a Sugár út 9. sz. honvédlaktanyába. A közbejött világháború és a pénzhiány miatt a tervezett két év helyett húsz évig maradt itt az iskola, míg végül 1923-ban a Sugár út 11. sz. alatt, a volt közös laktanyában nyert elhelyezést. Az utolsó piarista érettségi 1948-ban zajlott itt, majd rövidesen bekövetkezett a Piarista rend többi szerzetesrendekkel együtt történt igaztalan feloszlata és megszűnt a piarista oktatás.

Sugár út 9. Honvéd laktanya 1905.

A sugár utcai kétemeletes épületben laktak a piarista tanárok, ez volt a rendház. A következő, szintén kétemeletes középső épület volt a tulajdonképpeni gimnázium, tantermekkel az első emeletén. A keleti és a nyugati oldalon bejáratok, a tanárok, ill. a diákok számára. Északi végében a nagykanizsai Múzeum és Könyvtár, valamint az irattár kapott ott-hont. Másik oldalán a más vallásúak hittanterme, szülői fogadószoba, ifjúsági könyvtár, zeneterem és a cserkészotthon kapott helyet. Középen, a lépcsőház első emeleti lépcsőivel szemben a tanári, mellette a pedellusi szoba és tíz tanterem, a második emeletén szertárak és ezek előadótermei sorakoztak: fizika, természet-földrajz, északi részén végig

Kanizsai Fő tér az 1950-es években

a nagy és kis rajzterem, szertárral. A következő, hátsó kétemeletes épület volt az ötven személyes konviktus, a bentlakó diákok részére. A két utóbbi épület közötti udvaron teltek az óráközi tűzpercek. A Királyi Pál utcai oldalon volt a tornaterem, régi katonai istállóból átalakítva, mellette pedig a tenispálya. Ezt a tornatermet használták díszteremnek, rendezvények, hangversenyek, színelőadások, évvárók alkalmával. Egyik végében magasított színpad volt, ez volt tornaórákon az öltöző. Rendezvénykor leszerelték és kihordták a tornatermi kelléket, csak a bordásfalak maradtak és emlékeztettek a tornateremre. Ezt az épületegyüttest vette birtokba az 1950-ben alakuló gépipari technikum.

A technikum megalakulása

A technikum 1950. szeptember 1-jén, 13. sz. Általános Gépészeti Technikum néven kezdte meg működését Nagykanizsán, a volt piarista gimnázium területén és épületeiben. Az intézmény igazgatója Breznai László lett. A helyi újság így tudósított a tanévkezdésről: „A nagykanizsai

középiskolás diákok a tanév első napján este zászlókkal, és transzparensekkel vonultak végig a városon, a pártház elé...A diákok megköszönték a pártnak, hogy ma már a munkások és dolgozó parasztok gyermekeié a középiskolák és egyetemek... A gépipari gimnázium egy tanulója azt a segítséget köszönte meg, amelyet a párt adott ahhoz, hogy Nagykanizsán ebben az évben megindulhasson majd a technikumi képzés.” (VJ)

Tanulmányi épület

A honfoglalás (Gazda Zoltán 50-54-A). *„Az első tanévnyitón 120 diák, valamint tanárok és oktatók hallgatták az igazgató szavait, melyek a sok »kezdeti nehézség« hangoztatásával némi bizonytalanságot ébresztettek. A következő napon azonban a Vértes Imre műhelyfőnök által elmondottak már közelebb hozták és elképzelhetővé tették a holnapokat. Máig emlékezetes beszédében így lelkesített: Benneteket évtizedek múlva is »ifjú Robinsonok«-nak fognak nevezni, mert felépíttetetek egy új iskolát, kialakítottatok új műhelyeket, az üzemektől ideszállított használt szerzőgépeket felújítjátok és használatba veszitek. Ennek a nagyon megtisztelő címnek az elnyeréséhez mi pedagógusok minden segítséget meg-*

adunk, hogy az utánatok következő évfolyamok is felnézhessenek rátok, az alapítókra. Töltsétek meg a most még kihalt épületeket étellel, tanuljatok szorgalmasan, érjete el nagyon jó eredményeket, olyanokat, melyeket elvárnak tőletek a szüleitek és mindazok, akik ezt az iskolát létrehozták.”

Műhelyépület

„A tornaterem szabaddá tételéhez fizikai erőnket és szorgalmunkat kérte. A jövőkép, a bizalom, az együttműködés és a siker reménye megtette hatását. Mindenki cipekedett, az udvaron az oktatók és a tanárok irányították őket, a tantermek, vagy az új műhelyek felé. Néhány nap alatt kiürült a tornaterem. A nagy iskolatömb déli, központi szárnyában nyert elhelyezést az igazgató iroda és a tantestületi szoba, valamint a három

osztály. Az iskolatömbtől keletre álló, korábban kollégiumként szolgált üres épület lett átalakítva a gyakorlati oktatás céljára. Földszinten két oldalt a két gépműhely, az első emeleten a két lakatos műhely került kialakításra a szerszámkiadókkal. Az épülettől délre elhelyezkedő régi raktárépületben a kovácsműhely és a hegesztő műhely került kialakításra. A műhelyépülettől balra helyezkedett el egy viszonylag szép, nagyméretű tornaterem, melyben az új iskolához addig leszállított összes bútorzat, az igazgatósági és a tantestületi termek teljes belső berendezése, a lakatos műhelyek satupadjai, satui, szerszámjai, ksigépei a nyári szállítások ütemezése szerint elég nagy összevisszaságban voltak ideiglenesen felhalmozva. A tornaterem használatba vétele csak a teljes kiürítés után történhetett meg.”

Az alapító tanári kar. A technikumba a város más iskoláiból helyezték át a pedagógusokat, néhány frissen végzett tanár Budapestről érkezett. A tanárokról, különösen a képen látható alapítókról még bőségesen esik szó, most bevezetésül Sallay Zoltán (51-55-B) visszaemlékezéséből idézek: „Az iskola igazgatója Breznai László volt. Sok mindent nem tudok róla, mert nem tanított, csak arra emlékszem, hogy elég sokszor tartott a folyosón az emeleti lépcső előtt röpgyűlést a fásládára felállva, amikor szapult a diákokat csínytevéseik, rendtelenségük miatt, vagy valamilyen más okból eligazítást tartott”. „Dr. Buvári András, aki a volt piarista gimnáziumból érkezett, a matematikát és a fizikát tanította. Szigorúsága legendás volt. Hogy hol lesz órája, azt már a szünetben tudni lehetett, mert ott néma csend volt. Amúgy nagyon igazságos volt. Nem buktatta meg a diákot, még több bekapott szekunda után sem, ha ő úgy értékelte a tanuló tudását, hogy megérdemli az elégségest. Halmai Lujza tanárnő, aki igazgatóhelyettes is lett, tanította a kémiát, a legtöbb diák őt is kedvelte, bár a kémia sokaknak nem volt kedvenc tantárgya. Borsfai Géza tanár úr is a kedveltek közé tartozott. Magyarot, történelmet tanított, és a tornaórákat is ő vezette. Ő volt a kézilabda csapat edzője is, amely városszerte sok sikert aratott. Magyarországon e sportágnak addig nem volt hagyománya, Kanizsán ő honosította meg. Kiss Emma tanárnőnek elég hálátlan feladat jutott, mert ő tanította az orosz nyelvet, mondhatom nem nagy sikerrel. F fiatal tanárok tanították a szaktárgyakat. Háncs Lajos a mechanikát. Szigorú volt, és nem minden diák kedvelte. Kerekes János a gyártás-technológiát tanította. Mackós alakja, dörmögő hangja kicsit idősebbnek láttatta, mint amennyi valójában volt.

Később ő lett az esztergomi technikum igazgatója. A gépjármű-szerkezetant Flórián Zoltán mérnök tanár úr próbálta belénk sulykolni, aki kiváló konstruktőr volt. A technikum megszűnése után hosszú ideig a Kőolajipari Gépgyár szerkesztésén főkonstruktőrként dolgozott. Az ábrázoló geometriát Szász Olivér tanár úr tanította. A szakrajzot Járosi Károly fiatal tanár, aki a székesfehérvári gépipariban végzett. Vele voltunk Diósgyőrben üzemgyakorlaton is. Álmos Béla volt a géptan tanára.” (Sallay Zoltán 51-55-B)

Az alapító tanári kar. Borsfai Géza, Halmai Lujza, Farsang Ferenc, Vértés Imre, Breznai László, Dr. Buvári Antal

Járosi Károlyról írta egyik tanítványa: „Egyszer a tízpercben bennmaradt az osztályban és a következő óra anyagát felrajzolta a táblára. Olyan tökéletes és arányos rajzot azóta sem láttam. Tökéletes műszaki rajz volt.” (Garzó József 50-54-C)

Az egyik alapító tanárunk így emlékezik az alapítók négy évére: „Mint alapító tagja az iskola tantestületének, elmondhatom, hogy elég hosszú pályafutásom alatt talán ez a négy év volt az, amire legszívesebben emlékezek. Mert ez az iskola volt az, ahol tényleg lehetett tanítani, mert a fegyelmzésre igen kevés időt kellett fordítani. Ezért is szerettem nagyon

ezt az iskolát”. (Halmai Lujza mondta 2008-ban, az 50-54-A osztály találkozóján.)

A tablókön nem szerepel *Prókay József* kollégium igazgató, akiről a megemlékezések között olvashatunk.

Az alapító évfolyam diákjai. A beiskolázott diákok többsége nagykanizsai proli és zalai parasztyerek volt. Sokan a „Kiváló Tanuló” érdemérem büszke tulajdonosai. Többen a tehetségmentő NÉKOSz-ból kerültek a technikumba. Szép számban voltak olyanok is, akik már másodszor tanultak ezekben az épületekben, korábban ugyanis az 1948-ban államosított, majd 1950-ben felszámolt Piarista Gimnáziumban végeztek már egy-két évet. A Piarista Gimnáziumba is járt, későbbi gépiparisták névsora: Balázs Miklós, Bálits Kálmán, Flórián Sándor, Garzó József, Gazda Zoltán, Járosi Márton, Kövesi Károly, Lelkó Attila, Lovkó Imre, Molnár János, Ormos László, Sümeghy Ede, Tamás János, Uzsoki György. (*A Nagykanizsai Kegyesrendi Róm. Kat. Általános iskola Évkönyve az 1947/48. iskolai évről.*) A fentiekből következik, hogy sok tehetséges diák került a technikumba, ami segítette a magas színvonalú képzést.

Többen nem ide jelentkeztek, „átirányítással” kerültek ide. A lelkes, alkotó légkör azonban úgy megragadta őket, hogy itt maradtak akkor is, amikor már lehetőségük nyílt volna abba az iskolába átmenni, ahová jelentkeztek. Magam is ezek közé tartozom. A technikum sokak számára ismeretlen iskola volt, ezért, többek visszaemlékezése szerint, az induló évfolyamokat tanári toborzással is erősítették. *„A toborzásnak az előzménye nyilvánvalóan az lehetett, hogy az induló technikumban a tervezett osztálylétszámok nem érték el a megfelelő szintet. Emlékezetem szerint rajtam kívül jó páran döntöttek az átmenetel mellett, bár nevekre ma már nem emlékszem.”* (Lelkó Attila 50-54-C)

A tanterv szerinti oktatás nehézségei. A fentiek ellenére *„Az első tantermi órák nagyon furcsa képet adtak a diákok felkészültségéről. Az egy tanerős összevont osztályok és a városi iskolák adta lehetőségek óriási különbözősége a hiányok pótlásáig az új tanterv szerinti oktatást nem tette lehetővé. Szerencsénkre a tanári kar tagjai olyan szellemi tőkével, pedagógiai gyakorlattal és emberi tulajdonságokkal rendel-*

keztek, hogy az első órák ismerkedései, a játékosnak tűnő feladataikra kapott válaszok, feladatmegoldások számukra képet adtak a tanulók felkészültségéről, a szükséges hiánypótlások mértékéről, sőt még néhány szociális problémáról is. Hamarosan rendeződtek a sorok. A mindkét oldali közös erőfeszítésnek köszönhetően november tájékán nyílt lehetőség a technikumi tananyag tanterv szerinti oktatására. Az osztályfőnököknek nem csupán tanárokként, hanem szülőkként is a tanulók mellé kellett állni, hogy megakadályozzák a nagy leterhelés miatti lemorzsolódást.” (Gazda Zoltán 50-54-A) „Tanáraink is igyekeztek a nagyon különböző előképzettségű diákoknak – a gyengébbek felzárkóztatásával – egy jó színvonalú oktatást biztosítani. Ehhez tanuló párokat hoztak létre és rendszeres volt a korrepetálás is. Nekünk, a kollégistáknak előnyt jelentett ez, mert mindig kéznél volt a segítség.” (Sallay Zoltán 51-55-B)

A gépipariban tanító tanárok, és tantárgyaik. A visszaemlékezésekre és a tablókra alapozva állítottuk össze a technikumban (nappali és esti tagozaton) tanító tanárok és oktatók névsorát, megnevezve tanított tárgyaikat. Sokuk fényképe szerepel a tablókon, de többeké nem.

A gépipari technikumban nappali és esti tagozaton tanító tanárok és tantárgyaik

Álmos Béla	géptan, technológia, gépelemek
Balogh Árpád	(esti)
Bárczy Barnabás	matematika, fizika
Borsfai Géza	magyar, történelem, testnevelés
Bozsó Lajos	
Breznai László	igazgató
Bucsi Béla dr.	matematika, fizika
Buvári András dr.	matematika, fizika
Büki Béla	géptan, gépszerkezettan
Csernai László	(esti)
Deák Erzsébet (Ritterné)	orosz
Flórián Zoltán	géprajz, mechanika, gépjármű szerkezettan, géptan

Gógös Ferenc	magyar (esti)
Halmi Lujza	kémia, kémiai technológia
Háncs Lajos	mechanika, géprajz, gépjármű szerkezettan
Jámbor István	
Járosi Károly	géprajz, gépelemek, géptan
Kele András	(esti)
Kemsei Mária Szász Olivérné	matematika, fizika
Kerekes János	gépelemek, géprajz, anyag és gyártmányismeret, matematika
Ketting Ferenc	ének, ábrázoló geometria
Kiss Emma	orosz, magyar
László Kálmán	testnevelés
Lovász György dr.	földrajz, történelem
Márkus Ferenc	magyar (esti)
Péntek Vince	technológia, géptan
Pintér Dénes dr.	matematika, fizika (esti)
Prókay József	magyar, kollégiumi igazgató
Rátkai Oszkár	matematika
Riba Lajos	(esti)
Ritter György	munkavédelem
Simonffy Emil	történelem, földrajz (esti)
Sólyom Ferenc	(esti)
Szántó Vilmos	műhelyfőnök,
Szász Olivér	rajz, ábrázoló geometria
Szépe György dr.	magyar
Tóth Ferenc	
Vámbéri György	
Varga Ferenc	üzemgazdaságtan (esti)
Vértes Imre	műhelyfőnök, munkavédelem, orosz

A műhelyoktatók. Az iskolatársak a következő oktatókra emlékeztek: Bózsó Lajos, Farsang Ferenc ezermester szakember Zalaegerszegről, Kelemen László, Kisgergely Péter, Németh András, Niesner Győző, Szántó Vilmos műhelyfőnök, aki Budapestről érkezett, Vámoskerti György.

A műhely- és iskolaalapító Vértes Imre tanár úr az egész iskola legmar-
kánsabb, meghatározó személyisége volt. Visszatekintve, a gondviselés
csodája, hogy őt a népbíróági meghurcoltatás után, kinevezték a tech-
nikumba. Ezt Medve István tanfelügyelő így indokolta: „*Önnek ott a
helye, mert már régen bizonyította pedagógiai és népművelői sokoldalú-
ságát. (VJ)*” Tanulnia kell azonban az új módit: a Városi Tanács VB
Művelődési főosztályán tartott eligazításon Breznai Lászlóné, a kineve-
zett technikai igazgató felesége, akit Vértes Imre kartársnőnek szólít,
kijavítja: „*A megszólítás elvtársnő, ne haragudjon, hogy kijavítom.
(VJ)*” Szinte mindenki említi, hogy nem nagyon látták mosolyogni.
Hogy miért nem, az Judit lányának könyveiből csak jóval később derült
ki. Alig hihető, hogy nem volt műszaki tanári képzettsége, csak géplaka-
tos szakképesítése és fogolytáborban szerzett gyakorlata (VJ); műszaki
tanári oklevelet már csak a technikum megszűnése után, levelező tago-
zaton szerzett a Pécsi Tanárképző Főiskolán. „*Kiváló pedagógusnak és
jó érzésű embernek ismertem meg, akivel a diákok mindenről tudtak
beszélgetni.*” (Sallay Zoltán 51-55-B)

Németh András

Vértés tanár úr mosolyog

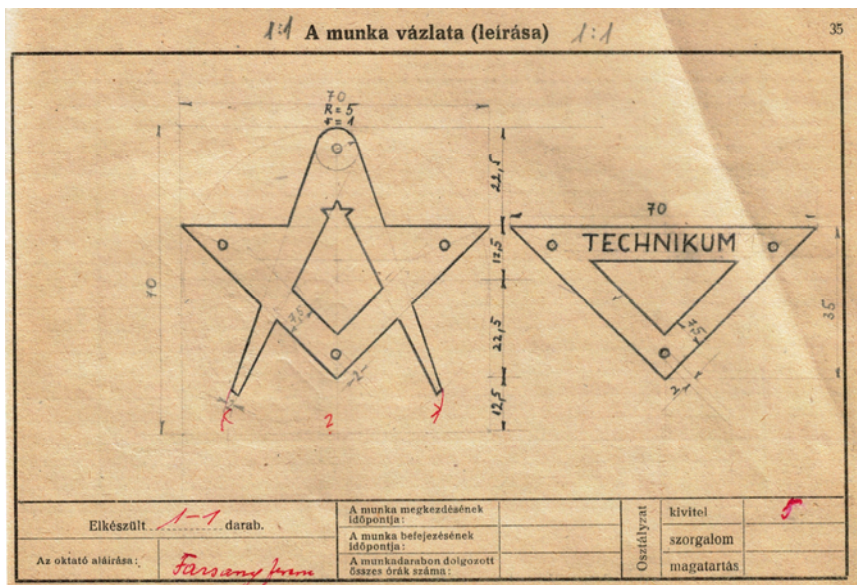

Szántó Vilmos

A műhelyfőnöki tisztet 1952-től Szántó Vilmos töltötte be, aki Budapestről érkezett. A műhelyépület második emeletén laktak ott, ahol Breznai igazgatóék. *„Ha délután a férjem nem volt otthon, akkor egész biztosan ... az esztergaműhelyben lehetett megtalálni. Egy alkalommal valami miatt kerestem, és úgy léptem be a műhelyterembe, hogy nem vett észre. Soha nem felejttem azt az érzést, ami engem ott – őt figyelve – átjárt. Arra gondoltam, hogy ilyen odaadással, szinte áhítattal dolgozni egy gépen, ez szinte olyan, mint amikor az orvos vagy az ápoló a beteg fölé hajol, és hogy valamit alkotni, ennél gyönyörűbb emberi tevékenység nincs a világon. Túlzás nélkül úgy éreztem, mintha templomban lennék, és hogy ott, abban a műhelyben valami magasztos, szent dolog történik.”* (Részlet Szántó Vilmosné írásából.)

Farsang Ferenc, Németh András és Kisgergely Péter voltak az alapító oktatók. Farsang Ferenc nyugdíjba vonulása után, 1958–64 között a Zalaegerszegi Zrínyi Gimnáziumban politechnikai szakoktatóként dolgozott. Közmegebecsülésnek örvendett. *„Kisgergely Péter egyszerű emberként igyekezett átadni tudását a sok, kissé ügyetlen gyerekek és főként a lányoknak, mert amúgy is – a szó jó értelmében – ők voltak a kedvencei. Néha egy-egy jegy alapján mi, fiúk meg is állapítottuk ezt. Bár akkor még nem volt szokás az oktatóval a kapott jegyről eszmecsere-t folytatni. 1953-ban esti tagozaton technikus oklevelet szerzett. Ő is a kőolajipari gépgyárhoz került.”* (Sallay Zoltán 51-55-B)

A műhelyélmények. *„Az első sikerélmények a műhelyekben születtek: a hossznyújtás, az S-nyújtás, majd pedig az U-vas reszelése során. A műhelyfőnök és segítői, az oktatók minden alkalomra valami kis újdonságot találtak ki, melyek közelebb vitték a tanulókat az anyagok, munkafolyamatok megismeréséhez, a rendszeret kialakításához. Lassan, de folyamatosan gazdagodott a műhely az asztali fúrógépekkel, mérőeszközökkel, szemléltető táblákkal, újabb szerszámokkal. Kialakításra került a hegesztő- és kovácműhely. A fémmegmunkáló szerszámgépek egy része újként érkezett, másik része úgy, hogy »selejt irány Nagykanizsa«. Ezeket az oktatók irányításával a diákok délutáni szabadidőben szerelték, letisztították, kijavították és összerakták. A tanulóiban így a gyakorlatban előbb rögződött a gépek szerkezete és működése, mint ahogyan azt az elméleti anyagból elsajátították. Az első évfolyamot követők évről-évre komplettebb iskolát és műhelyeket, fizikai és kémiai előadót találtak.”* (Gazda Zoltán 50-54-A)

Az alapító évfolyam vizsgamunkája. Tervezte Vértés Imre, készítette Járosi Márton. Fent: Tavasz Ferenc műhelyrajza

A technikum háttérbázisa: a Dunántúli Kőolajipari Gépgyár (DKG). A technikum szellemi, technikai háttérbázisa mindvégig a DKG volt. A gyár szakmunkás oktatókkal, a műhelyoktatás alapjául szolgáló anyagokkal segítette, támogatta a munkát. A tanulók üzemlátogatásai és üzemi gyakorlati oktatások alkalmával valódi korszerű technikai ismeretek birtokába kerültek.

Nagykanizsa 20. századi történetében kiemelkedő jelentőségűek voltak a Zala megyei kőolajkutatások és az azokhoz kapcsolódó üzemek. A legfontosabb az 1938-ban létrehozott Magyar Amerikai Olajipari Részvénytársaság, a MAORT volt. Ennek 1949. évi államosítása után kialakított nemzeti vállalatok – amelyek több átszervezés után, végső soron az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztökhöz (OKGT), majd a MOL Rt.-hoz tartoztak – központja Kanizsán volt. Ezek közül a technikum élete szempontjából legfontosabb az Ásványolaj Gépgyártó Vállalatból, pontosabban a MAORT Központi Javítóműhelyéből kifejlődött *Dunántúli Kőolajipari Gépgyár*, a *DKG* volt. A központi javítóműhely 1944-ben kezdte meg működését, s mivel alkatrészeket Amerikából már nem lehetett beszerezni, fokozatosan alkatrészyártásra rendezkedtek be. Az 1950-es, 1960-as években a gyár bővült: közetfúrók, tolózárok, fűrőtornyok gyártása kezdődött. Az 1960-as évek végén már közel kétezer, többségében saját fejlesztésű terméket állítottak elő. A DKG Vár út 7-9. szám alatt, elsőként épült üzemcsarnoka volt a nevezetes „Vasvázas”, amelynek homlokzatán fehér márványtábla hirdeti: „*E csarnok volt bölcsője a magyar kőolajipari gépgyártásnak.*”

DKG bejárata

A technikumi élet

Az évfolyamok

Nappali évfolyamok.

1950-54-A	1950-54-B	1950-54-C	
1951-55-A	1951-55-B	1951-55-C	
1952-56-A	1952-56-B	1952-56-C	1952-56-D
1953-56-A	1953-56-B		
1954-56-A	1954-56-B		

Az 1952-56-D osztály három évet Kisvárdán végezett. Az ottani 14. sz. Gépipari Technikum 1955-ben megszűnt, az egész osztályt Kanizsára irányították. A kanizsai technikum 1956-os megszüntetésekor az 1953-ban indult évfolyam harmadéves volt. Az 1953-56-A osztályt Pécsre, az 1953-56-B osztályt Vácra helyezték át, ők ott érettségiztek. Technikumunk megszüntetésekor az 1954-es évfolyam másodéves volt. Az 1954-56-A osztály Salgótarjánban, az 1954-56-B osztály Esztergomban járt két évet és ott is érettségiztek.

Esti évfolyamok. 1951 szeptemberétől vezették be a dolgozók esti iskoláját (és ekkor indult az iskola épületében a Vegyipari Technikum is). Az esti évfolyamokat, amelyek tanulmányi ideje különböző volt, a tablóikon szereplő évszámokkal jelöltük: 1952-53, 1953-57, 1954-55.

Szakosodás. Az évek folyamán az iskola elnevezése a szakosodásnak megfelelően változott:

1950. szept.1.	13. sz. Általános Gépészeti Technikum
1951. szept.1.	20. sz. Kohó és Gépipari Technikum nappali tagozat
1952. február	20. sz. Gépipari Technikum Vegyesgépgyártó Tagozat (jármű és vegyi gépgyártó)
1956.	Baross Gábor Gépipari Technikum

A kisvárdaiak. Jellegzetes összetartó csapatot alkottak a „Kisvárdaiak”, akik az ottani technikum megszüntetése után kerültek Kanizsára. A kisvárdaiak annyira megszerették Kanizsát, hogy 50. éves érettségi találkozójukat is itt tartották meg.

„Lett volna lehetőségem Budapestet választani, de új iskola, új társak, új tanárok, én inkább a messzi várost és a megszokott társakat választottam. A három lány és harminchét fiú útra kelt... El voltunk kényeztetve, mivel a másik három osztályban is sok volt a fiú, na meg a »Kisvárdai fiuk« vigyáztak ránk.” (Szűcs Katalin 52-56-D)

„A kanizsai kollégiumi életet én kezdetben elég nehezen viseltem el, mert ilyen messze még nem voltam a szüleimtől. Segített, hogy Bárczy Barnabás matematika tanárunk és egyben kollégiumi nevelő tanárunk volt, nagyon kedvesen és barátságosan fogadott bennünket.” (Kovács Attila 52-56-D)

„Én úgy emlékszem, így utólag értékelve, hogy elég hamar, megfelelő rugalmassággal sikerült kis közösségünknek megfelelően beilleszkedni a kanizsai környezetbe és megfelelni a tanári kar elvárásainak. Talán az egymásrautaltság, az otthontól való távolság szinte testvéries egységbe fogta össze a kis csapatot. Szerintem az összetartás már Kisvárdán is megvolt de itt mutatta meg igazán magát. Biztos, hogy ennek is köszönhető, hogy az érettségi vizsgán ebből a közösségből senki sem bukott meg.” (Köszegi János 52-56-D)

A technikum és a politika

Az 1950-es évek. 1950–53 között hazánkban 1 millió embert – a lakosság tíz százalékát – vonták ügyészi eljárás alá, minden második ellen vádat is emeltek. Az ezekre az évekre jellemző ideológia következményei a városban és a Gépipari Technikumban is látványosan megmutatkoztak. A kiváló *Bucsi Béla* tanár urat, aki korábban katonatiszt volt, 1952. június 17-én, egy viharos éjszakán deportálták a Hortobágyra, Kócs községbe, 100 másik kanizsai családdal együtt. *Ketting Ferencet*, aki rajzot és ábrázoló geometriát tanított, s aki országosan ismert karnagy (VJ) is volt, szintén váratlanul távolították el. A kanizsai enciklopédiából tudom, hogy az 1933-ban Istók János bronz turulmadarával díszített országzászló emlékmű díszlobogóját Ketting Ferenc és Noll József gimnáziumi tanár rajzai alapján hímeztek a kanizsai nőegyletek. Talán ez volt a bűne. Az emlékművet ui. a második

világháború után lerombolták. (A bronz szobrot a beolvasztási parancs ellenére a DKG dolgozói elrejtették, így került a múzeumba.) A Nagymagyarországi, vagy irredenta emlékmű ledöntéséről azok sem beszéltek, akik látták. Az emlékművet 1934-ben avatták fel, az Eötvös téren állt, Magyarország egységét szimbolizálta. 1952-ben az emlékművet ledöntötték, és a téren lévő víztárolóban elföldelték. (Az emlékművet 2001-ban kiásták és restaurálás után eredeti formájában és helyén újra felállították.)

Az ideológiai megbízott. Breznai igazgató úr nem tanított semmilyen tárgyat, ő volt az ideológiai megbízott. „Korábban Zalavármegye tankerületi főigazgatóságának megbízott vezetője és Zalavármegye Tanfelügyelője volt.” (VJ) Jóindulatú embernek ismertük meg, hagyta dolgozni a tehetséges tanári kart, és a fellelkesített diákokat, akik sikereket hoztak az iskolának, s közvetve neki is. Nem tudok róla, hogy érdemi nevelési kérdésekbe beleszólt volna, vagy nehezítette volna tanárai munkáját. Egy „fászlás eligazítása” máig emlékezetes számomra. Nem volt fűtés az osztályokban. Fáztunk és zúgolódtunk. Összehívta a három osztályt és a politikai aktualitásnak (1950 és 1953 között volt a koreai háború) megfelelően így osztott ki bennünket. „*Mit gondolnak, a koreai lövészárkokban talán fűtenek?*” A korszakra jellemző érvelés volt, el kellett fogadnunk.

Mozgalmi élet. „*Nagy mozgalmi élet folyt az iskolában. Az ötvenes évekre jellemző gyűlések, felvonulások rendszeres szereplői voltunk. Mi lelkesedésből, tanáraink jó része pedig – valószínű – kényszerből vonult ezeken a politikai rendezvényeken. Aki ezt a kort nem élte át, nem is érti meg az akkori mindennapokat. Tanárainknak úgy kellett köszönni, hogy „szabadság”, ha az utcán találkoztunk velük, és természetesen a megszólításuk is „elvtárs” volt.*” (Sallay Zoltán 51-55-B)

A külsőségek, amelyeknek gyakran szereplői voltunk: elfedték, „szelídítették” a romboló ideológiát. Lelkesedésünk alapja a háború után kialakult élni akarás, a kibontakozó (újja)építés, a technikai, termelési fellendülés, az ország életében való felelős részvételre való felkészülés volt, már csak származásunk okán is. Ezt az életérzést használta ki, erre játszott rá a pártállami vezetés.

Overáros felvonulás

Fúvószenekar a felvonuláson

Iskolánkban is működött a DISZ szervezet, de a városi iskolai központ talán a gimnáziumban volt. Emlékezetem szerint az iskolai szervezet működése az oktatási munkára és a politikai ki- és felvonulásokra való mozgósításban merült ki. Ideológiai jellegű rendezvényekre nem emlékszem, de arra igen, hogy ez a szervezet volt a hallgatásra, a politika ellenvetés nélküli támogatására nevelés előiskolája. Fel sem merülhetett az őszinte beszéd. Jellemző, hogy Tavasz Ferivel, későbbi legjobb barátommal, „kenyeres pajtásommal”, aki a DISZ-ben vezetőm volt, a négy év alatt egyszer sem beszélgettünk őszintén. Ez először csak az érettségi után, 1954. július 3-án történt meg, amikor együtt utaztunk az egyetemi felvételi vizsgára. Számomra a városi DISZ vezetők, magukat a tanárok fölé helyező, őket többször megalázó helyzetekbe is hozó, basáskodása különösen ellenszenves volt. Mivel én az iskolai szervezetben tanulmányi felelős voltam, több olyan gyűlésen vettem részt, ahol ezt közvetlenül tapasztalhattam. Ez a tekintélyromboló attitűd is erősítette bennem az alapideológia iránti ellenszenvemet. Gyakorló vallásosságomat, akkori szóhasználat szerint „klerikális beállítottságomat”, titkolni kellett.

Imádság helyett mozgalmi ének. A rendszer egyik újítása volt, hogy a tanítás előtti és utáni közös imádságot mozgalmi énekekkel váltották ki, ami a klerikális szokásokról való leszoktatást szolgálta. Mivel ez az éneklés az első órán a feleltetési időt kurtította, az utolsó óra után pedig a menzára jutást késleltette: állandó manipuláció eszköze lett; erről több visszaemlékezésben is szó esik.

Kivonulások. A technikum tanulóit a munkás-paraszt köntöst viselő ideológia megjelenítőiként tudatosan használta a városi politikai vezetés. Mi voltunk a felvonulások díszjele. A kék színű egyenruhában (overállban) vonuló technikumi tanulók, s a vállunkon vitt, bádogból készített nagy kalapácsaik erdeje erőt sugárzott, szimbolizálta az új rendszer ideológiáját. Fúvószenekarunk és népi táncosaink színesítették ezeket a demonstrációkat. A politika, a városi vezetés ennek megfelelően kivételesen kezelt bennünket. A többi iskolához, különösen a gimnazistákhoz viszonyítva ez vezető szerepbe hozott minket, amire büszkék voltunk. Mi proli és parasztyerekek lévén a gimnazistáknál, akik között többen voltak a „jobb családból” (a polgári szót akkor még nem ismertük) származók, különbeknek tartottuk magunkat. Ez a meggyőződésünk a gépiparista indulóban is tetten érhető. Az erőteljes közösségi fellépést

erősítette a kollégium is, tudtommal a gimnazistáknak nem volt külön kollégiuma. S énekelni is tudtunk („*Tito-banda bujkál arra, mintha mit sem látna, megugrasztja az ávosok maxim géppuskája.*”), hiszen az ének, különösen a paraszti származásúaknál, akkor még az anyanyelv fontos része volt. A visszaemlékezések között többen említik, hogy esténként a tanulószobai foglalkozás után, vagy a kollégiumi hálószobákban felhangzott az ének.

Agitáció. Természetesen a tanároknak és az osztályoknak is kellett „önként” tervkölcönt jegyezni, emlékszem a mi osztályunkban is bekeregetve ki volt függesztve egy 50 Ft címletű kötvény. A felvonulások mellett a hatalom igyekezett agitációra is felhasználni bennünket. A TSZ-szervezés melletti házi agitáció, a vasgyűjtésben való aktív részvétel („*Gyűjtsd a vasat és a fémet, ezzel is békét véded!*”), a kivonulásokon a „csasztuska” éneklés tartozott ide. Máig emlékszem néhány gyöngyszemre: („*Reakciós emberek háborúban hisznek, ezért egy-két mázsa lisztet hamar haza visznek. Hej! Aki erre spekulál, az nem hajlik a jóra, akármennyi lisztje van,nincs sütnivalója.*”)

Szabadság felőrák. Ez volt az ideológiai képzés, befolyásolás kötelező napi adagja, amolyan korabeli reggeli krónika a tanítás előtt. A rádiózás akkor még nem volt olyan elterjedt, mint ma. Az akkor cinikusan Szabad Nép-nek nevezett országos pártújságból kellett reggel az első óra előtt felolvasni a fontosabb híreket, a diákoknak. Az ügyeletes tanárok ezt ellenőrizték. A mi osztályunkban, de az emlékezésekből tudom, hogy másutt is, az újságolvasás helyett vicceselés folyt. Nálunk a Fördös Miki volt a mókamester. Amikor az ügyeletes tanár benyitott, Miki azonnal „hivatalosra” váltott és ilyen, máig emlékezetes, a kor szellemét kifejező „hírekkel” védett meg bennünket a lebukástól: „*Megkezdtek a földalatti gyorsvasút építését. Bakancsot kapnak a terhes anyák. Parkettázzák a Hortobágyot.*” Lehet, hogy a tanárok is tudták, s elnézték ezt a turpisságot. A kollégiumban a takarodó előtt is volt sajtófelőrá (VJ).

A rendszer megingása. 1953. március 5-én meghalt Sztálin. „*Jól emlékszem Sztálin halálára is. Az iskola udvarán sorakoztunk és vártuk, amikor megszólalnak a szirénák, a gyárak dudái, a gőzmozdonyok sípjai, mert mindenkinek gyászolni kellett a nagyvezért és tanítónkat.*”

(Kondor Zoltán 51-55-B) Ehhez az eseményhez fűződik első „ellenzéki” cselekedetem, az udvari emlékező gyűlésről való távolmaradásom; a „gyászszertartást” a lakatosműhely ablakából figyeltem. Sztálin halála után a rendszer gerince megroppant. 1953. július 4-én Nagy Imrét miniszterelnökké nevezték ki. A Parlamentben elmondott és rádióban is közvetített beszédében – amelyet Mosonmagyaróváron, ahol nyári termelési gyakorlaton voltam, osztálytársaimmal együtt a szállásunkon hallgattunk – új politikát hirdetett meg: leállították az erőszakos szövetkezetesítést, feloszlatták az internálótáborokat, megszüntették a kitelepítést, nagyobb lett a vallási türelem. Bár a nyári termelési gyakorlatról szóló naplóba még Sztálin idézetek szerepeltek, az utolsó évet már egy másik, felszabadultabb iskolában kezdtük.

Ahogy lehet. Gondoljuk csak meg: a diktatúra legsötétebb ötvenes éveiben, az elűzött piaristák tulajdonán létrejön egy építő, tanuló-alkotó új iskolai közösség. Úgy, hogy a tanárok – akik közül többeket kiemelnek és elhurcolnak – tudomásul veszik, adottságként fogják fel a politikai rendszert, az ahhoz való látszólagos hűséget. Lázadni nem lehet, csak elfogadni; akkor hát élni, alkotni kell. A ránk bízott gyerekeket a közösség, a haza javára kell nevelni, ők túl fogják élni a rendszert, ők a jövő. Így lehetett a fojtogató politikai légkörben az alkotás, az építkezés, a tanulás és az emberség boldog szigete a gépipari, ami máig ható tanulságokat hordoz:

*„Testvéreim, bizony nem élünk jól mi,
Nem apáinknak tetsző életet.
De aki másképp tehetne helyünkben,
Az vesse ránk az első követ!
Minden percünk kínzó kiegyezés:
Ahogy lehet...”*

(Reményik Sándor: Ahogy lehet)

Kollégiumi élet

A kollégium jelentős szerepet játszott az iskolai tanulók életében. A kollégium lakói meghatározott napirend mellett, szigorú felügyelet alatt, a napi városi élettől szinte teljesen elszigetelve éltek. Ennek jelentős

fegyelmező, nevelő hatása volt, de a „bejáró” kanizsaiaktól való elszigetelés miatt sok mindenről nem is tudtak, ami a városban történik. Nem volt magyarázat néhány tanár eltűnésére. Nem is vették észre például, hogy a városban ledöntötték az irredenta emlékművet. Számukra a világtól elzárt környezet volt a „valóság”, haza csak ritkán, nyáron is csak a termelési gyakorlatokat követően, rövid időre mehettek. Ezért otthonról is kevés hírhez jutottak. Az egyszerű szülők közül sokan éltek meg a történeteket úgy, hogy gyermekeiknek ezáltal sikerül felemelkedni, a szebb és jobb élet lehetőségéhez hozzájutni. Gyermekeik előrejutása érdekében azok a szülők sem tartották célszerűnek a „felvilágosítást”, akik nem értettek egyet a politikai történetekkel. A hivatalos propaganda, mint fentebb láttuk, tanterv szerint működött. Szerencsére a mi tanáraink, amennyire csak lehetett, igyekeztek fékezni a hatását. A visszaemlékezésekből kitetszik, hogy sokan csak évekkel később ismerték fel az akkori élet valódi természetét. A helybeli kanizsaiak ebből a szempontból jobb helyzetben voltak, tőlük azonban az információszerzést szinte lehetetlenné tette az általánosan bizalmatlan légkör.

A volt kollégium az udvar felől 2006-ban

A kollégium. „Mivel a diákok nagy része vidéki volt, alapvető feltétel volt a tanuláshoz a diákotthon. Abban az időben a szülők nem voltak olyan anyagi helyzetben, hogy más megoldás, pl. albrét szóba jöhetett volna. A diákotthoni szobák több személyesek voltak és a kezdeti időszakban a szalmazsákot is mi tömtük meg szalmával és ágyneműt is otthonról hoztunk. Ez az állapot idővel javult. A diákotthonban szinte katonai fegyelem volt. Az egész napi teendők pontosan beosztásra kerültek ébresztéstől a takarodóig. A takarodó előtt volt egy sajtóbeszámoló, amit nem sokan szerettek.” (Hermán Béla 51-55-B)

„Tisztálkodást a fürdőszobában végeztük, hideg vízzel: heti egy alkalommal lehetett fürödni a városi fürdőben, ahol már meleg víz is volt. A szobák tisztán és rendben tartására nagy gondot fordítottak, a legjobb szobát jutalmazták. Szabadidőben sportolási lehetőségre is volt alkalom: röplabda, kosárlabda és kézilabda pályák voltak az udvaron. Gázfűtés volt az iskolában és a diákotthonban is, a gáznyomás ingadozó volt, emiatt sokszor fáztunk.” (Hermán Béla 51-55-B)

A menza. „Az étkezés a diákotthon melletti ebédlőben történt napi 3 alkalommal: reggeli, ebéd és vacsora. A minőség jó volt, de a mennyiség sokszor több is lehetett volna.” (Hermán Béla 51-55-B) „Jó szívvel emlékezem Hajas néniére, a kollégium konyhájának vezetőjére, akinek Gyurka nevű fia szintén a technikum tanulója volt. Ő próbálta kielégíteni a sok éhes száj szükségletét nap mint nap. Nem lehetett könnyű az akkori ellátási viszonyokat figyelembe véve. Azért valami módon mindig megtalálta a lehetőségét annak, hogy jóllakjunk. Akkor nem jártak a diákok haza hétvégén, csak a karácsonyi és húsvéti szünet volt az, amit otthon, a szüleinkkel tölthettünk.” (Sallay Zoltán 51-55-B)

„Palkovics Béla osztálytársam, nagyon jó barátom volt. És mi kollégisták mindig éhesek voltunk, ettünk volna, de nem volt mit. Akkor Hajas néni (Hajas Gyuri osztály- és kézilabdázó társunk édesanyja) kitalálta, hogy minden nap 10-11 órakor a konyhának az ablakába kitett 3-4 szelet zsíros kenyeret. Mi akkor arra futottunk, leszedtük a kenyereket, gyorsan behamiztuk és futottunk tovább.” (Tóth Béla 50-54-A)

Szakköri és kulturális élet

A tanterv szerinti képzés mellett szakmai és kulturális szakkörök, valamint a sportágak széles köre kínálta magát a diákoknak. Elméleti, szakmai dolgozatok és gyakorlati munkák eredményessége hívta fel a város és az ország figyelmét már akkor a nagykanizsai Gépipari Technikumra. A technikum tanulói országos tanulmányi, sport és kulturális versenyeken eredményesen szerepeltek.

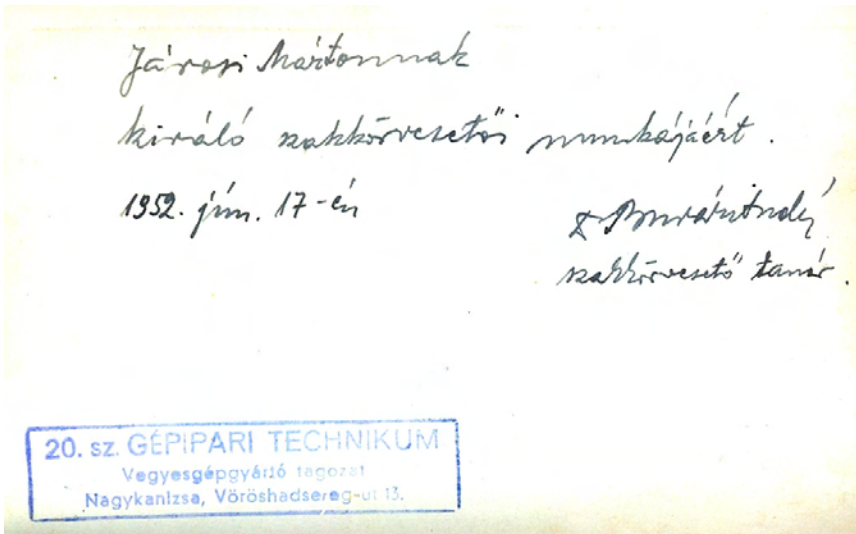
Szakkörök. A természettudományos szakkörök munkáját a Piarista Gimnáziumtól „örökölt”, a kor színvonalát tekintve, korszerű fizikai és kémiai szertárak, illetve a hozzájuk kapcsolódó előadók alapozták meg. Itt a legjobbak maguk is kísérleteket végeztek; a kísérletek és az ajánlott szakirodalom alapján szakdolgozatok készültek, amelyek alapján előadásokat tartottunk. Dömötör Árpád írta nekem: *„Járosi Marci mértékegységekről szóló dolgozatára emlékszem”*. Valóban egész szakmai pályafutásom alatt foglalkoztam ezzel a témával, most már tudom, hogy ennek gyökerei is innen eredtek. Működött rádiós kör, rövid ideig motoros kör, repülőmodellező kör. Az utóbbi vezetője *Járosi Károly* fiatal tanár volt. E körben nemcsak a modellek építésével, de az aerodinamikai alapokkal is megismerkedtek a szakkör tagjai. Sok szép modell épült, többen sikereket értek el.

Halmai Lujza a kémiai laboratóriumban

Ellenállás mérés a fizika szakkörben

Az ellenállásmérési kép hátán lévő szöveg

Kulturális csoportok. Voltak színjátszók, népi táncosok és szavalók. Wolf József (50-54-B) visszaemlékezésében szerepel, hogy Breznai igazgató úr, – aki neki földije volt, mivel Bakról került az iskola élére – azt mondta neki, hogy neked nem technikusnak, hanem színésznek kellene lenned. *„Színész karrierem akkor szakadt meg, amikor az egyik színdarabban egy német tisztet kellett volna lelőnöm, de a vaktölténnyel töltött puská nem sült el, mert elfelejtettem kibiztosítani.”* – zárul az emlékezés. A népi táncosok jelentős szerephez jutottak az iskolai ki- és felvonulások alkalmával. Magyar órákon is illett szépen verset mondani, a legjobbak ünnepélyeken szerepeltek.

Gépiparis lányok a felvonuláson

Zenei élet. Az iskolának volt *fúvószenekara*. Wolf József szerint Vértes tanár úrnak is köze volt hozzá. Vezetője: Stephán Rudolf volt. A fúvószenekar kíséretével vettünk részt a felvonulásokon. *„A szájharmonika zenekart osztályfőnökünk (4/b.) Kerekes János tanította be és nagy sikerrel szerepeltünk a zalaegerszegi diáktalálkozón.”* (Molnár János 51-55-B)

Fúvósaink gyakorolnak

Szájharmonikások

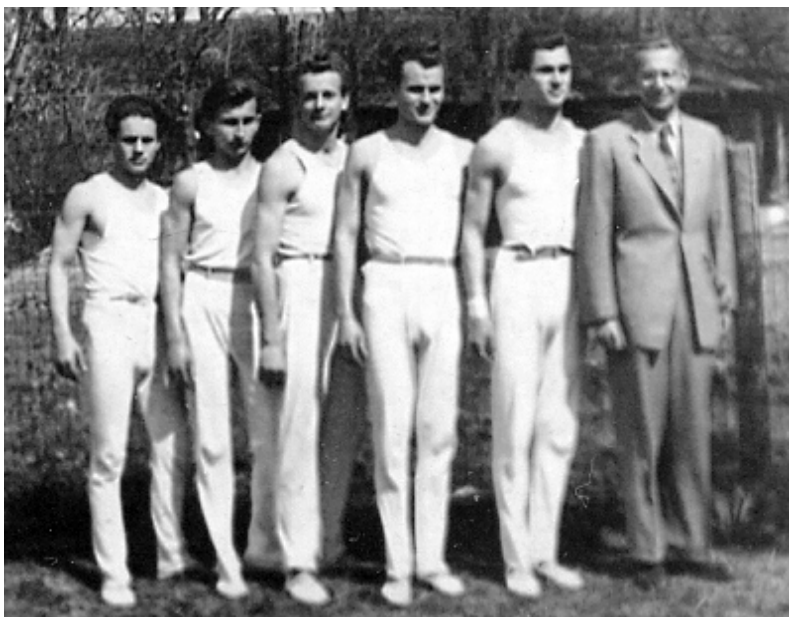
Iskolai bálók. Az alapító évfolyamra még csak 4 lány járt a C osztályba, de ők az első év után kimaradtak. Új szint hozott az iskola életébe 1951-től az új lányok megjelenése a második évfolyamon, de különösen az ugyanebben az évben megnyílt vegyipari technikum, ahol már a lányok voltak többségben. Ekkortól költözött be a technikumba a diákszelem, amelynek esetenként még a fiatal tanárok is áldozatául estek. A vegyisekkel közös iskolabálók ekkor kezdődtek.

Sportélet

A körülményekhez képest különösen fejlett volt a sportélet. Egy klott nadrágja és a ma pólónak nevezett trikója azért majdnem mindenkinek volt, tornacipője azonban már nem. Ezért aztán tornaórák előtt, mert akkor még így hívták, megindult a kölcsöntornacipő szerzés a másik osztályokból. Akkor ez nemcsak természetes, de szükségszerű is volt. A helyzet akkor kezdett javulni, amikor a város különböző sportegyesületeiben már sokan aktívan sportoltak, s szereléshez jutottak.

Futópálya

A szertorna csapat Solti Jenő vezetésével

*A GÉPIPARI TECHNIKUM BAJNOK
KÉZILABDA CSAPATA.*

A bajnok kézilabda csapat

10020
NYL/s/ám:

Név: *Jenő János*

Születési helye: *Borsfai Tanár Úr*

Születési ideje: *1934. szept. 22.*

Kiállítás kelte: *1952. szept. 22.*

A kiállítás helye: *Borsfai Tanár Úr*

"Ejtőernyős" jelvény viselésére jogosult.

Jenő János

10020

Sor-szám	Kelet	Az ugrás célja	Magasság	Beszépr-típus
1.	1934. szept. 22.	Borsfai Tanár Úr	200 cm	Li-2
2.	1952. szept. 22.	Borsfai Tanár Úr	200 cm	Li-2

10020

10020

Ejtőernyős igazolvány

A tanulmányi főépület köré futópályát építettünk. Borsfai tanár úr, nagy jelentőséget tulajdonított a futásnak, tornaórái mindig a kötelező futással kezdődtek. A város középiskolái között kialakult versengésben számos területen a Gépipari Technikum került az első helyre, és ilyenkor mindig felcsendült a gépiparista induló. Ebben is öntudatosak voltunk, büszkéek a teljesítményünkre. Itt kell megemlíteni, hogy nagyon erős volt bennünk a ma szolidaritásnak nevezett összetartás. Talán az egyszerű származásunk okán is. Borsfai tanár úrtól a sport szeretetét is megtanultuk. A férfias verseny, a tisztességes küzdelem volt a természetes, amit a sportolás elmélyített. Közöttünk egészséges versengés volt, nem volt féltékenység, mi örültünk egymás sikereinek; a valamiben kiemelkedőt elismertük és tiszteltük, a gyengébbet segítettük. Szervezett szertorna a gimnáziumban volt, mert ott megvoltak az ehhez szükséges felszerelések. „A technikum tornász csapatának is Solti Jenő gimnáziumi tornatanár volt az edzője.” (Garzó József 50-54-C.) A szellemi sport, a sakk is jelen volt, néhány évig sakk-kör is működött.

Labdajátékok. A városban a legjobbak közé küzdöttek fel magukat a kézilabdázók, kosárlabdázók, a röplabdázók és az atletizálók is. A kézilabda játékot Borsfai tanár úr honosította meg az iskolában, de a városban

is. A technikum első évfolyamának kézilabda-csapata az Országos Középiskolai Bajnokság második helyezetteként tért haza. A következő évfolyamokon is kedvelt sportág volt, ebben a gépiparisták voltak a legjobbak.

Katonai sportok. Népszerűek voltak a technikumban Magyar Szabadságharcos Szövetség keretében űzött katonai sportok, különösen az ejtőernyőzés, de voltak műszaki robbantósok is. *„1952-ben alakult az ejtőernyős kör. Már az alapító évfolyamból többen részt vettek a kemény felkészítő edzéseken, amelyhez hozzá tartoztak az első emeleti tantermek ablakaiból végzett gyakorló ugrások. Elég sokan ugrottak is ejtőernyővel, még lányok is. Az ejtőernyős ugrások a következő évfolyamokon is népszerűek voltak.”* (Molnár János (51-55-B))

A technikum megszüntetése

A technikum nappali tagozata 1956. június 15-én olyan hirtelen és váratlanul szűnt meg, mint ahogyan megalakult. Az esti tagozat azonban 1957-ig még tovább működött.

Csonka osztályok. A kanizsai technikum 1956-os megszüntetésekor az 1953-ban indult évfolyam harmadéves volt. Az 1953-56-A osztályt Pécsre, az 1953-56-B osztályt Vácra helyezték át, ők ott érettségiztek. Technikumunk megszüntetésekor az 1954-es évfolyam másodéves volt. Az 1954-56-A osztály Salgótarjánban, az 1954-56-B osztály Esztergomban járt két évet és ott is érettségiztek. Ezeket az osztályokat nevezük „csonka” osztályoknak.

„A megszűnt Gépipari Technikum 3/b. osztálya 1956. szeptember elején 27 tanulóval indult új iskolájába Vácra – a Löwy Sándor Általános Gépipari Technikumba – folytatni tanulmányait. Itt a IV/D. osztály elnevezést kaptuk. Szívesen fogadtak bennünket az iskolatársak, a tanárok, a kollégium vezetése. Mivel mindenki kollégista lett, 2 nagy hálóteremben helyeztek el bennünket a technikum mellett lévő épületben. Az osztály többségének viszonylag hamar sikerült beilleszkedni az iskola diák- és sportéletébe. Ehhez sok segítséget kaptunk Újvári István, Freisinger Ernő tanároktól és Mészáros István osztályfőnökünktől. A tanévet meg-

szakították az 1956. októberi események. A nagy bizonytalanság, az akadozó élelmezés miatt a hónap végén kisebb csoportokban haza indultunk. A tanítás 1957. elején újból elkezdődött. Új igazgatót neveztek ki az iskolába és néhány humán tárgy „átrendezésre” került. A tanévet 24-en folytattuk, mert 3 osztálytársunk külföldre távozott. Az események gyorsan peregtek. Hamarosan szalagavatót tartottunk, majd a ballagás következett május 25-én. 1957. júniusban sikeres érettségi vizsgát tett az egész osztály”. (Szöke János 53-56-B)

Az esti tagozat. „A jelentkezők számára előkészítő tanfolyamot szerveztek. Három tantárgyból: matematika, fizika és emlékezetem szerint szakrajzból. Az előadások hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken voltak 17–21 óráig, óraközi szünetekkel. A többi napokon kellett a műszaki rajzok és egyéb feladatok elvégzését megoldani. Még fülembé cseng Vértes tanár úr mondása, hogy a felnőtt ember a régi diákpádba történő beüléssel, a tanulással visszafiatalodik.” (Várfalvi Máttyás (53/57/Esti)

Esti tagozat. 1954-55

A kihelyezett tagozat. „»Jelentősen változott a középiskolák képe 1945 után. A gimnáziumok mellett létrejöttek a szakirányú képzést biztosító technikumok. Így a kereskedelmiből 1950-ben közgazdasági középiskola, majd 1952-ben közgazdasági technikum lett. Új iskolák is létesültek. 1950. szeptemberében megnyílt a gépipari technikum, 1956-ban váratlanul megszűnt.« (Kanizsai enciklopédia, 187.) Am talán mégsem csupán a véletlen műve, hogy a gépipari szakképzésnek Nagykanizsán váratlanul folytatása lett. Általános Gépipari Technikum Zalaegerszeg Nagykanizsai Kihelyezett Esti Tagozat néven indult újtára a Nagykanizsai Dr. Mező Ferenc Gimnázium (kezdetben II. sz. Gimnázium) épületében; valószínűleg az 1964/65-ös tanév szeptemberében. Az első itt végzett osztály az 1967/68. tanév végén tett érettségi és technikus minősítő vizsgát. 14 tanuló (1 leány, 13 fiú) sikeresen teljesítette a tanulmányi követelményeket. 12 mérnök és tanár tanította a szakmai, valamint a közismereti tárgyakat. Zalaegerszegről is jöttek oktatók. Az órák minden héten hétfőn, szerdán és pénteken 14–20 óráig tartottak. A zalaegerszegi anyaiskolát Sereg József igazgató úr irányította. A befogadó nagykanizsai intézményt pedig Debreceni Attiláné igazgató vezette. A kihelyezett tagozat vezetője és az első végzős osztály osztályfőnöke voltam. Emlékeztem szerint még egy osztály tett technikus minősítő vizsgát, alighanem az 1968/69. tanév végén. Osztályfőnökük Gyenesei Attila tanár úr lehetett.” (Márkus Ferenc dr.)

Érettségítől az emléknapiig

A kanizsai technikusok teljesítményei

Életutak. A közel 100 rövid életrajz képet ad arról, hogy a kanizsai technikusok hol helyezkedtek el, hol dolgoztak, mivel foglalkoztak, hogyan építették országunkat. A kijelölt munkahelyeken viszonylag kevesen maradtak, többségük a szakosodásnak megfelelően a járműiparban, a vegyipari gépgyártásban, illetve az ehhez közel álló szénhidrogén iparban dolgozott.

A betöltött munkakörök, beosztások: főkonstruktor, szerkesztő, főosztályvezető, osztályvezető, csoportvezető, üzemvezető, művezető és műhelyvezető. Sokan továbbtanultak, s mérnökként, tanárként váltak alkotó értelmiségivé. A külföldre kerülők is megállták a helyüket. Több iskola-

társunk jelentős szellemi alkotást hozott létre. Mások a humán területen is maradandót alkottak, bizonyítva a technikum magas általános műveltséget adó szellemiségét.

Kitüntetések. Az életrajzokból kitűnik, hogy iskolatársaink döntő többsége munkahelyein közmegbecsülést szerzett, munkájáért jelentős kitüntetéseket kapott. Nem az a lényeg, hogy milyen aktuális (politikai) szimbólum van a kitüntetésen, hanem az, hogy az adott közösséget, a szakterületet szolgáló kiváló munkáért adták. Wolf József (50-54-B) ezt találóan így fogalmazta meg: *„Kitüntetéseim mögött jelentős munka van, mert nem tudtam volna elviselni, hogy csak úgy ajándékba kapjak olyan kitüntetést, amit nem érdelek meg.”* Tapasztalataim szerint ez volt a kanizsai gépiparisták etikai normája.

Lakóhely. A szervezési munka során megismert több mint kétszáz cím alapján képet alkothatunk arról, hogy iskolatársaink hol telepedtek le. Harmadrészüik (34 százalék) a szűkebb pátriában, Zala megyében (19 százalék Nagykanizsán, 7 százalék Zalaegerszegen), 22 százalék Budapesten, 26 százalék más városokban, 9 százalék külföldön él.

Gépiparisták a szénhidrogén-iparban és a DKG-nál. Stáhl György (Zigler Ilona férje) felmérése szerint, a technikumban végzetek és tanáraik közül, összesen 46-an helyezkedtek el szénhidrogén-ipari vállalatoknál, a DKG-nál, a fűrási üzemeknél és más munkahelyeken. A technikum megszűnése után a tanárok közül is többen itt folytatták alkotó munkájukat.

A következő listát, amely a DKG-ban dolgozó végzett technikusok és a technikumban tanító tanárok, szakoktatók neveit és beosztásait tartalmazza, Hegedűs Miklós (54-56 Nk. 57-58 Salgótarján) állította össze, aki a DKG műszaki igazgatóhelyettese volt.

50-54-A: Gazda Zoltán oszt. vez., Bálints Kálmán festőművész. 50-54-C: Németh László árképző, Varga Kálmán főművezető. 51-55-C: Ziegler Ilona műszaki rajzoló, Sneff Antal MEO ellenőr. 52-56-A: Csuha Gyula művezető, Várhelyi Erzsébet műszaki rajzoló, Nagy Ferenc szerkesztő, Szerdahelyi József árképző. 52-56-B: Kovács László technológus. 53-56-A Pécs: Tamás János radiológus anyagvizsgáló. 53-56-B Vác: Lukácsi Ferenc MEO ellenőr. 54-56 Salgótarján: Hegedűs Miklós

*Bálits Kálmán történelmi tabló
mozaikja a DKG-ban*

Bodnár Béla árkalkulátor.) Tanárok és műhelyoktatók: Virágh Márton üzemvezető, Büki Béla üzemvezető, Varga János szakoktató, Háromszéki Ferenc szakoktató, Kisgergely Péter szakoktató, Frazon Iván osztályvezető, Járosi Károly szerkesztő, Flórián Zoltán oszt. vez., Kelemen László művezető.

műszaki igazgatóhelyettes. 52-53 Esti: Dravecz Zoltán művezető, Benkő László művezető, Farkas Lajos művezető, Kisgergely Péter termelés programozó, Kleizer Imre oszt. vez., Nádasi József üzemvezető. 54-56 Esti: Tompek Alajos üzemvezető, Berger István oszt. vez., Loska Gyula MEO ellenőr, Strohmajer József művezető, Szerényi József energetikus. 1953-57 Esti: Háromszéki Ferenc művezető, Jankovics József MEO ellenőr, Ludas György művezető, Soós József főművezető, Téglássi József termelés programozó. (A következő négy személy a zalaegerszegi technikum Nagykanizsára kihelyezett esti tagozatán végzett 1967/68-ban: Horváth László oszt. vez., Németh László üb titkár, Szabó László csop. vez.,

Bálits Kálmán bronz domborműve a DKG tanácstermében

A DKG szerkesztési osztálya amolyan konstrukciós műhellyé vált. Erről Tornyos Ferenc egykori igazgató, „A DKG-EAST 60 éve” c. kiadványban így emlékezik:

„A szerkesztés és a műszaki fejlesztés az igazgatósági épület mellett a szociális tömb toldalékában helyezkedett el: egy nagyobb teremben a szerkesztés, egy kisebb szobában a műszaki fejlesztés. Riba Lajos szerkesztési osztályvezető (a technikum esti tagozatán tanított) irányításával, egykori elemi iskolai osztálytársam, Pataki (Puchmeiszter) Gyula, Járosi Károly, Nagy Ferenc, Marek József, valamint a rajzoló: Ziegler Ilona, Várhelyi Erzsébet, illetve Pálffy Mária lettek munkatársaim. A műszaki fejlesztést Mondik János irányította, Pataki József, Flórián Zoltán és Balogh Lászlóné tevékenységével. Flórián Zoli mindkét osztályon „közreműködött”, hiszen a gyártmányfejlesztés mindkét osztály feladataiban szerephez jutott, s ő már akkor kulcsszerepet töltött be kitűnő elméleti felkészültségével. Nagyszerű csapat volt! Riba Lajos elismerten jól felkészült, nagy tapasztalatokkal rendelkező tervező, szerette a precíz, áttekinthető munkát, tervezői metodikáját kollégáinak is átadta és munkájában elvárta. Az emberi kapcsolatok, kollegiális viszony példás volt. Nyitott gondolkodású társaság alkotta e két osztály állományát. Riba Lajos, Flórián Zoltán szakmai kvalitásait mindannyian elismertük, Járosi Károly a művészetek, jelesül mindenek előtt a fotóművészet iránti elkötelezettsége, fejlett szépérzéke alapján volt közöttünk érdekes karakter. A gyár szárnyait bontogatta, mindinkább előtérbe került és a külső körülmények is azt indokolták, hogy a korábbi, elsősorban javításokra szakosodott vállalati struktúráját fel kell váltassa, de legalábbis kiegészítse a gyártási tevékenység. A fűrási szerszámok között megjelent a görgős közetfúró, kísérletek indultak a termelésben használatos magasnyomású tolozárak gyártására. Licenc vásárlással kezdődött a fúróárbcok hazai konstrukcióinak korszerűsítése a Trauzl cég közreműködésével.”

A nagylengyeli mezőben sikeresen vizsgázott 1960-ban a Trauzl-féle osztrák fúrótorony, s megindult a kooperációs fejlesztés és gyártás, aminek eredménye lett a KANIZSA-300 típus, amelyből 30 darabot gyártottak. Ezeknek a tervezése Riba Lajoshoz kapcsolódik.

A hazai kőolajkutatói tervek megkövetelték a mélyfúráshoz szükséges görgős kőzetfúró-gyártás kifejlesztését is. Ezért kísérleti üzem és program indult, amelynek állomásai: a háromgörgős, majd kétgörgős típusok lettek. Sorozatban gyártották orosz megrendelésre a turbina fúrókat is. Fejlesztették mind a golyós, mind a csúszó-csapágyazású fúrókat is. Mindehhez bővíteni kellett a kovácsolást, a hőkezelést, a forgácsoló megmunkálást, a mérési és ellenőrzési technológiát.

A csőszerelvények gyártása a MAORT időkre nyúlik vissza, amely az éktolózárak, gumibetétes-tolózárak és túszelepek meghonosításával kezdődött. Ebben Riba Lajos játszott vezető szerepet. Ismét nagy technológia-fejlesztés volt szükséges ahhoz, hogy a gyártásban az acélöntésű szerelvények mellett a kovácsolási és hegesztési technológiával készült szerelvények gyártása honosodhasson meg. Ugyanis a DKG vállalta a nagyméretű hegesztett és párhuzamos lapzárású tolózárak gyártását, amelyek tervezője Járosi Károly volt. Ezek kerültek beépítésre a Szovjetunióból induló Barátság és Testvériség távvezetékbe. Szakirodalmi adatok alapján indult el a gömbcsap-gyártás. Először csak GOT típusú gömbcsapok készültek. Ezt követte a francia licenc, majd saját tervezés alapján beindult nagyméretű gömbcsapok gyártása. Közben folytatták a nyomástartó edények (tartályok), hőcserélők, és más vegyipari készülékek gyártását is, ami szintén nagy technológiai fejlesztést követelt meg (automatikus vágó és hegesztő gépek, korszerű anyagvizsgáló berendezések).

Gépiparisták az Izzóban. A nagykanizsai iparosítás, a város fejlődése szempontjából a második fontos időszak volt az 1960-as évtized, amelyben a kanizsai gépiparisták jelentős szerepet vállaltak. Erről Kovács László (53-56-B) így számol be:

„Az 1960-as évek első felében ugrásszerűen növekvő piaci igény mutatkozott, a fényforrások keresletében, mely új piaci lehetőségeket tárt fel az akkor TUNGSRAM márkanevet viselő Egyesült Izzó Villamossági Rt számára. Szükségessé vált a műszaki fejlesztés, mely a törzsgyárban nem, hanem csak vidéki régióban volt lehetséges. Lehetőségek közül Nagykanizsa tudta a legkedvezőbbet ajánlani, olyan területet, amely bővíthető és nagy számban áll rendelkezésre munkaerő.

1963 elején született döntés, egy 1965-ben indítandó kísérleti gyáregység alapításáról, amely kiinduló bázisául szolgált a további bővítéseknek. 1963 közepétől megkezdődött a szakember gárda szervezése és összeállt az a mérnökökből és technikusokból álló műszaki csapat, amelyik egy-egy szakterület irányításáért volt felelős. 1963. IV. negyedévből ez a csapat, 45 személy, köztük 12 kanizsai gépipariban végzett technikus, a budapesti törzsgyárba utaztak dolgozni és tanulni. Másfél év állt rendelkezésükre a betanulásra, melynek keretében meg kellett tanulniuk – a szakma egyedi jellege miatt – a lámpagyártás elméleti alapjait, a gyártás technológiáját és gyártási gyakorlatát.

1965 nyarára felépült a gyár épülete, megkezdődtek a géptelepítések és a technológiai szerelés, a szakterületért felelős technikusok irányításával. Októberben megtörtént a gyáratás és megkezdődött a folyamatos, tervszerű termelés.

Felső szintű értékelés szerint az alapításon és megvalósításban dolgozók munkájuk kezdetétől fogva kitűnőre vizsgáltak. Szakszerű a munka és az irányítás, tökéletes a munka- és technológiai fegyelem. A termelés indulása és ez az értékelés a további fejlesztések alapbázisává tette a kísérleti gyáregységet. 1966-tól a fejlesztések sorozata következett, melynek eredményeképpen 1973-ra létrejött a 120 hektáros területen elterülő fényforrás és üvegyár gyártelep. Ez a kifejtet helyi és országos szinten is a legnagyobb gyárak sorába emelte a nagykanizsait, melynek ekkor 4500 dolgozója volt, nem beszámítva a külső beszállítók és vállalkozók foglalkoztatottjait.

A kezdő 45 személyes csoport, közte a 12 gépiparistával, a gyár fejlesztésének minden periódusában, termelésirányítóként, középvezetői szinten aktívan dolgozott a legjobb tudása szerint, a kitűzött fejlesztési és termelési feladatok megvalósítása érdekében. Az 1973. évre kialakult gyártelep, a közreműködők közös munkájának eredménye volt, amelyet áthatott a fejlesztés sikerének értelmi és érzelmi töltete, ami előrevívő erőként hatott.

2005-ben az Izzó megalakulásának 40. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségen a gyár és a város vezetése a kísérleti gyáregység létrehozásában és üzembe helyezésében résztvevő dolgozók részére a gyár alapító

tagja megtisztelő címet adományozta egy bronzplakett átadásával. A képen látható bronz pakettet a következő gépiparisták kapták meg: Bali Antal gyáregység-vezető, Fartig Ferenc üzemvezető, Kiss Boldizsár főművezető, Kovács László üzemvezető, Lelkó Attila fődiszpécser, Mátyási Nándor üzemvezető, Szita László üzemtechnikus, Szücs László művezető, Vajda József művezető, Opitz Antal üzemvezető.

A gyáralapítás 40. évfordulójának emléklakettje

A megtisztelő cím adományozásával kívánta a város és a gyár vezetése elismerését kifejezni a gyáralapítástól nyugdíjazásukig végzett odaadó munkájukért, amely pozitívan hatott a gyár és a város kölcsönhatásos fejlődésére, az itt lakó emberek életére, több ezer embernek munkát adva. Ez az elismerés az alapítóknak szólt, akik kitaposták egy új iparág telepítésének az útját, munkájukkal hozzájárulva az alap létrehozásához, melyről kiindulva a fejlesztés megvalósulhatott. De ez az elismerés áttételesen szólt az iskolának is, amelyik ezeket a gépiparistákat nevelte, technikussá képezte. Felkészültségüket és szakmabeli tudásukat gyakorlati munkájuk eredményei igazolják. Munkájukkal maradandót alkottak, mely a köz és egyén érdekeit egyaránt szolgálta. Kíváncs vagyok, hogy az általuk kitaposott úton őket követők sokáig élvezhessék munkájuk gyümölcsét.”

A kanizsai gépiparisták szellemi alkotásai

Az életrajzok korlátozott terjedelme miatt a következőkben, a rendelkezésre álló adatok alapján, a teljesség igénye nélkül, néhány iskolatársunk kiemelkedő szellemi alkotását, életművét foglaljuk röviden össze.

Tilbán Ferenc lemezhasító gépsor találmánya. (50-54-A)

Kanadában 1965-ben alapította első, majd 1967-ben második vállalatát EMAG Manufacturing Ltd. néven, ahol saját tervezésű, lemeztekercsből lemezfeldolgozó gépsorok tervezésével, gyártásával és beszerelésével foglalkozott. Multiple Clutch Strip Tensioner nevű találmányát 1974-ben a Kanadai Szabadalmi Hivatal CA 949527 szám alatt, az USA Szabadalmi Hivatal 3854672 szám alatt jegyezte be. A lemezhasító gépsor technikai adatai: Maximum súly 30 tonnáig. Lemezvastagság: 0,5–12,0 mm. Szélesség: 1,800 mm. Egyengető és méretre vágó: 0,5–8,00 mm. Maximum szélesség: 1,800 mm. Darabolás: 20-tól 80 vágás a vastagságtól függően. Gépsorait a következő országokban értékesítette: Kanada, USA, Venezuela, Nicaragua és Jordánia. A képen a szabadalmi leírás első oldala látható.

United States Patent [19]
Tilban

[11] 3,854,672

[45] Dec. 17, 1974

[54] MULTIPLE CLUTCH STRIP TENSIONER
[76] Inventor: Ferenc Tilban, 310 Niska Rd., Apt. 1103, Downsview, Ontario, Canada

Primary Examiner—John W. Hackett
Assistant Examiner—Edward J. McCarthy
Attorney, Agent, or Firm—Rogers, Berenski & Parr

[22] Filed: Feb. 21, 1973
[21] Appl. No.: 334,302

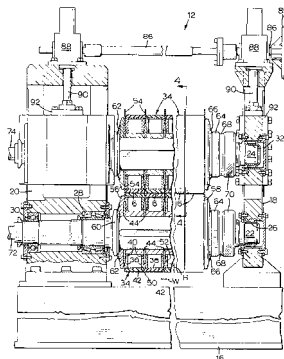
[57] ABSTRACT

A tensioner for tensioning individually a number of strips that are being rewound side by side simultaneously. The tensioner includes two shafts rotatably carrying opposed rollers, one pair for each strip. The rollers are separated by friction discs keyed to the shafts, the rollers and friction discs being compressed axially together so a pair of rollers rotates on its shafts only when a predetermined tension is exceeded at the strip passing between them. Sideways movement of strips is prevented by separator discs between the rollers. The shafts are rotated at a speed less than the rewind speed of the strips, to reduce slippage between the rollers and the friction discs.

[52] U.S. CL. 242/75.2, 226/193
[51] Int. Cl. B65h 23/14
[58] Field of Search 242/75.2, 56.2, 226/59, 226/193

[56] References Cited
UNITED STATES PATENTS
3,386,079 8/1968 Fushin 242/73.2 X
3,486,494 9/1969 Gaudin 242/75.2
3,547,132 12/1970 Gaudin 242/73.2 X
3,685,711 8/1972 Gay 242/75.2

4 Claims, 6 Drawing Figures

A lemezfeldolgozó találmány címlapja

Wolf József a szénsav patron töltés korszerűsítője. (50-54-B) 1957-ben a zalaegerszegi 22. sz. Autóközlekedési Vállalathoz került autó villamossági szerelőnek. Itt kezdődött az alkotó korszaka: épített autóvillamossági oktatótáblát, elektromos szállítótargoncát. 1960-tól már a

Bázakerettyei Kőolajtermelő Vállalatnál dolgozik, felszíni és földalatti termeltető automatikával foglalkozott, egy év múlva már az automatikai csoportot vezette. Első munkája a segédgázos termeltetésű kutakhoz időciklusos automata kidolgozása volt, elsőként alkalmazta az országban a kútfejről történő visszacsatolást. 1961-től áthelyezéssel a Répcelaki Szénsavtermelő Vállalathoz került, ahol feladata a szénsav patron termelés felfuttatása és korszerűsítése volt. A gyártási technológia megismerése után pneumatikus töltőfejet készített, kialakított egy, az előző gépektől eltérő rendszerű, olcsó, sorozatgyártásra alkalmas töltőgépet. Ezzel a géppel a tavaszi BNV-n a vállalat megjelent. Jutalmul 1963. május 1-re a Nehézipari Minisztérium kiváló dolgozója kitüntetését és három hetes szovjetunióbeli turista utat kapott. 1966-ban kiváló újító ezüst fokozat miniszteri kitüntetését kapott. A hatvanas években több újítását és általa tervezett gépet alkalmazott a vállalat. 1971-ben újfajta patronöltési eljárást kezdeményezett, melyet szabadalomként is bejegyezték. Több külföldi patronöltő gyár építését, illetve szerelését vezette.

Az időciklusos automata beállítása 1960

Gyulasi Ferenc a kábelkonstruktor. (51-55-A). Magyar Kábel Művek Kutató Intézet helyettes vezetőjeként szakdolgozatával – ami egyben szabadalmazott találmány is lett – az Országos Találmányi hivatal különdíját és a Kiváló feltaláló cím arany fokozatát nyerte el. Óraadóként oktatót a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolán és a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1980-tól a bécsi Siemens Kábelgyárban dolgozott. Feladata volt kábelek konstruálására és felhasználására alkalmas számítógépes programok kifejlesztése, amelynek nemzetközi sikere is lett. A programot megvásárolták ausztriai, németországi és svájci áramszolgáltatók és kábelgyártó vállalatok.

Tóth László egyetemi tanár, professzor emeritus. (53-56-A). Az iskolánkban három évig tanult, majd a technikum megszűnése után Pécssett érettségizett gépészmérnök, mezőgazdasági gépészmérnöki diplomát szerzett. 1996–2009 egyetemi tanár, a Szent István Egyetem energetika tanszék vezetője. Tudományos fokozatai: 1968 egyetemi doktor, 1974 kandidátus, 1984 MTA doktora. Jelentősebb beosztásai: mezőgazdasági gépkísérleti intézetben tudományos igazgatóhelyettes, majd főigazgató, a Mezőgazdasági Technika c. műszaki, tudományos folyóirat főszerkesztője. Tudományos és oktatási tevékenysége a következő területekre terjedt ki: energetika alapjai, energiagazdálkodás, primer és szekunder ener-

KATIS_H 1.9.1

SZÁMÍTÓGÉPES KÁBELÁROK TERVEZÉSI
ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZER

Program tervezésre és elemzésre földben és levegőben fektetett kábelrendszerek esetében

Feszültségátvitel:

0,6/1 kV - 3,5/6 kV - 6/10 kV - 12/20 kV - 18/30 kV - 36/60 kV -
64/110 kV - 75/132 kV - 86/150 kV - 127/220 kV - 158/275 kV -
190/330 kV - 220/380 kV - 288/500 kV

2009-04-15

Achauer Strasse 21
A-2326 Hünzburg bei Wien
Tel.: 0043-2235-87185
E-Mail: Ferenc_Gyulasi@aon.at
Dipl.-Ing. Dr. GYULASI Ferenc

*Számítógépes programleírás
címlapja*

Szent-Györgyi Albert-díj

giahordozók, megújuló energiák. Tudományos és szakmai közéleti tevékenysége: 1989-1993 MTA agrár-műszaki bizottság elnökhelyettes, 2000- a Magyar Szélerergia Tudományos Egyesület elnöke, 2003- a Magyar Szélerergia Társaság alelnöke. 2003-ban Szentgyörgyi Albert-díj kitüntetést kapott. 422 tudományos cikket publikált, 35 könyvet írt, részben társszerzőkkel, idegen nyelven 108 cikke, illetve könyvrészlete jelent meg.

Tavasz Ferenc, a háztartási hűtőszekrénygyártás egyik hazai megteremtője. (50-54-C). A Műszaki Egyetem elvégzése után 1959-ben – Heller professzor ajánlásával – a Jászberényi Hűtőgépgyárba került. Kezdetben (Horváth László középiskolai és egyetemi diáktársával és barátjával együtt) a hűtőszekrények hűtő-aggregátjainak fejlesztését irányította. Később a háztartási hűtő- és fagyasztószekrények és a központi fűtéshez használt radiátorok fejlesztésének irányítása volt a feladata. „A háztartási hűtőszekrénygyártás hazai megteremtésében elévülhetetlen érdemeket szerzett.” Ezt, a neves Dr. Heller László professzortól származó, egyetemi előadásokon többször elhangzott kijelentést tartja műszaki pályafutása legnagyobb elismerésének. A Hűtőgépgyárban

SVERIGE **(12) UTLÄGGNINGSSKRIFT** **[B]** ⁽¹¹⁾ 459 042
 (19) SE

(51) Internationell klass⁴ **F25B 33/00**

(44) Ansökan utlagd och utläggningsskriften publicerad **89-05-29** (21) Patentansökningsnummer **8404313-2**

(41) Ansökan allmänt tillgänglig **85-03-01**

(22) Patentansökan inkom **84-08-30**

(24) Löpdag **84-08-30**

(62) Stamansökans nummer

(86) Internationell ingivningsdag

(86) Ingivningsdag för ansökan om europeiskt patent

(30) Prioritetsuppgifter **83-08-31 HU 3034/83**

PATENTVERKET

Ansökan inkommen som:

svensk patentansökan

fullföljd internationell patentansökan med nummer

omvandlad europeisk patentansökan med nummer

(71) SÖKANDE **Hűtőgépgyár Jászberény HU**

(72) UPPFINNARE **F Tavasz, L Pálvölgyi, Jászberény**

(74) OMBUD **AWAPATENT AB**

(54) BENÄMNING **Rektifieringsanordning för kompensering av gasdrivna absorptionskylanläggningar**

(56) ANFÖRDA PUBLIKATIONER: **DE C 721 440 (17a 12), DE C 858 259 (17a 12), DE AS 1 008 760 (17a 12), FR C 2 180 906 (F25B 33/00), CH C 357 419 (17a 12), GB C 714 720 (F25B 33/00)**

(57) SAMMANDRAG:

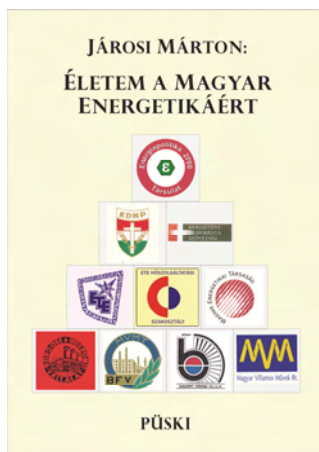
A svédországi bejegyzés

ben GTE díj, 1981-ben pedig Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetésben részesült.

Járosi Márton a nemzeti energetikáért. (50-54-A). Másodszor kerültem ugyanabba az épületbe: először 1946-ban a Piarista Gimnáziumba, ahol az iskola feloszlataásáig két évig tanultam, majd 1950-ben az induló gépipari technikum alapító évfolyamába. Embertelen években, csodálatos, karizmatikus tanárok tanítottak; osztály- és iskolatársaimmal alkotó szeretetközösségben tölthettem az egész életemre meghatározó középiskolás éveket. Mérnökként szakterületem az energetika lett. A nemzeti energetikáért, közügyeinkért végzett munkámat, alkotásaimat, küzdelmeimet az *Életem a*

előállított kompresszoros és abszorpciós háztartási hűtő- és fagyasztószekrények nemcsak Magyarországon, hanem Európa-szerte sikeresek voltak. Ehhez, mint a gyár kereskedelmi igazgató-helyettese, majd később, mint kereskedelmi igazgatója, a hazai és exportértékesítés megszervezője és irányítójaként járult hozzá. Több mint 250 elfogadott újítása és a háztartási kompresszoros és abszorpciós hűtő aggregátok, valamint a radiátorok tárgykörben 6 elfogadott találmánya van. Két ízben kapott Kiváló Újító és kétszer Kiváló Feltaláló kitüntetést. Két esetben volt a KGM kiváló dolgozója. 1975-

A könyv címlapja

magyar energetikáért c. könyvemben írtam meg. Nem szerénytelenség, de megtisztelő kötelesség, nagy öröm számomra, hogy ebben az emlékkönyvünkben ezt a művemet a kanizsai gépiparistáknak, néhai tanárain emlékének ajánlhatom, akiknek oly sokat köszönhettem az együtt töltött években és azután is. Számomra a mérce mindig a közjó szolgálata volt. Kanizsai gyökereim segítettek abban, hogy az életem során átélt események hatása alatt, felismertem azokat a folyamatokat, amelyeket a közjó érdekében minden erőmmel és a rendelkezésemre álló eszközökkel magam is formálni akartam. Hivatását szerető, annak lehetőségeit kezdetben túlértékelő mérnökként igyekeztem tapasztalataimat hivatali munkámban, majd a nyilvánosságban vállalt közbeszéddel a közösség érdekében hasznosítani.

Gazda Zoltán a technikus versmondó. (50-54-A). „1972. januárban diagnosztizálták nálam a kettes típusú cukorbetegséget. Két szemműtétem volt a Pécsi Szemklinikán, mégis megvakultam. A vaksággal együtt járó problémák feldolgozására két év sem volt elegendő. Pszichológus segítségét kértem, aki 10 alkalmon keresztül csak kérdezgetett, még az álmaimat is el kellett mondanom. Az utolsó két foglalkozáson adta fel a leckét: olyan feladatot kell keresniünk, olyan figyelem lekötő, bármikor alkalmazható elfoglaltságot, életcélt, melynek eredményessége visszadhat a reális életbe. Így került sor a verstanulásra és a versmondásra, melyet feleségem – akivel 1958 Karácsony másnapján esküdünk a volt piarista kápolnában – és a család segítségével oldottunk meg. Így vált sokkal elviselhetőbbé a sötétség. Abban az időben a Petőfi Rádiónak volt több olyan műsora, melyben szép versek hangzottak el. A rádióval, a könyvtárakkal nagyon sok levelezés történt és sok segítséget kaptam. Repertoáromban kb. 60 db vers szerepel, Ady Endrétől Wass Albertig, Joseph Rudyard Kipling-től François Villon-ig. Önálló estjeim Nagykanizsán: 1999. A szívemmel látlak téged, 2000. Kézen fogva Kibédivel, 2004. és 2006. Furcsa színes látomás, 2010. Valahol ki van jelölve a helyed. 2001. Szepetneken: Köszönöm Uram!

A kitüntetéseim közül legbüszkébb arra vagyok, hogy 2001-ben a vakok érdekében végzett munkámért és a sok versmondásért a Louis Pray Emlékérem arany fokozatát kaptam.

Most versmondóhoz illően két idézettel zárom visszaemlékezésemet. Kerekes Géza vak költő »Ne kutasd« című versének utolsó sorai: »Ne

kutasd hát a vakok lelkét!/ E börtön terhét át nem élheted!/ El sem képzelheted a 'fekete Nap' gondját./ Hagyd békén a fények vakondját!« Kibédi Ervin: »Fohász« című verséből egy fontos üzenet: »Az ember az élet mezsgyéjén úgy mozog,/ Ahogy a szél fújja a levelet./ Hol ide hull, hol oda tántorog./ Néha meg előre /De meddig, hol a határ Istenem?.../ Már jól tudom, Te megszabhatod,/ Ha Te akarod, megáll a szívem./ Hát legyen meg a Te akaratom!« Drága feleséggel ketten küzdünk minden óráért, minden napért. Aggódva figyeljük egymás lélegzetét is, mert tudjuk, hogy ez az út bármennyire gödrös, bizonytalan csak együtt járhatjuk végig.”

Molnár János magyarság érdekvédő tevékenysége. (51-55-B).

Torontóból több országra kiterjedő magyarságvédő munkát végez. Ennek főbb területeit foglaljuk össze.

1958-tól tagja a *Torontói Helikon* (kulturális) *Társaságnak*, 1975–2011-ig a *Széchenyi Társaságnak*, a Torontói Egyetem Magyar Tanácséke alapítójának. 1980-tól tagja, majd főtitkára volt, jelenleg alelnöke az *Egyesült Magyar Alapnak*: ez a jótékonyági alapítvány anyagi segítséget nyújt a rászoruló magyar iskoláknak, egyetemeknek, kórházaknak és más szervezeteknek Kanadában, Magyarországon, az elszakított területeken és Csángóföldön. 1980–2004-ig tagja a megszűnt *Kanadai Magyarok Szövetségének*, amely magyar politikai érdekvédelmi szervezet volt. 1989–2002-ig a *Magyarok Világszövetségének* tagja, ezen belül főtitkára a *Kanadai Országos Tanácsnak*. 1989–1994-ig tagja a *Magyar Emberi Jogok Fórumának*. Ez a szervezet az elszakított területeken élő magyaroknak nyújtott politikai érdekvédelmi szolgáltatást. 2005-től alelnöke a *Kanadai Magyar Kulturális Tanácsnak*, a magyar kulturális, politikai és érdekvédelmi szervezetnek. 1980-tól Örökös Tagja a kulturális és érdekvédelmi szervezetnek, a *Torontói Magyar Kulturális Központnak*.

a Magyar Köztársaság Elnöke

Molnár János Lajos Ferenc

ny. banktisztviselőnek

a kanadai magyarság érdekében végzett sokoldalú munkájáért, karitatív tevékenysége elismeréseként

a Magyar Köztársasági Érdemrend
Tisztikeresztje

kitüntetést adományozom.

Kelt Budapesten, 2006. évi október hó 05. napján.

Molnár János kitüntetése

Magyar történelmi könyveket gyűjt. Az első, 15 bőrkötéses kötetből álló sorozatot Besenyszög könyvtárának adományozta (2007). A második sorozatot a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtárnak tervezi adományozni. Numizmatikus. Az első, kanadai és USA pénzeket tartalmazó gyűjteményt a Nagykanizsai Thúry György Múzeumnak ajándékozta (1977), második gyűjteményét, szülővárosának, Szolnoknak szánja.

A festők

Különleges helyet foglalnak el a teljesítmények között amatőr képzőművész iskolatársaink alkotásai. Ezek is bizonyítják, hogy milyen human alapokat kaptunk a technikumban. Művész barátainkra egyaránt jellemző, hogy művészetük szülővárosukban, szülőfalujukban bontakozott ki. Több kiállításuk volt; képeik sokfelé eljutottak, külföldre is. Az emléknapon bemutatásra kerülő kis videó film betekintést nyújt művészetükbe. Egy-egy képük az emléknapon ajándékként átadásra kerül a Halis István Városi Könyvtárnak. Az itt látható képek közül három a festő iskolatársaink, Bálints Kálmán akvarellje Gazda Zoltán, Tóth Béla olajfestménye pedig özvegye, Tóthné Király Ilona ajándéka.

Bálints Kálmán (50-54-A). 1935-ben született a Veszprém megyei Diszsel községben. Édesapja jegyző, édesanyja tanítónő volt. 1954-ben végzett a kanizsai gépipari technikumban. Első munkahelye a Gyöngyösi Malomipari Vállalatnál volt, 1963-ban költözött vissza Kanizsára. A Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban dolgozott esztergályosként, műszaki ellenőrként, csoportvezetőként. Képessége itt, Kanizsán bontakozott ki, amiben nagy segítségére volt munkahelye. Igényes, szorgalmas művész volt. Szerette a fényt, a színeket és a naplementét. Szerette a szépet és Kanizsát. Sokoldalú művész volt: készített akvarelleket, szobrokat, domborműveket, mozaikot.

Dely Alfréd (51-55-C). 1937. április 1-jén született Dióskálban, szülei földművesek voltak. Az általános iskolát Dióskálban végezte, 1955-ben kanizsai Gépipari Technikum járműgyártó tagozatán szerzett technikus oklevelet. A katonai szolgálat után, 1968-tól szülőfalujában él. Dolgozott az állami gazdaságban, a TSZ-ben, mint műszaki ellenőr, műhelyvezető, műszaki vezető. 1971-től 1988-ig – átképzés után – textilipari

Bálits Kálmán: Őszi béke

Tóth Béla: Őszi erdő

Sally Zoltán: Nagykánizsai csónakázó tó

Dely Alfréd: Virágcsendélet

Mészáros Imre: Úton Gyergyószentmiklós felé, 2008.

üzemvezető, 1988-tól 1997-ig kisvállalkozó, 1997-től nyugdíjas. 1968-tól Dióskálban részt vett a község sport, kulturális, társadalmi életében mint képviselő, 1998-2002 között polgármester volt. Országos amatőr festőversenyeken közönségdíjas, első helyezett. Több kiállítása volt. Elsősorban olajjal fest. „A szülőföld szeretete tartott elsősorban Dióskálban” – vallja életrajzában.

Mészáros Imre (53-56-B). 1939. július 27-én Nagykanizsán született. 1953–56-ig a nagykanizsai technikumba járt, annak megszűnése után, 1957-ben Vácott érettségizett. Nagykanizsán a Finommechanikai Vállalatnál dolgozott. 1972-ben mérnöki, majd 1975-ben gépész szakos műszaki tanári képesítést szerzett. Ezt követően a Széchenyi István Szakmunkásképző Intézetnél tanított. 1999-ben történt nyugdíjba vonulása óta foglalkozik festéssel. 2003-tól a kanizsai Belvárosi Nyugdíjas Klub kulturális munkáját irányítja. 2004. óta az országos bronz és háromszoros arany minősítésű, nagykanizsai VOKE Kodály Zoltán népdal kórusában énekel.

Sallay Zoltán (51-55-B). 1935. április 28-án született Pórszombaton, egy kis Göcsej-széli faluban. Édesapja egy osztrák birtokosnál volt gépész. A technikum elvégzése után Gellénházán telepedett le és ma is itt él. Lovászipan, Gellénházán, Nagykanizsán dolgozott. 1995-ben ment nyugdíjba. A festéssel – sok más mellett – már közel hetven évesen kezdett el foglalkozni, miután sikerült bekerülnie 2007-ben Dines Tanár Úr festőkörébe. Képei, a festőkör tagjainak képeivel közösen, már több kiállításon szerepeltek. Önálló kiállítása 2010 tavaszán a gellénházi Művelődési Házban és 2011 nyarán a Magyar Olajipari Múzeumban, Zalaegerszegen volt.

Tóth Béla (50-54-A). Kiscsehiben született 1934. február 1-jén, munkás családban. Elemi iskolába Bázakerettyére járt, középiskolai tanulmányait 1950-1954-ig Nagykanizsán a gépipari technikumban végezte. 1980-ban visszaköltözött családjával szülőfalujába. Fiatal korától érdekelte a festészet, az akkor Budafán élő Szemenyei Ferenc biztatására kezdett el festeni, ami az egész életét végigkísérte. Sokat festett együtt volt osztálytársával, Bálints Kálmánnal, közös kiállításuk is volt. Nyugdíjazása után a festészet mellett sok időt töltött a szüleitől örökölt szőlőhegyen, itt töltötte öreg napjait, szerette a nyugalmat és a természet közelségét.

A szellemi örökösök

Az 1950 és 1956 között működő Nagykanizsai Gépipari Technikum szellemi örököse a *Nagykanizsa és Térsége TISZK Szakképzés-szervezési Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság* (továbbiakban: TISZK), amelynek 70 százalékban alapító tagja a *Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata* (továbbiakban: Önkormányzat). A kanizsai önkormányzati középfokú iskolák közül technikai képzés folyik a *Zsigmondy Vilmos és Széchenyi István Szakképző Iskolában* (továbbiakban: Zsigmondy iskola) és a *Cserhádi Sándor Műszaki Szakképző Iskolában* (továbbiakban: Cserhádi iskola). Ezekben a szakképző iskolákban a jelen kor követelményeinek megfelelő elméleti és gyakorlati technikai oktatás van, mondhatni a technikus képzés 1956 után itt folytatódott. Ezek az iskolák maguk is a gépipari technikai képzés folytatásának is tekintik tevékenységüket. A Cserhádi iskola 1990. évi jubileumi évkönyvében, az iskolatörténeti fejezetben, az iskolaszervezéssel összefüggésben, ez olvasható: *„A korábbról ismeretlen összefogást az a körülmény is segítette, hogy Nagykanizsa középfokú szakképzéséből 1956 óta hiányzott a gépész profil. Az időközben országos rangra emelkedett ipari üzemek és a város lakossága ezért jelentős áldozatvállalásra is képesnek mutatkozott.”* Megalapozott tehát a fenti állítás, hogy ezek a szakképző iskolák – és az őket szervezetileg összefogó Kanizsa TISZK – a kanizsai gépipari technikum technikai és szellemi örökösei, hagyományainak tovább vivői. A Kanizsai Gépipari Technikum tehát nem halt meg, tovább él ezekben az intézményekben, amelyek feladatuknak tekintették a kanizsai gépiparisták hagyományának ápolásaként az „öregdiákok” által kezdeményezett emléknap megszervezését.

Tanárok életrajzai

Borsfai Géza. 1912-ben született a Somogy-megyei Felsősegeden. Édesapja tanító volt, aki az I. világháborúban hősi halált halt az olaszfronton. Két kis fiú árvát hagyott maga után, akiket édesanyjuk nevelt fel. A nagyobbik, Géza tanár lett, a kisebbik Ludovikát végzett és katonatiszt lett, akinek 1956-ban el kellett menekülnie. Az Egyesült Államokban élt és halt meg. Géza Szegeden végezte el a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolát 1931-ben. Első munkahelye Vas megyében volt, majd Szabadkára került. Ott nősült meg, felesége is tanár volt. Két gyermekük született, de hamarosan apjuk orosz fogságba került. Két és fél évet töltött távol. Hazakerülése után Nagykanizsára jött vissza, mivel édesanyja kanizsai volt. Nagykanizsán első munkahelye a Rozgonyi utcai ált. Iskolában volt, majd a Gimnáziumban tanított. 1950-től az akkor induló Gépipari Technikumhoz került és magyart, történelmet tanított. A tanulók nagy örömeire itt megszervezett egy iskolai kézilabda csapatot, amellyel sok versenyen szép eredményeket értek el, dicsőséget szerezve az iskolának. A Gépipari Technikum megszűnése után a Mezőgazdasági Technikumban tanított, Nagykanizsán. Harmadik gyermekük, egy fiú 1953-ban született. Nagy csapás érte családját, mivel egyetlenista fiuk 19 éves korában hirtelen meghalt. Felesége a Rozgonyi Ált. Iskolában oroszot tanított, de fiuk halála után hamarosan súlyosan megbetegedett és 1965-ben meghalt. Egy év gyász után, 1966-ban másodszor is megnősült, de sajnos második házassága csak négy évig tartott, mert 1970-ben, 58 éves korában szívrohamban, hirtelen meghalt. (*Írta: második felesége, Boszfainé, Halmai Lujza.*)

Buvári András dr. 1917. november 30-án született Somogyszentmiklóson (ma Miklósfa, Nagykanizsa része). Apja Buvári Lajos tanító, anyja Kukucska Teréz postamester. Az elemi iskola négy osztályát ott-hon a falun, a gimnázium nyolc osztályát a kanizsai piarista gimnáziumban végezte, végig kitűnő eredménnyel. Egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetem matematika-fizika szakán végezte, 1941-ben szerzett középiskolai tanári diplomát. 1947-ben doktorált pedagógiából és filozófiából. Közben egy évig tanított a budai ciszter gimnáziumban, majd a Főváros I. ker. polgári iskolájában. 1943-ban megnősült, s mikor a kanizsai gimnáziumban egy tanári állás megüresedett, s ezt megkapta, 1947-ben hazaköltözött szülőföldjére. Mint tanár, a tanításon

kívül sokoldalú munkát végzett, pl. színjátszó csoportot szervezett az iskolában, népművelő előadásokat tartott, pedagógiai tárgyú cikkeket írt, alapító tagja volt a városi fotó-szakkörnek. 1950-ben áthelyezték az akkor alakuló Gépipari Technikumba. 1955-ben kinevezték megyei szakfelügyelőnek, s áthelyezték a gimnáziumba. Itt dolgozott 1959-ig, majd a pécsi Tanárképző Főiskola fizika tanszékére került tanársegédként, aztán adjunktusként. Innen hívták meg 1962-ben az akkor alakuló Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum. a későbbi Pollack Mihály Műszaki Főiskola matematika-fizika tanszékének megszervezésére. Itt működött 1978-ig, nyugdíjazásáig mint tanszékvezető tanár, az átszervezés után intézeti igazgató-helyettes. Közben sokoldalú tudományos és társadalmi munkát végzett. Az Eötvös Lóránt Fizikai Társulat Baranya megyei csoportjának elnöke volt, megszervezte a társulat ifjúsági klubját. Fő munkaterületei: a fizika tanítása, ennek logikai kérdései, kísérleti eszközök tervezése, a természettudományos világkép kialakítása, az objektív számonkérés, a tanulás irányítása levelező hallgatók és egyéni leg tanulók részére. Élete utolsó éveinek legfőbb öröme egykori tanítványainak a találkozókön megnyilvánuló szeretete és tisztelete, s az általuk elért eredmények megismerése volt. 2007.október 3-án távozott el. Akarata szerint hamvai szülőföldjén, a miklósfai temetőben nyugsznak. *(Írta: Dr. Buvári Andrásné.)*

Flórián Zoltán. 1930. június 18-án született Nagykanizsán. Elemi iskolába Kiskanizsán járt, majd a nagykanizsai Piarista Gimnáziumban végzte középiskolai tanulmányait, itt érettségizett. 1952-ben a Budapesti Műszaki Egyetem gépészmérnöki karán vasútmérnöki diplomát szerzett. Fél évig Gödöllőn dolgozott egy gépgyárban (volt tankgyár), majd haza húzta a szíve Nagykanizsára. 1952 őszétől a kanizsai Gépipari Technikumban tanított, annak megszűnése után pedig 1956 májusától a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban dolgozott egészen 1991-ig, nyugdíjazásáig. Kitűnő elméleti felkészültségével és konstrukciós tehetségével kulcsszerpet töltött be a gyártmányfejlesztésben. A technikum megszűnése után a gépgyári munka mellett óraadó tanárként 1957-ig a felnőttek esti oktatásában is részt vett. Példás családi életet élt. Négy gyermekük született: Zoltán sebész-urologus, Ágota üzemmérnök, Mária tanárnő, Ildikó középiskolai tanár. *(Írta: Mátýásné Flórián Ildikó.)*

Halmaj Lujza (Borsfai Gézáné). 1916-ban születtem Nagykanizsán Heim Lujza néven. Elemi, polgári valamint liceumi tanulmányaimat Nagykanizsán végeztem. 1935-ben érettségiztem a Notre Dame Leány Líceumban. Ebben az évben kerültem Szegeden a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolára, biológia, testnevelés szakra. 1939-ben végeztem el a főiskolát. Azonnal kaptam állást, először a zárdában, majd magán polgáriban. Állami kinevezést 1941-ben kaptam Kárpátaljára Királyegyházára. Másfél év után kértem az áthelyezésemet Nagykanizsára a Polgári Fiúiskolába. 1946-ban a polgári iskola megszűnt, akkor általános iskolákba helyeztek bennünket. 1950-ig több kanizsai általános iskolában tanítottam. Ekkor alakult meg a Gépipari technikum, melynek alapító tagja lettem. Hamarosan az iskolai igazgató helyettesé neveztek ki. 5 évig tanítottam, majd 1956-ban a Hunyadi János általános iskola igazgató-helyettese lettem. Innen mentem nyugdíjba 1971-ben. Nyugdíjasként még 5 évig vállaltam napközis foglalkozást. 1966-ban mentem feleségül Borsfai Géza tanár úrhoz, akivel és két gyermekével sajnos csak 4 évig éltünk együtt, mert férjem egy szívroham következtében 1970-ben hirtelen meghalt. Így életem most is az egyedüli életemet. A gépipari évekre most is szeretettel gondolok vissza, mind tanártársaimra, mind a tanulókra.

Háncs Lajos. 1930. június 7-én Nagyszakácsiban született, meghalt 2006-ban. Felesége Vécsi Erzsébet a kanizsai vegyipari technikum tanára volt, meghalt 2007-ben. Gyermekeik: Lajos gépészmérnök, a MOL dolgozója, Gábor állatorvos 1996-ban elhunyt. 1945-1949 között a kaposvári Gépipari Szakiskolában tanult, majd 1952-ben a pécsi tanárképző főiskolán szerzett tanári diplomát. 1952-1956 között a nagykanizsai Gépipari Technikum műszaki tanára volt. A technikum megszüntetése után a Nagykanizsai Sörgyárban dolgozott 1992. évi nyugdíjazásig energetikus, majd műszaki főosztályvezető beosztásokban. Elkötelezett közösségi ember volt: 1956-ban, a forradalom idején Munkástanács elnök, ezért útlevelét 1967-ig bevonták. Az Országos 56-os Szövetség Zala Megyei elnökhelyettese, Keszthelyre költözésük után, 2000-tól a Keszthelyi Városi Szervezet elnöke volt. 1997-től a Vitézi Rend tagja volt. (Írta: ifj. Háncs Lajos.)

Járosi Károly. 1932. február 23-án születtem. Szép volt az ifjúságom. Még akkor is, ha arra emlékszem, hogy mezítlábasan mentünk a Potylira

fürödni, vagy a háborút követően a vonat tetején, jobb esetben tehervagonban utaztam távoli rokonok felkutatására, egy kis élelem beszerzése végett. Ma elképzeltetetlen, hogy a középiskolába még az utca közepén gyalogolva lehetett közlekedni. Sok mindenről lehetne írni, de panaszra ne nyíljon ajkam, dicsekedni pedig méltatlan lenne megélt koromra tekintettel. Panasz lenne, hogy miért kellett hamar keresővé lenni. Inkább arra emlékszem, mindent jókedvűen és szeretettel próbáltam elvégezni. Sokan voltak, akikre felnéztem és tanulhattam tőlük, úgy szakmailag, tudást gyűjtve, mint emberséget. A technikumi szereplésem kis kitérő volt az életemben, hálásan gondolok sokakra. Fő ténykedésem, amiről még mindig álmodom is, a tervezői munkám volt. Hogy e téren és mellette még mit végeztem azok is ismerik, akik körülöttem éltek. (Sok volna felsorolni.) Közben családom hatására Budapestre költöztünk. Ez nem volt a legszerencsésebb (házépítés, új munkahely), de ott kaptam azt a lelki szolgálatot, amelyben az életem is kiteljesedett. Tíz éven keresztül a Kelenföldi Református gyülekezetben hangkazettás szolgálatot végeztem. Ma már Nagykanizsán szolgálok. Ígém János evangélium 3:16 verse: *„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen. Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ.”*

Kemsei Mária (Szász Olivérné). 1927-ben, egy baranyai kisfaluban születtem, ahol ritkaságszámba ment, ha valaki netán továbbtanult. Pécssett, a gimnáziumban tanárom biztatására vágtam neki az Eötvös Loránd Tudományegyetem matematika-fizika szakának, ahol 1952-ben kaptam diplomát. Két évig tanítottam a Nagykanizsai 20. sz. Gépipari Technikumban, ahol rögtön osztályfőnök is, órarendkészítő is lettem, és megismerkedtem későbbi férjemmel, Szász Olivér tanárral. Egy Erzsébet nevű lányunk született, aki a Pécsi Tudományegyetemen dolgozik. A nagykanizsai évek után a pécsi Tanítóképzőben, majd a Leőwey Klára Gimnáziumban tanítottam általában matematikát, amivel nyugdíjas éveimben is, még hobbyként is nagyon szívesen foglalkozom. A kanizsai iskola tantestületére és tanulóira mindig szívesen emlékezem. A tantesztület segítő, együttérző volt, egyes baráti kapcsolataim a mai napig tartanak. Az első osztályom is kedves emlék, júliusban volt az 55. éves érettségi találkozójuk. Figyelmességük, kedvességük – amivel elhalmoztak – számomra megható.

Kemsei Mária osztályával

Kerekes János. 1932-ben születtem a Nagykunságban, Mezőtúron. 6 éves koromtól a református elemi népiskolába jártam. 1942-ben beiratkoztam a mezőtúri Református Főgimnáziumba, amit sikerrel elvégeztem, és 1950-ben leérettségiztem. 1951-ben a Röck István Gépgyárban kazánkovács szakmunkásvizsgát tettem. Utána kerültem a Műszaki Tanárképző Főiskolára. 1953-ban a Kohó- és Gépipari Minisztérium (KGM) által kijelölt 13. sz. Gépipari Technikum igazgatójánál jelentkeztem. A gyakorló tanári év letelte után kitüntetéses technikai tanári oklevelet szereztem. Ezt követően beiratkoztam a Budapesti Műszaki Egyetem levelező tagozatára. 1956-ban a Megyei Tanács javaslatára a KGM megszüntette a közben Baross Gábor nevét felvevő technikumot. Osztályommal együtt a minisztérium áthelyezett az esztergomi Bottyán János Gépipari Technikumba. 1961-ben a diplomatervem megvédésével okleveles gépészmérnök is lettem. 1961. január 1-vel az igazgató javaslatára a KGM Oktatási Osztálya Műszaki Igazgatóhelyettesnek nevezett ki. Igazgatóm hirtelen halála után a Komárom Megyei Tanács Művelődési Osztálya kinevezett a Bottyán János Műszaki Szakközépiskola igazgatójának. Erről a tisztemről 1988-ban lemondtam, és úgy fejeztem

be, ahogyan kezdtem, anyag- és gyártásismeret tantárgyat tanítottam, és az újrendszerű technikus képzésben, az V. év elvégzése után képesítőztettem tanulóimat utoljára 1993-ban. 1993. december 2-án nyugdíjba mentem. A folyamatos reform jegyében a Bottyán János Technikumot és a Hell József Károly Technikumot összevonták, hozzácsapva a Szent István Gimnáziumot, így jött létre a Szt. Imre Gimnázium és Műszaki Közéiskola.

Kiss Emma. Született 1917-ben Sarkadon. Édesapja gazdatiszt volt. Hárman voltak testvérek. Emma 1939-ben Szegeden a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolán magyar, történelem, német szakon szerzett diplomát, majd már tanárként az orosz nyelvtanári diplomát is megszerezte. Nagykanizsára Tapolcáról került általános iskolához, majd 1950-ben az akkor induló Gépipari Technikumba, mint orosz nyelvtanár. A gépipari megszünte után, a Hunyadi János Ált. Iskolához került, ahol szintén oroszot tanított. Nyugdíjasként német nyelvtanításra fogadott tanítványokat. Néhány év múlva súlyos betegséget kapott, amelyben sokat szenvedett és 1987-ben, 70-éves korában elhunyt. Hamvait testvérei szülővárosába, Sarkadra szállíttatták, ott alussza örök álmát. *(Írta kolléganője és barátjánője: Borsfai Gézáné.)*

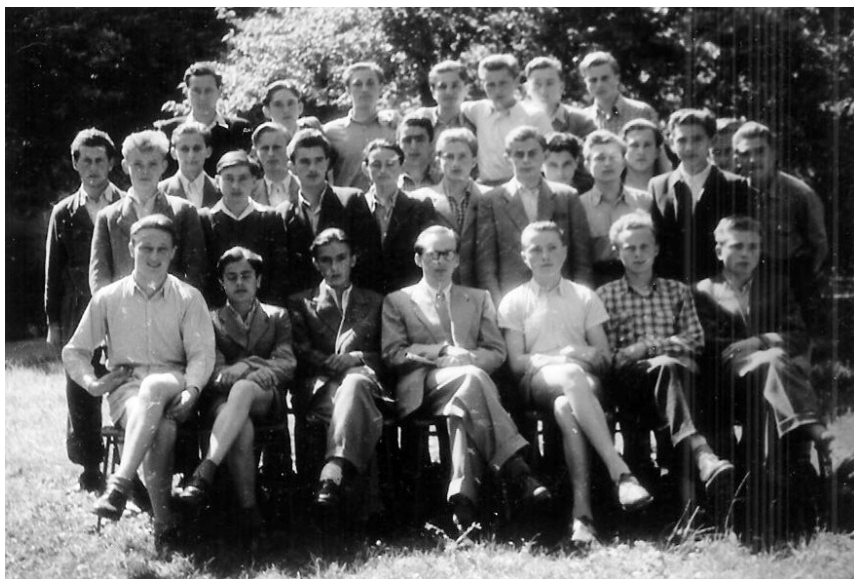
Lovász György dr. Született: Budapest, 1931. május 23. Cs.: György (1956) *Isk.:* középiskolai tanár (földrajz-történelem) 1953. *Szakmai pályafutás:* tanár, Gépipari Technikum Nagykanizsa (1953-1954); térképész, Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat (1954-1955); tanár Gyál, ált. isk.(1955. -1957); tudományos kutató (tud. munkatárs, tud. Igazgató-h. 1957-1978.); MTA Dunántúli Tudományos Intézet Pécs, tudományos tanácsadó (1979-1988); MTA Földrajztudományi Kutatóintézet Budapest, tanszékvezető egyetemi tanár (1988-2001); PTE TTK Természetföldrajzi Tanszék, Pécs rektor helyettes (1992); Professzor emeritus 2002. *Szakmai tevékenység:* Geomorfológiai kutatásait, mint a Nagykanizsai Gépipari Technikum tanára a Zalai-dombságon kezdi. További témái: a Dráva-völgy, és a Mecsek-hegység domborzatfejlődése. A klimatikus, és a geológiai-domborzati adottságok szerepe a Dráva-Mura, valamint a Duna vízrendszer folyóinak vízháztartásában. A jelenkori felszínmozgások hatása a Duna és Tisza meder-esésre. A Duna és a Tisza évszázados jégviszonyai és a klímaváltozás kapcsolata. Több tematikus térkép szerkesztési eljárás kidolgozása. Mint egyetemi tanár

Magyarország természetföldrajza, Általános vízföldrajz és Tematikus térképészet c. kollégiumokat tartotta. A mai napig részt vesz a PhD oktatásban, és minősítési eljárásokban. Kandidátusi fokozat (1967), Tudományok doktora (MTA doktora 1977). *Publikációk*: 142 magyar és idegen nyelvű tanulmány, 4 egyetemi tankönyv, 3 szakkönyv. *Közéleti tevékenység*: tag volt/van MTA Földrajzi Bizottság, PAB bizottság stb. *Kitüntetések*: Munkaérdemrend Bronz (1972), Baranya-megyei Tudományos Díj (1996), Lóczy Emlékérem (2001); Prinz-díj (2012).

Szántó Vilmos. Budapesten született, 1926. április 3-án. Kitűnő tanuló volt, de anyagi okok miatt nem tanulhatott tovább. 1941-ben a zuglói Danuvia Ipari és Kereskedelmi Rt. Fémipari Szakirányú iparostanonc Iskolájába iratkozott. Ezt az iskolát az 1944-45-ös tanévben fejezte be kitűnő eredménnyel. Kimagasló tanulmányi eredményéért ösztöndíjban részesült. 1945-ben vas- és fémesztergályos szakvizsgát tett, majd vasesztergályosként dolgozott a Danuvia gyárban. Még ugyanebben az évben beiratkozott a Népszínház utcai Felsőfokú Gépipari Technikum esti tagozatára. 1950 májusában leérettségizett és az Egyesült Izzó Lámpa Rt. tervező irodájában helyezkedett el, mint gépszerkesztő. 1951-ben megnősült, felesége, Alföldi Julianna, Solton lakott, mint könyvelő dolgozott a Földműves Szövetkezetben. Amikor a rákövetkező évben a Nagykanizsai 20. sz. (később Baross Gábor) Gépipari Technikumba műhelyfőnöki beosztásba gépésztechnikust kerestek, jelentkezett és felvételt is nyert. Az állás szolgálati lakással járt együtt. Az 1952-es tanévtől kezdve 4 éven át volt az iskola műhelyfőnöke, két kislányuk született Nagykanizsán, 1954-ben és 1956-ban. A Baross Gábor Gépipari Technikumot az 1955-56-os tanév végével felszámolták, őt 1956. augusztus 15-i hatállyal a sztálinvárosi (ma Dunaújváros) Kerpely Antal Kohóipari Technikumba helyezték át – mint műhelyfőnököt. 1960-ban megkapta a „Gépipar Kiváló Dolgozója” kitüntetést. Ugyancsak 60-ban beiratkozott a Pécsi Tanárképző Főiskola fizika-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakára levelező hallgatóként. 1964-ben államvizsgát tett, és ennek eredményeként okleveles fizika-műszaki ismeretek és gyakorlatok szakos tanári oklevelet szerzett. Az 1972/73-as tanévben a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohó- és Fémipari Főiskolai Pedagógiai Tanácsék vezetője megbízta a műszaki tanár-szakos hallgatók pedagógiai gyakorlatának irányításával. Lelkiismeretes és színvonalas munkájáért mindenütt elismerésben részesült. 38 éves szolgálati viszony után 1980-

ban rokkant-nyugdíjas lett, három szívinfarktuson is átesett. 1991. május 24-én halt meg. *(Írta: Szántó Vilmosné.)*

Szász Olivér. Született 1926-ban Erdélyben, Apáca nevű faluban. Kolozsváron kezdte meg középiskolai tanulmányait és sok hányattatás után végül Makón érettségizett. A Budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1951-ben szerzett rajztanári oklevelet. Ugyanebben az évben kezdett tanítani a Nagykanizsai 20. sz. Gépipari Technikumban. Három tanév után Pécsre került, ahol középiskolában, majd a Pollack Mihály Műszaki Főiskolán tanított, főként ábrázoló geometriát, amiből jegyzetet írt. Feleségével a nagykanizsai tantestületben ismerkedtek meg, egy lányuk született. Később életpályáját a Művészeti Szakközépiskolában folytatta, mint művésztanár, innen is ment nyugdíjba. Nyugdíját csak egy hónapig élvezhette, mert 1984-ben szívinfarktusból hirtelen elhunyt. Szabadidejében rendkívül kreatív volt, a képzőművészet legtöbb ágát művelte: szeretett rajzolni, festeni, kerámiát és szőnyeget készíteni. Kiállításokon festményeivel, rajzaival, rézkarcokkal szerepelt. Szenvedélye volt a világ iránti érdeklődés. *(Írta: Szász Olivérné.)*

Szász Olivér osztályával

Szépe György dr. Nagykőrösön születtem 1931. április 19-én. Egy leányom (48) és egy fiam (40) van. Magyar–francia szakos tanár lettem (ELTE, 1953); majd bölcsészdoktor (1969); kandidátus (1972) és az MTA doktora (2007). Egyetemi magántanár (ELTE, 2003). Nagykanizsán tanítottam 1953 ősztől; attól kezdve 2001-ig az MTA Nyelvtudományi Intézet kutatója voltam; majd egyetemi tanár Pécsen 1982 óta (2001-től professor emeritus) és a Zsigmond Király Főiskolán (2003–2011); több egyetemen vendégtanár. Kutatási témám a magyar nyelv leírása és a szociolingvisztika, nyelvpolitika, s az alkalmazott nyelvészet és a nyelvészet története. Foglalkoztam a közoktatás és a felsőoktatás fejlesztésével és a tudományos ismeretterjesztéssel is. Társadalmi tevékenységem az MTA, az egyetem, a TIT és más tudományos társaságok keretében zajlott; több nemzetközi tudományos-szakmai szervezet munkájában voltam tag vagy vezető. Tiszteletbeli elnöke vagyok a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének és a Magyar Szemiotikai Társaságnak, s alapító főszerkesztője a Modern Nyelvtan című folyóiratnak. Tudományos közleményeim száma négyszáz felett van (magyar és idegen nyelvű könyvek, tanulmányok – belföldön és külföldön). Több hazai és nemzetközi elismerésben részesültem. 65, 70 és 80 éves koromban tudományos emlékkönyvet kaptam. Sokat sportoltam: kosárlabdáztam, teniszeztem és pingpongoztam. Hobbym volt az utazás és a színház. Ma már csak sétálok, olvasok, zenét hallgatok és televíziót nézek.

Varga Ferenc. 1925. május 29-én születtem Sormáson, a Kiskanizsa közelében lévő kis faluban. Szüleim földművesek voltak. Elemi iskolába Sormáson, polgárba és kereskedelmi középiskolába Nagykanizsán jártam. Érettségi után a Közgazdaságtudományi Egyetem tanárképző szakára vettek fel, itt is végeztem. 1950-ben okleveles közigazda és gazdasági tárgyakra képesített tanári diplomát szereztem. Még ebben az évben tanárként felvételt nyertem Nagykanizsán, volt középiskolámba, a Kereskedelmi Szakközépiskolába. Ott tanítottam szaktárgyaimat nyugdíjazásomig. 1971-ben igazgató-helyettesi kinevezést kaptam, és a felnőttoktatás vezetését bízták rám. Közben, 1952 és 1957 között a Gépipari Technikum esti tagozatain óraadóként tanítottam. Tanári munkámat szívesen és odaadással végeztem, amelynek elismeréseként a Kiváló tanár kormánykitüntetésben részesültem. 1988-ban lettem nyugdíjas, de az iskolától máig nem szakadtam el.

Vértés Imre. 1908. április 7-én születtem Budapesten négy gyermekes munkás családban. Magam is munkásként indultam, mint gyári gyermeknapszámos, majd géplakatos inas és segéd. Négy gyermeket neveltem fel. Ezekből a két legkisebb jelenleg is tanul, főiskolai hallgatók. Az egyik az NDK-ban tanul. Az elemi iskola 6 osztályát Budapesten és Sárvároton, a polgári iskola 4 osztályát Sárvároton, Szombathelyen és Pásztón végeztem el. Az 1925-1931-ig terjedő 5 év alatt ösztöndíjas növendékként elvégeztem a tanítóképzőt, magyar és német tanításhoz szükséges oklevelet szerezve Esztergomban. Az 1931-1932. tanévben tényleges katonai szolgálatomat töltöttem, majd az 1932-1935-ig terjedő tanévekben az egy igazgatás alatt álló pásztói polgári fiúiskolában, kereskedelmi szaktanfolyamon és a hozzájuk tartozó fiúinternátusban voltam óraadó és bentlakásos internátusi nevelő. 1934. szeptemberében megnősültem. 1935. október 1-jén állami megbízást kaptam, így 1935-1958-ig állami helyettes tanítóként 3 tanévet működtem a Szegvár-Zsigerhát tanyai iskolánál. Az 1938-1943-ig terjedő tanéveket a Letenye IV. ker. állami általános iskolánál szolgáltam le, mint segédtanár, rendes tanító, igazgató. Közben 1945-től 1947-ig a II. világháború 6 hónapi frontszolgálatot és 30 hónapi hadifogságot hozott a számomra. 1948-1950-ig a Nagykanizsa VII. körzeti (Templom téri) általános iskolánál 3 évig működtem osztálytanítóként, majd igazgató helyettesként. 1950-1956-ig terjedő 6 év az ugyancsak Nagykanizsán létesített új gépipari technikumban telt el, ahová meghívtak műhelyoktatónak, később műhelyfőnöknek. Ennek az iskolának megszűnte után az 1956-1957-es tanévben az ugyancsak új létesítésű általános és középiskolai műhelyházat szerveztem meg és vezettem, majd ennek a megszűnte után pár heti napközis szolgálat után 1957-től a mai napig ugyancsak Nagykanizsán a Zrínyi Miklós általános iskolánál teljesíték szolgálatot. Itteni szolgálatom alatt részesültem 30 évi szolgálat után 1 éves rendkívüli előléptetésben és ugyancsak itteni szolgálati időmben szereztem általános iskolai tanári oklevelet levelező hallgatóként Pécsen a Tanárképző Főiskolán. Ma is ennél az iskolánál tanítok. (*Nagykanizsa, 1965. október 6. Vértés Imre.*) Vértés Imre 1975-ben hunyt el.

Osztálytablók és életrajzok

Nappali évfolyamok

1950-54-A

Igazgató: Breznai László

Osztályfőnök: Borsfai Géza

Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Buvári András dr.
Flórián Zoltán
Háncs Lajos

Kerekes János
Kiss Emma
Lovász György

Vértés Imre

Osztálynévsor:

1. Arany János	14. Járosi Márton	27. Péntek György
2. Ábrahám József	15. Kajcsa László	28. Pintér István
3. Balázs Miklós	16. Kiss Ferenc	29. Rákos Lajos
4. Bálints Kálmán	17. Kövesi Károly	30. Sárdy László
5. Bedő Tibor	18. Kutasi László	31. Soós József
6. Domonkos István	19. Laskai Rezső	32. Sümeghy Ede
7. Dravecz Sándor	20. Lovkó Imre	33. Szalai Ferenc
8. Fehér István	21. Lőrincz Imre	34. Tilbán Ferenc
9. Ferensitz Artúr	22. Markgráf Aurél	35. Tóth Béla
10. Fördös Miklós	23. Németh Árpád	36. Tóth Ferenc
11. Gazda Zoltán	24. Ormos László	37. Völgyi Rezső
12. Gerencsér Ferenc	25. Pálffy István	38. Wokoum József
13. Hajas György	26. Palkovics Béla	

Osztálytalálkozó:

Az 50. találkozó Kiscsehiben, a többi Nagykanizsán volt. Halmai Lujza valamennyi találkozón részt vett.

Találkozó száma	Évszám	Diák	Feleség, özvegy	Vendég	Tanár	Mind	Találkozó száma	Évszám	Diák	Feleség, özvegy	Vendég	Tanár	Mind
20	1974	30	23		6	59	50	2004	20	18		1	39
25	1979	30	23		4	57	51	2005	13	13		1	27
30	1984	26	21		5	52	52	2006	12	13		1	26
35	1989	28	23		4	55	53	2007	11	11		1	23
40	1994	19	18	1	4	42	54	2008	11	12	1	1	25
43	1997	18	17	1	4	40	55	2009	10	9		1	20
46	2000	16	15	1	3	35	56	2010	10	10		1	21
48	2002	16	14	1	1	32	57	2011	8	8	1	1	18
49	2003	15	14	1	2	32	58	2012					

Életrajzok

Balázs Miklós. Bánokszentgyörgyön születtem. Nagykanizsán, a 20. sz. Általános Gépészeti Technikumban szereztem technikus oklevelet, 1954-ben. Érettségi után – mint gépésztechnikus – a Karcagi Hántolómalom lett a munkahelyem; abban az időben elhelyezés alapján „választhatunk”. Itt technikusként művezetői beosztásban dolgoztam. A 13 hónapos katonai szolgálat után is ide tértem vissza, időközben a malmot a Szolnok Megyei Malomipari Vállalathoz csatolták. Karcagon bekapcsolódtam az ejtőernyős kör munkájába is (ezzel a sportággal már nagykanizsai középiskolás koromban is foglalkoztam). Egy oktatói tanfolyam elvégzése után elvállaltam a kezdő ejtőernyősök képzésének vezetését is. 1957-ben a vállalat központjába, Törökszentmiklóásra helyeztek. Itt energetikus beosztásban dolgoztam. 1959-ben villamosgép-kezelő elektrikus szakvizsgát tettem. 1961-ben visszakerültem Karcagra, a Hántolómalom műszaki vezetője lettem. Munkám mellett élelmiszeripari mérnöki képesítést szereztem. Munkámat Kiváló Dolgozó kitüntetésekkel és 1965-ben SZOT-OTH Miniszteri kitüntetéssel és Kiváló Újítói oklevéllel is elismerték. 1970-ben pályázat útján a Székesfehérvári Malomüzem vezetője lettem. 1974-től a Fejér Megyei Pártbizottság Gazdaságpolitikai Osztályára kerültem. Az itt eltöltött 8 évet az üzemi, vállalati munka folytatásának tekintetem. 1983-ban Székesfehérvár tanácselnökének választottak. Tevékenységemet a Munka Érdemrend arany fokozat kitüntetéssel ismerték el. 1987-ben lemondással valamennyi politikai feladatomtól megváltam. Előbb a Videoton vezérigazgatóságán, mint műszaki tanácsadó, majd a Videoton egyik gyáregységében, mint csoportvezető dolgoztam. 1991-ben kedvezménytel nyugdíjba mentem. Tagja vagyok a városi nyugdíjas mérnöklklubnak és a bélyeggyűjtő egyesületnek. Emellett hobbim a természetjárás. 13 évig a Fejér Megyei Természetbarát Szövetség elnöke, közben az országos szövetség elnökhelyettese is voltam. E munkámért a Népköztársaság Sportérdemérem bronz fokozat kitüntetését is megkaptam. Számos bélyeggyűjtő kiállításon is részt vettem. Az életem során kapott sok nehéz feladatot igyekeztem tisztességgel teljesíteni. Köszönet illeti szüleimet és volt tanárait a nagyszerű útravalóért.

Bálits Kálmán. 1935. április 26-án született Diszel községben. Elemi és középiskoláit Nagykanizsán végezte. 1954-ben tett technikus érettségit

a 20. sz. Gépipari Technikumban. A Gyöngyösi Malomipari Vállalatot jelölték ki kezdő munkahelyéül. 1956-ban katonai szolgálatra vonult be, majd leszerelése után visszament Gyöngyösre. 1961-ben megnősült. A következő évben a fűzfői Nitrokémiához került művezetőnek. Nagykanizsára 1963-ban költözött vissza, a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban helyezkedett el, ahol nyugdíjazásáig (1991) dolgozott vas- és fémeszergályosként, műszaki ellenőrként és függetlenített csoportvezetőként. Iskolás korában kiválóan sportolt. A Vasútnál 1951-ben alakult meg az első kézilabdacsapat, amelynek Kálmán is tagja volt, és amely két évvel később megnyerte a Zala – Vas megyei összevont bajnokságot, sőt Budapesten a gépipari technikumok országos versenyén is győztek. Jól úszott, kosárlabdázott, síelt, s tagja volt a serdülő teniszválogatottkeretnek. Kálmán már gyerekkorában korát meghazudtolóan jeleskedett az agyagmunkában. Általános iskolás korában a Zrínyi iskolában rajztanára figyelt fel rajz- és festői készségére, ő szorgalmazta a képesség kibontakozását. Később Vörös János, a család barátja támogatta, aki elsősorban a szobrászat felé irányította, a festészetben pedig Szemenyei Ferenc volt a mestere. Képzőművészeti alaptanulmányokat Gyöngyösön, Szolnokon és Kőszegen folytatott. 1954-ben jelentkezett a Képzőművészeti Főiskolára, de oda – nem a tehetség hiánya miatt – nem vették fel. Képességét igazából Nagykanizsára való visszajövele után kezdte kibontakoztatni. Ebben nagy segítségére volt a gépgyár akkori igazgatója, Kállai Sándor, aki a vállalat kultúrházának (Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház) pincéjében biztosított számára helyet. Kálmán ott tervezte a mozaik alkotásait is. Nyugdíjazása előtt kezdte meg a dunántúli olajipar történetét ábrázoló, mintegy 5 méter hosszú bronzalkotást. Ebből három darab készült el, ezek a gyár irodaházának tanácstermében láthatók. A munkát azonban befejezni korai halála miatt nem tudta. Bálints Kálmán 1992. július 2-án, 57 évesen hunyt el. (*Az életrajz a Nagykanizsai honismereti füzetek 33. számában, 2011-ben jelent meg.*)

Ferensitz Artur. 1935. szeptember 18-án születtem Petrillán (Erdély – Zsil-völgye). Apám bányalakatos volt. Testvéreim: Laura (1932) és Adolf (1946). 1940-ben a családuknk áttelepült Magyarországra. Apám Karádon kapott munkát, így mi is ide jöttünk. Laktunk még Iharosbényben is. 1942-ben apám a MAORT-hoz került, és Lasztonyára költöttünk, majd Pákára, végül 1944-ben Lovásziba. A technikumí érettségi után Salgótarjánba kerültem a Sütőipari Tröszthez. 1954-1958 között

dolgoztam itt, közben 1955-1957-ig katona voltam. 1957-ben megnősültem, és Nagylócon laktunk. 1958-ban megszületett a fiunk. 1958-ban költöztünk Lovásziba. Három évig tervező-rajzoló, majd a gázfeldolgozásnál gépészeti művezető voltam. 1964-ben a hajdúszoboszlói újonnan épülő földgáz üzemhez kerültem műszaki ellenőrnek. A beruházás végzetével gépészeti művezető voltam, 1995-ben mentem nyugdíjba. A nyugdíjasként egy gázvezetéképítő cégnél még 10 évet dolgoztam, mint felelős műszaki vezető. A feleségem beteg lett és 2011-ben meghalt.

Gazda Zoltán. 1936. március 13-án Nagykanizsán, ötgyermekes vasutas család negyedik gyermekeként születtem. 1946-tól a piarista gimnázium tanulója lehettem, de sajnos csak két esztendeig, mert az államosítással az alsó tagozat megszűnt. A hetedik és nyolcadik osztályt már a Vécsey utcai általános iskolában végeztem el. 1950-ben a 13. sz. Általános Gépészeti Technikumba nyertem felvételt, s 1954-ben itt vehettem át a kitűnő bizonyítványt és a jeles eredményű vegyi gépgyártó technikai oklevelet, mely némi büszkeséggel töltött el. Családom anyagi helyzete és egészségügyi állapota miatt nem tudtam tovább tanulni. Július 1-jétől a Szolnok Megyei Sütőipari Trösztnél kezdem meg a 18 hónapos szakmai gyakorlatomat. 1956. április 10-vel léptem be Nagykanizsán a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárba (DKG), ahonnét 1991. november 1-jén karkedvezményes nyugdíjazással jöttem el. A rohamosan fejlődő olajipar három gyára közül a DKG volt a legnagyobb. Új termékek gyártása mellett a rotary berendezések javításával és helyszíni szereléssel is foglalkoztak. Forgácsoló, lakatos, javító és olajipari gumitermékeket előállító üzeme volt, továbbá kovácsoló, hőkezelő, színesfém öntő műhelyekkel rendelkezett. A DKG-ban eltöltött 35 év alatti beosztásaim: szerkesztő, gyártás előkészítő, programozó, termelés-irányító, anyag műszakis, elemző és utókalkulátor. A ranglétra lépcsőfokai: beosztott, csoportvezető és osztályvezető. Szakmai munkám mellett a Bányász Szakszervezet Üzemi Bizottságának tagja és elnöke voltam 15 éven keresztül. Egy évig szerkesztettem a Vasvázas c. újságot és a gyár fennállásának 40 évfordulójára kiadott könyvet. Felsőfokú anyag-és raktár-gazdálkodási tanfolyamot végeztem Budapesten. Nagy rábeszélésre elvégeztem a hároméves ML Egyetemet. Kitüntetéseim: a jó tanuláért érdemérem (1950), a szakszervezeti munkáért ezüst fokozatú emlékérem (1980), Bányászati Szolgálati Érdemérem gyémánt fokozata

(1981). A vakok érdekében végzett munkámért és a sok versmondásért Louis Pray Emlékérem arany fokozata (2001).

Gerencsér Ferenc. Zalaszentlőrincen 1934. szeptember 29-én születtem. Anyám földműves. Apám kőműves kisiparos. Gyermekkoromban, a családban mindenkinek megvolt a feladata. Udvartakarítás, állatok etetése, kapálás, betakarítás és mellette a tanulás. Szerencsésen alakult a helyzetünk, egy nagyon jó tanító jött a falunkba. A rendszeres, sokoldalú tanítás mellett zenével, színjátszással, sporttal és a falusi hagyományokkal, szokásokkal is megismertetett bennünket. Iskoláim: Elemi Népiskola V. osztályig, Katolikus Általános Népiskola VIII. osztályig. A jeles eredmény alapján felvettek a nagykanizsai 13. sz. Általános Gépészeti Technikumba. A második évfolyamban az iskola neve 20. sz. Kohó- és Gépipari Technikum lett. A harmadik évfolyamtól szakosodtunk vegyesgépgyártó tagozatra. Az éves eredményeimmel elégedett voltam, de az érettségim gyengébbre sikeredett. 1956-57-ben kőműves tanuló lettem, 1958-ban szakmunkás vizsgát tettem. 1960-ban magasépítői művezetői vizsgát tettem, majd 1965-től a Budapesti Műszaki Egyetem technikus tanárképző szakán tanultam, ahol 1968-ban végeztem. A további képzések kiegészítések voltak a szakmámban. 1956-tól 1959-ig kőműves és művezető voltam. 1960-tól pedig az Építőipari Szakiskola és Technikum műhelyfőnökeként dolgoztam. Munkám során nagyon sok jó tanítvánnyal találkoztam, sok sikerben volt részem. Elismerések: Minisztertanácsi kitüntetések 1974-ben, 1983-ban, 1984-ben. A legnagyobb elismerést, a Pedagógus Szolgálati Emlékérmét 1994-ben kaptam. Család: nővéremmel és bátyámmal szeretetben élünk-élünk. 1962-ben megházasodtam. Feleségem, aki mindenben a segítóm, Tóth Julianna. Két fiúgyermekünk született, így a családuk teljes lett. 1994 óta éljük feleségemmel, a munkával teli, szép nyugdíjas éveket és gyönyörködünk fiaink családjában – a drága unokákban.

Hajas György. 1935. december 7-én született Bagolasáncon. Két fiúgyermek édesapja. Iskoláit Nagykanizsán végezte. Az iskolai kézilabdacsapat meghatározó egyénisége volt a nagykanizsai Gépipari Technikumban. A Gépipari Technikum elvégzése után katonaidejét Nyírbátorban, majd Lentiben töltötte. Leszerelése után a Finommechanikai Vállalatnál dolgozott. 1962-ben az Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalathoz került. 1965-ben általános mértékhitelítésből sikeres szakkvizsgát tett. Ennek

köszönhetően idővel az Országos Mérésügyi Hivatal nagykanizsai kirendeltség-vezetője lett. Szabadidejét örömmel töltötte a zalakarosi hétvégi háznál, ahol nagyon szeretett ténykedni. Betegségéből kifolyólag 48 éves korától leszázalékolt nyugdíjasként élt 1990-ben bekövetkezett haláláig. Élete a munka és a család volt. (Írta: Hajas Györgyné.)

Járosi Márton dr. Nagykanizsa, 1936. augusztus 8. Márton fiam gépészmérnök, Péter testnevelő tanár. *Tanulmányok:* Kanizsai Gépipari Technikum (1954), BME gépészmérnök (1959), BME erőművi energetikus szakmérnök (1967), műszaki doktor (1972). *Munkahelyek, (beosztások):* 1959-1969: Borsodi Hőerőmű Kazincbarcika (csoportvezető), 1969-1991: Budapesti Fűtőerőmű/Erőmű Vállalat (főosztályvezető), 1991-1994: Magyar Villamos Művek Tröszt/Rt (ált. vezérigazgatóhelyettes). Fő feladatomból volt a tröszt részvénytársasági rendszerre történő átalakítása (1992), iparági stratégiák kidolgozása (1993). Kapcsolatba kerültem az energiapolitikával. Elleneztem a privatizálást, ezért 1994-ben rendkívüli felmondással elbocsátottak; 1997-ben ezt a bíróság hatályon kívül helyezte. 1994 óta munkajövedelmem nem lévén 1997. január 1-jén saját kezdeményezésre nyugdíjba mentem. *Szakmai, társadalmi tudományos tevékenység:* 1985-1990: Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület, (szakosztályelnök), 1991-1999: Magyar Energetikai Társaság (alapító elnökségi tag), 2000-: Energiapolitika 2000 Társulat (elnök). *Szellemi alkotások: Előadások* egyetemen, szakmai konferenciákon. Kb. 300 publikáció, 2 szabadalom, 20 újítás. *Könyvek:* Unió csatlakozás előtt a magyar energiapolitikáról (2000), A Lévai örökség és a magyar energetika (2010), Életem a magyar energetikáért (2010). *Egyéb tevékenységek:* A Hazai termék - Hazai munkahely Alapítvány ügyvezető elnöke (1993-1998). Gazdaság és Energia energiapolitikai folyóirat egyik alapítója (1968), A Mérnöki Kamara és a Mérnöki Kamara Energetikai Tagozatának alapító tagja (1990), Magyar Energetika folyóirat egyik alapítója (1993) és a Szerkesztő Bizottság tagja. A budapesti református gimnáziumok újraindítására létrejött Gönczy Pál Református Iskola-Alapítvány (1988) egyik alapítója, a kuratórium elnöke. *Politikai tevékenység:* 1993-1999 Kereszténydemokrata Néppárt (szakértői Tanács elnöke), 1997: a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség alapító elnökségi tagja. Életemben azzal foglalkoztam, amit szeretek, amiben hiszek: csak a közösség érdekében végzett munka ad értelmet az életnek. Akinek több adatott a Teremtőtől, akinek többet adott a közös-

sége s értelmiségivé válhatott, annak nagyobb a felelőssége. Ezzel élni nemcsak kötelesség, hanem öröm-forrás is. S ez nem a beosztástól függ. Igyekszem megtenni, ami rajtam múlik, ami az én feladatom: „*Igyekezni kell mindig hasznosnak lenni:/ A ránk bízott követ a helyére tenni.*”

Kutasi László. 1935. június 19-én Szepetken születtem (most Pókaszetpek). Érettségi után a Lampart Gépipari Gépgyárba kerültem és innen is mentem nyugdíjba 1995-ben. A gyár meghatározó terméke a zománczott autokláv, mely a gyógyszer és vegyipar mai napig nélkülözhetetlen alapgépe. 1955-ben katonai szolgálatra vonultam be. Leszerelésem után a gyár vezetése hosszú távú együttműködést ajánlott fel, biztosítva szakmai fejlődésemet. Műszaki főiskolára történő beiskolázásom is ennek érdekében történt. 1959-ben családot alapítottam. Fiúnk vegyész és gazdasági mérnök. Négy nagyszerű fiúunokánk van. Szakmai pályafutásom állomásai: főművezető, technológiai osztályvezető, főtechnológus, műszaki fejlesztési vezető, termelési főmérnök. Pályafutásomat végigkísérte, hogy elhivatottságot éreztem a gyártástechnológia iránt. Különösen a nehéz fizikai munkát kiváltó célberendezések tervezése és a gyártás folyamatába állítása, továbbá a kulcsfontosságú hegesztési technológiák korszerűsítése, automatizálása, új eljárások bevezetése, honosítása voltak a munkáim. A fejlesztések fontos területei voltak a különböző országokkal megvalósult kölcsönös műszaki megállapodások, melyeknek előkészítésében és megvalósításában részt vettem. Hasonlóan eredményes volt a Gépipari Tudományos Intézettel való együttműködésünk, melynek keretében megépült az ország legkorszerűbb „dörzs hegesztőgépe”. Szakmai pályafutásom legizgalmasabb feladata a gyár általános rekonstrukciójának műszaki irányítása volt. A Lampart piaci pozíciói erősödtek, elismertsége, megbízhatósága nőtt, és megerősítette 3. helyét abban a rangsorban, ahova a szakma a világ – sok konkurens cégét megelőzve – sorolta. Végül hálával tartozom iskolánk tanárainak, akik olyan alapokkal indítottak el az életbe, amire lehetett építkezni. Hálával tartozom volt munkahelyem mindenkori vezetőinek, hogy megbíztak bennem, segítettek szakmai kiteljesedésemben, s eleget tudtam tenni a mindenkori szakmai kihívásoknak.

Lovkó Imre. 1934. október 3-án születtem Tótszentmártonban. Feleségem: Visnyei Mária. Két fiúnk és három unokánk van. A középiskolát a nagykanizsai 20. sz. Gépipari Technikumban végeztem 1954-ben. A

technikusi gyakorlatot az alföldi Kecskeméti Konzervgyárban végeztem. 1974-1978 között Budapesten a Műszaki Főiskola textiltechnológia szakára jártam, ahol 1978-ban államvizsgáztam, üzemmérnöki oklevelet szereztem. A katonai évek után Kaposváron a textilüzemben dolgoztam. 1972-ben áthelyezéssel a Nagyatádi Cérnagyárban műszaki vezető, majd 1980-tól főmérnök voltam, 1995-ben történt nyugdíjba vonulásomig. 1980-ban a Textilipari Műszaki Tudományos Egyesület megyei elnöke voltam. Évente 2-3 előadást tartottam. A minisztérium megbízásából a cérnagyártásról szakkönyvet írtam a szakmunkások részére. 1987-ben a Munka Érdemrend ezüst fokozatát kaptam.

Péntek György. Érettségi: 1954. Gépészeti Technikum, Nagykanizsa. Szakmai életút: 1954-től 1991-ig a debreceni Állatforgalmi és Húsipari Vállalat, a következő beosztásokban: 1954 TMK technikus (közben 1957 katonaság), 1958 művezető, majd üzemfenntartási osztályvezető, 1981 műszaki ellenőr, 1984 beruházási osztályvezető. 1987-ben állami kitüntetést kaptam. 1991-ben nyugdíjba vonultam. Több esetben vállalati, illetve iparági kitüntetést is kaptam pályafutásom alatt. Több esetben külföldi szakmai tanulmányúton vettem részt. Szolgálati szabadságom résztulajdonosa vagyok.

Pintér István. Nagykanizsán születtem 1935. július 20-án. Polgári családból származom. Édesapám kereskedősegéd volt, majd a vasútnál helyezkedett el és innen is ment nyugdíjba. Édesanyám háztartásbeli volt. Nagykanizsán jártam óvodába, majd a Vécsey úti általános iskolába. Középiskolai tanulmányaimat a Gépipari Technikumba kezdtem 1950-ben, 1954-ben érettségiztem. Feleségem, aki egy fiúgyermekkel (Tamás) ajándékozott meg, 2009-ben meghalt. Édesanyám és édesapám is 94 évig élt. Már iskolai tanulmányaim alatt is a sport lett életem kiegészítője. Először iskolai szinten, később az olajbányászban atletizáltam. Technikumi éveimben kezdtem kézilabdázni, majd folytattam a MÁV egyesületnél. Ez a sportág szinte végigkísért egész életemben. Érettségi után a gyakorlati időmet Kaposváron töltöttem. 1955-ben bevonultam, Kaposváron és Lentiben voltam katona. Lentiben a labdarugó csapatban kapus voltam. 1958-ban leszereltem és a MÁV-nál helyezkedtem el, ahol közben mint labdarugó sportoltam. 1962-ben a MÁV csapatával az NB-ba kerültünk. 1966-ban a Testnevelési Egyetemen kézilabda edzői képesítést szereztem és elkezdtem az edzőként dolgozni.

Közben kézilabda játékvezetői vizsgát is tettem. A munkahelyem továbbra is a MÁV volt. Magasabb beosztásokba kerültem a MÁV Pécsi Igazgatóságán: körzeti tűzvédelmi vezetőnek neveztek ki. Munkámat kitüntetésekkel ismerték el. 1995-ben a MÁV-tól mentem nyugdíjba. 1982-ben a Zala megyei Kézilabda Szövetség elnöke lettem. Szabadidőmet a sport, elsősorban a kézilabdázás köti le. Kisebb nagyobb feladatokat ma is vállalok. A sporttevékenység jelenti számomra a kikapcsolódást és az egészség megőrzését.

Sárdy László dr. 1936. május 24-én, Lakócsán született. Általános iskolai tanulmányait Letenyén fejezte be 1950-ben. 1950–54-ig a nagykanizsai Gépipari Technikum tanulója volt. 1954. szeptembertől 1955. április 30-ig a budapesti Tubus- és Fémművek diszpécseré. 1955. május 1-től a tótszentmártoni községi tanács dolgozója. 1957 márciusában házasságot kötött Cseh Angéla tanítónővel. Ez év májusától 1959. februárig katonai szolgálatot teljesített. 1959. március 1-jétől Becsehely község tanácstitkára. 1962 augusztusában megszületett Angéla nevű lánya. 1966-67 szeptemberéig a Letenyei Járási Tanácsnál dolgozott – vele párhuzamosan a Pécsi Jogtudományi Egyetem levelező tanulója. 1967 szeptemberében a zalaegerszegi Megyei Rendőrkapitányság állományába került. 1970 júniusában jogi diplomát szerzett. Az 1972-es évben a felsőbagodi Mezőgép jogásza. 1973 januárjától 20 éven át, nyugdíjazásáig a Zala Bútorgyár jogtanácsosa. 1993 májusától nyugdíjas. A becsali hegyi birtokán hobbi kertészete, szőlészete és borászata volt. 2007. május 6-án hunyt el. *(Írta: dr. Sárdy Lászlóné.)*

Soós József. Születtem 1934. július 1-jén, Letenyén. Középiszkolai tanulmányaimat a Nagykanizsai Gépipari Technikumban végeztem. 1954-ben érettségiztem, ill. szereztem technikusí oklevelet. Érettségi után, 1954 őszétől 1956 decemberéig tényleges katona voltam. Sajnos benne voltam a pesti 56-os eseményekben, mint katona. 1957-től Fűzfőn, 1961-től Nagykanizsán a téglásoknál, 1963-tól az Egyesült Izzóban, majd 1975-től az Ingatlankezelő Vállalatnál dolgoztam, 1990-ig. 1991-től nyugdíjas vagyok. 1957-ben nősültem. Ebben az évben megemlékezünk házasságunk 55. évfordulójáról. 1959-ben született Katalin lányunk, házasságából Balázs és Zsófi unokánk született. Zsófi házasságából Noémi dédunokánk, 5 éves. Az utolsó kettő osztálytalálkozáson betegségeink miatt már nem tudtunk részt venni. A Balatonon 1967-től

volt hétfévi nyaralónk, 2011 őszén el kellett adnunk. Én nagyon szeretnék veletek találkozni, de mi már egészségileg képtelenek vagyunk a részvételre. Ezúton is köszönöm a megkereséseketet.

Sümeghy Ede. 1936-ban születtem Nagyváradon. Iskoláimat Nagyváradon, Kiskunfélegyházán és Nagykanizsán végeztem. 1972-ben gépgyártás-technológus üzemmérnöki diplomát szereztem. Fiam szintén üzemmérnök. A kötelező üzemi gyakorlat (Miskolc) után 1956-ban a dunántúli kőolaj- és földgáz termelés területén helyezkedtem el, ahol 40 évet dolgoztam. 18 évig az iparág karbantartási, fejlesztési, beruházási létesítményeinek műszaki tervezését végeztem. 1974-től – 22 évig – gazdasági területen középvezetői beosztásokban tevékenykedtem. Feladatomban a dunántúli kőolaj- és földgáz-termelés és kutatás, a kapcsolódó beruházások anyagellátása, az anyag és készletgazdálkodás volt. Gellénházán laktam, de most már 40 éve Zalaegerszegen lakom.

Szalai Ferenc. Születtem 1936. május 2-án, Vonyarcvashegyen. 1959-ben házasodtam, feleségem dr. Ludányi Mária jogvégzett, leányunk Edit 1960-ban született, jogvégzett, 1990-től Hollandiában él, unokáink Dániel és Liza már Hollandiában születtek. Középiskolát 1954-ben mint vegyi-gépész technikus fejeztem be. A Budapesti Műszaki Egyetemen levelezőként 1969-ben épületgépész, majd ugyanitt 1974-ben az energiagazdálkodási szakon gazdasági mérnöki végzettséget szereztem. Munkahelyeim és beosztásaim: 1954-57 Szegedi Konzervgyár, műszaki fejlesztési előadó; 1957-59 Balatoni Nádgazdaság Keszthely, műszaki vezető; 1959-67 Szegedi Cipőgyár, Szeged, főmechanikus; 1967-71 Szegedi Építőipari V. gépész főépítés-vezető; 1971-89 Energiagazdálkodási Intézet Szeged, kirendeltség-vezető; 1989-92 Kereskedelmi Raktárak Fenntartási Egyesület, Szeged, igazgató-főmérnök. 1971-től igazságszolgálati műszaki szakértői tevékenységet folytatok. 1992-től rokkant, ill. 1996-től koromnál fogva nyugdíjas vagyok. 1972-től jelentős területű erdei hétfévi tanyánk van pihenésre, ezen kívül sokat utaztunk távoli tájakra, egészségi állapotunk miatt most már csak Magyarországon belül.

Tilbán Ferenc. 1935. február 17-én születtem Lentikápolnán. 1950-ben kerültem a 20. sz. Kohó és Gépipari Technikumba, ahol 1954-ben végeztem a vegyi-gépipari tagozaton. Első munkahelyem a Kőbányai Ra-

diátor Gyár volt, előbb diszpécser, majd gyártástervező voltam. 1955. februárban a türjei gépállomásra helyeztek. 1955-ben a Nagykanizsai Finommechanikai Vállalathoz kerültem. 1956 júniusában behívtak katonának, munkaszolgálatosként. 1956. november 21-én Ausztriába szöktem, majd december 21-én Svédországba érkeztem. Itt a helsingborgi menekülttáborból a sandviken vasgyárban gépkarbantartási munkát kaptam, ahol később műszaki rajzoló és gépszerkesztő pozícióban dolgoztam 1958 novemberéig. 1958 novemberében bevándoroltam Kanadába. 1962 szeptemberében egy műanyag-fröccsöntő szerszámkészítő üzemben helyezkedtem el. 1963-ban Montrealban kaptam szerződést a Dominion Engineering gyárnál. 1964-ben a torontói John English gyárnál kezdtem dolgozni a papírgyártó gépek tervezése munkakörben. 1965 elején saját vállalatot alapítottam FT Technical Services néven és technikai tanácsadással foglalkoztam. 1967 novemberében megalapítottam második vállalatomat EMAG Manufacturing Ltd. néven, ahol saját tervezésű, lemeztekercsből lemezfeldolgozó gépsorok tervezésével, gyártásával és beszerelésével foglalkoztam. A Kanadai Szabadalmi Hivatal találmányomat Multiple Clutch Strip Tensioner néven elfogadta és bejegyezte. Találmányomat az USA Szabadalmi Hivatal Multiple Clutch Strip Tensioner néven jegyezte be. Gépsoraimat a következő országokban értékesítettem: Kanada, USA, Venezuela, Nicaragua és Jordánia. 1988-ban megbetegedtem, mindkét karom a könyököig, a lábaim pedig térdig megbénultak. Emiatt az EMEG nevű vállalatomat be kellett zárnom. 1993-ban – felgyógyulásom után – a harmadik vállalatomat alapítottam meg FAR Machine Ltd. néven és tíz éven keresztül folytattam gépsoraim gyártását és forgalmazását. Jelenleg egy nemzetközi hideg hengerműgyártó SAMCO nevű vállalatnál műszaki tanácsadóként dolgozom. Úgy érzem, hogy a négy technikumi év befejezése után – köszönet a kitűnő tanárainknak, oktatóinknak és a technikum általános szellemének – jól meg tudtam állni a helyem még idegen nyelvű országokban is.

Tóth Béla. Kiscsehiben született 1934. február 1-jén, munkás családban. Elemi iskolába Bázakerettyére járt, középiskolai tanulmányait 1950-1954-ig Nagykanizsán a gépipari technikumban végezte. 1954-1956-ig sorkatonai szolgálatot teljesített. 1957-1961-ig Bázakerettyén dolgozott a MOL-nál, mint technikus. 1961-1976-ig Százhalombattán üzemvezető a DKV-nál. 1976-1980-ig Budapesten az Olajtervnél léte-

sítményfelelős. 1980-ban családi okok miatt visszaköltözik családjával szülőfalujába. 1980-tól 1992-es nyugdíjazásáig a kaposvári Mezőgépnél személyzeti osztályvezetőként dolgozott. A DKV-nál újításaiért több elismerést kapott, majd 1977-ben a bányászati érdemrend bronz fokozatát vehette át. Fiatal korától érdekelte a festészet, amit köszönhetett az akkor Budafán élő Szemenyei Ferenc festőművésznek, aki a család barátja volt. Az ő biztatása és segítsége folytán kezdett el festeni, ami az egész életét végigkísérte. Az 1970-es évek végén találkozott volt osztálytársával, Bálints Kálmánnal, akivel ezután sokat festett együtt. 1989-ben közös kiállításuk nyílt Nagykanizsán az Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Házban. Kiállításai voltak 1992-ben Nagykanizsán, 1997-ben Zalaegerszegen, 1998-ban több képét bemutatták az országos amatőr-képző rendezvényen is. Több kisebb kiállítása volt még Zalaegerszegen, amit barátokkal szervezett, Letenyén az akkor újonnan átadott városi könyvtárban, Bázakerettyén MOL rendezvényeken, valamint Kiscsehiben falunapon. Nyugdíjazása után a festészet mellett sok időt töltött a szüleitől örökölt szőlőhegyen, ahol új szőlőt telepített, felújította a pincét és borászkodni kezdett. A szőlőben töltötte öreg napjait, itt érezte jól magát, szerette a nyugalmat és a természet közelségét. 2011. január 25-én váratlanul, 77 évesen hunyt el. *(Írta: Tóth Béláné.)*

Völgyi Rezső. 1935. március 28-án Kispesten születtem. Az általános iskola után 1950-ben kezdtem meg a nagykanizsai Gépipari Technikumban a tanulmányaimat. 1954-ben érettségiztem. Gyakorlati munkámat Törökszentmiklóson végeztem el. 1955 novemberében a katonasághoz kellett bevonulnom. 1956-ban külföldre, Ausztriába mentem. 1974-ben hegesztő mestervizsgát tettem. 1977-ben mérnöki oklevelet szereztem. 1995-ben egészségi okokból nyugdíjba mentem.

IV. OSZTÁLY

TECHNIKUSAI

TECHNIKUM VÉGZETT

20. SZ. GÉPIPARI

ISKOLA

Füle István

Zekszar János

Besz Dániel

Balogh László

Kécske János

Horváth János

Kerekesz János

Izsiákó Vilmos

Mihari Dezső

Borilaj Géza

Wolf István

Bekker István

Flórián Zoltán

Brenner László

Simon László

Halász János

Hargos Lajos

Dr. Buvári Árpád

Francsik János

Székely György

Horváth István

Kőrösi István

Erzsébet Imre

Róth István

Nagy István

Pillner Lajos

Francz István

Réber István

Magyar István

Bogán István

Róth István

Fábri István

TALÁLKOZUNK 1959-BEN.

ORGÁNYZTA: K. Cs. F. Gy. RÉVÉNYI PÉTER ETI
MŰTEREM, NAGYKISZÉNY KÖRÜLVÉNYLÉD.

1950-54-B

Igazgató: Breznai László
Osztályfőnökök: Dr. Buvári András
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Borsfai Géza
Flórián Zoltán
Háncs Lajos
Kerekes János

Osztálynévsor:

1. Baján János	15. Keszte János
2. Balogh László	16. Kis József
3. Bedő Dénes	17. Magyar József
4. Belléncs István	18. Németh József
5. Dömötör Árpád	19. Nyitrai Dezső
6. Ernszt Imre	20. Pálovics Lajos
7. Francsics István	21. Rákos István
8. Fridrich Kornél	22. Rostás István
9. Fuchs Lóránt	23. Simon László
10. Füle István	24. Szabó Gábor
11. Gaál Ferenc	25. Takács Sándor
12. Halmosi János	26. Varga Károly
13. Horváth Árpád	27. Wolf József
14. Horváth Sándor	

Életrajzok

Dömötör Árpád. 1935. október 18-án születtem, Zalaegerszegen. 1961-ben nősültem, feleségem Ostoros Zsuzsanna, útépítő technikus, gyermekünk nincs. *Iskolai végzettségek:* Ált. Gépipari Technikum Nagykanizsa, 1954 okleveles gépészmérnök; Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar Erőgépészeti Szak, 1959 okl. gépészmérnök; BME Mérnök Továbbképző Intézet EÜ Minisztérium által szervezett tanfolyam, 1987-1989. *Munkahelyek:* 1959. június 1-jétől 1960-ig ÉM. Pécsi Tervező Vállalat zalaegerszegi irodája. A vállalat magas- és mélyépítéssel foglalkozott. Beosztás: épületgépész-tervező. 1960. július 1-jétől vezető-tervező, gépészeti osztályvezető. 1968. január 2-tól a Zala Megyei Állami Építőipari Vállalatnál dolgoztam, mint épületgépész-tervező. 1968. augusztus 1-jén áthelyeztek a Zala Megyei Tanács zalaegerszegi Kórházához, osztályvezető főmérnöki beosztásba. Ebből a beosztásból mentem nyugdíjba 1991. december 31-én. Ezt követően felvettek a tervezői névjegyzékbe. 1992-ben a Zalaegerszeg, Landorhegyi Lakásfenntartó Szövetkezet elnökévé választottak. Gyakorlatilag egész életemben épületgépészként dolgoztam. Néhány elkészült épület, amelyek tervezésében én is részt vettem: Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 24 tantermes iskola, Kovács K. tér 80 lakás, Tisztasági fürdő és uszoda, Landorhegyi ABC, Kórház-véradó. Pózván a 80 ágyas elmepavilon, ZÉV 405 fős munkásszálló és az 1000 adagos konyha, Városi Tanács, ZALATERV irodaház, Petőfi u. 9 emeletes épület. Nagykanizsa Eötvös tér ZÁEV, munkásszállás, Keszthely 9 emeletes lakóház, 4x40 lakás hőközpont és távvezeték. A zalaegerszegi kórházban az én főmérnöki beosztásom ideje alatt jelentős fejlesztési munkák folytak. Ebben az időben épült meg a központi tömb, a prospektura, a rendelőintézet, a diagnosztikai tömb, a kazánház, a fertőző osztály. Kiépült a központi oxigén és vákuumrendszer és önálló Diesel-üzemű tartalék áramforrás is létesült. Publikációk: 1991 ÉTI által EÜ műszakiak számára szervezett konferencia, Szeged, két beszámoló: Folyékony oxigéntárolás rendszer a zalaegerszegi kórházban, Energiatakarékossági intézkedések a zalaegerszegi kórházban. Mindkettő megjelent az EÜ Gazdasági Szemle külön számában. Kitüntetések: több Kiváló Dolgozó oklevél. Hobbitevékenység: munkavégzés az örökölt szőlőhegyen, repülőgépmodell építés. Utazás Európában (sátor, lakókocsi, most már utazási irodával).

Fuchs Lóránt. 1935. április 15-én születtem, Csesztregen. A kanizsai gimnáziumba nyertem felvételt, de karácsonyra csere révén a technikumba sikerült átiratkozni. Az első B osztályba, dr. Buvári András osztályfőnök úrhoz kerültem. Átlagos osztály voltunk. Végig jó rendű tanuló voltam, de a képesítő vizsgám eredménye ettől elmaradt. A tanulmányaim során Vértes Imre műhelyfőnök úr vezetésével sikerült a műhelygyakorlatokhoz szükséges eszközöket, gépeket beszerezni, és a gépészet alapjait elsajátítani. Az osztályban érdekes eset történt az egyik műhelygyakorlati órán, esztergályozást gyakorló óra volt az öreg esztergapadokon. Rostás Pisti osztálytársunk a munkadarabot fogta be a gépbe, és közben a gép beindult, és a két kézzel fogott tokmánykulccsal úgy sikerült megfogni a tokmányt, hogy a meghajtó szíjas gépszíj megcsúszott. Az egyik társunk a gépet lekapcsolta és nem lett baleset. Voltak az osztályból ejtőernyős ugrók a Keszte Jani és a Wolf Jóska, ők bátor fiúk voltak, büszke voltam rájuk. Az első munkahelyem két éves kötelező gyakorlatként a 43. Székesfehérvári AKÖV volt. Utána a Zala megyei Gépállomások Igazgatóságára kerültem, majd a változások után a Zalai Mezőgép Vállalat lett a munkahelyem. Nyugdíjba mentem. Nem nősültem meg. Az édesanyámmal éltem. Jelenleg egyedül élek. Nehéz az élet. Kár hogy B osztályosok egyszerűen sem találkoztunk.

Füle István. Szül. hely: Nova (Göcsej), 1935. október 20. 1957-ben házasságot kötöttem. Két gyermekem és 2 unokám van. *Iskoláim:* Gépipari Technikum 1954; Felsőfokú Gépjármű-közlekedési Technikum 1966; Győri Gépjármű közlekedési tagozat autó gépész üzemmérnök 1973; Tanárképző Főiskola Ipar műszaki szak, műszaki tanár 1976. *Munkahelyeim:* A középiskola befejezése után Budapestre kerültem a Gép- és Műszeripari Vállalathoz anyagvizsgálóként. Itt dolgoztam 1958. május 10-ig. 1958. május 14-én Egerbe, a 32. AKÖV-höz kerültem. Az életutam a vállalatnál: művezető, járműfenntartási ov., üzemvezető, üzemigazgató, 1990-től vezérigazgató. 1997-ben mentem nyugdíjba. A vállalatom neve is változott: 4. sz. AKÖV, VOLÁN 4. sz. váll. „AGRIA VOLÁN. *Szakmai tevékenységem:* a közúti áru- és személyszállítás, gépjárművek karbantartása és javítása, későbbi időpontban a vállalat műszaki, majd később az egész vállalat irányítása. Létszámát tekintve 1500 fő, 1990-től 750 fő. *Társadalmi tevékenység:* 1970-től szakmunkás képzésnél vizsgabizottsági alelnök, 1987-től

kereskedelmi és iparkamara elnökségi tag, 1985. a Heves megyei tanács tagja. *Kitüntetések:* 1964-76-ig 6 alkalommal Kiváló Dolgozó, Árvízvédelem Érem 1970, Honvédelmi érdemérem 10 éves 1982, Munka Érdemrend „bronz” 1982, Volán Plakett 1986, Baren Gábor-díj 1995, Széchenyi emlékplakett 1996. Szakmán kívül nyugdíjasként kertészkedés a hobbim.

Wolf József. Söjtörön születtem 1935. január 12-én. Az elemi iskola 5 osztályát Söjtörön végeztem, majd felvettek a zalaegerszegi Zrínyi Miklós általános gimnázium keretén belül működő általános iskola 6. osztályába. Az általános iskola elvégzése után a pécsi gépipari technikumba jelentkeztem, ahová nem vettek fel, ezért jelentkeztem a Zrínyi Miklós Gimnáziumba. Az első és második osztályt itt végeztem el. A második év folyamán sikerült iskolát váltanom. Felvettek Nagykanizsára a Gépipari Technikum 2/b. osztályába. 1954-ben sikeres érettségit tettem. A székesfehérvári 63-as Autóközlekedési Vállalat volt az első munkahelyem. 1954 júliusától 1956. decemberig dolgoztam ennél a vállalatnál. 1955. január-február hónapokban forgalmi tisztifolyamokat végeztem. 1957 márciusában felvételt nyertem a zalaegerszegi 22. sz. Autóközlekedési Vállalathoz, mint autó-villamossági szerelő. 1959-ben áthelyeztek a bázakerettyei telepre. Így 1960 márciusától a bázakerettyei Kőolajtermelő Vállalatnál dolgoztam. 1961-ben két hónapra behívtak tartalékos katonai kiképzésre. Leszerelésem után a répcelaki Szénsavtermelő Vállalatnál folytattam a munkát. 1963. május 1-jére a Nehézipari Minisztérium kiváló dolgozója kitüntetését kaptam. 1963-ban született az első gyermekünk, aki három évvel később fehérvérűségben meghalt. A kisleány halála után egy hónappal megszületett a kisfiunk. Ugyanebben az évben, 1966-ban, kiváló újító ezüst fokozat miniszteri kitüntetését kaptam. 1971-ben újfajta patrontöltési eljárást kezdeményeztem, melyet szabadalomként is bejegyeztek. Ugyanebben az évben született a harmadik gyermekünk, Judit. 1973-ban megkaptam a „Kiváló Újító” miniszteri kitüntetés bronz fokozatát. Ebben az évben megkaptam a „Vállalat Kiváló Dolgozója” kitüntetését is. 1975-ben kaptam meg a Szolgálati Érdemérem bronz fokozatát. Az ezüst fokozatát 1985-ben, az arany fokozatot pedig 1990-ben kaptam meg. A 80-as évektől a nyugdíjazásomig a habpatron üzemet vezettem. 1984-ben ismételten megkaptam a „Vállalat Kiváló Dolgozója” kitüntetését. A munkásságom végét a 90-es évek végén bekövetkezett látás-

romlásom jelentette. Ezen időszak után a 8 unokám jelentette számomra az örömet. Szórakozásként matematikai feladatokat állítottam fel és oldottam meg fejben, mindezt a szellemi frissességem megőrzése végett. Jelenleg is Répcelakon élünk, nyugdíjas házaspárként.

1950-54-C

Igazgató: Breznai László

Osztályfőnökök: 1950/51: Atlasz Ilona, 1951/52: Járosi Károly,
1952/53: Háncs Lajos, 1953/54 :Háncs Lajos

Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Flórián Zoltán	Kerekes János	Buvári András dr.
Háncs Lajos	Borsfai Géza	

Osztálynévsor:

1. Árkus István	11. Halak István	21. Nagy Lajos
2. Balogh Vilmos	12. Horváth László	22. Németh István
3. Bártai László	13. Hóbor Ferenc	23. Németh László
4. Bátorfi István	14. Hosszú Lajos	24. Sipos Károly
5. Borsos Zoltán	15. Hökkön Gyula	25. Székedy Gyula
6. Flórián Sándor	16. Kisfaludi Árpád	26. Szücs Jenő
7. Garzó József	17. Kőfalvi Ottó	27. Tavasz Ferenc
8. Gerencsér József	18. Lelkó Attila	28. Uzsoki György
9. Gerócs Árpád	19. Molnár István	29. Varga Kálmán
10. Gulyás Jenő	20. Molnár Márton	30. Varga Pál Dénes

Osztálytalálkozók:

5 éves: 1959. Kevés résztvevő, 8 tanár :Háncs Lajos, dr. Buvári András, Flórián Zoltán, Borsfai Géza, Szántó Vilmos, Kerekes János, Halmi Lujza, Kiss Emma. **20 éves:** 1974. Tanárok: Háncs Lajos, Halmi Lujza, Flórián Zoltán és dr. Buvári András feleségével. **25 éves:**1979. **30 éves:**1984. **35 éves:**1989. **40 éves:** 1994. **45 éves:** 1999. E találkozó különlegességét az adta, hogy az 1956-ban külföldre távozott két osztálytársunkat Hóbor Ferenc és Sipos Karcsi 45 év távollét után ölelhetünk magunkhoz, Ferenc Ausztráliából tért haza véglegesen, míg Sipos Karcsi Svédországból jött haza látogatóba. **Ötvenéves:** 2004. **55 éves:** 2009. Ezen a találkozón szeretett osztályfőnökünk, Háncs Lajos már nem vehetett részt, a tanári kart Halmi Lujza tanárnő képviselte, sajnos már csak egyedül. Az osztály létszáma is jelentősen megfogyatkozott, a végzett 30 fős létszámból csak 14-en és 7 feleség vehetett részt. A találkozókat minden esetben, a hagyományoknak megfelelően Nagykanizsán tartottuk.

Életrajzok

Balogh Vilmos. 1936. február 29-én születtem Felsőjánosfán. Általános iskolába Zalalövön jártam 1942-1950 között. 1950-ben felvettek Nagykanizsán a Gépipari Technikumba, ahol 1954-ben végeztem és kaptam technikus oklevelet. Az iskola elvégzése után a Jáki Állami Gazdaságba kerültem gyakornokként. Itt dolgoztam 1957-ig, amikor a racionalizálás miatt megszűnt a munkaviszonyom. 1957 áprilisában Szombathelyre mentem dolgozni az Öntöző és Talajjavító Vállalat kirendeltségéhez. Itt 1957 és 1960 között szerelőként dolgoztam. 1960-ban vezetőváltás révén műszaki vezetői beosztást kaptam, ami 1984-ig tartott. 1984 júniusában a Jáki Egyetértés MGTSZ-be mentem dolgozni, szintén műszaki vezetőként. 1995 decemberétől nyugdíjas vagyok. A munka mellett 1969 és 1973 között elvégeztem a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépész Üzemmérnöki tagozatát gépjávitási szakon. 1958-ban kötöttem házasságot. Három gyermekünk van: két fiú és egy lány. Három fiú és két lány unokánk van. 1962–1963-ban családi házat építettünk Jákon, ahol ma is lakunk. Ma már csak a feleségemmel, aki ugyanaz, mint akit elvettem 1958-ban.

Bátorfi István. 1936. augusztus 18-án születtem, Kaposfőn. Az általános iskolai tanulmányaimat különböző városokban végeztem: Kaposváron, Szekszárdon, Várpalotán és Pécsen. Attól függően, hogy katonatiszt édesapám éppen hol teljesített szolgálatot. A VIII. osztályt Pécsen végeztem és ezt követően felvettek a Pécsi Gépészeti Technikumba. Ez az iskola a maga nemében – a székesfehérvári és a Budapesten működő Népszínház utcai technikum mellett – az ország egyik legjobb és legjobban felszerelt iskolája volt. Az első két évet itt végeztem el. A harmadik évben áthelyeztek a Nagykanizsán létesített Gépipari Technikumba, mivel édesapámat is Nagykanizsára vezényelték. Ez nekem nagy traumát okozott, mert a kanizsai technikum felszereltségében meg sem közelítette a pécsi volt iskolámat. A sok iskolaváltással járó tortúra egyébként is megviselt. Édesapám úgy próbált segíteni, hogy kezdte megismertetni velem a katonai életet. Ez engem is érdekelt, hiszen általában a fiatalokat érdekelték a fegyverek, a lövészet, a lovagolás stb. A IV. osztályba jártam, amikor jelentkeztem katonatiszti iskolára. A felvételi sikerült is, de az orvosi vizsgán megállapították, hogy gyenge a látásom és ezért nem vettek fel. Emiatt beláttam, hogy változtatnom kell a

felfogásomon. Az eddig lazábban kezelt tanulást komolyra vettem és 1956-ban leérettségiztem, technikus oklevelet szereztem. Ezt követően a Kőolajipari Gépgyárban helyezkedtem el Nagykanizsán, minőségi ellenőrként. Itt lettem később csoportvezető. Szerettem a munkámat és a munkatársaimat is. 1966-ban nősültem meg, egy leányunk született és most van egy leányunkánk is. A Kőolajipari Gépgyárból mentem nyugdíjba. Jelenleg is Nagykanizsán lakunk.

Flórián Sándor. 1935. szeptember 25-én született Nagykanizsán. A nagykanizsai Gépipari Technikumban 1954-ben technikusként végzett. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemre vették fel, de a harmadik évet már Budapesten a Műegyetemen végezte, ahol 1959-ben gépészmérnöki oklevelet szerzett. Pályafutását a Járműfejlesztési Intézetben (JÁFI) kezdte, majd annak jogutódjánál, az Autóipari Kutató és Fejlesztő Intézetben (AUTOKUT) folytatta. Számos önálló munkája mellett tagja volt annak a mérnökcsoportnak, amely 1968-ban szabadalmaztatta a kombinált dinamikus-turbotöltési eljárást. A találmányt és annak gyártási jogát megvásárolták és alkalmazták, illetve alkalmazzák a világ vezető autó- és motorgyárai. 1989-ben elnyerte a Kiváló Feltalálói kitüntetés arany fokozatát. A nyugalományaiba vonulása előtti két évben magánvállalkozóként tevékenykedett. 2009-ben a BME Szenátusa aranydiploma adományozásával ismerte el értékes mérnöki tevékenységét. *(A Műegyetem évkönyvéből, ellenőrizte: Flórián Sándorné.)*

Garzó József. 1936. január 14.-én születtem Nagykanizsán. Első iskolai élményeim után rögtön kitört a háború Kanizsán is. 1948-ban a kanizsai Piarista Gimnázium tanulója lettem, de miután egyik napon elvitték a piarista papokat, a Zrinyi Általános Iskolában találtam magam. Ennek elvégzése után a Kereskedelmi középiskolába iratkoztam. Innen különbözeteti vizsgával mentem át a 20. sz. Gépipari Technikumba. Itt érettségiztem 1954-ben. Még ebben az évben Budapestre költöztem, majd a katonaság és a forradalom után megnősültem. Azóta is együtt élek a feleségemmel, már 53 éve. Egy gyermekünk született, Tamás, aki 44 éves. Első munkahelyem a Hoffher Traktorgyár volt, ahol, mint MEO-s kezdtem, majd végátvételi ellenőrként dolgoztam. Elvégeztem a Bánki Donát Felsőfokú Szaktechnikum dízel szakát, ami már mérnöki képesítésnek számított. A Hidegtechnikai, majd a Műszaki Fejlesztési Főosztályon dolgoztam. A Traktorgyár eladása után a Lőrinci Műanyagipari

Szövetkezetben dolgoztam, mint technológus. Később a MEO vezetője lettem és onnan vonultam nyugdíjba. Hobbim a szertorna volt, feleségemet is ennek kapcsán ismertem meg. Közéleti tevékenységem az újságírás volt. Az üzemi lap munkatársa és fotója is voltam. 30 éves koromig folytattam a régi szerelmemet, a modellezést. Számtalan versenyen végeztem jó helyezéssel. Pestszentimrén lakunk már 54 éve, az itt felépített családi házunkban. Ez az én karrierem, meg a nagyon hosszú házasság, ami – remélem – még sokáig tart.

Horváth László. Született Lickóvadamoson 1935-ben. Már általános iskolában kitűnt jó képességével és szorgalmával. A 7-8. osztályt a tehetséges tanulóknak létesített zalaszentgróti és zalaegerszegi kollégiumban és iskolában végezte. A gépipari technikumban is kitűnő tanuló volt. Egy érettségi találkozón, ahol még a volt tanárai is részt vettek, nagy elismeréssel szóltak Laci diákságáról. A középiskola után a Budapesti Műszaki Egyetemre került. Itt szerzett 1959-ben gépészmérnöki oklevelet. Az egyetem elvégzése után először Jászberényben dolgozott. Mindig szívesen emlékezett itt a Tavasz Ferivel töltött munkás éveire. Vele jó barátok voltak. 1962-ben jött vissza Zalába, először a Gép- és Vegyipari Vállalathoz, majd a Ganz zalaegerszegi gyáregységében dolgozott. 1970-től nyugdíjazásáig az ALUGÉPGYÁR-ban töltött be középvezetői beosztást. 1963-ban kötöttünk házasságot. Két gyerekünk – Terike és Laci – született. 1995-ben a 60. születésnapján operálták. Veserákja volt. Nehéz félévet kapott még a sorstól. A gyerekekkel ápoltuk. Az volt a kívánsága, hogy otthon halhasson meg. Három unokájával még megélhette a nagyapai örömeit, a negyedik unokánk sajnos már nem ismerhette őt. *(Írta: Horváthné, Terézia.)*

Hóbor Ferenc. 1935. április 19-én születtem Letenyén. Itt végeztem általános iskolai tanulmányaimat. 1944 végén a háború miatt megszűnt a tanítás Letenyén is. Akkor már Letenyén tanított Vértes Imre tanár úr is, aki később a Gépipari Technikumban Nagykanizsán is tanított bennünket. Az általános iskola befejezése után a nagykanizsai Gépipari Technikumba jártam, itt végeztem és szereztem 1954-ben technikus oklevelet. Pécs közelében kaptam gyakorló technikus állást. Itt a műhely és a járműpark üzemeltetéséért voltam felelős, lényegében olyan mindenese voltam. 1955. októberben bevonultam katonának, hamarosan a törzsfőnök mellett kiképzési anyagot gépeltem és térképeket rajzoltam. A for-

radalom után az egység felbomlott és én is elhagytam az országot. Három hetet töltöttem Ausztriában, majd Németországban kaptam menedékhelyet és később munkát is a szakmámban. Bányaberendezéseket és hegesztett sebességváltó-házakat, valamint acélszerkezeti épületelemekeket készítettünk. 1962-ben kivándoroltam Ausztráliába. Pár hónapos gyári munka után felvettek egy műszaki irodába, ahol nagyobb bányák bányászati berendezéseinek kivitelezését végeztük. Az idők során több nagyobb cégnél is dolgoztam: General Electric, Nestlé, B.H.P. stb. Dolgoztam, mint alvállalkozó is; „Hobor Drawing Services” volt a cégem neve. Szinte az ipar minden területén dolgoztam. Kikötő-berendezésekkel, ipari létesítmények kivitelezésével, dízel-elektromos mozdonyok összeszerelésével foglalkoztunk. 1993-ban elvégeztem egy számítógépes-tervező tanfolyamot. 2000-ben vonultam nyugdíjba. Nős vagyok. Feleségem is Nagykanizsán, a Vegyipari Technikumban érettségizett. Egy lányunk született. Ő angol anyanyelvű. Két diplomát szerzett, egyiket a Budapesti Műszaki Egyetemen. 2000 nyarán telepedtünk véglegesen haza. Azóta is Letenyén lakunk a feleségemmel.

Kőfalvi Ottó. Nagykanizsán, 1935. július 11-én születtem, kisiparos családból. Elemi iskoláimat is Nagykanizsán végeztem. Tanulmányaimat a Piarista Gimnáziumban kezdtem, majd az iskolák államosítása után az Általános Gimnáziumban folytattam. Innen különbözetivel a Gépipari Technikumba iratkoztam át, ahol 1954-ben érettségiztem és technikus oklevelet szereztem. Első munkahelyem a Csepel Autógyár volt, ahol a motorgyárban esztergályosként dolgoztam, mint technikus gyakornok. (Ez abban az időben kötelező volt.) Utána egyéves katonai szolgálat után visszajöttem Nagykanizsára, ahol a Sörgyárban főgépészként, az erőtelep vezetője lettem. Itt iratkoztam be a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki karára. Budapestre költöztem és pályázaton elnyertem a Fővárosi Üdítőital és Jégipari Vállalat műszaki osztályvezetői beosztását. 1969-ben – elsőként Magyarországon – egy komoly beruházás után elkezdtek a Pepsi Cola üdítőital gyártását. Közben a BME Gépgyártás-technológia Karán gépészmérnöki oklevelet szereztem. Ebben az időben alakultak a MGTSZ-ek. A Budapesti Rozmaring Kertészeti Mezőgazdasági TSz „melléküzemágának” vezetésére hívtak TSz elnökhelyettesként. Ezt a beosztást elfogadtam. Profilunk lassan alakult (műszer-, kőbánya-, műkö-, forgácsoló-, lakatos-célgépek gyártás stb). Az utóbbi profil során kerültem kapcsolatba a Kontakta Alkatrészgyár

vezérigazgatójával, aki felajánlotta a Kontakta Budapesti Gyárának főmérnöki állását, amit elfogadtam. Munkámmal párhuzamosan a Budepesti Műszaki Egyetem Mérnök Közgazdász Karán másod-diplomás képzésén oklevelet szereztem. A profiltisztítás során több vidéki gyárat létesítettünk, a francia licencek és saját fejlesztéseink alapján a budapesti gyárban alkatrészeket és számítógépes csatlakozókat gyártottunk. A többi profilt a vidéki gyárainkba vittük. A rendszerváltás után borászati családi vállalkozást alapítottunk, ahol a gépészeti vonalat vittem. Az aktív munkámat 70 éves koromban hagytam abba.

Lelkó Attila. Nagykanizsán születtem 1936. február 8-án. Két házasságból négy gyermekem született. Tanulmányaimat a kanizsai Piarista gimnáziumban kezdtem, majd 1950-ben a 20-as sz. Gépipari Technikum hallgatója lettem. 1954-ben az oklevél kézhezvétele után megkezdtem a szakmai gyakorlatomat a büki állami gazdaság gépészetén. 1955-1963 között a Zala Megyei Állami Építőipari Vállalat tervező irodájának munkatársa lettem, mint épületgépész szerkesztő, majd tervező. 1963-ban átkerültem az Egyesült Izzó akkor szerveződő nagykanizsai műszaki stábjába, majd két éves budapesti felkészítés után kerültem vissza az 1965-ben induló kanizsai fényforrás gyárba. Nyugdíjazásomig itt tevékenykedtem. Ennek állomásai: 1965-71 között gyári termelési csoportvezető, 1971-76 között gyári termelési osztályvezető, 1976-tól gyári termelési fődiszpécser. Ezekben az években – a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően – a gyár mintegy 6000 főt foglalkoztatott, és közel félmilliárd izzólámpát gyártott. Munkám során több vállalati kitüntetésben, két alkalommal 1979-ben és 1989-ben miniszteri kitüntetésben részesültem. A legbecsesebb mégis az életmentésért 1995-ben kapott miniszterelnöki emlékérem. Nyugdíjba vonulásom után 1991-ben General Transport néven létrehoztam egy export fuvar szervező irodát, amely közel tíz évig sikeresen működött. Visszatekintve az elmúlt évtizedekre, a megtett életutamra, hálával és szeretettel gondolok vissza tanáramra, iskolámra, akik megtanítottak a munka becsületére s elindítottak azon az úton, ami néha kudarccokkal, de leginkább sikerekkel volt kikövezeve.

Molnár István. Nagykanizsán születtem, 1935. február 17-én. A Gépipari Technikum első négy osztályát Nagykanizsán végeztem, de Budapesten érettségiztem. 1955-től 1957-ig katona voltam. 1957 végétől a

Csepel Művekben dolgoztam. 1960-tól az Állami Pénzverdében, mint technológus helyezkedtem el. 1960-ban megnősültem. Házasságunkból egy fiúgyermek született. 1962-ben a GANZ-MÁVAG Öntöde Gyár-egység Műszaki Fejlesztési Osztályára, tervezői beosztásba kerültem. 1969-ben ugyanitt irodavezető lettem. Elvégeztem 1986-tól 1989-ig az Országos Tervhivatal Felsőfokú Tervgazdasági- és Beruházási Iparszakát. 1972-től a Műszaki Fejlesztési és Energia Osztály osztályvezetője lettem. 1992-ben innen mentem korengedményes nyugdíjba a vállalat privatizációja miatt.

Sipos Károly (Karl Smidlund). Baktüttösön születtem 1936. január 6-án. 1950-ben kezdtem a Gépipari Technikumot Nagykanizsán és 54-ben érettségiztem. Érettségi után a Csepel Autógyárban kezdtem dolgozni. 1956-ban a forradalom leverése után december 25-én Ausztriába menekültem, ahonnan 1957. március 15-én Svédországba hozott a sors. 1957 május 22-én Västeråsban (Svédország) vállaltam munkát az „A S E A”-nál. 1962-ben Helsingborgba költöztem. 1965-ben házasodtam Ács Klárával és két gyermekünk van. 1977-ben a Smidlund vezetéknévét vettük fel. 1997-ben nyugdíjba mentem. 2004-ben az 56-os Szabadságharcos Lovagrend tagja lettem és 2005-ben lovaggá avattak a Hévízi Katolikus templomban. A lovagi címet/kitüntetést büszkén viselem. *Pályafutás:* 1954 Csepel Autógyár, beosztás: üzem technikus, gépszerkesztő. 1957 A S E A (Svédország), beosztás: gépszerkesztő-emelőgépek. 1980 ABB Traction. (Svéd&Svájci vállalat), Beosztás: gépszerkesztő, elektromos mozdonyok, személyvonatok stb. 1985 ABB Traction. Beosztás: manager-szerszámtervezés. 1996-97 Adtranz (ABB&Daimler-Benz), beosztás: manager-szerszámtervezés. *Hobby:* tenisz, 1992–2005 titkár a városi sportegyesületben (IFK) Boule Petanque. 1997–2008 elnök a helyi sportegyesületben (GIF). A fent említett sportokat továbbra is jókedvvel gyakorlom.

Székesi Gyula. 1933. november 8-án születtem Rédecisen. Általános iskolai tanulmányaimat is ott végeztem. 1950–1954 között a Nagykanizsai Gépészeti Technikum hallgatója voltam. Ezt követően előbb tüzoltó, később autóbusszofőr voltam, majd a Zalaegerszegi Szállítószalaggyárban dolgoztam, mint gépkocsivezető, egészen 1990-ben történt nyugdíjazásomig. 1963-ban megnősültem, egy fiúgyermekünk született.

Négy unokám van. Egészségi állapotom miatt az iskolatalálkozón nem tudok részt venni.

Szüics Jenő. 1934. október 15-én születtem, Kiscsehi községben. Szegény családból származom. Heten voltunk testvérek és csak 2 és fél hold földünk volt, amiből nagyon nehezen éltünk meg. Édesapám korán meghalt, csakúgy, mint édesanyám, egy bátyám és nővérem, valamint két öcsém is. Az általános iskola befejezése után felvettek a nagykanizsai 13. sz. Gépipari Technikumba és annak kollégiumába, ahol 1954-ben érettségiztem és kaptam technikus oklevelet. Felvételiztem a Soproni Erdőmérnöki Főiskolára, de édesanyám anyagi okok miatt az iskolázatással járó terheket vállalni nem tudta. Egy ideig helyettes erdészként dolgoztam, majd jelentkeztem és felvettek rendőrnek. Itt végigjártam az évek során a számárlétra valamennyi fokát, míg végül egészségi okok miatt 1986. június 1-jén, örnagyként, mint közlekedési alosztályvezetőt nyugállományba helyeztek. Azóta átestem már egy sérvműtéten, egy hallószervi műtéten, két kisebb fokú agyi infarktuson, egy rosszindulatú húgyhólyag-daganati műtéten és egy idült tüdőbetegségen is. Megromlott egészségi állapotom miatt idős koromra a társaságtól elvonulva élem napjaimat. Egyedül kis családom: feleségem, lányom és két főiskolás unokám nyújt kellő megértést és életörömet. Szerettem volna Veletek lenni a tervezett találkozón, de egészségi körülményem miatt nagyon egyedül maradnék, nem hallanám meg a beszédeket, nem értenélek meg Benneteket és nem tudnék társalogni Veletek. Lélekben Veletek leszek és kívánok mindnyájatoknak jó egészséget és hozzá hosszú életet.

Tavasz Ferenc. Kehidán születtem 1934. augusztus 26-án. Édesapám kovács volt. Hárman voltunk testvérek. Szülőfalumban végeztem hat elemi osztályt, de aztán visszairatkoztam az 5. általánosba, mert tovább akartam tanulni. 1946-ban a Falusi Tehetségmentő Liga által szervezett tehetségkutató-verseny megyei döntőjén elért eredményem alapján felvettek a Gödöllői Premontrei Gimnázium Francia Általános Iskolájába és annak konviktusába, állami ösztöndíjasként. A Francia Általános Iskola VIII. osztályát 1950-ben fejeztem be. 1950–1954 között a Nagykanizsai Gépészeti Technikum hallgatója voltam. 1954-ben itt érettségiztem kitűnő minősítéssel. Jelentkeztem és felvettek a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karára. Itt szereztem gépészmérnöki

oklevelet 1959-ben, az Erőgépeszeti Szakon. Ezt követően Jászberényben, a Hűtőgépgyárban helyezkedtem el. Itt kezdetben kutatómérnöki, majd 1966–1970 között gyártmányfejlesztő mérnöki beosztásban dolgoztam. 1967-ben hűtőtechnikai szakmérnöki oklevelet szereztem a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1970–1971-ben a svájci SIBIR Kühlapparate GmbH-nál kutatómérnökként dolgoztam. 1971–1975 között a Hűtőgépgyár fejlesztőmérnökeként a kompresszoros és abszorpciós háztartási hűtőszekrények és radiátorok gyártmányfejlesztésének irányítása volt a feladatomban. Licencgazda voltam a Bosch Siemens típusú kompresszoros, valamint a Sibir típusú abszorpciós háztartási, kemping és szállodai hűtőszekrények licenc és know-how átvételénél. 1975-től 1987-ig a Hűtőgépgyár kereskedelmi igazgatóhelyettese, majd igazgatója voltam. Ebben a beosztásban feladatomban volt a háztartási és kereskedelmi hűtő- és fagyasztószekrények, valamint a klíma-berendezések belföldi és export értékesítésének megszervezése és irányítása. Emellett részt vettem a HELLER-FORGÓ-féle légmentesítési hűtőelemek, az olaj- és gázhűtők gyártásának és értékesítésének megszervezésében és lebonyolításában. 1987–1992 között a Frankfurti székhelyű BULKA-LEHEL Internationale Verkaufsgesellschaft für Kältetechnik mbH német-magyar vegyes vállalat igazgatója voltam. 1993–1996 között a Radiátorgyár igazgatója voltam. Azóta nyugdíjas vagyok. Hobbim a családom, a kert és a numizmatika. 1960-ban megnősültem. Egy leány és egy fiúgyermekünk született, lányom angol szakos tanárnő, fiam angol-német szakos tanár. Két fiú-unokánk van.

Uzsoki György. 1936. június 16-án születtem, Téten (Győr megye). Általános és középiskolai tanulmányaimat is Nagykanizsán végeztem. A Gépészeti Technikumban érettségiztem és kaptam technikus oklevelet 1954-ben. Egyetemi tanulmányaimat a Miskolci Nehézipari Egyetemen kezdtem, de a Budapesti Műszaki Egyetemen fejeztem be és szereztem gépészmérnöki oklevelet 1959-ben. 1959-től a Hunnia Filmstúdióban dolgoztam 1 évig, üzemmérnöki beosztásban. 1960–1962 között az Erősáramú Gyártmányfejlesztő Intézetnél dolgoztam fejlesztőmérnök beosztásban. 1962–1963-ban a Ruhaipari Tervező Vállalatnál dolgoztam, mint fejlesztőmérnök. 1963 és 1965 között a Fémfeldolgozó KTSz műszaki csoportvezetője voltam. 1965-től 1991-ig az Igazsáügyi Műszaki Szakértői Intézetnél dolgoztam. Először, mint igazsáügyi szakértő, később, mint intézetvezető-helyettes. Az itt eltöltött idő alatt több

ezer bírósági szakértői véleményt készítettem. 1991-1996 között a Coopers and Lybrand Vagyonértékelő Kft, szakértője voltam, majd ugyanitt gépészeti managerként tevékenykedtem. Itt főleg hazai (és néhány külföldi) cég privatizációjával kapcsolatos gépészeti vagyoneértékeléseket végeztünk. Ebben a munkában vettem részt, illetve ezt a munkát irányítottam. (MÁV, MALÉV, Budapest Airport, Kazahsztáni villamosenergiarendszer, MATÁV, TVK, Szolnoki Kőolajkutató Rt stb.). 1996-tól egyéni vállalkozóként foglalkozom műszaki vagyoneértékeléssel és szaktanácsadással Tagja vagyok az Igazságügyi Szakértői Kamarának. 1965 óta, tehát 47 éve végzek folyamatosan igazságügyi műszaki szakértői tevékenységet, bíróságok, rendőrség és egyéb állami hivatalok számára (APEH, Vám- és Pénzügyőrség, NAV), melyek egy része vagyoni érték meghatározására, vagy felülvizsgálatára irányul. Egy fiam, egy lányom, három fiú unokám és két dédunokám van. Az ISC elnökhelyettese vagyok.

Varga Pál Dénes. 1935. december 2-án születtem Dombóváron. 1937-ben költöztünk Zalatárnokra. Ott végeztem az általános iskolát, jó eredménnyel. Két öcsém és egy húgom született. Szüleim földművesek voltak, ebből tartották el a 6 tagú családot. 1950-ben felvettek a nagykanizsai Gépipari Technikumba. 1954-ben itt érettségiztem és kaptam technikus oklevelet. 1954. július 15-től Pécsen a Volán Vállalatnál dolgoztam 1962.-ig. Áthelyezéssel az Urán Vállalat Szállítás Gépkocsi részleg vezetője lettem. 1964-ben nősültem. Feleségem foglalkozása óvónő. 1965-ben koraszülött kisfiunk született. Az inkubátorban látóideg-sorvadást szenvedett. Iskolái első négy évét Budapesten, a Gyengénlátók Általános Iskolájában végezte, ezért Budapestre költöztünk. Áthelyezéssel a Bányászati Aknamélyítő Vállalat Szolgáltató Üzeménél osztályvezetői munkakört töltöttem be nyugdíjazásomig. Feleségem áthelyezéssel a SZOT óvodába került, óvoda-vezetőhelyettesként, majd 2 év múlva áthelyezték az Athenaeum Nyomda Óvoda-Bölcsőde vezetőjének. Fiunk az ELTE Programozó Matematika szakán diplomázott. Egy leány unokánk van. Ősszel az ELTE japán-angol szakán kezdi egyetemi tanulmányait. Nyugdíjazásunk után Szigligetre, a lakóháznak épült nyaralónkba költöztünk. A közéleti tevékenység egész életemet átszötte: első munkahelyemtől a nyugdíjazásomig szakszervezeti munkát végeztem.

1951-55-A

Igazgató: Breznai László
Osztályfőnök: Dr. Buvári Anadrás
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Borsfai Géza	Kisgergely Péter oktató
Flórián Zoltán	Kiss Emma
Halmai Lujza	Niessner Győző oktató
Jámbor István	Tóth Ferenc
Kerekes János	Vértes Imre

Osztálynévsor:

1. Alpár György	13. Knausz György
2. Ács Mária	14. Nagy József
3. Bánovits Zoltán	15. Németh Mária
4. Bársony Rudolf	16. Pálkuti Gizella
5. Csordás Endre	17. Szabó János
6. Filák Lajos	18. Szabó József
7. Göncz Zoltán	19. Takács János
8. Gyulasi Ferenc	20. Takács Ottó
9. Hegyi Rózsa	21. Tóth Irma
10. Katona Lenke	22. Varga Katalin
11. Károlyi József	23. Vértes Gellért
12. Kiss Boldizsár	

Osztálytalálkozók:

5 éves 1960. Budapest. **10 éves** 1965. Nagykanizsa (15 fő). **25 éves** 1980. Nagykanizsa. (12 fő). **40 éves** 1995. Nagykanizsa. (16 fő). **45 éves** 2000. Nagykanizsa. (12 fő). **50 éves** találkozó 2005-ben közösen az A,B,C osztályokkal. Nagykanizsa. (12 fő). **55 éves** 2010. Nagykanizsa. (3 fő).

Életrajzok

Ács Mária (Bársony Rudolfné). 1936. november 22-én születtem Bakonyságon. 1951-ben jelentkeztem a zalaegerszegi Közgazdasági Technikumba. Az évnyitó napján jelen volt a városi oktatási osztály vezetője és érdeklődött, hogy kinek lenne kedve a Gépipari Technikumban tanulni. Ketten jelentkezünk és a következő nap kísért bennünket Nagykanizsára. Így lettem „gépiparista”. A Gépipari Technikumban 1955-ben érettségiztem. 1955-ben a Budapesti Oxigéngyárban kezdtem el dolgozni, üzemtechnológusként. 1959-ben a Gamma Művekhez kerültem és ott gyártásfejlesztőként dolgoztam. 1970-től gyártmánytechnológus, majd gyártmányfelelős munkakörben dolgoztam nyugdíjas koromig. Munkahelyemen megbecsülték munkámat. Két alkalommal kaptam Kiváló Dolgozó oklevelet és egy alkalommal Honvédelmi Miniszteri Érdemérem kitüntetést. Egy gyermekem és két unokám van. 1991-től nyugdíjas vagyok.

Bársony Rudolf. Szentpéterföldén születtem, 1937. május 9-én. Mindig elektrotechnikus szerettem volna lenni. A közeli városokban sajnos nem volt ilyen iskola, ezért második jelentkezési helyemre vettek fel a Nagykanizsai Gépipari Technikumba, 1951-ben. 1955-ben érettségiztem és lettem vegyipari gépgyártó technikus. Központi elosztás alapján Budapesten, a Nagytétényi Gumigyárban kezdtem el dolgozni, a TMK műhelyben, 6 hónap kötelező fizikai munkakörben. Ez az időszak meghatározó lett a további életemben. Később TMK üzem technikus, majd 2 évig katona voltam. Visszakerülve a civil életbe és korábbi munkahelyemre, művezetői beosztást kaptam a gumigyár műanyagcső-gyártó üzemében. A műanyaggyártás akkoriban kezdett nagy fejlődésnek indulni az országban. Így az élvonalba kerültem. Később célgép és szerzsámszerkesztő, műszaki fejlesztő beosztásban dolgoztam. 1973-ban munkahelyet változtattam, az új munkahelyen önálló részlegvezetőként, majd a Gamma Műveknél műanyag szerzsám technológusként, az első Japán-Magyar Polifoam Kft-nél üzemvezetőként dolgoztam, a Műanyagipari Kutató Intézetben TMK vezető, műanyag technológus, szerzsámszerkesztő mindenese voltam. A rendszerváltás után a Műanyagipari Kutató Intézet megszűnt. Még rövid ideig egy műanyag feldolgozó ipari szövetkezetnél dolgoztam üzemvezető-helyettesként, amíg elértem a nyugdíjazás lehetőségét és nyugdíjba mentem. Az eltelt évek alatt szá-

mos célgépet, szerszámot terveztem, amelyek némelyike még ma is termelésben van. Mivel gyakorlatban, elméletben sok tapasztalatot szereztem, mai napig megkeresnek és kérik különböző műszaki problémák megoldásához a segítségemet.

Gyulasi Ferenc dr. 1936-ban Zalaapátiban születtem, az általános iskolát 1951-ben Szentpéterúron végeztem. Nagykanizsán a 20. sz. Gépipari Technikumban 1955-ben érettségiztem. A villamosmérnöki és doktori diplomámat a Budapesti Műszaki Egyetemen szereztem. A szakmai pályafutásomat a Villamos-ipari Kutató Intézetben kezdtem, ahonnan az iparosítás átszervezése keretében a Magyar Kábel Művekhez kerültem, itt a Kutató Intézet helyettes vezetője lettem. Ebben az időben hirdették meg a Szakdolgozatok Országos Pályázatát, ahol szakdolgozatommal – ami egyben szabadalmazott találmány is lett – az Országos Találmányi hivatal különdíját és a Kiváló Feltaláló cím arany fokozatát nyertem el. A Kutató Intézetben végzett munka mellett óraadóként oktattam a Kandó Kálmán Villamos-ipari Műszaki Főiskolán, valamint a Budapesti Műszaki Egyetemen. Ebben az időben jelentek meg szakmai cikkeim, részben társszerzőként, összesen 19 db. 1972-ben kaptam meg a Nehézipari Minisztériumtól a szakértői tevékenységre jogosító engedélyt. Tevékenyen részt vettem a Magyar Elektrotechnikai Egyesület keretében működő és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság által támogatott Kábel Munkabizottság munkájában. Erre az időre esett az „országjáró előadások” korszaka, aminek keretében mintegy 230 szakmai előadást tartottam. 1980-tól a bécsi Siemens Kábelgyárba kerültem. Feladatomban volt a kábelek konstruálására és felhasználására alkalmas számítógépes programok kifejlesztése, amelyeknek nemzetközi sikere is lett. A programot megvásárolták osztrák, német és svájci áramszolgáltatók, továbbá kábelgyártó vállalatok. A mai napig is tagja vagyok a Magyar Elektrotechnikai Egyesület Villamos Berendezés és Készülék Szakosztálynak, ahol a szakmai tudásommal segítem az Egyesület munkáját. 1980-tól élek feleségemmel, aki közgazdasági egyetemet végzett, egy lányunk van, aki orvos. Hobbijaim közé tartozik az utazás, vitorlázás, teniszezés, kerékpározás, táncolás a táncklubban.

Varga Katalin 1936. november 25-én Zalaegerszegen született. Általános iskoláit kitűnő eredménnyel végezte, majd a nagykanizsai Gépipari Technikumba jelentkezett. Az érettségi után néhány hónap budapesti

munka után Kazincbarcikára, a Borsodi Vegyi Kombinátba került, ahol szerszámkiadó volt a központi műhelyben. Ott ismerkedett meg férjével, Farkas Ferencsel, akivel 1958-ban kötöttek házasságot. Mindketten dunántúliak voltak, így közelebb szerettek volna költözni szüleikhez, ezért 1961-ben Fűzfőgyártelepen a Nitrokémiánál helyezkedtek el. Katalin ott dolgozott az energia főosztályon művezetőként egészen nyugdíjba vonulásáig. Három gyermekük született, lánya és két fia hét unokával örvendeztette meg. Lánya – miután férjhez ment – Nagykanizsán helyezkedett el a Gépipari Technikum gépészképzését a későbbiekben folytató Cserhádi Sándor Szakközépiskolában, melynek jelenleg a vezetője, férje pedig ennek a kötetnek a kiadója. Több osztálytalálkozón részt vett, betegsége azonban nem teszi lehetővé, hogy a mostani együtt-lét résztvevője legyen. *(Írta leánya: Farkas Tünde)*

20SZ. GÉPÍPARI TECHNIKUM IV.b.o. 1951-55-ben végzett technikusai.

Horváth József	Horváth Zoltán	Vörös József	Pék Lajos	Kálmán Zoltán	Dr. Buvári András	Burcsli Géza	Flórida Zoltán	Mol József	Vág István	László György	Péter János	Imre Károly
Hermann Béla	Hermann Béla	Fekkes Kálmán	Fekkes Kálmán	Fekkes Kálmán	Dr. Buvári András	Burcsli Géza	Flórida Zoltán	Mol József	Vág István	László György	Péter János	Imre Károly
Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István	Székely István
Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István
Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István	Kossó István

Találkozunk 1960-ban.

FÉNY SZÖV. L. É. MŰTÉRME
MAGYARORSZÁG VASÚTI UT. 2/a.

1951-55-B

Igazgató:Breznai László
Osztályfőnök: Kerekes János
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Kiss Emma
Kisgergely Péter oktató
Buvári András dr.

Borsfai Géza
Flórián Sándor

Osztálynévsor:

1. Bolla Dezső	17. Molnár János
2. Czoczek István	18. Nehoda Károly
3. Fábián János	19. Nemes Imre
4. Fehér Jenő	20. Oláh József
5. Fitos Imre	21. Paál Miklós
6. Gaál Sándor	22. Pati Lajos
7. Gáspár Ferenc	23. Rákos Kálmán
8. György József	24. Róka József
9. Hermán Béla	25. Rubányi László
10. Horváth János	26. Sallai Zoltán
11. Jóna János	27. Simonics János
12. Kámán Zoltán	28. Sipos József
13. Kondor Zoltán	29. Tóth József
14. László György	30. Török Károly
15. Lukácsi András	31. Vljaj István
16. Mód József	32. Vörös József

Osztálytalálkozók:

Hányadik	Év	Hely	Tanuló/fő	Feleség/fő	Tanár/fő
25.	1980.	Iskola	26	26	6
50.	2005.	Iskola	11	10	6
52.	2007.	Iskola	9	7	1
56.	2011.	Iskola	9	8	1

Életrajzok

Czoczek István. Születtem 1937. május 16-án, Újvidéken (ma: Novy Sad). Általános iskolai tanulmányokat 1943-ban Újvidéken kezdtem és 1951-ben Egerváron fejeztem be. Középiskolai tanulmányomat 1951–55 között Nagykanizsán a Gépipari Technikumban folytattam. Ezt követő gyakorlati időt a Zala megyei Növényvédő Állomáson, Pacsán töltöttem. 1957-ben házasságot kötöttem Mecsli Terézia nevű hajadonnal. 1959-ben született Ildikó, 1964-ben Andrea, 1969-ben István nevű gyermekünk. A honvédséghez bevonultam 1960 és 1968-ban. A leszerelés után 1960 májusában a Növényvédő Állomás műszaki teendőivel bízott meg a budapesti központ. 1971-ben a Növényvédő Állomás új telephelye elkészült Zalaegerszegen, ahova kiköltöztünk. Főiskolai és egyetemi tanulmányokat a zsúfolt munkakör és a család miatt nem tudtam folytatni. A Növényvédő Állomástól 1989-ben megváltam és 1994-ig, nyugdíjazásomig a Zalaszentiváni TSZ-ben dolgoztam. Beosztásom: műhelyvezető, anyagbeszerző, raktáros. Úgy épültem le én is, mint a TSZ-ek.

Fábián János. Pusztaszentlászlón született 1937. február 28-án. Az általános iskola után a Nagykanizsai Gépipari Technikumban folytatta tanulmányait. Nagyon sok kedves emléke fűződött ezekhez az évekhez. Érettségi után Budapesten dolgozott és ott érte az 1956-os forradalom is. Egyik nap, amikor az utcán bámészkodott, egy robogó tankból kilőtt lövedék gellert kapott és a mellén eltalálta, amitől elájult, de komolyabb baja nem lett, mert a kabátjában lévő irattárca megakadályozta a sérülést. A forradalom után hazajött és a zalaszentgróti gépállomáson dolgozott pár évig. 1962-től Zalaegerszegen a kórházban technikusként, energetikusként dolgozott. Ezekben az években számos apró, de hasznos újítása volt, amiket 1973-ban emlékéremmel jutalmaztak. Ifjú korában sokat sportolt, oszlopos tagja volt a technikum röplabda csapatának, majd igazolt focistája lett az Egerszegi Dózsának. 1967-ben kötöttünk házasságot, amiből 1970-ben János fiunk született. 1979-ben vettünk egy hétvégi házat kis telekkel, ahol szabadidejében kertészkedett a családdal és minden szabadidejét ott töltötte. A kilencvenes évek elején megromlott az egészsége és leszázalékolták. Egy újabb szívroham után kórházba került és 1993 októberében egy reggel már nem ébredt fel. Álmlában érte a halál. *(Írta: Fábián Jánosné, Szily Gizella.)*

Gáspár Ferenc. 1935. május 13-án Hahóton születtem. Elemi és általános iskolai tanulmányaimat Felsőrajkon és Nagykanizsán végeztem. A technikum elvégzése után a mezőgazdaságban helyezkedtem el. Aktív munkám során ez az egy, munkahelyem volt, a nagykanizsai Állami Gazdaság. Első beosztásom műhelyvezető, 35–40 fő mezőgazdasági gépszerelő végzettségű személlyel kellett biztosítanom traktorok, kombájnok és valamennyi munkagép üzembiztonságát, javítását. 1962–1969-ig a Keszthelyen székelő Veszprém-Zala megyei Igazgatóság műszaki vezető beosztásba nevezett ki, mely együtt járt egy teljesen új szolgálati lakással is. Ekkor nősültem, egy lányom, egy fiam és 4 unokám van, a legidősebb első éves egyetemista. A lakást 1972-ben törvény szerint megvásárolhattuk és ma is itt élek, már 49 éve. Az 1968-as „Új Gazdasági Mechanizmus” átszervezéseket, összevonásokat hajtott végre, az Igazgatóságon. Megszűnt a műszaki osztály, a feleslegessé vált, egyik munkatárs kiszorított a beosztásomból és ő váltott. Igazgatói felszólításra be kellett volna lépnem a pártba, hogy maradhassak az eredeti beosztásomban. Mivel nem vállaltam a párttagságot, helyettese lettem az új vezetőnek. Feladatom a gépek, eszközök szakszerű üzemeltetése és karbantartása. A traktor és gépkocsivezetőket felügyeltem. E mellett (villamos) energetikus feladatokat is elláttam. Szerződés kötéseket, csúcsidő, menetrend stb. Aktív munkám után úgy látom, nem veszítettem a mezőgazdasággal, elfogadható fizetéssel, sok kedvezménnyel, és sok munkával talán megérdemelten töltöttem a 16. nyugdíjas évemet, melyben a kertészkedés (gyümölcs) állandó munkára sarkalt. A feleségem Alzheimer kórban szenved, a nap 24 órájára feladatom van.

Hermán Béla. 1937. április 11-én Kerkabarabás községben születtem. Az általános iskola 5-8. osztályát Zalabaksán végeztem, innen kerültem a Gépipari Technikumba Nagykanizsára. Nős vagyok, három gyerekünk van. *Iskolai végzettségeim:* Gépipari Technikum, 1955. június 16.; Agrártudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar, 1960. június 14.; Gépjavitó és Alkatrészgyártó szakmérnök, 1978. november 8. *Munkahelyeim:* Az egyetem elvégzése után a körmendi Gépállomáson vállaltam munkát 1960–1967-ig. Különbféle beosztásokat láttam el. Kezdetben műhelyvezető, majd főmérnök lettem. Szakmai tevékenységem gépjavitás szervezése és irányítása, valamint a gyártási tevékenység bér munkában történő elindítása volt. A következő időszakban közel tíz évet dolgoztam Szombathelyen a Mezőgép Vállalat központjában, műszaki fejlesztési osz-

tályvezetőként. Feladatomból volt a szarvasmarhatartás gépesítésének tervezése, a prototípus gyártása és a kifejlesztett gép gyártásba adása. Ezen túlmenően a vasszerkezetek bér munkában vállalt gyártási feltételeinek elbírálása. A volt gépállomás ÉLGÉP-hez csatolásával ismét Körmenten dolgoztam főmérnökként, itt már teljes egészében gyártási tevékenység folyt, főleg szállító berendezéseket pl. csigás és láncos szállítót, serleges felvonókat gyártottunk, egy részüket exportra. Kiváló Dolgozó kitüntetést kétszer kaptam az 1960-as évek elején és 1980-as évek közepén.

Kondor Zoltán. 1937. február 10-én születtem Söjtörön. A technikumban 1951–1955 között tanultam, „B” osztályos voltam. Az iskola elvégzése után dolgoztam ipari szövetkezetben, gépjavító állomáson, közlekedési vállalatnál, villanszerelői vállalatnál fizikai munkásként 5–6 évig. Ezek után előadói munkakörben dolgoztam energetikusként, kapcsolt munkakörben munkavédelmi felelősként 12 évig. Élelmiszeripari és szövetkezeti közös vállalatnál dolgoztam 22 évig műszaki vezetőként, gyakorlatilag főmérnöki feladatokkal. A feladatok ellátása és a technika fejlődése szükségessé és lehetővé tette a szakmai fejlődést. Esti tagozaton tanultam. Villamos-ipari technikus, majd levelezőn munkavédelmi szakképzettséget szereztem. Tanfolyami végzettségek: Targoncavezető, kazánfűtő, ipari hűtőgépező, elektrikus. Ezen képzettségekben szükség szerint praktizáltam is. Többször kaptam kiváló dolgozó kitüntetést.

Mód József. 1937. január 23-án Kerkaszentkirályon születtem. 1938-ban költöztünk Csörnyeföldre. Általános iskolai tanulmányaimat Csörnyeföldön végeztem. 1951-ben Nagykanizsán a 20. sz. Gépipari Technikumban kezdtem középiskolai tanulmányaimat a „B” osztályban, itt végeztem 1955-ben. Ezek az évek meghatározóak voltak az életem alakulására. Itt a szakmai oktatás mellett megtanultuk a közösséghez való alkalmazkodást. Itt kezdtem ejtóernyőzni is. Érettségi után központilag kijelölt munkahelyet biztosítottak számunkra Az ÉPFU Budapest Zay utcai telephelyére kerültünk, itt dolgoztam 1958-ig. Ezt követően autó villanszerelő munkakört láttam el a TEFU vállalatnál, majd a BELKER-nél műszaki ellenőrként, azt követően a Motorkerékpár Javító Ktsz-nél telepezetőként dolgoztam. 1967-ben Százhalombattán A Dunai Finomító beruházási osztályán műszaki ellenőrként helyezkedtem el.

A finomítótól jöttem nyugdíjba 1994-ben. Budapestre kerülve megke-
restem a Ganz MÁVAG Repülőklub ejtőernyős szakosztályát, itt ejtőer-
nyőztünk. Ebben a klubban először oktató, majd szakosztályvezető vol-
tam 1964-ig. Az utolsó ugrásom 1964-ben volt. Az ejtőernyőzés során
ismertem meg a feleségemet, akivel 1963 februárjában kötöttünk házasa-
ságot. Házasságunkból van egy 47 éves fiunk és egy 42 éves fiú-lány
ikerpár. Gyerekeink 8 gyönyörű unokával ajándékoztak meg minket.
1999-ben vettünk egy házat Csörnyeföldön. 2000-ben ideköltöztünk. A
lányunk Százhalombattán maradt, ott is dolgozik, az idősebbik fiunk
Bázakerettyén, a fiatalabb Nagykanizsán lakik, mindkettőnek építőipari
vállalkozása van.

Molnár János Lajos Ferenc. 1937. jún. 21., Szolnok. Feleségem Dr.
Ana Mariá Diaz de Molnar, mexikói születésű családorvos és
kórbonctan szakorvos. Gyermekünk nincs. 1955. Érettségi, 20.sz. Kohó
és Gépipari Technikum Járműgyártó Tagozat, Nagykanizsa. 1955. júl.-
1957. jan. Éjjeles autószerelő, egy év után üzemtechnikus, Fővárosi
Autóbusz Üzem. 1956. okt. 23. Résztvétel a tüntetéseken a parlamentnél
és a rádiónál. Vállalati buszokkal élelmiszer és sebesült szállítás
kórházakba. 1956. nov. 4. Fegyveres részvétel az oroszok elleni
harcokban. Emiatt menekülés szülőhazámból. 1957. jan. 16. Szökés
Jugoszláviába; júl. hajóval érkezés Kanadába. 1957. júl.-1958. márc.
Autószerelő, majd mosogató, takarító, teherautó-vezető, kazánszigetelő,
költöztető és építkezésen segédmunkás, Toronto. 1958. ápr.-1969. Bank
of Montreal, csekkszortírozó éjszakai műszakban és továbbtanulás.
Menedzser nappali műszakban, mágneses tinta (MICR) bevezetések
géppark átcserélése, Toronto. 1970. Előléptetés a bank központjába,
Montrealba. 1970-1976. Új gépek programozása és személyzet be-
tanítása. Hat adatfeldolgozó-központ gépeinek lecserélése: Vancouver,
Calgary, Edmonton, Regina, Winnipeg, Montreal. 1977-1979.
MasterCard hitelkártya-elfogadó cégek és kártyafelhasználók adat-
bázisának felállítása. 350 dolgozóval, 1200 cég és több mint egy milliő
kártyatulajdonos adatainak betáplálása, Montreal. 1979-1980. Költ-
ségvetés és Kontrol Menedzser, operációs (évi 100 millió CAD) és
befektetési költségvetések (évi 80 millió CAD) tervezése és havi
ellenőrzése. 1981-1986. 50 millió dolláros projekt keretében bank-
jegykiadó-automaták beállításának költségvetése és ellenőrzése,
Toronto. 5 év alatt több, mint 1000 ABM gép beállítása Kanadaszerte.

1987–1989. Más projektek. 32 éves szolgálat után korai nyugdíjba vonulás. 1990-jelenleg Transglobal Resource Management Export és Import vállalat megalapítása és vezetése, Torontó. *Szakképesítések:* 1956. 25 ugrással, Szakszolgálati Engedély Ejtőernyős Körvezetői Szolgálatra. MÖHOSZ, Budapest. 1961. Kanadai Hadsereg (militia), tüzér, 29. számú Regiment Motorizált Tüzérség. 1962. Private Pilot Licence; egymotoros, 4,000 font felszállási súly, Torontó. 1967. Diploma in Diesel and Auto Mechanics, Chicago Vocational Training Corporation, Toronto. 1970. és 1973. Systems and Procedures - és Computer Programming Certificate/Diploma, Ryerson Politechnical Institution (ma Ryerson Egyetem) esti tagozat, Toronto. *Társadalmi tevékenységek:* Aktív tagság magyar kulturális, politikai és érdekvédelmi szervezetekben. 1975. Széchenyi Társaság, Kanada. 1958. Torontói Helikon Társaság. 1980. Alelnök, Egyesült Magyar Alap, Toronto. 1980. Örökös tag, Torontói Magyar Kulturális Központ. 2005. Alelnök, Kanadai Magyar Kulturális Tanács. *Kitüntetések:* 1994. és 2011. Kitüntetés Ontario Tartomány miniszterelnökétől az Egyesült Magyar Alap keretében végzett 30 éves önkéntes munkáért. 2000. Köszönőlevél a Horvátországi Magyarok Szövetségétől az elűzött horvátországi magyarok 10 éven keresztül nyújtott önzetlen támogatásáért. 2006. Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetés a Magyar Köztársaság Elnökétől, a kanadai magyarság érdekében végzett sokoldalú munkáért, karitatív tevékenység elismeréseként. Azt, hogy egy idegen országban, nyelvtudás nélkül érkezve kitűnő eredményeket tudtam elérni, a szüleimnek, a Gépipari Technikum általános szellemének, tanárai és oktatói felkészültségének és odaadó munkájának köszönhetem. Köszönettel tartozom még második hazámnak, Kanadának is, ahol a kétkezi munka nem szégyen, és ahol szorgalommal mindig előre lehet jutni. Szerintem Kanada minden problémájával együtt a világ egyik legjobb befogadó országa.

Paál Miklós. 1936. november 8-án Kerkabarabáson születtem. Az iskola alsó tagozatát is itt végeztem, a felső tagozatot pedig Zalabaksán. Az általános iskola elvégzése után a nagykanizsai Gépipari technikumban folytattam tanulmányaimat. 1955-ben érettségiztem. A technikum befejezése után a keszthelyi 27-es sz. Autóközlekedési Vállalatnál dolgoztam, mint üzemtechnikus. 1957 februárjában elhagytam az országot és Svájcban telepedtem le. Egy jó hírű svájci cégnél, a Sulzer-Escher-

Wiss-nél Zürichben sikerült állást kapnom, ahol nyugdíjazásomig (több mint 40 évig) dolgoztam a tervezési osztályon. Kompresszorok és turbínák tervezésével és kivitelezésével foglalkoztam. Nagyon érdekelt ez a téma és tovább képeztem magam az áramlástechnikában. A munkám egyben a hobbim is lett. Az évek során sok üzleti utazásban volt részem, ahol még több tapasztalatot szereztem. Nős vagyok, feleséggel jelenleg is Zürichben élek. 1973-ban kaptam meg a svájci állampolgárságot. A nyugdíjazásom után sok szabadidővel rendelkezem, amit a hobbimnak (bélyeggyűjtés és numizmatika) szentelhetek.

Rákos Kálmán. 1935. október 6-án születtem Rédcisen. Általános iskolai tanulmányaimat 1949-ben fejeztem be, majd két év szünet után, 1951-ben beiratkoztam a 20. sz. Kohó és Gépipari Technikumba. 1955. június 18-án érettségiztem. Gyakorló időmet a 24. sz. Autóközlekedési Vállalatnál töltöttem Komlón. 1956. június 18-tól 1956. november 10-ig katona voltam, de leszereltem, mert a kisegítő műszaki alakulatot megszüntették. Egy rövid időre még visszamentem Komlóra, de 1957. május 27-től már Zalaegerszegen a 22. sz. Autóközlekedési Vállalatnál dolgoztam, mint autószerelő. 1960. október 1-jétől a Lenti 407. sz. Helyiipari Iskola tanműhelyének vezetője lettem. 1961. augusztus 16-tól a Lenti Járási Tanács VB. Mezőgazdasági Osztály gépesítési előadója voltam 1968-ig. 1968-tól főhivatású állományban oktattam a 421. sz. Helyiipari Iskolában. Közben 1962-ben beiratkoztam a Körmenyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumba, amit 1965-ben eredményesen befejeztem. Ezután iratkoztam be a Műszaki Tanárképző Főiskolára és felvételemmel egy időben kineveztek az iskola igazgatójának. E tisztséget 1985. július 31-ig töltöttem be. Közben felvételt nyertem a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karára, ahol sikeres államvizsga után középfokú műszaki tanári oklevelet szereztem 1972-ben. 1985. augusztus 1-jétől az új, önállóvá alakult 309. sz. Ipari Szakmunkásképző Iskola gyakorlati oktatásvezetője lettem. 1995-ben nyugdíjba mentem. 1986-ban „Miniszteri Dicséret” kitüntetésben, 1995-ben a Pedagógus Szolgálati Érdemérem kitüntetésben részesültem. 2005. január 9-én a „Lenti Város Oktatásáért” díjat vehettem át. Feleségem Horváth Erzsébet, foglalkozása: fodrász. 1963. január 27-én Tamás nevű gyermekünk született. *(Az életrajzot még életében írta. Életében sokat küzdött a tanulásért, a családért, munkáért és az életéért. Szerető családját 2006. augusztus 5-én hagyta itt. Rákos Kálmáné.)*

Róka József. Zalalövön születtem 1937. március 16-án. Általános iskolát Bázakerettyén végeztem. Családos vagyok, feleségem is már nyugdíjas, két felnőtt diplomás gyermekünk és három középiskolás unokánk van. Érettségi után Bázakerettyén technikusként dolgoztam az olajipari vállalatnál. A katonai szolgálat letöltése után Veszprémbe kerültem a Magyar Ásványolaj és Földgáz Kutató Intézetbe. Azonnal elkezdtem tanulmányaimat a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán esti tagozaton, ahol 1966-ban szereztem diplomát. A kutatóintézetben osztályvezetőként dolgoztam nyugdíjazásomig. Szakmai munkámban sikeres voltam, műszaki szakértőként még nyugdíjas éveim alatt is foglalkoztattak. Az éneklés, mint hobbi egész életemben végigkísért. Kórusban történt éneklésen túl a veszprémi Petőfi Színházban több darabban is szólót énekeltem. Az éneklésen kívül sokat kertészkedem, annak is köszönhetem jó egészségi állapotomat. Minden bizonnyal azon kevesek közé tartozom, aki – visszatekintve az elmúlt évtizedekre – megelégedett, boldog embernek mondhatja magát.

Sallay Zoltán. 1935. április 28-án születtem Pórszombaton. Édesapám egy osztrák birtokosnál volt gépész, majd az olajiparban dolgozott. Édesanyám a háztartást vezette. Két öcsém van: Béla és Endre. A technikum elvégzése után az olajiparba kerültem, ahol autószerelőként kezdtem, majd több munkakört töltöttem be, végül a közúti szállítást irányítottam. 9 évet Lovászipan, 19 évet Gellénházán, 12 évet Nagykanizsán dolgoztam. 1995-ben nyugdíjba vonultam. Munkámat több kitüntetéssel ismerték el. Katonaidőmben (1955–57) részt vettem a „vasföggöny” felszámolásában, és mint aknaszedőt a „Haza Szolgálatáért” emlékérem arany fokozatával tüntettek ki 1956. október 20-án. 1958-ban házasodtam, két leányunk született, Erika és Anikó, akiknél két unokánk és egy dédunokánk van. Gellénházán telepedtünk le és ma is itt élünk. Nyugdíjazásom után is igyekszem elfoglalni magamat. Tagja vagyok a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek, az Olajosok „Szenior” klubjának. Megírtam a vállalat szállításának történetét 1973-tól 1995-ig. Írtam egy könyvet a gellénházi templom építésének történetéről. Megírtam az „Emlékeimet”, ami a családunk történetét és az én életemet, amely az iskolás éveimtől, a katonaságon, munkámon át sok mindent tartalmaz. Ebben leírtam szülőfalum és jelenlegi lakhelyem rövid történetét is. Naponta naplót vezetek és most egy festőkör tagjaként festegetek, képeimmel eddig, mintegy húsz kiállításon vettem részt.

Sipos József. A házépítés után Monoron vettünk telket és oda egy kis nyaralót építettünk, ami szintén a saját munkáját dicséri, ahol szabadidejének nagy részét töltötte. Sajnos nagyon korán, 71 évesen, 2006. november 12-én érte a halál, szenvedés, jajszó nélkül hirtelenül hunyt el. Felesége, leánya unokái őrzik emlékét. *(Írta: Sipos Józsefné.)*

Vörös József. 1935.december 7-én születtem Nován. 1955-ben érettségiztem a Nagykanizsai Gépipari Technikumban. 1955-ben az első munkahelyem a Budapest Jármű és Alkatrészgyártó KTSZ volt. 1955 novemberétől az Ásványolaj-forgalmi Vállalatnál (ÁFOR) dolgoztam Budapesten. Gyakornoki időmben gépkocsivezető, 1957-től műszaki forgalmi ellenőr, később csoportvezető, 1967 évben osztályvezető, 1980-tól szállítási főosztályvezető voltam. 1996-ban az ÁFOR már a MOL szervezetében működött. Innen menten nyugdíjba, 40 éves olajipari múlttal. Munkám során több szakmai siker résztvevője voltam. Trösztí, miniszteri kitüntetések, kiváló újító elismerés stb. birtokosa vagyok. Szakmai továbbképzések: tanfolyamok, felsőfokú illetve főiskolai végzettség. Diákkoromban a nagykanizsai Lokomotív Sport Egyesület felnőtt csapatában kosárlabdáztam. Társadalmi munkában fiatal koromtól kezdve szívesen és aktívan részt vettem ill. ma is aktívan részt veszek Több mint 35 éve a Közlekedéstudományi Egyesület társadalmi munkájában veszek részt. Ez a szervezet a közlekedés, a szállítmányozás gyakorlati elméleti tevékenységének összehangolásával, a tagvállalatok érdekeinek képviselésével, a közlekedéstudomány terjesztésével foglalkozik. Több közlekedési konferenciát szerveztünk. Több mint hatezer fős országos szervezet. Jelenleg az egyik tagozat elnöke vagyok. Munkámat a szervezet által adományozott Széchenyi emléklappal és életműdíjjal jutalmazták. Szabadidőmben a hétvégi házunk kertjében tevékenykedem. Ha lehet gombászom a Pilisi erdőben és horgászom, ahol csak lehet.

A 20.sz. GÉP.TECH.NIC.OSZTÁLYNAK 1955-BEN VÉGZETT TECHNIKUSAI

ADAM JÁNOS

ÁGOSTON GYULA

SZEFF ANTAL

FÖLDES LÁSZLÓ

ÁBRÁNYI LÁSZLÓ

ÁBRÁNYI ISTVÁN

BELÉNYI JÓZSEF

ÁBRÁNYI BÉLA

KOVÁCS LÁSZLÓ

TOMASSICS ISTVÁN

CSEP MÁTYA GYÖRGY

KISS EMMA

Dr. BUJVÁRI AMBRÁS

1914-1980

KERESZTES JÁNOS

MEZŐS MÁRIA

TEMECSEI ISTVÁN

ZIERLER ILONA

FARKAS JÓZSEF

KEMÉNY MÁRIA

BURCSFALVI ÉVA

1914-1980

SZÉKELY LÁSZLÓ

KEMÉNY GYÖRGY

BIRCZNAI LÁSZLÓ

SZÁNTÓ VILMOS

1914-1980

FLÓRIDÁN ZOLTÁN

1914-1980

PAPP BÉLA

FÉNYER LÁSZLÓ

PAPP JÓZSEF

DULÁK ANTAL

ÁBRÁNYI ALAJOS

BLUM TIBOR

BÉKÉY ALFRÉD

VÁRHELYI LÁSZLÓ

MATYÁS ISTVÁN

FERENCZ BÉLA

SOMKÚTYI LÁSZLÓ

RENYI-SZULI-É-UTIRÉNY
HUNGARUS-POSTALUDT-2

1951-55-C

Igazgató: Breznai László
Osztályfőnök: Kiss Emma
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Borsfai Géza,
Buvári András dr.

Flórián Zoltán,
Kerekes János

Osztálynévsor:

1. Albeck László	17. Mátyás István
2. Arató Alajos	18. Merk Mária
3. Ádám János	19. Németh Mária
4. Beleki József	20. Németh Ödön
5. Büki Tibor	21. Noszka Gyula
6. Csermák Gábor	22. Papp Géza
7. Deák Antal	23. Papp József
8. Deli Alfréd	24. Sneff Antal
9. Farkas József	25. Szakály László
10. Fehér László	26. Sztankovics Lajos
11. Ferenczi Béla	27. Termecz István
12. Horváth Béla	28. Tomasics István
13. Horváth György	29. Tuboly László
14. Konkoly Lajos	30. Vörös István
15. Kovács László	31. Ziegler Iona
16. Márkus László	

Osztálytalálkozók:

1965. Nagykanizsa, „Centrál”. **1970.** Nagykanizsa, „Kiskakas”. **1975.** Nagykanizsa, „Sétakert”. **1980.** Zalakaros. **1985.** Nagykanizsa, „Sörgyár”. **1990.** Nagykanizsa, „Centrál”. **1995.** Nagykanizsa, „Tisztiklub”. **2000.** Nagykanizsa, „Kiskakas”. **2005.** Nagykanizsa, „Kaszinó/Tisztiklub”: ezt az 50. éves találkozót az 51-55-A, 51-55-B. és 51-55-C osztályok együtt tartották. **2010.** Nagykanizsa, „Kaszinó”.

Életrajzok

Dely Alfréd. 1937-ben születtem Dióskálban, szüleim földművesek voltak. Az általános iskola 8 osztályát is Dióskálban végeztem, 1951-ben. A Nagykanizsai 20-as sz. Gépipari Technikumban végeztem középiskolát 1955-ben. *Szakmai végzettségeim:* gépjárműgyártó gépésztechnikus, lakatos mester. *Munkahelyek:* Budapesten kezdtem dolgozni 1955-ben a 2-es ÉPFU-nál mint technikus gyakornok (onnan vonultam be katonai szolgálatra), majd az állami gazdaságban helyezkedtem el (Uraiujfalu, Bak). 1968-tól Dióskál TSz-műszaki vezető, 1971-től 1988-ig textilipar cérnázó üzemvezető voltam Dióskálban. 1988-tól 1997-ig fémipari építőipari kisvállalkozó. 1997-től nyugdíjas vagyok. *Közéleti tevékenység:* 1998–2002 között polgármester voltam, jelenleg is képviselő vagyok. Sport elnök és labdarugó edző voltam 15 évig (bajnokcsapatot csináltam). Asztaliteniszeztem 43 éves koromig. 1960-ban megházasodtam. Kettő fiunk született, 1961, 1966 (épületgépész, építészmérnök), mindketten házások, kettő leány unokánk van (rajz-magyar szakos tanár, a fiatalabb most érettségizik). Három országos amatőr festőversenyen vettem részt, egy közönség első helyezését, kettő zsűri első helyezést értem el. Realista festő vagyok, példaképeim, akiktől tanulok festeni, elsősorban a 19. századi festők. Már több egyéni kiállításom volt, elsősorban olajjal festek mindent és mindenre. Munkáim láthatók Alsópáhok, Lenti templomaiban (oltárképek), Dióskál faluházban (3x5 m „Árpád és vezérei” részlet a Feszty-körképből). A szülőföld szeretete tartott elsősorban Dióskálban, sajnos az idő gyorsan halad.

Mátyás István. Születtem: Lenti, 1937. április 26. Apám: Mátyás István, anyám: Mihl Erzsébet. Mindketten elhunytak. Hárman vagyunk testvérek (egy testvérünk 2004 júliusában meghalt). Általános iskoláimat Lentiben végeztem. 1951-ben jelentkeztem a nagykanizsai 20. sz. Gépipari Technikumba, ahova fel is vettek. Az általános iskolából hozott tanulmányi eredményem miatt a kollégiumi elhelyezésben kedvezményt kaptam (fél évre 75 Ft), melyet a tanulmányi eredményeim alapján 70 Ft-ra mérsékeltek. Jó magaviseletemnek köszönhetően, tanáraink javaslata alapján, tanulószoba vezető lettem. Elégtelen jegyek beszédése miatt azon a héten a vasárnapi kimenőt a kollégium vezetője megvonhatta. (Persze akkor sem tanultunk.) Bekapcsolódtam az iskola sport munkájába Borsfai tanár úr jóvoltából. Röplabdában az iskolai bajnokságban bronz érmet szereztem. Labdarúgásban a nagykanizsai Lokomotív Egyesületben játszottam. Éle-

tem egyik legszebb idejét az iskola falai között töltöttem el. A tanulmányaimat „jó” eredménnyel fejeztem be 1955. június 22-én. Tanárain jókívánságokkal és sok szakmai tudás átadásával bocsátottak el az életbe. Az érettségi után két hetet a szüleimnél töltöttem, majd a megbízólevéllel együtt (KPM) jelentkeztem Pécsre a 26. sz. Autóközlekedési Vállalathoz. A vállalatnál kezdetben egy évet technikusi munkakörben töltöttem el. Ezután az anyaggazdálkodási osztályra kerültem, ahol 40 évet töltöttem el. Munkámmal a felettes vezetőim elégedettek voltak. Szakmailag képeztem magamat, melynek eredményeképp osztályvezető-helyettes lettem. Munkám alapján többszörös „Kiváló Dolgozó” lettem, majd a felügyeleti szervezettől megkaptam a „Szakma Kiváló Mestere” címet. Tevékenyen részt vettem a társadalmi, szakszervezeti és a sport munkában. Súlyos balesetem miatt 1995. december 28-án mentem nyugdíjba. Nagyon sok szép évet töltöttem el a vállalatomnál. (Az átszervezések során a Mávautóból 21. sz. AKÖV, majd Volán vállalat lett.)

Ziegler Ilona (Stáhl Györgyné). Nagykanizsán 1937-ben születtem. Szüleim kisiparosok voltak. A kiskanizsai Templomtéri Általános Iskolában 1951-ben végeztem. Az általános iskolai korábbi tanárom, Vértes Imre ajánlotta szüleimnek, hogy tovább tanulhatnék az előző évben indult Gépipari Technikumban, ahol ő is oktató. Ide 1951-ben fel is vettek és 1955-ben gépésztechnikus oklevelet szereztem. A gépipari technikum elvégzése után engem Budapestre a Patyolat Vállalathoz helyeztek, ahol egy évig dolgoztam üzemtechnikusként. Egy évi budapesti munka után lehetőségem volt hazatérni Nagykanizsára, ahol a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban (DKG) a Gyártmányszerkesztési Osztályon kaptam munkát és közvetlenül együtt dolgozhattam a Gépipari Technikumból odakerült Flórián Zoltán és Járosi Károly volt tanáraimmal. Itt dolgoztam 1956 augusztusától 1970 nyaráig. Közben 1961-ben férjhez mentem. Férjem, Stahl György gépészmérnök, szintén a vállalat dolgozója volt. 1962-ben a fiamat, 1968-ban a lányomat szültem meg. 1970-ben férjemet az OKGT-n belüli Répcelaki Szénsavtermelő Vállalat műszaki igazgatójává nevezték ki, kiemelt fejlesztési feladatokkal. Majd 1974-ben a vállalat igazgatói feladataival bízták meg. Répcelakra költözve, az SZTV Anyaggazdálkodási Osztályán dolgoztam 10 évig. 1980-ban hazaköltöztünk Nagykanizsára. Itt a Dunántúli Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat Nagykanizsai Üzemében Anyaggazdálkodási előadóként dolgoztam az 1991. évi nyugdíjazásomig.

BAROSS GÁBOR
CÉPÍPARI

TECHNIKUM IV.A. 1952-56-BAN

VÉGZETT

TECHNIKUSAI.

Fülöp Veronika

Pálvai Erzsébet

Borfai Érika

Némek Anna

Tóth Gyula

Csuhás Gyula

Szendrői József

Mészáros Vilmos

Vörös Ferenc

Meneth Sándor

Sükösi Teréz

Horváth Ferenc

Bárczy Barnabás

Soljártó Mária

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Breznai László

Kiss Emma

Szabó Ida

Varga György

Zakócs Klára

Nagy Ferenc

Hérics Lajos

Várhegyi Erzsébet

Benedék József

Szántó Vilmos

1952-56-A

Igazgató: Breznai László
Osztályfőnök: Kerekes János
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Bárczy Barnabás
Borsfai Géza
Háncs Lajos

Kisgergely Péter oktató
Kiss Emma

Osztálynévsor:

1. Benkő József	15. Süket Teréz
2. Bojtor Zoltán	16. Szabó Ida
3. Csuha Gyula	17. Szerdahelyi József
4. Füle Vendel	18. Szijártó Mária
5. Galina Katalin	19. Szili Gyöngyi
6. Gecseg Lajos	20. Tarr Károly,
7. Horváth Ferenc	21. Tóth László
8. Luczi Ferenc	22. Töll Gyula
9. Móricz Vilmos	23. Vámosi Éva
10. Nagy Ferenc	24. Varga György
11. Németh Szilveszter	25. Várhelyi Erzsébet
12. Novák Anna	26. Vörös Ferenc
13. Puskás Imre	27. Zakócs Klára Ibolya
14. Rákos Erzsébet	

Osztálytalálkozók:

5 éves 1961. Badacsony (17 fő). **10 éves** 1966. Nagykanizsa (19 fő). **15 éves** 1971. Badacsony (14 fő). **20 éves** 1976. Nagykanizsa (22 fő). **25 éves** 1981. Badacsony. **30 éves** 1986. Nagykanizsa (19 fő). **35 éves** 1991. Badacsony (14 fő). **40 éves** 1996. Nagykanizsa (17 fő). **45 éves** 2001 Badacsony (12 fő). **50 éves** 2006. Nagykanizsa (17 fő). **52 éves** 2008. Budapest (7 fő). **55 éves** 2011. Nagykanizsa (10 fő). A találkozón általában részt vettek a házastársak is.

Életrajzok

Csuha Gyula. 1938-ban születtem Zalaújlakon. 1947-ben a kántortanító nagyapám nyugdíjba vonult, így Nagykanizsára költöztünk, és a Zrínyi Miklós Általános Iskolába jártam. Az 1951/1952-es tanévben, amikor 8. osztályos lettem, lehetőségem volt a nagykanizsai gépipari technikumban elindított fémipari szakkörbe eljárni, ahol jól éreztem magam, tetszett a gyakorlat, így ide jelentkeztem. 1952-től 1956-ig a gépipari technikum vegyipari gépgyártó tagozatát végeztem el. Kedves emlékek fűznek az iskolához, ahol a kor legszínvonalasabb gépész oktatását és emberi értékeket, barátságokat kaptam, ami meghatározó volt egész életemben. Az iskola 1956-ban Budapestre, az Egyesült Vegyiművekhez helyezett, ahol gyakorló technikusként lakatos csoportvezető, 1964-től a TMK üzem vezetője lettem. 1968-tól 1971-ig a Bánki Donát Műszaki Főiskola gépgyártás-technológus szakát végeztem el. Gépész üzem-mérnöként nagyon sok újításom volt, leginkább az anyagmozgató terén, és egy találmány részese is voltam, ahol egy speciális vegyi anyag gyártás-automatizálásának a gépészetét oldottam meg. 1977-ben Budapestről Nagykanizsára költöztünk, és a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban zömmel nagy veszélyességi fokozatú nyomástartó készülékeket, és hőcserélőket gyártattam 1994-ig. Ekkor a részben orosz tulajdonba került vállalat lehetővé tette a korengedményes nyugdíj igénybevételét. Azóta nyugdíjasként főállású borász lettem, szőlőtermesztési hobbimmal foglalkozom Zalakaroson, ahol sokáig voltam a hegyközség elnöke is. Fontos szerepet tölt be életemben a családom. 1963-ban nősültem meg, feleségem Soós Mária utókalkulátorként szintén az Egyesült Vegyiműveknél dolgozott. 1965-ben Budapesten a XVIII. kerületben vásároltunk szövetkezeti lakást. 1966-ban megszületett fiam, Gyula és 1972-ben lányom, Mária. Fiam gépészmérnök, lányom közgazdász lett, és három jól tanuló és sportoló unoka büszke nagypapája vagyok.

Szabó Ida. 1937. szeptember 23-án Nagykanizsán születtem. Az általános iskola 8. osztályának elvégzése után a technikum vegyigépgyártó tagozatán érettségiztem, kitűnő minősítéssel. Érettségi után 1956. július 18-án Budapesten a Kőbányai Gyógyszerárúgyárba, (jelenleg: Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt) vettek föl. A műszaki osztályon belül először a szerkesztési, majd az energia csoporthoz kerültem. A feladatok növekedésével a csoportból osztály, majd főosztály lett. Én az energia-

gazdálkodási feladatokat kaptam meg, ideértve a leányvállalatokét is. 1961-ben jelentkeztem és felvettek a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kara vegyipari gépész szakának esti tagozatára. 1967-ben diplomáztam. 1984-ben a Veszprémi Vegyipari Egyetemen vízgazdálkodásból szakvizsgáztam. Munkámat „Miniszteri Kiváló Dolgozó” és hétszer a „Vállalat Kiváló Dolgozó” kitüntetéssel jutalmazták. A vállalati és a kerületi Vöröskereszt szervezetben is dolgoztam, többszörös véradó vagyok. A „Vöröskeresztes Munkáért” kitüntetés Arany és a „Véradásért” kitüntetés arany fokozatát is megkaptam. 1996-ban mentem nyugdíjba, de utána még hat évet dolgoztam a Fővárosi Csatornázási Műveknél energetikusként. Mindig szerettem a mozgást; atletizáltam, kosárlabdáztam, majd röplabdáztam, népi táncoltam, turistáskodtam, itthon és külföldön is. Remélem, ha az egészségem engedi, néhány évig még kirándulgathatok.

Várhelyi Erzsébet. Nagy hatással volt rám az édesapámról maradt emlék, egy nullkörző. Így kerültem 1952-ben műszaki pályára, eldöntöttem, hogy műszaki rajzoló leszek. Valóra is vált, mert érettségi után, 1956-ban a Dunántúli Kőolajipari Gépgyár szerkesztésére kerültem. Vegyipari gépész szak levelező tagozatán továbbtanultam, 1960-ban megkezdtem tanulmányaimat a Budapesti Műszaki Egyetemen, ahol 1969-ben végeztem. Diplomamunkámat Fűzfőgyártelepen készítettem folyamatos üzemű poliésztergyanta-főzésből. Szeptembertől már a helyi gimnáziumban tanítottam az Egyesült Izzó leendő szakember gárdáját. Ez a képzési forma 4 év után megszűnt, de folytatódott a szakmunkásképzőben érettségizett tanulókkal. (Ez időben óraadó tanár is voltam a Zalaegerszegi Gépipari Technikum kihelyezett esti tagozatán.) Mindkét iskolában szívesen dolgoztam. Közben pedagógiából másoddiplomát szereztem a BME-n és az új mérnök tanári diplomámmal végre haza érkeztem az én régi iskolám épületébe: az Olaj-, Vegyi- (később még) Gázipari Technikumba. Az itt eltöltött kb. 15 évben szakmai és pedagógiai munkám boldoggá tett, szerettem a diákjaimat. Mindhárom szakon tanítottam, nem csak nappali, hanem esti, levelező tagozaton is. Osztályfőnök voltam: vegyész, olajos, majd ismét vegyész osztályokban. Írtam (összeállítottam) szakrajz könyvet a gázipari tanulók részére. 1986-ban egy éves posztgraduális képzésen vettem részt a BME-n, szakdolgozatomat a „fluidizáció” témakörből írtam. Nagyon jól éreztem magamat a tantestületben, diákjaim körében, tőlük kaptam a legtöbb biztatást, elis-

merést. A rendszerváltás idején igazgatóhelyettes lettem nyugdíja vonulásomig, és egyidejűleg férjhez kerültem Ausztriába. Azóta háziasszony vagyok és szívesen foglalkozom mindazzal, ami eddig szűken fért az életembe: zenehallgatás, irodalom, történelem. Mondhatom, kedves iskolámmal, volt diákjaimmal mindmáig jó kapcsolataim vannak.

Zakócs Klára Ibolya. 1938. augusztus 1-jén születtem, Sand községben. 1952–56-ig a technikum vegyi-gépész szakán folytattam tanulmányaimat. 1956-ban Kanizsán utolsó érettségizőként jelesen vizsgáztam. A kötelező 2 év gyakorlati időt, 1956–58 között, a Budapesti Oxigén és Dissous gázgyár központi üzemében, majd a telephelyén töltöttem. Veszélyes és folyamatos üzemű körülmények között, a 100 %-os tisztargon gyártás kísérleti munkájában vettem részt, a megvalósulásig. 1958–1960 között a Vegyiműveket Tervező Vállalat készülékszerkesztési osztályán dolgoztam, tervező szerkesztő technikusként, vegyi üzemek és gyógyszergyárak megvalósulásához szükséges berendezések (autoklávok, szűrők, szárítók, keverők, tárolók) tervein, melyek kétháromnyelvű feliratozással készültek, ehhez elvégeztem egy orosz műszaki-fordítói tanfolyamot. 1959-ben kértem felvételemet a Műegyetemre, ehhez egy éves előkészítői tanfolyamon vettem részt. 1960-ban magánéleti változások miatt meghiúsult az egyetemi tanulás, férjhez mentem Zalaegerszegre. Gyermeink nem születtek. 1960–1980 között a ZALATERV-nél épületgépészeti feladatokat ellátva, tervező-szerkesztő technikusként dolgoztam. Ez idő alatt kétszer voltam kiváló dolgozó (az idő nagyobb részében korábbi iskolatársam, Dömötör Árpád volt a főnököm). 1980–81 között a ZÁÉV-nél megalakult tervező csoport tagja voltam. 1981–91 között visszatérve a ZALATERV-hez, a régi beosztásomban dolgoztam a vállalat 1991-ben történt megszűnéséig, amikor is nyugdíjaztak a vonatkozó szabályoknak megfelelően. Férjemet 2001-ben veszítettem el, súlyos betegség vitte el. Azóta édesanyám (96 éves) gondozása tölti ki az időm zömét. Maradék szabadidőmben rajzolgatok (ceruza-szén rajzok, portrék), zenét hallgatok, varrok, nyelvet tanulgatok, kényszerű barkácsolást végzek, betegségeimen túl téve magam próbálok örömmel túlélni a mindennapokat.

TECHNIKUSAI

TECHNIKUM IV.B. 1952-56-BAN

GÉPIPARI

BAROSS GÁBOR

Bárczy Gábor
1952-56

Fülöp Zoltán
1952-56

Breznai László
1952-56

Székely Vilmos
1952-56

Hédves Lajos
1952-56

Varga Gyula

Bárczy György

Pápai István

Janó István

Ferenc Zoltán

Szabó Sándor

Szendrői Zoltán

Varga László

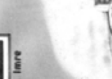
Kocser István

Boros István

Bárczy László

Viski Imre

Székely Péter

Kovács László

Kocs György

Zsuzsi Gyula

Jás Lajos

Borzsi Géza

Kiss Emma

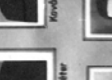
Kerekes János

Horváth Miklós

Farkas Tibor

Tircsi Ottó

Székely Péter

Székely Péter

Kovács József

Találkozunk

1961-ben.

FÉNYSZÖV. J.K.K.Z.
Fotó műhelye, Budapest
Fényes ut. 14.

1952-56-B

Igazgató: Breznai László
Osztályfőnök: Flórián Zoltán
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Bárczi Barnabás
Borsfai Géza
Háncs Lajos
Kerekes János
Kisgergely Péter oktató
Kiss Emma

Osztálynévsor:

1. Bazsó István	16. Kovács József
2. Bányai György	17. Kovács László
3. Farkas Tibor	18. Németh Béla
4. Fekete Sándor	19. Pápai István
5. Ferencz József	20. Paulin Ferenc
6. Gyenes Antal	21. Sárossy László
7. Hegedűs László	22. Schleinig Pál
8. Hegyi Ferenc	23. Szabó Sándor
9. Horváth Ferenc	24. Szendrői Zoltán
10. Horváth Miklós	25. Tamás László
11. Janó István	26. Tiszai Ottó
12. Joós Lajos	27. Varga László
13. Kalcher István	28. Varga Oszkár
14. Kiss József	29. Vizsi Imre
15. Koch György	30. Zaorál Gyula

Osztálytalálkozók:

50 éves: 2006. Nagykanizsa, 14 fő. **53 éves:** 2009. Nagykanizsa, 8 fő és feleségek.

Életrajzok

Fekete Sándor dr. Szül.: Salomvár, 1935. augusztus 19., an.: Jóna Ilna. Általános iskolai tanulmányaimat Salomváron, a 7-8. osztályt pedig Zalaegerszegen végeztem. Édesapám abban reménykedett, hogy a családi gazdaságot átveszem tőle, de az ötvenes évek meggyőzték arról, jobb ha nem a mezőgazdaságban keresem a boldogulásomat. Így jelentkeztem 1952-ben a Nagykanizsai Gépipari Technikumba, ahol a „B” osztályban 1956-ban végeztem. A középiskola befejezése után, 1960-tól 1963-ig a Komlói Szénbányászati Trösztnél dolgoztam, mint jogi előadó. Egy évet a Szombathelyi Megyei Tanács Jogi Irodáján, ezt követően Veszprémbe, a királynők városába költöztem, ahol a város legnagyobb vállalatánál, a Bakony Műveknél helyezkedtem el. Időközben ügyvédi és jogtanácsosi szakvizsgát tettem. Vezető jogtanácsos, majd a Jogi Osztály vezetője lettem. 1990-ben a rendszerváltáskor, alanyi jogon ügyvédként, társaimmal Ügyvédi Irodát alapítottunk, amelynek vezetőjeként képviseltem a Bakony Műveket. 2000-ben váratlanul elromlott a szemem és kénytelen voltam nyugdíjba vonulni. 1964-ben nősültem, a házasságunkból egy fiúunk született, aki jelenleg Budapesten nemzetközi, gazdasági ügyekkel foglalkozó ügyvédi irodában dolgozik. Két unokánk van, egy hétéves kislány és egy négyhónapos kisfiú.

Ferencz József. 1937. augusztus 2-án, Hahót községben születtem. Apám, néhai Ferenc Pál, uradalmi cseléd, anyám néhai Köcski Eleonóra háztartásbeli volt. Négyen voltunk testvérek, legfiatalabb testvérem 2009-ben meghalt. Az általános iskolát 1952-ben végeztem el. Ezután Nagykanizsára kerültem a Gépipari Technikumba. 1956-ban érettségiztem és utána saját elhatározásomból mentem az IKARUS-ba dolgozni július 2-án. A motoros műhelyben dolgoztam, mint gyakorló gépész-technikus, fizikai állományban. 1957-ben vonultam be 2 éves tényleges katonai szolgálatra. Tizedesi rendfokozattal szereltem le 1959-ben. Ezután a régi munkahelyemre kerültem vissza. 1960. február hónaptól kezdve a Gyártmányismertető Csoportban dolgoztam műszaki állományban. Mint műszaki szerkesztő az autóbuszok üzemeltetési dokumentációinak készítésével foglalkoztam. 1961-ben a Közgazdasági Technikumot is elvégeztem és leérettségiztem. 1962-ben megházasodtam. Két lányom született 1965-ben és 1967-ben. 1970-ben neveztek ki csoportvezetőnek, illetve osztályvezető helyettesnek a Gyártmányismer-

tető Osztályon. 1983-tól feleségemtől különváltan élek, 1986-ban közös megegyezés alapján hivatalosan is elváltunk. 1985-ben a Gyártmánydokumentációs Osztályon az osztályvezetői munkakör betöltésére meghirdetett pályázati kiírás elnyerésével lettem osztályvezető és kaptam megbízást az osztályvezetői teendők ellátására, mely 15 évig, munkaviszonyom megszűnéséig tartott. 1992-ben szívinfarktust kaptam. Munkám elismeréseképpen négyszer, 1963-ban, 1966-ban, 1973-ban és 1981-ban „Kiváló Dolgozó” kitüntetésben részesültem. 1997-ben nyugdíjaztak, de tovább dolgoztam. Munkaviszonyom 44 év után az IKARUS részéről történt rendes felmondással 2000. június 21-vel szűnt meg. Azóta, mint nyugdíjas élem az életemet.

Hegedüs László. Születtem: 1938. január 26., Nagybakónak. Házasságkötés: 1966. Egy lányunk van (1971). *Iskolai végzettség:* BME Gépezsmérnöki Kar, Erőgépész Szak, Hőerőgépész Ágazat 1967; BME Mérnöktoábbképző, Energiagazdálkodási szakmérnök: 1979. *Szakmai pályafutás:* 1958-tól a kőolaj- és földgáziparban dolgoztam, 1962 végéig az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztnél, majd az Olajipari Tervező Vállalatnál (Budapest) egészen 1992 végéig. Ezt követően a MOL Felsőszíni Technológiai Főosztályán (Szolnok, ágazati központ) dolgoztam tovább 1999-es nyugdíjazásomig. Az Olajtervben az osztályvezetői beosztásig terjedő valamennyi műszaki tervezői munkakört végig jártam, és a MOL-hoz is osztályvezetőnek hívtak. Nyugdíjasként egyéni vállalkozóként folytattam. A tanulmányaimat tekintve (Nagykanizsán járműgépészet, Budapesten hőerő-gépészet) igazi pályaelhagyónak is minősíthetném magam, de én inkább azt tekintem mottónak, hogy „a világon mindenki a helyét keresi, azt a kicsi kis zugot, ahol szükség van eszére, kezére, szívére, s az út odáig nem könnyű”. Most az út végén járva azt gondolom, hogy nekem sikerült megtalálni ezt a bizonyos zugot. Szinte valamennyi hazai kőolaj- és földgázbányászati létesítmény tervezésében részt vehettem technológusként, de tervezhettem speciális olajipari-hőfejlesztőket és hűtőüzemet is, sőt egy alkalommal speciális tehergépjármű felépítményt is. Pályafutásom utolsó évtizedét azonban teljes egészében új földalatti gáztárolók tervezése ill. a már meglévőök rekonstrukciója töltötte ki. A legnagyobb kitüntetésem az volt, hogy amikor az akkori kormány döntött egy biztonsági földalatti gáztároló megépítéséről és az erre vonatkozó közbeszerzési eljárást elindította, valamennyi potenciális pályázó megkeresett, és megkért a tervezésben

való közreműködésre. Ehhez képest az OLAJTERV DIJ (1992), vagy a MAGYAR OLAJIPARÉRT kitüntetés (1996) jelentősége eltörpül.

Horváth Miklós. (szül. Kehida, 1937. november 21.) Feleségem és egy lányom van, valamint két fiú unokám. Ők a Nagykanizsai Cserháti Szakközépiskolában érettségiztek. Középiskolai tanulmányaimat Nagykanizsán a Baross Gábor Gépipari Technikumban végeztem el 1952–1956-os években, majd felvételemet kértem a Mezőgazdasági Gépészmérnöki Főiskolára, ahova fel is vettek. Az 5 éves főiskolai, egyetemi tanulmányimat Budapesten, a Főiskolán, illetve a gödöllői Agrártudományi Egyetem Mg. Gépészmérnöki Karán végeztem el 1956–1961 években. Végzés után a szombathelyi Állami Mg.-i Gépállomásra kerültem, ahol „műhelyvezetői” munkakörben dolgoztam 2 éven keresztül. Amikor a Gépállomás megszűnt, én is másik munkahelyre kerültem, a Vas megyei Tejipari Vállalat szombathelyi központjába, mint műszaki csoportvezető, 1964 decemberéig. Közben családot alapítottam. Nagykanizsára kerültem 1964 decemberében, a Zala megyei Tanácsi Tervezőirodához, ahol „gépésztervezői” munkakörben dolgoztam. 1967 augusztusában kerültem a Közép-dunántúli Gázszolgáltató Vállalathoz. Itt dolgoztam nyugdíjazásomig, különböző beosztásokban. 1967–74-ig egy műszaki tervezői csoportot vezettem. 1974-ben kapták meg a regionális gázszolgáltató vállalatok a propán-butángáz szolgáltatói feladatot, ekkor egy új PB töltő, és egy palackjavító üzemet kellett építeni, ezt a beruházást irányítottam 1981-ig. 1981–87-ig vállalkozási osztályvezető, 1987–97-ig tervezési osztályvezető voltam. Ekkor került sor Zala, Somogy, Veszprém megyékben is a legtöbb település gázelosztó hálózatának kiépítésére. Közben 1974–77-es években részt vettem a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem továbbképzésén, ahol a Bányamérnöki Karon Gázipari Szakmérnöki oklevelet szereztem. 1997-ben mentem nyugdíjba.

Kovács László. Szül.: 1937. szeptember 2., Nagykanizsa. Nős: Varró Anna Mária (1963). Gyermek: Péter (1964), László (1965), Ágnes (1975). Első és egyetlen munkahelye a Dunántúli Kőolajipari Gépgyár Nagykanizsa. Továbbképzés során felsőfokú forgácsoló szaktechnikus, hegesztő műszaki szakember végzettséget szerez, ennek során változik munkaköre: javító üzem árképző kalkulátor, üzem technikus, hegesztő technológus. 1994-ben nyugdíjba vonul. 10 évig a Nagykanizsai Olaj-

bányász SE aktív sportolója: középtávfutó, visszavonulása után az atlétikai szakosztály vezetője. I. osztályú versenybíró is egy ideig. 1992-ben elvégzi a Pázmány Péter Hittudományi Akadémiát, az Országos Lelkipásztori Intézetnél hitoktatói oklevelet szerez. A Kaposvári Egyházmegye püspöke akolitussá avatja. Vasár- és ünnepnapokon vidéki templomokban szükség esetén igeliturgiát tartott, hittant tanított. Több mint 20 éven át a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Nagykanizsai Csoport vezetője. A nagykanizsai Jézus Szíve Egyházközség képviselőtestületi tagja, templomatyja. Kitüntetései: Kiváló dolgozó, Bányász Szolgálati Érdemérem Gyémánt fokozat. *(Írta: Kovács László.)*

Schleinig Pál. Nagyradán születtem 1937. augusztus 24-én. Általános iskolai tanulmányaimat is itt végeztem, majd Nagykanizsán a Gépipari Technikumban – 1952–56 – technikus oklevelet szereztem. Az állásajánlatok közül a keszthelyi Vízművet választottam. Feleségemmel 1961-ben kötöttünk házasságot, mely után 1962-ben fiú, majd 1966-ban leánygyermekünk született. Ők is családot alapítottak, négy felnőtt unokánk van. Technikusként 1963-ban „villamosmű-kezelői”, majd 1970-ben „munkavédelmi oktatói” oklevelet szereztem. Fél évvel később munkahelyet változtattam: 1957-ben a DÉDÁSZ technikus lettem és nyugdíjazásomig (1997) a villamos hálózatok tervezésében, kivitelezésében tevékenykedtem. Mint művezető, főművezető, építésvezető nagyon sok villamos hálózat, transzformátorállomás és közvilágítási létesítmény műszaki átadásán, üzembe helyezésén vehettem részt. A főállás mellett az 1960-as években – óraadóként – szakrajzot tanítottam Keszthelyen a 308. számú Ipari Iskolában. Nyugdíjazásom után (1998. február) elvállaltam a Hévíz-országhatár 400 kV-os távvezeték építésénél az egyik műszaki ellenőri állást. Munkahelyemen 1968-tól nyugdíjazásomig mint „társadalmi munkavédelmi felügyelő” részt vettem a biztonságtechnikai vizsgabizottságokban, munkavédelmi szemléken. 1985-től tagja lettem a keszthelyi Kis Szent Teréz Egyházközség képviselő testületének. Pár évvel később a világi elnöki tisztséget is elvállaltam. Egészségi állapotomban történt változás miatt 2008-ban felmentésemet kértem. Több mint harminc „bevezetésre elfogadott” újításom után megkaptam a „Kiváló Újító” kitüntetést. Munkámat több alkalommal kiváló dolgozó kitüntetéssel honorálták. Nyugdíjazásomkor pedig „Életmű díjat” is átvehettem. Szakmán kívüli tevékenységként több éven át egy „műkedvelő színjátszó” csoportban szerepeltem. Később a szabadidőt

családi kirándulással, méhészettel és sakkozással töltöttem. Több éven át tagja voltam a vállalati csapatnak is. Az 1990-es évek elejétől tagja vagyok a Karmelita Bazilika vegyes kórusának. A maradék szabadidőben családi ünnepek, kertészkedés, olvasás és rejtvényfejtés jelenti a pihenést.

Tiszai Ottó. Születési hely és idő: Kerkabarabás, 1937. november 16. Család: 1966-ban nősültem, 1 gyermekem van. Iskolai végzettségem Gépipari Technikumi érettségi, 1952–56 B osztály. Az iskola befejezése után a Csepel Autógyárba kerültem, kötelező szakmai gyakorlaton vettem részt. Közben 2 év katonai szolgálaton voltam, 1956-60 között. További éveket is a Csepel Autógyárban töltöttem. A Hajtómű gyáregységben 1960–65-ig technikus, 1965-68 között művezető, 1968-70 között vezető diszpécser, 1970–78 között üzemvezető. 1978–87-ig az 5. sz. Gy. 4. sz. Sebességváltó üzem, majd 1987–92-ig az 5. sz. Gy. 4-5. sz. Sebességváltó üzem vezetője. A gyár bezárása előtti összevonások, személyi leépítések következtében a Csepel Autógyár alkatrész üzemében divíziós művezető 1992–94. Az eltelt évek során több alkalommal vezetőképző tanfolyamon vettem részt. *Kitüntetésem:* „Kiváló Dolgozó” 1970, 1973, 1979, 1980. „Honvédelmi Érdemérem” 20 éves fokozat 1977. „Honvédelmi Érdemérem” 10 éves fokozat 1981. Vezérigazgatói Dicséret 1983, 1984, 1986. Gyárigazgatói Dicséret 1984. „Haza Szolgálatáért Érdemérem” bronz fokozat 1985.

Vizsi Imre. 1938. február 28-án, Gellénházán születtem. Két fiú gyermekem van. *Képesítéseim:* gépész technikus oklevél, 1956. Nagykanizsa; felsőfokú technikus oklevél, 1968. Szombathely; üzemmérnöki oklevél, 1972. Szombathely. *Munkahelyek:* 1956-tól Nagylengyeli Kőolajtermelő Vállalat: lakatos, technológus. VI. sz. Autójavító Vállalat Budapest Anyagosztály. MŰM 407-es Iskola szaktanár. Az 1956-os események miatt begyűjtés egy hétre, és házi őrizet 1957-ben 6 hónapra. Vas- és Fémipari KTSZ üzemvezető. Párttagság 1989-ig. 1976. TUNGSRAM Zalaegerszegi Alkatrészgyár üzemfenntartás, szerszám- és gépgyártási üzemvezető, üzemfenntartási csoportvezető. 1993. augusztus 1-jétől nyugdíj. *Szakterületem:* olajipari gépek javítása, műszaki rajz. Alkatrész biztosítása az autókhoz. Gépkocsiszerelő tanulók oktatása az iskolában. KTSZ-nél forgácsoló géplakatosok irányítása, kooperációs kapcsolatok. TUNGSRAM-nál a rendkívül sokfajta gép és szer-

szám, épületek karbantartásának irányítása és gyártása. *Társadalmi tevékenység:* Ifjúsági Mozgalomban 1968-ig Megyei Ifjúsági Szakmunkás tanuló felelős. Városi Tanács pénzügyi elnökségi tag, majd elnök. Megyei ÁFÉSZ elnökségi tag. Nagylengyeli Labdarúgó csapat intéző. *Kitüntetések:* Bronz és ezüst fokozat a Szövetkezeti Sportmunkáért. Ifjúsági Szervezettől Aranykoszorús KISZ Jelvény (1971), majd KISZ Érdemérem (1973). Vezérigazgatói kitüntetés TUNGSRAM. Sakkszövetségtől kitüntetés 1998-ban és azt megelőzően. *Hobbi:* sakkozás, sportvezetés. Hegyi munkák.

TECHNIKUM IV.C. 1952-56-BAN

GÉPÍPARI

BAROSS GÁBOR

VÉGZETT

TECHNIKUSAI

Bárczi Barnabás
művelődés

Brécsai László
mérnök

Radányi Vilmos
művelődés

Hódy József
tanár

Kerekes János
tanár

Kerekes István

Kisz Emma
tanár

Kugler György
mérnök

Kúsz György
tanár

Madár István

Horváth László

Bakó Anikó

Jermán János

Engelen József

Szécs László

Lemény Tibor

Gódi Tibor

Tóth József

Horváth István

Deák János

Bolner Anikó

Bogner László

Fodor József

Csontos István

Bárány Miklós

Székely István

Kristó Ferenc

Varga László

Simon Ede

Kerecs György

Arató Károly

Göncz István

Tóth Dorottya

Bón Károly

Szűgyi László

Kerecs János

Faraskó Anikó

Mátér Ferenc

Kaszói Ferenc

1961-ben

Találkozásunk

SZÉCHÉNYI
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA
MUNKATÁRSASÁG
MUNKATÁRSÁGI SZ. SZ.

1952-56-C

Igazgató: Breznai László
Osztályfőnök: Bárczi Barnabás
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanárok a tablón:

Borsfai Géza
Flórián Zoltán
Háncs Lajos

Kerekes János
Kisgergely Péter oktató
Kiss Emma

Osztálynévsor:

1. Aradi Károly	17. Kassai Ferenc
2. Bagarus László	18. Kerese Gergely
3. Baka Antal	19. Kerese János
4. Bán Károly	20. Kovács István
5. Bánky Miklós	21. Kriska Ferenc
6. Belső Jenő	22. Lantay Tibor
7. Bogdán József	23. Molnár Ferenc
8. Csuka József	24. Moór István
9. Dormán János	25. Sáfár István
10. Farszki Antal (<i>első 3 év Kisvárdá</i>)	26. Simon Ede
11. Fombor József	27. Szilágyi László (<i>első 3 év Kisvárdá</i>)
12. Gaál Tibor (<i>első 3 év Kis- várdá</i>)	28. Szita László
13. Glavák István	29. Tóth Dezső
14. Golecz Antal	30. Tóth József (<i>első 3 év Kis- várdá</i>).
15. Göncz István	31. Vajda László
16. Horváth László,	

Osztálytalálkozók:

5 éves: 1961. Budapest 11 fő. **40 éves:** 1996. Nagykanizsa 11 fő, 2 feleség, 3 tanár: Álmos Béla, Háncs Lajos, Flórián Zoltán. 1997. Ezen a találkozón 11-en voltunk. 2 osztálytársunkat a felesége is elkísérte. **2007:** az ún. „ötvenéves találkozó” Nagykanizsa 11 fő, 4 feleség.

Életrajzok

Glavák István. 1938-ban születtem, Kisfakoson. Öten vagyunk testvérek. Édesapám gazdálkodó, ill. MÁV alkalmazott volt. Az általános iskola elvégzése után kerültem a Gépipari Technikumba, kollégiumi elhelyezéssel. Nagyon jó tanáraink, nevelőink voltak, akik megtanítottak a rendszerességre és a kollektív munkára. Ástunk „békeárkot a határon”, dolgoztunk a sörgyár építésénél. 1956-ban érettségiztem és kaptam technikus oklevelet. Érettségi után az egész C osztályt Budapestre, az AURAS Autó-alkatrészgyárba irányították, velem együtt. A gyárat a háborúból itt maradt gépkocsi elkopott alkatrészeinek újragyártására alapították. Egyévi műhelygyakorlat után a gyár műszaki gárdájának meghatározó része lettünk. Én részletszerkesztőként, majd technológusként a fogaskerékgyártás technológizálásával foglalkoztam. Később a Kalkulációs Osztály vezetését bízták rám. Árszakértői képesítést szereztem és a munkaköröm főosztályvezetői szinten elő- és utókalkulációs feladatokkal, valamint az árképzéssel bővült. 1979-ben a Kereskedelmi Gépeket és Berendezéseket Gyártó Vállalathoz kerültem, főosztályvezetői beosztásba. 1985-ben a TRANSELEKTRO Külkereskedelmi Vállalathoz kerültem, ahol a vezérigazgató főmunkatársa lettem és főként a nagyjelentőségű barterüzleteket koordináltam. 1993 után vállalkozóként élelmiszer importtal foglalkoztam, de a multinacionális cégek megjelenésével az üzlet megfeneklett. 1961-ben megházasodtam. Két fiam van, az egyik mérnök-informatikus, a másik vendéglátóipari vállalkozó. 2002-ben mentem nyugdíjba. Életpályám nem kiemelkedő, de tartalmas. Nagy céljaim sohasem voltak, de amit kitűztem, azt elértem. Igyekeztem mindenben a kollektív tevékenység szorgalmazására.

Golecz Antal. 1937. május 25-én születtem a Zala megyei Eszteregnye községben. Egy leányom és egy leány unokám van. Tanulmányaim: 1952–1956 Gépipari Technikum, 1956 technikus oklevél. 1962–1968 Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedési tagozat (esti), 1968 közlekedésmérnöki diploma. Első munkahelyem 1956. július 1-jétől Budapest, Cinkotai Autóalkatrészgyár. Egy évig a gyár különböző munkaterületein dolgoztam, ismerkedtem a gyár tevékenységével. Ezt követően 14 évig dolgoztam a „Gyártmányyszerkesztésen”, végigjárva a ranglétrát, vezető tervezőként fejeztem be ezt a munkaviszonyt 1970-ben. Itt többszörös tőzsgárda tag voltam és többször kaptam kiváló dolgozó kitüntetést.

1970-ben, közlekedésmérnöki diplomával a kezemben, kérésre áthelyezéssel kerültem az akkori „Autófelügyelet”-hez. Itt műszaki igazgatási témakörbe tartozó ügyek intézése volt a feladatomban. 1975–1981-ig a Műszaki Igazgatási Csoport vezetője voltam. 1981-től a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos ügyek országos hatáskörű intézésével bíztak meg. Ebben a munkakörben dolgoztam nyugdíjba vonulásomig. 48 év munkaviszony után, 67 éves koromban, 2004. júniusban „Vezető Főtanácsos” besorolással, az „Autófelügyelet” jogutódjától a „Közlekedési Főfelügyelet”-től mentem nyugdíjba. 1985-ben, akkori munkakörömhöz illeszkedően kapcsolódtam be a veszélyes árut szállító gépjárművezetők szakosító oktatásába és vizsgáztatásába, amit még jelenleg (2011-ben) is odaadással és jó kedvvel végzek.

Molnár Ferenc dr. Mérnök-jogász. (sz.: 1938. május 12, meghalt: 1985. március 21.) Felesége, dr. Lukácsa Erzsébet jogász. Két gyermekük született: Szilárd, Sándor és Adrienn. Középiskolát 1952–56-ig a nagykanizsai Gépipari Technikum járműgyártó tagozatán végezte. 1956. június 2-án jeles eredménnyel tett képesítő vizsgát. 1962. július 11-én a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kara Gépgyártás-technológiai szakának finommechanikai ágazatán jó (4) minősítéssel szerzett diplomát. 1982. június 19-én a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen Állam- és Jogtudományok doktorává avatták. Mint honvédségi ösztöndíjas 1962–1969-ig állt a Magyar Honvédség állományában, főmérnöki beosztásban, őrnagyi rangban. Leszerelése illetve tartalékos állományba helyezését követően 1969. november 7-től 1977. március 1-jéig a Finommechanikai Vállalatnál, Nagykanizsán vállalt munkát termelési osztályvezető, majd műszaki gazdasági tanácsadó beosztásban. Ezt követően a Nagykanizsai Üveggyár gyártás-előkészítési csoportvezetője lett. Az utolsó munkahelyén, a Nagykanizsai Sörgyárban üzem-szervezőként dolgozott. Nagykanizsai tartózkodása idején a Zala Megyei Bíróság járműszakos igazságügyi szakértője volt, ezt a munkát még betegsége idején is vállalta. Sportszeretete már fiatal korában elkezdődött, az Olajbányásznál atlétikai távgyalogló volt. Munka mellett az MHSZ lövész szakosztályában szerzett országos és külföldi elismerést. Kitüntetései felsorolására sajnos a terjedelem miatt nem kerülhetett sor, de felesége és gyermekei emlékeiben elevenen jelen vannak, egy olyan embernek, aki imádta az életet, rajongott a családjáért és minden munkakörben a tudása legjavát adta. Büszke volt, hogy a Baross Gábor

Gépipari Technikum tanulója lehetett, ezt fogalmazta meg abban a beszédében, mellyel búcsúzott a diáktársaitól és egyben Nagykanizsán megszűnt iskolájától. (*Írta: Lukácsa Erzsébet dr.*)

Moór István. 1938. február 26-án születtem Budapesten. Egy fiúgyermekem van és két unokám. A gépipari technikum elvégzése után 1956-ban az AURAS Autó-alkatrészgyárba kerültem Cinkotára, ahol 23 évig dolgoztam. Közben a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen Mezőgazdasági Gépészmérnöki diplomát szereztem 1969-ben. 1979-től 1987-ig a Mezőgépfeljesztő Intézetnél folytattam munkámat mint fejlesztő mérnök. 1988-tól a BIOINNOKORD nevű cég Mezőgazdasági Gépgyártók Innovációs Társaságához kerültem innovációs főmérnökként. 1993-tól a Gépipari Fejlesztő és Tervező Kft.-nél dolgoztam vezető tervezőként 1997-es nyugdíjazásomig. *Szakmai tevékenységek:* Autószerviz berendezések: levegőmotoros kenőanyagszállító-szivattyúk, emelők és egyéb tartozékok tervezése. Mezőgazdaság: szántóföldi permetezőgépek, műtrágya kijuttató gépek, talajművelő gépek tervezése. Különböző mezőgazdasági gépek fejlesztési irányainak meghatározása. Különböző célú teherautó felépítmények tervezése. Munkám elismeréseként négyszer kaptam Kiváló Dolgozó kitüntetést: 1965, 1975, 1981 és 1985-ben. A Kiváló Újítói kitüntetés bronz, ezüst és arany fokozatát is megkaptam 1972, 1976 és 1978-ban.

1952-56-D

Igazgató:Breznai László
Osztályfőnök: Borsfai Géza
Műhelyfőnök: Szántó Vilmos

Tanáraink a tablón:

Bérczi Barnabás	Háncs Lajos	Kisgergely Péter oktató
Flórián Sándor	Kerekes János	Kiss Emma

Osztálynévsor:

1. Bajnai György	13. Kocsis Béla	24. Nagy Sándor
2. Bede János	14. Komló Béla	25. Noszály Mihály
3. Bene Gusztáv	15. Kovács Attila	26. Pető János
4. Czubók Imre	16. Kovács István	27. Szabó Lajos
5. Csehi László	17. Kőszegi János	28. Szücs Katalin
6. Dobos László	(Kondás János)	29. Takács Barnabás
7. Dubóczky Ilona	18. Krasznai Mihály	30. Tutkovics Sándor
8. Gergely László	19. Kulin Sándor	31. Ujvári József
9. Hajdu Tibor	20. Leskovics Mihály	32. Varga Gyula
10. Hajnal Tibor	21. Mester József	33. Varga Lajos
11. Keszthelyi József	22. Molnár Sándor	34. Virágos Sándor
12. Koczman László	23. Nagy Ilona	35. Zilahy István

Osztálytalálkozók:

5. éves 1961. Budapest (32 fő) **10. éves** 1966. Budapest (18 fő). **20. éves** 1976. Budapest (13 fő). **25. éves** 1981. Téglás – Nyíregyháza - Kisvárdá (27 fő), amelyen már feleségek/férjek is részt vettek (összesen 50 fő). **35. éves** 1991. Kisvárdá-Dombrád (21 fő, összesen 33 fő). **40. éves** 1996. Kisvárdá-Dombrád (17 fő, összesen 32 fő). **45. éves** 2001. Kisvárdá (15 fő, összesen 27 fő). **47. éves** 2003. Budapest (10 fő, összesen 17 fő). **48. éves** 2004. Debrecen (14 fő, összesen 24 fő). **49. éves** 2005. Nyíregyháza - Sóstó (16 fő, összesen 26 fő). **50. éves** 2006. Nagykanizsa. Kétnapos találkozó (16 diák, 11 kísérő). **51. éves** 2007. A Kisvárdai **14. sz. Gépipari Technikum öt évfolyamának találkozója** 95 diák, 46 kísérő és 4 tanár. A találkozón emléktáblát helyeztek el az iskola aulájában. A diákok a fellelt teljes névsort, egy daloskönyvet és a találkozóóról készült DVD-t megkapták. A találkozón az évfolyamot 13 volt kanizsai diák, 8 másutt végzett diák és 15 kísérő képviselte.

Életrajzok

Bene Gusztáv. Kisvárdán születtem, 1938. július. 15-én. Itt végeztem el az általános iskola 8 osztályát is. Az általános iskola befejezése után a kisvárdai Gépipari Technikumba kerültem. Kiderült, hogy Nagykanizsán fogunk érettségizni. A nyári készülődés közben eszünkbe sem jutott, hogy milyen messze van ez a város. Nagykanizsán kollégiumi elhelyezést is kaptam. Az érettségi után annyira vágytam haza, hogy az érettségi banketten sem vettem részt. Felvettek a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemre, ahol nem volt szerencsém. Próbáltam munkát találni, de csak a MÁV Debreceni Építési Főnökségén jártam sikerrel. Bevonultam katonának, ahol 28 hónapot szolgáltam. Közben megnősültem. Leszereléskor kézen fekvő volt, hogy a Hajdúsági Iparművekbe találjak munkát. Levelező tagozaton 1971-ben gépészmérnöki diplomát szereztem gépgyártás technológus szakon. A cégnél 23 évet dolgoztam különböző beosztásokban, tasakos operátor, termelés-programozó, kooperációs osztályvezető, program osztályvezető. Majd a diploma után, műszaki fejlesztési osztályvezető, közgazdasági főosztályvezető. A Budapesti Műszaki Egyetemen Gépipari Gazdasági mérnök diplomát is szereztem. A Tungsram Rt. (EVIRt) hajdúböszörményi gyárában 1983-tól főkönyvelői munkát vállaltam, amely beosztásban nyugdíjazásomig dolgoztam. Többször voltam kiváló dolgozó és a gépipar kiváló dolgozója. A lányom 1964-ben született. Feleségem pedagógusként alsó tagozatosokat tanított. Súlyos betegségben, 1986-ban meghalt. Néhány év múlva újra megnősültem. Jelenleg Debrecenben élünk mindketten nyugdíjasként. Lányom a Club Rádiónál szerkesztő riporter. Mindkét fiú unokám egyetemista. Két alsó tagozatos korú kislány unokám van. Minden gyerek Debrecenben él. Élem a tisztességes nyugdíjas életet és igyekszem minél tovább megőrizni az egészségemet.

Kovács Attila. 1937. március 27-én Debrecenben születtem. Az általános iskola elvégzése után, 1952-ben felvettek a Kisvárdai Gépipari Technikumba. Itt lettem tagja a Magyar Repülő Szövetségnek, mint repülő modellező „bigyós”; később a középiskolás „bigyósok”, akik már vitorlázó repülők is voltak, elcsaltak Nyíregyházára a repülőtérré és Noszaly Mihály osztálytársammal ott kuliztunk vasárnap délelőttöként, ha az időjárás jó volt. A harmadik osztály elvégzése után, 1955-ben az iskolát felszámolták, így kerültem Nagykanizsára, ahol kollégiumi elhelyezést

is kaptam. Érettségi után 1956. július 18-tól a Csepel Autógyárba kerültem, beállító lakatosnak, majd augusztus elején az Alváz II. műhelyben én lettem a műhely-diszpecser. Itt dolgoztam 1957 novemberéig, majd bevonultam katonának Kalocsára, ahol 24 hónapig voltam katona. Leszerelés után visszamentem a régi munkahelyemre, de most már az Alváz I. műhelybe, ahol tehergépkocsi alvázakat gyártottak szalag rendszerben. 1960-ban felkerültem a gyáregység technológiai osztályára. Közben 1964-ben megnősültem, otthagytam a járműgyárat és a Gyártmányfejlesztési Főosztályra mentem, mint gyártmányfejlesztő témafelelős. Honvédségi terepjáró-, üzemanyag-szállító kocsik tervezésével és kivitelezésével foglalkoztunk. Itt kerültem munkatársi kapcsolatba dr. Ternai Zoltánnal, aki a Gépkocsi című könyvet írta, mint a Műszaki Egyetem Gépjármű Tanszék egyetemi tanára. A Gyártmányfejlesztési Főosztályon dolgoztam 1996-ig, kerkedvezményes nyugdíjazásomig. Az első feleségem, 24 évi házasság után, 1988-ban meghalt. Egy évig voltam özvegy és 1989 karácsonya előtt ismét megnősültem. Két hobbi volt, a fényképezés és a horgászat. A fényképezés az gyerekkorom óta nagyon érdekelt, mert osztálytársam édesapja Kisvárdán volt fényképész-mester és mi majdnem szomszédok voltunk. A horgászatot pedig a természet miatt szeretem. Nincs is szebb, mint egy kora hajnali horgászat, madáracsicsergéssel és a halak csapkodásával.

Kőszegi János. Kondás János néven születtem 1938. június 7-én, Szabolcsveresmartonban. (Csak később lett a nevem Kőszegi János.) Itt végeztem el az általános iskolát, utána a Kisvárdai Gépipari Technikumba vettek fel. A tanműhely idegen terület volt számomra. Szokatlan volt nekem az a tevékenység, amit meg kellett tanulni, de tetszett és hamar belejöttem. Főleg a kovácsolást szerettem végezni és jól is ment. Így telt a kisvárdai diákéletem három éve, az 1954–55 tanév végéig. Amikor határozat született a Kisvárdai Gépipari Technikum megszüntetéséről és az ott tanuló diákok más városokba történő áthelyezéséről, a Kisvárdán meglévő kettő darab harmadik osztályt összevonták és áthelyezték a Nagykanizsai Gépipari Technikumba. Így kerültem én is a 4. osztály elvégzésére Nagykanizsára. Itteni tanáraink nagyon nagy jóindulattal voltak irántunk, az osztályfőnök Borsfai Gézával az élen. Mindegyikre csak szeretettel tudok visszagondolni. Érettségi vizsga után 11 társammal együtt Budapestre, a Csepel Autógyárba kerültem. Katonának történő bevonulásomig sikerült elég jó gyakorlatot szerezni. A kato-

nai idő letöltése után ugyanoda kerültem vissza, ahonnan bevonultam. Később a szerszámszerkesztésére kerültem szerkesztő technikusnak. 1962 őszén a Nyírbogdányi Kőolajipari Vállalatnál a karbantartásnál helyezkedtem el előadóként. Itt ismertem meg a feleségemet és házasságunkból itt született meg a két kislányunk is. Később Tiszaújvárosba kerültünk a Tiszai Kőolajipari Vállalathoz. Itt különböző beosztásokban dolgoztam: belső ellenőr, karbantartó, állóeszköz-gazdálkodó stb. 1998-ban kerültem át a Tiszai Vegyi Kombináthoz emelőgép felügyelőnek. Itt dolgoztam 1999. végéig, amikor nyugdíjba mentem. Jelenleg élem nyugdíjas éveimet, egészséges vagyok. A család, a kert és a vállalkozásom – emelőgép szakértő – leköti minden időmet.

Szűcs Katalin. Kisvárdán születtem. Általános iskoláimat Jékén, ill. Kisvárdán végeztem. Felvettek a kisvárdai Gépipari Technikumba. Tanműhelyi óráink – évek távlatából – élményszerűek voltak. A nyári műhelygyakorlatot az első év után a Ganz-Mávag forgácsoló műhelyben végeztem. Harmadik év után – már tudva, hogy elmegyünk a „világvégre” – Kisvárdán maradtam a Vulkanban, ahol a laborban töltöttem el a kötelező egy hónapot. Nagykanizsának már a híre is megrázó volt, a távolság és a számomra ismeretlen kollégiumi élet miatt. A tanulás jól ment, hisz volt rá időnk bőven. El voltunk kényeztetve, mivel a másik három osztályban is sok volt a fiú, na meg a „kisvárdai” fiuk vigyáztak ránk. Jelesre érettségiztem, járműgyártó technikus lettem. 1957. október 3-án egy ifjú mérnök kolléga lett a munkatársam, akivel 1959 februárjában összeházasodtunk. Szülői segítséggel saját lakásba költöztünk a Belvárosba. Novemberben, névnap ajándéknak megszületett Kari fiunk. Hat év elteltével munkahelyet változtattam, a MÉLYÉPTERV Víz- és Szennyvíz-tisztító II. Osztály dolgozója lettem. 1959-ben megszülettem második fiamat is. A MÉLYÉPTERVNÉL sok szép munkában voltam közreműködő szerkesztő, tervező. Több ipari üzemben megtalálhatók a terveim szerint készült tartályok és csővezetékek. Részt vettem nyertes tervpályázatokon. A Gépész Brigád vezetője, Vöröskeresztes aktíva és többszörösen kitüntetett kiváló dolgozó voltam. Férjemmel együtt nyugdíjba vonultunk a nyugdíj korhatár előtt másfél évvel. A nyugdíjazásunk után leköltöztünk a Tisza-tó közelébe, Tiszaderzsre. Most éljük nyugdíjas éveinket, nagy házban, nagy kerttel. Szeretünk mindketten kertészkedni. A megszervezett találkozókön egy

kivételével – a 40. éves idején súlyos műtétet volt – jelen voltam és ha egészségem engedi, a továbbiakon is szeretnék ott lenni.

Ujvári József. Az 1955–56. évben mint a Nagykanizsára helyezett kiskisvárdai 4.D osztály tanulója végeztem a nagykanizsai Gépipari Technikumban. Osztályfőnökünk a nagyon szeretett Borsfai Géza tanár úr volt. Több más osztályban végzett technikussal a Csepel Autógyárban kezdtük meg a műszaki tevékenységünket. Innen mentem mint szerszám- és készülék szerkesztő, tervező nyugdíjba. Nagykanizsán 2006-ban tartottuk az 50. éves osztálytalálkozót, amely jó alkalmat adott a kedves kanyizsai emlékek felidézésére. Feleségem betegsége miatt, valószínű, hogy csak egyedül tudok menni a gépiparista találkozóra, várom a találkozást.

'ZIPERNOVSZKY KÁROLY' Gépjárai Technikum N/4 o. végzettségű övérendékei.

Tibor Oláh

Tibor Békés

Tibor Lengyel

Károly Székely

Róbert Székely
1928. évi végzettségű övérendéke

Zoltán Székely
1928. évi végzettségű övérendéke

Károly Székely
1928. évi végzettségű övérendéke

László Székely
1928. évi végzettségű övérendéke

Gyula Székely
1928. évi végzettségű övérendéke

Gyula Lengyel
1928. évi végzettségű övérendéke

Zoltán Székely

Tibor Székely

Gyula Székely

Károly Székely

Gyula Székely

László Székely

Tibor Székely

Károly Székely

Tibor Székely

Gyula Székely

Tibor Székely

Tibor Székely

Miklós Székely

Károly Székely

Tibor Székely

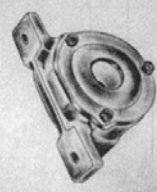
Gyula Székely

Róbert Székely

Tibor Székely

1953 ~ 1957

Tibor Zipernovszky

1953-56-A Nk.-57-D Pécs

Kanizsai igazgató: Breznai László

Osztályfőnök: Halmai Lujza

Tanáraink:

Osztálynévsor:

1. Bajáki Gábor	13. Kocsis Erzsébet
2. Bali Antal	14. Kőhalmi Júlia
3. Balogh Jenő	15. Marton László
4. Czifra Sándor	16. Márkus Endre
5. Csefregi Sándor	17. Rózsás Ferenc
6. Fehér Mária	18. Szűcs László
7. Fordán Tibor	19. Tamás János
8. Gazdag Tibor	20. Tapazdi Jenő
9. Gerencsér Zoltán	21. Tóth László dr.
10. Harangozó László	22. Vajda József
11. Jobbágy János	23. Vlasics Erzsébet
12. Kispál Ilona	

Osztálytalálkozók:

5 éves: 1962. Pécs, teljes létszám. **30 éves:** 1987. Nagykanizsa. **50 éves:** 2007. Nagykanizsa. **53 éves:** 2010. Hévíz, feleségekkel. **54 éves:** 2011 Hévíz.

Életrajzok

Márkus Endre. Szekszárdon születtem 1939. március 23-án. Iskoláimat Nagykanizsán végeztem, illetőleg 1956-ban, a gépipari technikum 4. osztályát már Pécsen. Lakóhelyem és munkám állomásait a futball határozta meg. Dorogra, majd a katonaság letöltése után Szombathelyre, végül Ajkára kerültem, ahol 29 évig dolgoztam művezetőként az Ajkai Bányüzemnél. 1961-ben nősültem Nagykanizsán, két gyermekem van, egy fiú és egy lány, előbbi 1962-ben, utóbbi 1970-ben született. 1992-től, nyugdíjba vonulásom óta Hévízen élünk egy családi házban, ahol nyári szezonban a fiam éttermet üzemeltet, mi pedig – feleségemmel – szobakiadással foglalkozunk.

Marton László. 1939. szeptember 4-én születtem Rédecisen. *Tanulmányok:* 1953–1956. Nagykanizsa, Gépipari Technikum. 1956–1957. Pécs, Gépipari Technikum. 1963–1967. Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Gépészmérnöki Kar, Budapest. *Szakmai életút:* 1957–1962. Élelmiszeripari Gépgyártó és Gépszerelő Vállalat, Budapest: külső gyárszerelési csoportvezető, központi gépszerkesztés, szerkesztési csoportvezető mérnök. 1972–2001. Veszprém Megyei Tejjipari Vállalat: műszaki főosztályvezető, műszaki igazgató. 2001–2008. OTP Ingatlan Rt. Nyugdíjasként mérnök szakértő. *Családi állapot:* nős. Fiam a Testnevelési Egyetemen végzett Sport és Rendezvényszervező menedzser, 2 fiú édesapja. Lányom a Budapesti Gazdasági Főiskolán végzett, turizmus és szállodaipari szakmenedzser.

Szűcs László. 1939. február 29-én születtem Budapesten. Édesanyám: Dencsi Teréz. Általános iskoláimat a nagykanizsai Zrínyi Miklós általános iskolában végeztem. 1953-ban a nagykanizsai 20. számú gépipari technikumban kezdtem el tanulmányaimat. 1956-ban az iskola megszűnt és az utolsó évfolyamot a pécsi Zippervoszky Károly Gépipari Technikumban fejeztem be általános gépészeti technikusként. 1957-ben a nagykanizsai Dunántúli Kőolaj és Gépgyárban helyezkedtem el fizikai munkásként. Az első 5 évet esztergályos-marósként és csiszolóként töltöttem. 2 évet minőségi ellenőrként tevékenykedtem. 1961-ben házassodtam, 1962-ben született László nevű fiam. 1963–64-ben Budapesten a Tungram gyárban tanultam az izzólámpa gyártását. 1965-ben indult Nagykanizsán az izzólámpa gyártása. Munkaköreim a fémcső gyártás-

ban: üzemi technikus, majd munkaügyön normás, létszámgazda, munkaügyi előadó. Később a gyártásban műszakvezetőként, majd üzemtechnikusként is dolgoztam. 1994-ben mentem nyugdíjba.

Tamás János. Nagykanizsán 1938. április 29-én születtem. Apám jogász, anyám pedagógus volt. Középiskolámat is itt végeztem 3 évig, rajtam kívül álló okok miatt, Pécssett a Zipernowky Károly Gépipari Technikumban érettségiztem jó eredménnyel 1957-ben. 1957 év szeptemberében léptem be a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárba. Marósként vettek fel. Fogaskerekeket készítettünk a fúrási üzemek részére. Két év múlva kiemelték a MEO-ba Tóth Laci barátommal együtt. Ő később egyetemre, én a röntgen anyagvizsgálóba kerültem. Közben megnősültem 1965-ben. Két fiam született: az egyik jelenleg 45 évesen egy nagy raktárkomplexum vezetője, a másik erdész. A 70-es években részt vettem a Gépipari Tudományos Egyesület munkáiban Konkoly Tibor vezetésével, majd elvégeztem a Bánki Donát Műszaki Főiskolát Budapesten levelező tagozaton. A helyszíni röntgen munkák után a sugárzásban töltött 33 év miatt, a Bányász Szolgálati érem Arany Fokozatával tarso lyomban nyugdíjba mentem 1992. év szeptemberben. Azóta régi álmom megvalósítása érdekében Keszthelyre költöztem, ahol a vitorlás hajók, kötelek és vitorlák társaságában boldogan élem napjaimat, szolgálom a közösségemet a Túra Vitorlás Clubot és a Hazámat.

Tóth László dr. 1939. Balatonmagyaród. Nős: Dr. Tóthné, Dr. Marosújvári Mária gépészmérnök. Gyermekek: Dr. Tóth Gábor (villamos- és gépészmérnök). *Végzettség:* okl. gépésztechnikus, mg. gépészmérnök. *Munkahely:* SZIE Gépészmérnöki Kar, Folyamatmérnöki Intézet, Energetika Tanszék. *Tudományos fokozat:* 1968. egyetemi doktor, 1974. kandidátus, 1984. MTA doktora, 2000–2004. Széchenyi Professzori Ösztöndíj. *Legmagasabb beosztásai:* Mg. Gépkísérleti Intézetben tudományos igazgatóhelyettes, majd főigazgató. 1992 Mezőgazdasági Technika c. műszaki, tud. folyóirat, főszerkesztő, 1996–2009. egyetemi tanár, 1997–2004. dékán-helyettes. *Oktatási tevékenység:* Energetika alapjai, energiagazdálkodás, primer és szekunder energiahordozók, megújuló energiák. *Tudományos és szakmai közéleti tevékenység:* 1974–1978. MTA TMB titkár, 1989–1993. MTA Agrár Műszaki Bizottság elnökhelyettes. 1989- Hungarian Agricultural Engineering nemzetközi tudományos periodika főszerkesztő, 2000- Magyar Szélenergia Tudományos

Egyesület elnök, 2003- Magyar Szélergia Társaság alelnök. *Kiüntetés:* 2003. Szentgyörgyi Albert-díj. *Könyvek:* Sembery P-Tóth L.: Hagyományos és megújuló energiák (2005), Tóth L. – Horváth G.: Nem villamos mennyiségek (villamos) mérése (2000), Tóth L. – Horváth G.: Alternatív energia, szélmotorok, szélgenerátorok (2003), Tóth. L. – Honti V.: A szélergia mérése és műszerei (1989), L. Tóth – L.M. Tokar: Abtomatizáciáj b C/H „Urozsáj” (1990), B.A. Jaszenyeckij, N.P. Mecsta, L.V. Potorelij. L. Tóth: Mehanizácija i elektrifikácija molocsnix fermov” (1992), Sembery P – Tóth L.: Hagyományos és megújuló energiák (2005), Tóth L. – Horváth G.: Alternatív energia, szélmotorok, szélgenerátorok (2003). *Összesített publikációs aktivitás:* Folyóiratban, kiadványban publikált tudományos és népszerű tudományos cikk: 422 db, könyv, és könyvrészlet: 35 db, idegen nyelven cikk és könyvrészlet: 108 db.

VÁCI ÁLT. GÉPÉPARI TECHNİKUM IV. D. O. 1957-BEN VÉGZETT TECHNİKUSAI

Garami Antal

János Zoltán

Vics Zoltán

Mészáros István

Pálfi Emil

Gábor Zoltán

Papházi Tivadar

Kuri Albert

Urbán István

Ábró Gyula

Felsinger Ernő

Berecz József

Pintér György

Dr. Gyalmás János

Almás Zoltán

Mogyorósi Jend

Molnár Gyula

Székely János

Tóth László

Kása Kálmán

Györök József

Danauer László

Zsankó Ferenc

Horváth Ferenc

Koczfán Lajos

Lukácsy Ferenc

Kovács László

Vicsák László

Foto: Deyényi

Milyásy Mánor

Sallay Béla

Arany János

Karony Ferenc

Tóth László

Krimmel János

Tabló: Párhelyik

TALÁLKOZUNK 1962-BEN

1953-56-B Nk. 57-D Vác
1953/56. III/B osztály, NAGYKANIZSA.

Igazgató: Breznai László, **Osztályfőnök:** Háncs Lajos, **Műhelyfőnök:**
Szántó Vilmos

Tanárok névsora, akik Kanizsán tanították őket:

Álmos Béla	Halmaj Lujza	László Kálmán
Bárczy Barnabás	Háncs Lajos	Rátkai Oszkár
Borsfai Géza	Kemsei Mária, Szászné	Szász Olivér
Buvári András dr.	Kerekes János	Vértes Imre
Flórián Zoltán	Kiss Emma	

Osztálynévsor:

1. Árvay János	10. Kovács László	19. Német Vilmos
2. Csontos Károly	11. Krimmel János	20. Sallay Béla
3. Donauer László	12. László Ferenc	21. Szőke János
4. Fehér Gyula	13. Lukácsy Ferenc	22. Tamás János
5. Györök József	14. Mátyásy Nándor	23. Tóth László I.
6. Herceg Miklós	15. Mészáros Imre	24. Tóth László II.
7. Koczfán Lajos	16. Mogyorósi János	25. Tóth Ferenc
8. Koronya Ferenc.	17. Molnár Ferenc	26. Vilcsek László
9. Kósa Kálmán	18. Nagy Miklós	27. Zsankó Ferenc

1956-57 IV/D osztály VÁC

1956. évi tanév végén a technikum megszűnt. A nagykanizsai III/B osztály Vácra, a Löwi Sándor Gépipari Technikumban folytatta az 1956/57 tanévet, IV/D osztály megjelöléssel. Osztálylétszám 26 fő, mivel Tamás János távozott és Pécsen folytatta tanulmányait. 1956 novemberében Mogyorósi János és Tóth Ferenc külföldre távozott és így az osztálylétszám 24 főre csökkent.

IV/D osztály tablóján szereplő váci tanárok névsora:

Pellei Emil igazgató, Gábor Zoltán műhelyfőnök, Mészáros István osztályfőnök. Jónás Zoltán, Vilics Zoltán, Papházi Tivadar, Kuti Albert, Ujvári István, Freisinger Ernő, Almás Zoltán, Pintér György, Pellei Emil tanárok.

Osztálytalálkozók:

1962-1982 között, csak töredék létszámmal megtartott találkozók voltak Vácra és Budapesten. 1987-től 5 évente ismétlődő, az osztály egészét érintő érettségi találkozót tartunk Nagykanizsán, az itt elvégzett három év okán; 14-15 fő osztálytárs és 3-5 fő feleség részvételével. 11. alkalommal, az 55. érettségi találkozónkat az emléknapi alkalmából tartjuk.

Életrajzok

Koczfán Lajos. 1953-ban végeztem szülőfalumban Eszteregnyén az általános iskolát. A falusi gyermekek többnyire szakiskolát, vagy technikumot választottak. A technikumok akkoriban olyan képesítést adtak, hogy az elhelyezkedés nem okozott problémát. Az én választásom a nagykanizsai Baross Gábor Gépipari Technikumra esett, ahová fel is vettek. Bejáró lettem, naponta 3 km-t kellett az úgynevezett „postaútra” gyalogolni, mivel akkor csak megyei autóbuszjárat volt. Télen a hófúvások miatt nagyon sokszor gyalog, a mezőkön keresztül mentünk többbedmagammal a kanizsai iskolákba, vagy ha szerencsénk volt szánkóval. Mikor a tél kegyetlen volt hozzánk, irigyeltük a városiakat és a kollégistákat. Naponta a közlekedés miatt csak 16 óra felé értem haza. Nem volt villany ekkor még a falunkban, petróleumlámpa fényénél tanultam és készítettem a műszaki rajzokat, amik elképzelhető milyen pontosak lehetek. A harmadik tanév befejezése után 1956-ban felsőbb utasításra megszüntették iskolánkat. Két tanulócsoporthból az egyik osztály Pécsre került, a másik Vácra az 1956–57-es tanévre. Nem kísért bennünket senki, igaz, hogy már a nagykorúság küszöbét súroltuk. Vácott leendő osztályfőnökünk Mészáros István tanár úr várt bennünket a vasútállomáson. Ekkor már én is kollégista lettem. Megkezdődött újra a jó kollégista élet és a tanítás, felkészülés az érettségire. Úgy érzem, hogy szégyent nem hoztunk a nagykanizsai Baross Gábor és a váci Löwy Sándor Gépipari Technikumra sem. Októberben kitört a forradalom, el kellett hagynunk a kollégiumot, a tanítás csak 1957. január 10. felé kezdődött meg. A kialakult kusza helyzet ellenére végül is leérettségiztünk. Érettségi után az ország különböző pontjain sikerült elhelyezkedni, munkát kapni. Egymásról csak az érettségi találkozókon tudtunk meg dolgokat. Sajnos a kanizsai tanárainkat nem hívták meg, ugyanis az öt éves és tíz éves találkozások Vácott voltak, így Vértes tanár úrral sem találkoztam többé.

Kovács László. 1938. december 14-én születtem, Nagykanizsán. Általános iskolai tanulmányaim elvégzése után a nagykanizsai gépipari technikumba jelentkeztem. Az első három évet Nagykanizsán végeztem. A negyedik osztályt Vácott. Itt technikus oklevelet szereztem. 1957. évben a nagykanizsai DKG vállalatnál helyezkedtem el. Először különböző forgácsoló gépeken dolgoztam. 1959 és 60 évben kötelező katonai

szolgálatot teljesítettem. Leszerelés után, 1 évig mint gyártásközi ellenőr dolgoztam. Később a kalkulációra kerültem mint elő- és utókalkulátor. 1963-ban a TUNGSRAM dolgozója lettem. 2 év betanulási időtartamra Budapestre kellett menni a Tungstram törzsgyárába. Itt a lámpagyártás technológiájának és gépi berendezéseinek megismerése és a gyártási gyakorlat megszerzése volt a cél. 1965. IV. negyedévben Nagykanizsán is megindult a termelés. Én, mint gépészeti beruházási csoportvezető dolgoztam egészen 1972 évig. 1972 III. negyedévében kineveztek a kalorikus üzemek vezetőjének. Az üzem feladata a gyár sűrített levegő, hő, vákuum, ipari és városi víz szolgáltatása, valamint ezek előállítását és szállítását biztosító rendszerek folyamatos üzemeltetése, karbantartása és időszakos felújítása. Ebben a beosztásban dolgoztam 30 éven keresztül, egészen a nyugállományba vonulásomig. Sok, a szakmai területtel összefüggő, továbbképző tanfolyamon vettem részt. Munkám elismerésül egy alkalommal részesültem KGM kiváló dolgozója, 7 esetben kiváló dolgozó kitüntetésben. 2005. szeptember 1-jén megkaptam a gyár alapító tagja megtisztelő címet egy bronzplakett adományozásával. A gyár és a város vezetése ezzel a gesztussal kívánta elismerni azt a kitartó munkát, mely a kezdettől napjainkig meghonosított itt egy új iparágat és munkakultúrát.

Mátyásy Nándor. 1939. május 22-én születtem Budapesten. Az általános iskolát Nagykanizsán végeztem, majd 1953-ban jelentkeztem a nagykanizsai Gépipari Technikumba, ahol az iskola megszűnéséig három osztályt végeztem el, a negyediket pedig Vácott. Az érettségi után a Csepeli Vasműben dolgoztam, majd a nagykanizsai DKG-ban gépi forgácsolóként, később gyártásközi, majd végellenőrként. Megnősültem, ebből a házasságomból 1962-ben egy fiam született, majd 8 év múltán elváltam. Időközben Pécsen felsőfokú forgácsoló szaktechnikusi oklevelet szereztem. 1963-ban műszaki és fizikai munkatársaimmal – közel 50-en – Budapestre költöztünk, hogy a Nagykanizsán épülő Egyesült Izzó Fényforrás Gyárának az elindításához szükséges gyártási ismereteket elsajátítsuk. Ebben a gyárban műszaki vezetőként először a fénycső, majd az autó stoplámpa gyártását indítottuk el kollégáimmal. 1972-ben ismét megnősültem, mely házasságomból egy lányom született, aki jelenleg belgyógyász szakorvosként dolgozik. Tíz év eltelté után a Főmechanikán, mint üzemvezető a lámpagyártó gépsorok felújításával és az ehhez szükséges alkatrészek gyártásával foglalkoztam. Átszervezések

folytán ezt az egységet megszüntették, magánkézbe került. Emiatt a gyárat nem elhagyva MEO osztályvezetőként, majd a kompaktlámpa gyártásnál technológusként tevékenykedtem. 1994-ben korengedménnyel nyugdíjba vonultam. Ezt követően a magánkézbe került volt Főmechanika üzemben mint műszaki ellenőr és műszakvezető öt évig dolgoztam.

Mészáros Imre. Nagykanizsán, 1939. július 27-én születtem. Édesanyám neve: Csarankó Margit. 1953–56-ig a nagykanizsai Baross Gábor Gépipari Technikumba jártam, 1957-ben pedig Vácott érettségiztem, a Lówy Sándor Gépipari Technikumban. Nagykanizsán éltem és dolgoztam. A Finommechanikai Vállalatnál különféle műszaki előadói, majd üzemvezetői beosztásokban végeztem munkámat. 1972-ben Budapesten a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskola Gyártástechnológia szak, forgácsoló ágazatán mérnöki képesítést szereztem. Ezt követően a Széchenyi István Szakmunkásképző Intézetnél tanári állást vállaltam, a gépi forgácsoló szakmában a szakmai elméleti tantárgyak oktatását végeztem. 1975-ben Budapesten a fent említett főiskolán gépész szakos műszaki tanári képesítést szereztem. Munkám elismeréseként szakfelügyelői teendők végzésére kértek fel, amelyet hosszú időn át végeztem. 1999-ben történt nyugdíjba vonulásom óta foglalkozom festészettel családom, barátaim, s a magam örömeire. 2003-tól a kanizsai Belvárosi Nyugdíjas Klub kulturális munkáját irányítom. 2004. óta az országos bronz és háromszoros arany minősítésű nagykanizsai VOKE Kodály Zoltán népdal kórusában énekelek.

Szöke János. 1939. augusztus 3-án születtem Nagykanizsán. Hárman voltunk testvérek. Általános iskoláimat a Zrínyi utcai és a Petőfi utcai iskolában végeztem. 1953-ban kezdtem meg tanulmányaimat a helyi Baross Gábor Gépipari Technikumban. Az iskola megszűnése után, 1957-ben a váci Lówy Sándor Gépipari Technikumban érettségiztem, ill. kaptam technikus oklevelet. Első munkahelyem a Zala Megyei Vasipari Vállalat (Vasöntöde) volt Nagykanizsán. Géplakatosként, majd különböző műszaki beosztásokban dolgoztam. Munka mellett szaktanfolyamokon képeztem magam, majd főiskolát végeztem. Tevékenykedtem az ifjúsági- és szakszervezeti mozgalomban. Voltam igazságügyi szakértő és több ciklusban helyi tanácstag. 1969-76 között a pártapparátusban dolgoztam. 1976-ban megválasztottak a Nagykanizsai Városi

Tanács általános elnökhelyettesének, így részese és egyik irányítója lehettem a város dinamikus fejlődésének. 1985-től 1993-ig a Nagykanizsai Városgazdálkodási Vállalat igazgatója voltam egészen a vállalat privatizációjáig. 1997. óta nyugdíjas vagyok. Feleségem szintén nyugdíjas, korábban bölcsődevezető volt. Két leányom és 5 unokám van. Munkámat elismerték, több szakmai és helyi kitüntetést kaptam, többek között a Munka Érdemrend ezüst fokozatát és a „Nagykanizsa Városért” Emlékplakettet.

1954-56-A Nk. 57-58 Salgótarján

Kanizsai osztályfőnök: Borsfai Géza

1954-1956-ban Nagykanizsán tanuló II/A. osztály névsora 1955-ben:

1. Andor Ernő	12. Hegedűs Miklós	23. Opitz Antal
2. Benedek József	13. Kelemen Miklós	24. Pál Dénes
3. Bokor László	14. Korosa Olivér	25. Rosner Péter
4. Böröcz Károly	15. Kővári Ferenc	26. Steinhardt Jenő
5. Brandalik Tihamér	16. Kránicz József	27. Sümei Győző
6. Csetkovics Mária Ilona	17. Kustánczi Pál	28. Tóth Miklós
7. Farkas Jenő	18. László Rudolf	29. Tuboly János
8. Farkas Sándor	19. Lovász Imre	30. Varga Lajos
9. Galbavi Ottó	20. Lovrencsics István	31. Varga Sándor
10. Göndöcs Gábor	21. Molnár Gyula	32. Villányi János
11. Gyenese Pál	22. Musits Ferenc	33. Zájer Attila

1957-58 Salgótarján

A technikum megszűnése után Bokor László és Brandalik Tihamér külföldre távozott, Göndöcs Gábor a pécsi, Musics Ferenc és Tóth Miklós a székesfehérvári, Varga Sándor a szombathelyi, Zájer Attila a szolnoki technikumba került, Pál Dénes ismeretlen helyre távozott. (8 személy). A többiek, 25-en a **Salgótarjáni Stromfeld Aurél Gépipari** technikumban folytatták a tanulmányaikat, és ott is érettségiztek.

A IV/A osztályban 4-en: Molnár Gyula, Opicz Antal, Sümei Győző, Steinhardt Jenő. A IV/B-ben 7-en: Andor Jenő, Benedek József, Hegedűs Miklós, Kelemen Miklós, Korosa Olivér, Kővári Ferenc, László Rudolf. A IV/C-ben 6-an: Csetkovics Mária Ilona, Kránicz József, Kustánczi Pál, Rosner Péter, Tuboly János, Varga Lajos. A IV/D-ben 8-an: Böröcz Károly, Farkas Jenő, Farkas Sándor, Galbavi Ottó, Gyenese Pál, Lovász Imre, Lovrencsics István, Villányi János. Három (A,B,C) osztály salgótarjáni táblóján megjelöltük a kanizsaiakat, a D osztály táblóját nem tudtuk megszerezni.

Osztálytalálkozók:

A salgótarjáni Stromfeld Aurél Gépipari Technikumban 1958-ban végzett technikusok, azaz a négy végzett osztály, minden alkalommal közösen tartotta évfolyam találkozóját, amelyen a 25 „kanizsai” és feleségeik is részt vettek. Az első találkozó 1963-ban volt, s ezt követte ötéves gyakorisággal a többi: 1968., 1973., 1978., 1983., 1988., 1993., 1998., 2003., és az ötvenéves 2008-ban.

1957-58 Salgótarján IV/a. tabló (Kanizsaiak megjelölve)

A Stromfeld Aurél ÁLTALANOS GÉPIPARI TECHNIKUM
IV/a osztályának 1957/58. évben végzett tanulói

Találkozunk 1963-ban

Kovács István

Varga Mihály

Papp János

Horváth János

Horváth János

Vass Antal

Jurek Ferenc

Pipai József

Burcs Zoltán

János István

Kőrösi Miklós

Boronogai Károly

Boronogai György

Fehérvári István

Jászai István

Györök József

Csontos József

Csikvári István

Kádler Béla

Hivós Ferenc

Hegyi János

Gláspár Gábor

Hódosi Barnabás

Fenyvesi István

Jászai István

Molnár Gyula

Kovács László

Kovács István

Xantus János

Kélmán László

Somogyi György

Pászti Ilona

Pászti György

Árkhai György

Somoskői István

Somogyi János

Somogyi György

Somogyi György

Somogyi György

Szabó János

Szabó József

Szabó József

Szabó József

Szabó József

1957-58 Salgótarján IV/b. tabló (Kanizsaiak megjelölve)

A. Stromfeld/Aurel ALTALANOS GÉPIPARI TECHNIKUM IV/b osztályának 1957/58. évben végzett tanulóí

Red-circled graduates (Kanizsaiak):

- Andor Ernő
- Keresztes József
- Keresztes Péter
- László Rudolf
- Benedek József
- Hegedű Miklós
- Hegedű Ferenc
- Benedek József

Other graduates:

- Andor György
- Gyenes Vendél
- Kovács László
- Langos László
- Ferenc Géza
- Király András
- Császár Bernabás
- Kékessy Miklós
- Kéri István
- Bóka Zoltán
- Herczeg István
- Kassai László
- Benedek József
- Hegedű Miklós
- Hegedű Ferenc
- Béres Géza
- Varga Imre
- Turcsi Ferenc
- Wagner Sándor
- Papai Tibor
- Kiss István
- Boros Gábor
- Pékri Zoltán
- Pékri Zoltán
- Varga Mihály
- Vas Ferenc
- Hon János
- Hortli János
- Ecsé József

Találkozunk 1963-ban

Életrajzok

Hegedűs Miklós. 1939-ben születtem Nagyrécsén. Általános iskolai tanulmányaimat is ott végeztem. Továbbtanulásomnak az adott lökést, hogy a boltba menet megpillantottam a szomszédos lakóházban az ablaknál ülő és műszaki rajzot készítő Varga Kálmánt, aki a kanizsai Gépipari Technikum tanulója volt és éppen egy kétütemű motort rajzolt le teljes metszetben. Nekem ez nagyon megtetszett. Róla annyit, hogy a technikumot elvégezve a DKG-ban helyezkedett el és fiatalon bekövetkezett haláláig ott is dolgozott. Legmagasabb, főművezetői kinevezését én adtam át neki műszaki igazgatóhelyettesi beosztásomnál fogva. Jelenkeztem én is 1954-ben ebbe az iskolába. Ekkor még 20. számú gépipari technikum volt, később vette fel a Baross Gábor nevet. 1955-től nem indítottak új osztályokat, hanem a maradék négy osztályt Pécsre, Esztergomba, Vácra és Salgótarjánba helyezték át. Én Salgótarjánba kerültem. Az 1958-as képesítő vizsgát követően felvettek a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemre, ahol 1963-ban gépgyártó mérnök szakos gépészmérnöki oklevelet szereztem. 1963-tól a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban helyezkedtem el és dolgoztam 1995-ig (nyugdíjazásomig), üzemmérnök, termelési főosztályvezető, műszaki igazgatóhelyettes, ellenőrzési igazgató helyettes és minőségügyi főtanácsos beosztásokban. Közreműködéssel, illetve irányítással kb. 10 minősítést szereztünk a gyárnak (AD1, Spec Q, GA, CD, 7, ASME és MSZ EH ISO 9001, stb.) Nyugdíjazásom után minőségirányítási rendszerek kiépítésével és tanúsíttatásával foglalkoztam 10 éven keresztül. Jelenleg a Zala megyei Kereskedelmi és Iparkamara (ZMKIK), a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) és a Nemzeti Közlekedési Hatóság (NKH) minősítésével és tanúsítványával hetvenhárom szakképesítés, rész-szakképesítés, ráépülés és elágazás szerint látok el vizsgálóként, illetve vizsgabiztosi tevékenységet.

Opitz Antal. 1940-ben születtem Nagykanizsán. A gépipari technikum tanulmányaimat 1954-ben kezdtem. Az első két évet Nagykanizsán végeztem. A harmadik és negyedik osztályt pedig az ismert okok miatt Salgótarjánban. A harmadik osztályt még együtt végezték a kanizsai diákok, de a negyediket a túl élénk magatartásunk miatt a salgótarjáni osztályok közé szétosztva végeztük. 1958-ban érettségiztünk. Becsületünkre legyen mondva, hogy a 29 kanizsai diák közül mind a 29-en sike-

resen végeztünk. Az akkori rendeletek szerint a végzett technikusoknak egy éves üzemgyakorlatot kellett végezni a számukra kijelölt munkahelyen. Én Steinhart Jenő osztálytársammal (és barátommal) a GANZ Daru- és Kazángépgyárba kerültem. Itt egy év alatt esztergapadon, marógépen, gyalugépen, fűrógépen és vésógépen dolgoztam. Egy év után Nagykanizsán a DKG Forgácsoló Üzemében kaptam gyártásközi ellenőri állást. Itt dolgoztam 1963-ig. Közben Egerben letöltöttem a két éves katonai szolgálatot. A 60-as évek elején tervezték az EIV Rt. nagykanizsai Fényforrás Gyárát. 1963 októberében én is jelentkeztem kb. 35 fő műszaki kollégával az EIV Rt. budapesti törzsgyárába a lámpagyártáshoz szükséges feladatokat elsajátításához. Betanulásunk 1965 nyaráig tartott. Ekkor kezdődött a gyár beüzemelése, majd utána az évekig tartó folyamatos bővítése és fejlesztése. Én a gyár technológiai gázellátását kaptam feladatul. Két oxigénüzemet és egy gáztisztító és keverő üzemet irányítottam. Feladatomban az üzemelő lámpagyártó gépsorok számára az oxigén, nitrogén, hidrogén, argon és kripton gázok szolgáltatása volt. Ezt a feladatot 1995-ig – nyugdíjazásomig – végeztem, mint üzemvezető. Feleségem szintén a Tungstram Rt. Nagykanizsai Fényforrás Gyárában dolgozott. Ő is 1995-ben, mint a Hevertető Üzem művezetője ment nyugdíjba.

BOTTYÁN GÉPIPARI

VÉGZETT

JÁNOS TECHNIKUM

1954-58

IV. D. OSZTÁLYA

Szabó Imre
tanár

Benf. János
tanár

Japcsák Sándor
tanár

Békési István
tanár

Benkő Zsigmond
tanár

Csikós József
tanár

Maróczy János
tanár

Drahos János
tanár

Tócsa János
tanár

Miksa István
tanár

Csikós Miklós
tanár

Kócsák Miklós
tanár

Benf. Gyula
tanár

Békési István
tanár

Hilli Imre
tanár

Horváth Erzsébet
tanár

Simon József
tanár

Kádai Lajos
tanár

Rényi Ilka
tanár

Farkas Gyula
tanár

Péter István
tanár

Simon István
tanár

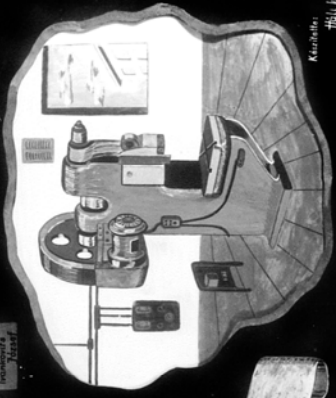
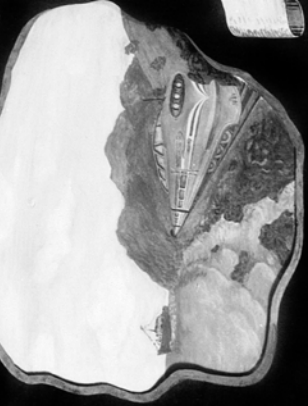
Békési Miklós
tanár

Garamvölgyi György
tanár

Kócsák Miklós
tanár

1954/56 B Nk. 57-58 Esztergom

NAGYKANIZSA

Osztályfőnök: 1954/55 Vértes Imre, 1955/56 Szántó Vilmos

ESZTERGOM

1958-ban Esztergomban érettségiztek

Osztályfőnök: Kerekes János

Osztálynévsor:

1. Bakos László	15. Káldi Lajos
2. Bártai Sándor	16. Koleszár Károly
3. Borsos László	17. Koronya Károly
4. Bödecs Károly	18. Kósi Ferenc
5. Czegléd Ferenc	19. Magyar Lajos
6. Czotter László	20. Nagy Béla
7. Farkas Gyula	21. Simon József
8. Fartig Ferenc	22. Simon László
9. Fülöp Lajos	23. Sipos László
10. Garamvölgyi György	24. Szabó Endre
11. Gerőly Gyula	25. Timár Gyula
12. Háli Imre	26. Törgyekes Ernő
13. Hárs Miklós	27. Zsidi Lajos
14. Ivánkovits József	

Osztálytalálkozók:

1958. Esztergom (6 fő). **1963.** Esztergom. **1978.** Nagykanizsa, a gimnázium épületében, majd a Centrál étteremben jó hangulatú 16 fős legnagyobb létszámú találkozó. **1983.** Nagykanizsa 14 fő, **1994.** Nagykanizsa (11 fő), még együtt volt a csapat a Kiskakas étteremben. **2008.** Zalaegerszeg: jó hangulatú ötvenéves találkozó (11 fő). Minden találkozón részt vett Kerekes János osztályfőnökünk.

Életrajzok

Czotter László. 1940. július 27-én születtem Letenyén. Általános iskolámat Letenyén végeztem az 1947-1954 években. 1954-1956 között Nagykanizsán a gépipari technikumban végeztem két osztályt, majd az iskola megszüntetése után Esztergomba kerültem, itt 1958-ban érettségiztem. *Felsőfokú képzéseim:* 1964-1969 között Gödöllőn levelező tagozaton gépészmérnöki oklevelet szereztem. 1974-1977 években szakmérnöki képzésben vettem részt, a Miskolci Műszaki Egyetemen okl. Gázipari Szakmérnök diplomát kaptam. *Munkaköreim:* 1958-1962 Bázakerettye: olajipari csőszerelő, 1962-1968 Letenye Gépállomás: műhelyvezető, 1968-1993 KÖGÁZ Nagykanizsa: kirendeltség-vezető, üzemigazgató, 1993-1997 Siófok: KVV főépítés-vezető. 1997-ben mentem nyugdíjba. 1997-2010-ig magántervező voltam.

Esti évfolyamok

ÁLTALÁNOS GÉPÉSZETI TECHNIKUM

1952 - 53 - ban végzett hallgatói

Balogh Árpád
igazgató

Dr. Pintér Dénes
osztályfőnök

Kele András
tanár

Gógös Ferenc
tanár

Ribai Lajos
tanár

Dr. Buvári András
tanár

Benkő László

Dravetz Zoltán

Farkas Lajos

Friedrich Lambert

Horváth Ferenc

Kőszegely Péter

Kleizer Imre

Kósa Mihály

Nádasi József

Stiller Adolf

Szőke István

Találkozunk!

1963-ban

I. Pályaszakos Megfigyelés
vezetője Dr. Z.

1952-53 Esti

Igazgató: Balogh Árpád

Osztályfőnök: Pintér Dénes dr.

Tanárok a tablón:

Buvári András dr.

Gőgös Ferenc

Kele András

Riba Lajos

Simonffy Emil

Varga Ferenc

Osztálynévsor:

1. Benkő László
2. Dravec Zoltán
3. Farkas Lajos
4. Friedrich Lambert
5. Horváth Ferenc
6. Kisgergely Péter
7. Kleizer Imre
8. Kósa Mihály
9. Nádasi József
10. Stiller Adolf
11. Szőke István

NAGYKANIZSAI 40 SZÉL GÉPIPARI

1954-55 ÉVBEN VÉGZETT TECHNIKUSAI

Lósta Gyula

Kele István

Kuss Elemér

Beffalan György

Ujlaki Béla

Takács Lajos

Görgös Ferenc
Kontár

Balogh Appad
Végvezető

Boreczai Géza
Áll. Felsőfok

Kéle András
Áll. Felsőfok

Berényi István

Szegecsán György

Papp György

Galácz József

Tompok Alajos

Halapnai Lujza
Felsőfok

Búki Béla
Felsőfok

Florian Zoltán
Áll. Felsőfok

Balogh László

Bátfi Károly

Buzsáki András
Felsőfok

Varga Ferenc
Kontár

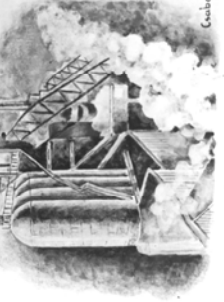

Szerényi József

Kovács István

1960-BAN VÉGZETT ALKALMOZUNK

Csiba k.

Fony, Szörényi, Dabóczy
Dagálykötészet, Keresztúr ut.

Esti-1954-55

Igazgató: Balogh Árpád

Osztályfőnök: Borsfai Géza

Tanáraink a tablón:

Buvári András dr.

Büki Béla

Flórián Zoltán

Göggös Ferenc

Halmai Lujza

Kele András

Varga Ferenc

Osztálynévsor:

1. Balogh László
2. Bálits Károly
3. Berger István
4. Bethlen György
5. Galács József
6. Kele István
7. Kiss Elemér
8. Kovács István
9. Loska Gyula
10. Papp György
11. Stromajjer József
12. Szegvári György
13. Szerényi József
14. Takács Lajos
15. Tompek Alajos
16. Ujlaki Béla
17. Várfalvy Ferenc

BAROSS GÁBOR ÁLT. GÉPIPARI TECHNIKUM 1953-57

Lúdas György.

Récz Oszkár.

Csereny László.
tan.

Vasák Károly.

Flórián László tan.
Borsos József tan. Tóth Boldizsár.

Bárány László tan.
Borsos József tan. Horváth István. Tóth József.

Balogh Árpád igazgató.

Halmay Lajos tan.
Borsos József tan. Horváth István. Tóth József.

Sályi Ferenc.
tan.

Soós József.

Csikay Ferenc.
Szabó József.

Jankovits József. Mándi Imre.

Horváth István. Andri József.

Rajtai Jenő. Anyalósi Pál.

Várpalvi Mátyas.

Hermonszék Ferenc. Kovács József.

Salgóssy Gyula. Lampert István. Tóth József.

Szerdahelyi György.

Borsos József.

Bárony Antal.

Székler Béla.

Soós László.

Horváth Tibor.

TALÁLKOZUNK 1962-BEN.

Karosi Pál.

Esti-1953-57

Igazgató: Balogh Árpád

Osztályfőnök: Halmai Lujza

Tanáraink a tablón:

Borsfai Géza
Csernai László
Flórián Zoltán
Háncs Lajos
Sólyom Ferenc

Osztálynévsor:

1. Andri József	15. Ocskai Ferenc
2. Angyalosi Pál	16. Rác Oszkár
3. Bársony Antal	17. Raffai Jenő
4. Borsos József	18. Solymosi Gyula
5. Háromszéki Ferenc	19. Soós József
6. Horváth István	20. Soós László
7. HorváthTibor	21. Szabó József
8. Jankovics József	22. Szaller Béla
9. Kovács Jenő	23. Szerdahelyi Győző
10. Kovács József	24. Téglássi József
11. Lampert István	25. Tóth Boldizsár
12. Ludas György	26. Vasák Károly
13. Mándl Imre	27. Várfalvi Mátyás
14. Németh András	

Emlékezések

Alapításkori élmények

Gazda Zoltán (50-54-A):

Az alapító évfolyam

Szinte észrevétlenül pörögtek a napok. Elmúlt a félév, közeledett az év vége, mely azután választóvízként szolgált, hogy ki küzd tovább és ki marad távol. 1951 őszén mögöttünk már felsorakozott a második évfolyam és mi lettünk az öregdiákok, gyakorlatilag 1954 tavaszáig, amikor is némi bonyodalom után sikerült megszervezni az első technikus ballagást. Következő héten az írásbeli érettségik borzolták a kedélyeket és 10 nap múlva a 4/a. osztály kezdte meg a szóbeli érettségiket. A volt osztálytermünkben megtartott ünnepélyes eredményhirdetésen az osztályfőnökünktől átvett kitűnő bizonyítvány és a jeles eredményű érettségi oklevél, mely egyetemi felvételhez, vagy vegyipari gépészeti technikus állás betöltésére jogosít, némi büszkeséggel töltött el.

Amíg a többiek is átvették az okleveleket, mint gyorsított felvétel pergett le előttem az elmúlt négy esztendő. A hossz- és „S”-nyújtás készítése a műhelyben, az első dolgozatok izgalma, a használt gépek mellett egy-egy új szerszám gép beérkezése, üzembe állítása, a kémiai és fizikai előadókban kísérletek elvégzése, nagyobb ünnepekkor az iskola őrzése, színpalak festése éjszakánként, fúvószenekari próbák, torna órák előtt és után a tízpercben szaltó bemutató a távolugró pályán, a kézilabda csapat mérkőzései, kézilabda- és futópálya építése, egy különös péntek 13, amikor is a fizika órán, a rezonancia miatt, 13 darab egyes került az osztálynaplóba, szerenádok, osztályok dekorálása, gépiparisták felvonulása nagy fakalapácsokkal stb., stb. Bankettünk, melyen utoljára volt együtt a 38 fős osztály, tanáraink jelenlétében a kollégium étkezdéjében volt megrendezve. A menü: húsleves, rántott szelet burgonyával, vegyes savanyúság. Már vacsora közben is, de legfőképpen annak befejezte után, egymást követték az addig agyonhallgatott diákcsínyek, történetek, melyek poénjai hangos hahotát és tapsolást váltottak ki. A vidám történetek elfogyván a búcsúzkodás szomorú hangulata kezdte megtölteni az étkezdét.

A búcsúzkodásnál egyik kedves tanárom így szólt hozzám: *„Az a megfogalmazásod, hogy dolgozni kell menned és nem tanulhatsz tovább,*

korrekcióra szorul. Jó, ha felkészülsz rá, hogy az élet egy örökös iskola, melyben mindvégig tanulni, felelni és alkalmazkodni kell mindenkinek. Tudatosan jelöld ki az életcélokat, indulj el határozottan a magad által kijelölt, megtervezett úton, ne halld meg a szirének hangjait, merjél szembenézni mindig mindenkivel és sohase felejtse el, hogy az érdek az élet mozgató rugója. Ha úgy érzed, hogy hullámverésbe kerültél, bátran keress fel és én segíteni fogok. Jó egészséget és sok szerencsét technikus úr!”

Lovász György dr.:
Egy pályakezdő emlékei

Amikor felkértek, hogy szóljak pár szót az iskoláról, egy kicsit zavarban voltam. Milyen súlya lehet egy pályakezdő fiatal tanár szavainak, akinek oklevelén még alig száradt meg a budapesti ELTE Bölcsészettudományi Karának pecsétje. Azután meggyőztem magam, hogy talán éppen a pályakezdő tanár benyomásai lehetnek meggyőzők, hiszen még nincs más tapasztalata.

A technikumba belépve példás rend fogadott. A műhelyben nem voltak széthagyott szerszámok. A műhelyt két kiváló tanár Szántó Vilmos és Vértes Imre irányította. Érdeklődéssel figyeltem a diákok munkáját a különböző gépeken. Imre bácsi, – ő ekkor a 40-es éveinek közepén járt, én pedig 22 éves voltam – valósággal fiának tekintett, felajánlotta segítségét, ha meg akarom tanulni az alapvető műveleteket az esztergagépeken. Éltem a lehetőséggel. A technikumban minden személyi és tárgyi feltétel adott volt a magas műszaki ismeretekkel rendelkező szakemberek képzésére.

Nekem a pályakezdő fiatalnak még szállást is biztosítottak az iskola falai között. Az iskola igazgatója (Breznai László) egyenjogú kollégájának tekintett fiatal, pályakezdő diplomám ellenére is. Minden segítséget megadott a beilleszkedéshez, a pedagógiai gyakorlat elsajátításához. Tanártársaim is hasonlóan segítettek. Nagy szeretettel emlékezem többek között Vértes Imrére, Buvári Andrásra, a mindig derűs Háncs Lajosra és Szépe Györgyre. Szépe Györggyel és Háncs Lajossal együtt laktam a kollégiumban. Vértes Imrétől és Buvári Andrástól nagyon sok pedagógiai és életre szóló atyai jó tanácsot kaptam. Az iskolában töltött mindössze egy tanév alatt velük alakult ki a legközelebbi kapcsolatam.

A túlnyomóan fiatal és középkorú tantestület kapcsolata a diákokkal kiemelkedően jó volt. Tanácsainkat kikérték, meghallgatták, tiszteltek bennünket. Ez a technikum magas szellemiségére, diákjai kulturáltságára utalt. Ebből szinte következik, hogy tanítványaink a későbbiekben nagy felelősséget és tudást kívánó pozíciókba kerültek. A tanárok közül többek szép pályáivet írtak le, miután leépíteni kezdték a fiatal iskolát és távozni kényszerültek. Csak néhány példa közülük, akikről biztos információm van: Buvári András, a pécsi Pollack Mihály Műszaki Főiskola tanáraként, Szépe György és jómagam a Pécsi Egyetem tanszékvezető professzoraiként fejeztük be aktív pályafutásunkat.

Diákjaink közül sokan – hasznosítva a technikumban szerzett ismereteiket – intézmények vezető mérnöki szakembereiként működtek, ill. működnek. Neveket sajnos nem tudok említeni, mert csak néhányval van mai napig tartó kapcsolat. Ezelőtt 5 évvel (2006) egy évfolyamtalálkozón voltam, és akkor szereztem némi információt volt tanítványaim némelyikéről. Az életben elért sikerük a technikumi oktatás színvonalát is dicséri. A fentiek igazolják, hogy a technikum rövid működése alatt több kiváló szakembert adott az országnak. Jómagam itt tanultam tanítási fegyelmet, kollégai szolidaritást, a másik munkájának megbecsülését, egymás tiszteletét.

Kívánom, hogy egykori tanulóink és talán még aktív kollégáim jó egészségben, friss szellemiségben éljék napjaikat. Emlékezzenek szeretettel alma materükre, egykori anyaiskolájukra, diáktársaikra és tanáraikra. Örülök annak, hogy a ma már nem létező Gépipari Technikumban kezdhettem tanári pályámat.

Molnár János (51-55-B):

Gépiparista induló

*Huszonegy, huszonkettő, huszonhárom,
géptechnikus a legelső a világon.
Hogyha megy, hogyha megy a randevúra,
randevúja olyan pontos, mint az óra.
Eredj haza gimnazista tanulni,
ha nem akarsz holnap reggel bezúgni!
Eredj haza magolónak,
nem való vagy udvarlónak!
Géptechnikus a legelső a világon!*

*Huszonegy, huszonkettő, huszonhárom,
géptechnikus a legelső a világon.
Hogyha megy, hogyha megy a technikára,
utcasarkon a babája alig várja.
Haza megyünk, olyan murit csinálunk,
kilenc vonót szakít el a cigányunk.
Ha meglesz a végzettségem, te leszel a feleségem,
logarlőccsel kis technikust csinálunk!*

A dallam az első világháborús katonai nótának dallama volt. A huszonegy, huszonkettő, huszonhárom számolást a gyalogosok használták, amikor kézigránátot dobtak. A kézigránátot kibiztosították és az eldobás pillanatában kezdték a számolást. A gránát a „huszonhárom” kimondásánál robbant, remélhetőleg az ellenség soraiban vagy lövészárkában. Az ejtőernyősök is ugyanezt a számolást használták, amikor kiugrottak a gépből. A bekötött ejtőernyőnek a „huszonhárom” kimondásánál kellett nyitva lenni.

A köpönyegforgató kommunista párttitkárunknak ez az induló nem tetszett. Amikor rázendítettünk, rögtön üvöltött, hogy hagyjuk abba, mert szerintem ez egy irredenta ének volt. Persze ő nem tudta, hogy az irredenta szó pontosan mit jelent. A mi énekünk az első világháborúból származó katonainduló dallamára íródott. Ha elkezdjük, azt mindig befejeztük a párttitkár elvtárs tiltakozása ellenére is.

(Az irredentizmus szó jelentése a következő: megváltatlan, visszaszerzendő. Azon politikai törekvés, ami más ország fennhatósága alatt álló terület erőszakos visszaszerzését jelenti egy adott országhoz, a szóban forgó terület etnikai összetételére vagy a korábbi birtokviszonyaira hivatkozva.)

Diákélmények

Szépe György dr.:

Emlékezetes fél év a gépipariban

1953. augusztus 26 – december 19.

A budapesti egyetemen végeztem magyar–francia szakos tanárként. Négy tanszék jelezte, hogy igényt tart a munkámra. A személyzeti káde-

rezés a sátoraljaújhelyi gimnáziumot ajánlotta fel; amikor elfogadtam, azonnal kicserélték a nagykanizsai gépipari technikumra. Nagykanizsán addig soha nem jártam; de távoli rokonságban voltam dr. Balázs Endre fogorvos családjával. Örömmel utaztam első munkahelyemre. Mint humán szakos, a legkisebb fizetést (és óradíjat) kaptam. Kollégiumi nevelőként azonban ingyen laktam az iskola komplexumában. Magyar nyelvet és irodalmat tanítottam az I. és a II. osztályoknak és egy III. osztályban. Nagyon szívesen végeztem a munkámat. Úgy emlékszem, hogy szerettem a tanulókat (a más osztályokban levőket is, persze, bár közülük csak a kollégistákat és a sportolókat ismertem személyesen). Egy osztály különlegesen kedves volt; ha Kanizsán maradtam volna, akkor őket még oroszul is szívesen tanítottam volna (francia szakos létemre). A technikum óriási tanári karában is jól éreztem magam. Bekapcsolódtam a városi sportéletbe is: a vasutas kosárlabda csapatba igazoltam át a budapesti BEAC-ból. Sőt igyekeztem az iskolának (egyes esetekben egy-egy osztálynak) kosárlabda-csapatot is szervezni. Kiváló leány és fiú-kosarazók tűntek fel. Ennek a gyöngyéletemnek az vetett véget, hogy meghívtak Pestre kutatónak. 1981 és 2011 között a pécsi egyetemen tanítottam nyelvészetet. Egyszer meghívtak egy előadás tartására Kanizsára. Akkor meglátogattam a régi kedves diákjaimat. Nagykanizsa az én emlékezetemben a boldogság kicsiny szigete volt.

Várhelyi Erzsébet (52-56-A):
A „sustorgásomat” azóta is őrzöm
Emlékezés Szépe György tanár úrra

1953 őszén a második év úgy indult, hogy az első hét valamelyik szünetében Vámosi Éva bepördült a leánykoszorú közepébe:

– Gyerekek, láttam az új magyar tanárt, egészen fiatal, ekkora kék szemei vannak! Mutatta mindkét kezével mint egy okulárét.

– Mi, szemüveges? – kérdeztük.

– Dehogy! Háncs mondta, hogy ő fog minket tanítani.

Háncs tanár urat ismertük mechanikából, így hát nagy csendben vártuk a magyar órát. Azután jött, kedvesen, egyszerűen bemutatkozott:

Szépe tanár úr

– Szépe György vagyok, mondta. Próbáltam gyorsan felírni valahová, a füzetem hátsó borítójára került: Székely – így értettem.

De Éva máris talpon volt és rákérdezett:

– Szép?

– Nem, valamivel több. Szépe – mondta a tanár úr, és felírta a táblára. Ez az „e” betű a kicsinyítő képzőből maradt, mondjuk a „szépecskéből” magyarázta.

Ámultunk, el voltunk ragadtatva.

De ő máris barátságosan folytatta. Ezután ti következtek a bemutatkozással egymás után, ahogy ültök. Ez Arany János módszere volt. Nagy-kőrösi vagyok, és az ottani gimnáziumban 100 évvel ezelőtt tanított Arany János. Családom őrzi nagyapám füzetét, amit még ő javított. Azután tényleg mi következünk és szinte mindenkinél érdeklődött, kérdezett. Az osztály felszabadult volt, könnyen elhangzott egy-egy beszólás. Nagy Ferinél: ő a „Fecó”, Varga Gyurinál: a „Penec sógor”, a lányoknál: Cica, Lici. Volt hangulata az órának.

A későbbiekben is kellemesek voltak az irodalom órák, hiszen Ady, József Attila gyönyörű versei szívünkhöz szóltak. Jó osztályzatok születtek, különösen a lányok szerepeltek jól. Nekem nem sok babér termett, hiszen József Attilánál enyém lett a „Curriculum vitae”, amit megértem végignyikorogni. Igaz, hogy előzőleg már feleltem Adyból, de éppen „A mesebeli János” című vers elemzéséből. Nagyon készültem, meg akartam tanulni ezt a nehéz verset könyv nélkül – bár nem volt kötelező. Egész délután a tanulószobában mormoltam, hogy „Bajban van a messze város,/Gyürkőzni kell a Halállal:/... /Rohanj, ha rongy is a mentéd./Mesebeli király-lyánnyal /Hogyha akarsz találkozni:/Hadakozzál a Sárkánnyal./... /A király-lyány: mese, János./De nincs előbb a mesénél/S mese ellen minden káros. /”– csak tördeltem ... se-hogy sem állt össze. Nekem, aki Arany Jánoson nőtt föl. Másnap magyar órán tényleg enyém volt a szó. Máig sem értem, hogyan sikerült olyan ügyesen kihúzni magamat a bajból. Dicséretet kaptam, mert minden eszembe jutott a tanár úr előző órai elemzéséből. Sőt, a tanár úr fölfigyelt a dél-dunántúli „S” hangomra, ami a magyar nyelvészetben kutatási téma – mondta.

Egyszer aztán hírért vettük, hogy leány kosárlabda csapatot szervez a tanár úr. Mentünk is a válogatásra: estünk-keltünk a nagy igyekezetben. Nem volt hiábavaló, mert összeállt osztályunkból egy jó kis csapat. Emlékezetes, hogy már az ősz folyamán barátságos mérkőzésre meghívtuk

a gimnázium elit lányait. Mi jó formában voltunk; pattogott a labda, zengett a tornaterem, mint az aréna, és győztünk! Megnőtt az önbizalmunk, néhányan leigazoltunk a MÁV sportkör csapatába. Azután szép hónapok következtek: jól sportoltunk, jól tanultunk még mechanikából is, Háncs tanár úr is elégedett volt velünk.

Magyarból már Móricz Zsigmondnál tartottunk, amikor egy igazán nekem való feladatot kaptam. „A sustorgós, ropegós tafotába” című novella ismertetését, ami kifejezetten „dél-dunántúli s-hangra” íródott. Szépen „elsustorogtam” a tanár úr örömeire. A „sustorgásomat” azóta is őrzöm, akárcsak a diákkori emlékeimet. Pedig ahol most élek (Ausztriában) másképp írják, másképp is ejtik az „S”-eket, de én így maradtam mindmáig nagykanizsai.

Balázs Miklós (50-54-A):

OTEC

A technikumi tanítás kezdetén a szakmai tantárgyak számomra nem tűntek különlegesnek. Természetesnek tartottam hogy a műhelygyakorlatok, a gyakorlati munka elméleti ismereteket is követel. Azonban a humán tantárgyak között első ízben kötelezővé vált az orosz nyelv tanítása-tanulása. Igen ám, de orosz nyelv szakos tanár nem volt. Azaz volt egy bátor fiatal tanárnő, aki elvállalta, bár hamar kiderült, hogy ő is most ismerkedett a nyelvvel. Otthon nagy igyekezettel felkészült egy-egy óra anyagából és azt másnap leadta nekünk. Mivel az orosz nyelv cirill-betűket használ, s az a latin betűktől jelentősen eltér, sok gondot okozott. Ehhez járultak a kiejtési nehézségek. Ő a betűket a szótári ismertetők szerint latin betűsre írta és fonetikusán ejtette. Így például az apa szó OTEC maradt. Nem volt hangsúly és nem volt kiejtés. Természetesen ezt nem valami elmarasztaló szándékkal említettem, bárki így tette volna. Amikor ez úgy félév táján kiderült, váltani kellett. A tanárnő eltávozott az iskolából.

Miután Vértes Imre nem csak tanár, hanem hadifogoly is volt, átvette az orosz nyelv tanítását. Nem volt szakos tanár, de az orosz fogság idején igyekezett a nyelvet, a kiejtést, az írásmódot elsajátítani. Ebből eredt a nyelvtanítás alapja. Gyakoroltuk a furcsa betűk írását, a kiejtés módját, a hangsúlyt. Bennem ez az emlék máig megmaradt. Miért? Nem tudom, csak gyanítom. Olyan embert éreztem meg benne, aki ha bajban van, nem esik pánikba, hanem keresi a megoldást. A hadifogság baj volt,

amit azzal enyhített, hogy igyekezett a nyelvet megismerni. Amikor kiderült, hogy sokan nem ismerik ezt a nyelvet, de tanítani kell, embersege és a megoldásra törekvése a tanítás vállalásához vezetett.

Később magam is kerültem olyan helyzetbe, hogy orosz beszédet kellett megértenem és orosz szavakkal válaszolnom. Ilyenkor erősen figyeltem partneremre, hogy az eredeti kiejtés és hangsúly megmaradjon. Ha egy szót nem tudtam, nem bémultam le, igyekeztem megértetni magam.

Pintér István (50-54-A):
Gépiparisták a sportban

Szerencsés körülmény volt, hogy osztályunkba több, már korábban is sportoló fiú került. Szerettük a mozgást. Részt vettünk szinte minden iskolák közötti sportvetélkedőn, ahol rendre mi kerültünk ki győztesen. Atlétika, röplabda, labdarúgás és kézilabda voltak a mi sikeres sportágaink.

1951-ben Borsfai Géza osztályfőnökünk, testnevelő tanárunk kezdeményezésére megalakítottuk a kézilabda csapatot. Az edzéseket ő tartotta. A városban elsőként kezdtük el a kézilabda játékot és alakítottunk csapatot. Követőnk is akadt az ipari iskolában. Iskolánk kézilabda csapata nyerte az iskolák közötti bajnokságot. 1954-ben országos II. helyezettek lettünk a középiskolás bajnokságban kézilabdában. Iskolánk tanulói és főleg osztályunk tanulóiból állt össze az 1952-ben megalakult Nagykanizsai Vasutas Testező Egyesület (NVTE) kézilabda csapata, amely a város első kézilabda csapata volt. Edzőnk itt is Borsfai Géza osztályfőnökünk volt. A csapat játékosai: Kutasi László, Dravecz Sándor, Palkovics Béla, Pintér István, Bálits Kálmán, Fitos József, Tóth Béla, Beleki József, Hajas György, Völgyi Rezső, Tavasz Ferenc.

A röplabdában is jeleskedett Kutasi László, Dravecz Sándor. Igazi összekovácsolt csapat alakult ki. Összetartottunk és dicsőséget szereztünk iskolánknak, később az NVTE-nek. Működésünk szegényes körülmények között, de nagyon eredményesen folyt. A sportot szerettük és szeretetünk egymás iránt a mai napig megmaradt.

Molnár János (51-55-B):
A félig sikerült szerenád

Másodikos voltam, amikor az egyik fölöttünk lévő osztályból megkértek, hogy gitárral kísérem a szerenádjukat, amit Kiss Emma tanárnőnek

akartak adni. A kérést elfogadtam és egy gyönyörű májusi éjjel, pontosan éjfélkor megjelent a legalább húsz diákból álló szerenádozó csoport a tanárnő lakásának utcai ablaka alatt.

Megadtam a hangot és nagy garral kezdtük énekelni az Akácos út nevű kedvenc nótánkat. Mikor a szöveg harmadik sorát kezdtük, elszakadt az egyik húr a gitáromon. Pánik tört ki és egy diák kivételével mindenki elszaladt. Én nem szaladhattam el, mert én voltam az egyetlen diák a technikumban, akinek gitárja volt, és emiatt a tanárnőnk tudta, hogy én ott voltam.

Nem volt más megoldás, mint befejezni a nótát. Ezért az ott maradt diákkal, de gitárkíséret nélkül, befejeztük az első versszakot. Nagy meglepetésünkre a villany föl és le kattintásával jelezte Kiss Emma tanárnőnk, hogy elfogadta szerenádunkat. Másnap a technikumban szégyelltem magam és próbáltam elkerülni a tanárnőt. A 11 órai szünetben a tanárnő mosolyogva odajött hozzám, megköszönte a szerenádot és megkért, hogy pattanjak a biciklimre és hozzak neki két kiflit a főutcai köztérből. Megnyugodtam, hoztam a kifliket és a félig sikerült szerenádról többet nem esett szó.

Tavaszi Ferenc (50-54-C)

A puskaszállító drótkötélpálya

1954. május, osztályvizsga a IV. C osztályban. A „zsűri”: az elnöklő osztályfőnök, Háncs Lajos és a szaktanár a dobogón lévő tanári asztal mögött ül. A vizsgázó a táblánál felel. Két diák a jobboldali első padban felkészül, ők lesznek a következő felelők. Már húztak tételt, aminek a számát már közölték a „zsűri”-vel. Jó hangosan, hogy a hátsó padokban a többi osztálytárs is hallja, akik látszólag csendben várják, hogy sorra kerülhessenek, de valamit „dolgoznak”. Nézegetik, ismétlik a sorszámozott, kidolgozott tételeket. A vizsga egyébként rendben folyik, szaktanár és elnök egyaránt elégedett. A jobbak természetes, hogy jól felelnek, de most, a máskor kevésbé felkészültek is jól teljesítenek, legalábbis önmagukhoz mérten. Mindenki végzi a feladatát: szaktanár vizsgáztat, az elnök elnököl és ügyeli a vizsga szabályosságát, a soron következő felkészül, majd felel. A hátsó padokban sorát várók közül valaki a hangosan bementett tételszámnak megfelelő szöveget gyufásdoboznagyságúra összehajtogatja és behelyezi egy, a padló olajos-piszkos színével megegyező színárnyalatú dobozkába. Ez a dobozka mindkét

végén hajszálvékony, a padló színéhez hasonló színbevonattal rendelkező rézdróthoz van rögzítve. Ezt a rézdrótot ügyes, technikusjelölt kezek a padsor és a fal között a padlón húzódó, mintegy másfél méter hosszú gumiszálhoz kötötték. A gumiszál másik végét úgy szögezték a padlóhoz az első pad előtt mintegy másfél-két méter távolságban az előbb említett ügyes kezek, hogy amikor a gyufás-dobozkában végződő drótot meghúzták, a gumiszál megfeszült, majd ha a drótot a dobozkával visszaengedték, a doboz éppen az első pad lábánál állt meg. Éppen itt volt egyébként a felkészülő diák lába is. Nem nehéz a következtetés: a szerkezet úgy működött, hogy valaki a hátsó padsorban ülők közül visszahúzta a gumi „rugóereje” ellenében a dróttal a dobozkát, belerakta a dobozba a bemondott tételszámnak megfelelő, kidolgozott tételt, a dróttal szép lassan visszaengedte a megfeszített gumiszál ellenében a dobozt, ami éppen ott állt meg az első pad lábánál, a felkészülő diák bokája mellett. Innen „bokavakarást” színelve nem volt nehéz kivenni a kidolgozott tételt. Ez a módszer működött minden igényelt esetben.

Történt, hogy az utolsó előtti vizsgázónál az elnöklő Háncs Lajos osztályfőnök meg akarta mozgatni a sok ülés miatt elgémberedett lábait. Felkelt. Elkezdett sétálni, hogy az ülés okozta görcsöket a vádlijából oldja. Csoszogó, fáradt léptekkel sétált a padok közt. Sajnos, a fal mellett is. Ennek következtében beleakadt a cipője a zseniálisan megtervezett, de kissé felületesen kivitelezett szerkezet vékony vezetékébe, a drótbá, ami a dobozkához és a gumiszálhoz csatlakozott. Először nem tudta mire vélni a dolgot, de műszaki ember lévén, hamar rájött a szerkezet „működési mechanizmusára” és a működtetés okára is. Mindannyinkban meghűlt a vér. Leleplezték a csalafintaságot. A legrosszabb következményekre is felkészültünk. De legnagyobb megkönnyebbülésünkre, Háncs tanár úr, mintha semmi nem történt volna, szép lassan sétálgatva elkezdte felcsavarni a kézfejére a drótot és a gumit. Mikor végzett vele, a dobozkával együtt a zsebébe tette. Minden szó és megjegyzés nélkül.

Háncs tanár úrral erről a témáról már csak a sikeres érettségi után, az érettségi banketten váltottunk szót, de akkor már tegező viszonyban, őt nem tanár úrnak, hanem Lajosnak szólítva. Erről az jut eszembe, hogy Lajos egyszer azt mesélte, hogy az ő érettségi bankettjén a volt osztályfőnöke a következő szavakat intézte volt osztályához: „Kedves fiúk, eddig tegtem magukat, ezután magázni foglak benneteket.”

Molnár János (51-55-B):
Ejtőernyős akadályversenyen

1953 telén a Magyar Önkéntes Honvédelmi Szövetség ejtőernyős akadályversenyt rendezett a magyarországi középiskolás ejtőernyős körök számára. Kb. negyven középiskola három tagú csapata nevezett be a versenyre. A verseny a következő részekből állt: célba ugrás 800 méter magasságból, 3000 méter futás három akadállyal, célba lövés puskával és kézigránát célba dobás.

A Gépipari Technikum lelkes csapata: Ferenczi Béla, Molnár Ferenc és Molnár János heteken keresztül keményen készültek a versenyre.

A verseny színhelye a vecsési (ferihegyi) repülőtér volt. Az ugrások az orosz LI-2 típusú gépekből történtek. Egy felszállás alkalmából öt háromtagú csapatot ugrattak ki. Mi valahol a mezőny közepén voltunk beosztva és a felszállás előtt a nyílt mezőn várakozva a hidegben majd megfagyunk. Végre ránk került a sor. A célba ugrás jól sikerült, a 3000 méteres futás nehezen ment, mert a nagy hidegben alig kaptunk levegőt, de az akadályok legyőzése jól ment. A célba lövést és a gránát célba dobást szintén jól teljesítettük, de mi többet vártunk magunktól. A verseny nagyon fárasztó volt, az összes energiánk bedobásával tudtuk csak végigcsinálni.

Az eredmény kihirdetésénél majd elállt a lélegzetünk, amikor bejelentették, hogy csapatunk országos viszonylatban a technikumnak a második helyet szerezte meg. Nagyon boldogok és büszkék voltunk. Az eredményünket hirdető oklevél még 1955 júniusában is berámázva ki volt függesztve a technikum lépcsőházában a félemeleti fordulóban. Sajnos lehet, hogy ez a fontos emlék is az eredeti tablóképek szomorú sorsára jutott, azaz eltűnt.

Molnár János (51-55-B):
Ejtőernyős repülőorvos

A képen a nagykanizsai ejtőernyőskör egyik csoportja látható, a gépiparisták közül Molnár Ferenc, Molnár János, ... és az Olajipari Technikumból Spitzer Béla. A felső sorban jobbról nézve áll: dr. Moldoványi, kanizsai szemorvos, aki a repülő orvosi feladatokat is végezte. Állítólag az ávosok azt akarták, hogy „önként” jelentkezzen Koreába, az Észak-Koreai hadseregbe. Ezt ő megtagadta. Erre az ávosok elvitték és

többet nem hallottunk róla. Az ún. rendszerváltás után elmentem a recski táborba, ahol a nevét láttam az emlékművön. Szegény repülőorvosunkat ott gyilkolták meg az ávósok sok más hazafival együtt.

Isten áldása a poraira! Ha arra jártok, vigyetek egy pár szál virágot az emlékműre. A sírját nem találták meg, mert elföldelték mint egy kóbor kuttyát.

Az ejtőernyős repülőorvos

Várhelyi Erzsébet (52-56-A):
A vöröskeresztes titkár

A II. emeleti kis helyiség – mint később megtudtam – volt a vöröskeresztes szoba, elsősegélynyújtások, megbeszélések helye. Arany János (III/a. osztályos, tanulószobás társam) volt az iskolai vöröskeresztes titkár. Egyik délután rohan be a tanulószobába – Erzszi gyere gyorsan, kötözni kell! Máris dobogó szívvel loholtam a II. emeletre és ott Fábíán Marika a városi titkárnő várt bennünket. Volt öröm, ugyanis iskolánk nyerte meg a városi középiskolás elsősegély nyújtási versenyt és egy nagy cikkel szerepelni fogunk a „Vöröskeresztes Újságban”, ehhez pe-

dig fénykép is tartozik. Tehát kiderült, hogy Jancsi bal karját kell szép, díszes kalászkötéssel ellátnom. Fehér köpenyt is szereztünk gyorsan a szomszéd (vegyi) iskolából, és máris megérkezett a fényképész. Így kerültünk Arany Jancsival egy országos újság címlapjára, valamikor 1952 őszén.

Kondor Zoltán (51-55-B):

Akkor ilyen világ volt!

Söjtörről kerültem a technikumba, ahová édesanyám kísért el. Nem vitünk szalmazsákot, amin a kollégiumban aludtunk. s amit ott helyben kellett minden gyereknek megtönni szalmával. A problémát egy rokonunk segítségével oldottuk meg, aki kölcsön adott egyet. Nagyon szomorú voltam, amikor édesanyám otthagyt, mert nekem nagyon szokatlanok voltak azok a hatalmas épületek, amiben az iskola és a kollégium volt. Nehéz volt megszokni a napirendet az iskolában, a kollégiumban. Furcsa volt a szilencium, ahol egy idősebb diák felügyeletével tanulunk. A világítás este már olyan gyenge volt a feszültségcsökkenés miatt, hogy alig láttunk. Nagyon jó volt, amikor mehettünk a városi fürdőbe – úgy emlékszem havonta egyszer. Arra is emlékszem, hogy sokszor voltam az iskolaorvosnál lábizzadás panasszal, amire formalin oldatot írt fel, amitől a talpunk megvastagodott.

Vértes Imre műhelyoktatót egy nagyon komoly embernek ismertem meg, akitől a lakatos szakma alapjait sajátítottuk el, de ugyanez a véleményem a többi műhelyoktatóról is. Emlékszem Flórián Zoltán tanár úrra, illetve tanár elvtársra, mert akkor a tanárokat így kellett szólítani. A diákok „Zovinak” hívták a raccsoló beszéde miatt. Kék köpenyét úgy gombolta be, hogy a gombok és a gomblyukak sohase passzoltak és az óra végére már az arca is krétaporos volt, mert hol a táblát, hol az arcát törölte a ronggyal, amit aztán a köpenye zsebébe dugott. Szigorú tanárként emlékszem Háncs Lajos mechanika tanárra, aki egyszer úgy vizgáztatott, hogy közben az akkori Vörös Hadsereg, ma Sugár úton csúszkáltunk a jeges úton.

Akkor nagy volt a szegénység, legalábbis falun. Nekem volt egy rossz kerékpárom és néha azzal mentem haza Söjtörrre. Egyszer eljött velem Molnár Jancsi kanizsai osztálytársam is, aki nagy kerékpáros volt. Édesanyám csak tojással tudott volna megkínálni bennünket, de nem volt hozzá kenyér, mert akkor Söjtörön nem lehetett kapni. Elbicikliztünk

Zalaegerszegre és az állomással szembeni pékségnél álltunk sorba, ahol kaptunk fejenként 25 dg kenyeret. Boldogan bicikliztünk vissza és fogyasztottuk el a sült tojást. Akkor ilyen világ volt!

Hermán Béla (51-55-B):
A technikumi diákélet

Mint a legtöbb falusi gyerekeknek, nekem sem volt pontos elképzelésem a középiskolák képzési formájáról, ezért egy másik fiúval (Pál Miklós) a Villamosipari Technikumba Miskolcra jelentkeztünk. Miskolcra a Miklóst a Gépipari Technikumba, engem a Mezőgazdasági Technikumba irányítottak. Még az iskolakezdés előtt kértem az átirányításomat a Gépipari Technikumba, amit teljesítettek is.

A 20. sz. Gépipari Technikum Vegyes Gépgyártó Tagozat első évfolyama 1951-ben négy párhuzamos osztállyal indult. Én a „D” osztályba kerültem. A harmadik évtől szakosodott a képzés és három osztály lett. Két osztály járműgyártó, egy pedig a vegyes gépgyártó tagozattá alakult. Ezen belül a mi B osztályunk járműipari, majd járműgyártó tagozat lett. A tanítás heti 5 nap elméleti oktatásból és 1 nap műhelygyakorlatból állt. Az elméleti képzésben domináltak a műszaki jellegű tárgyak, amit zömmel a fiatalabb korosztályhoz tartozó tanárok tanítottak. Az én osztályom osztályfőnöke kezdetben Kiss Emma tanárnő, majd később Kerekes János tanár úr volt. A humán tárgyak képzésében talán kevesebbet kaptunk, mint a gimnáziumba járók, ami adódott az iskola jellegéből, így is a napi oktatás 14 óráig tartott. Minden év végén a tanítás befejezésekor a tantárgyakból osztályvizsgát kellett tenni, ami hasonlított az érettségihez, ahol is az egész éves anyagból számot kellett adni. Ez így utólag visszagondolva jó volt, mert elősegítette az érettségire való felkészülést.

A jobb tanulmányi eredmények érdekében különféle kedvezmények voltak, így például ingyenes diákkotthoni ellátás, az egyéni tanulási időben el lehetett menni moziba, a folyosón egy táblára kiírták azok nevét, akik több jeles osztályzatra feleltek és azt még a Vegyipari Technikumba járó(lányo)k is láthatták.

Heti egy nap gyakorlati oktatáson, műhelygyakorlaton, vettünk részt, ahol több szakma alapjait is elsajátíthattuk, így pl. lakatos, forgácsoló. Az általunk készített alkatrészeket tudomásom szerint közvetve értékesítette az iskola. A gyakorlati oktatóink is jók voltak. A kezdeti időszak-

ban, kb. egy évig Vértes Imre tanár úr volt a műhelyfőnökünk, aki magas, szikár termetű, a rendet szigorúan megkövetelő ember volt; ritkán mosolygott. Őt követte a műhelyfőnökségben Szántó Vilmos tanár úr.

A nyári szünetben egy hónapos termelési gyakorlaton vettünk részt. A gyakorlat kötelező volt és különféle üzemekben, gyárakban végeztük, pl. Lenin Kohászati Üzemek, Diósgyőr, Vörös Csillag Traktorgyár, Budapest, Csepel Autógyár, Szigetszentmiklós. A gyakorlatokon betekintést nyerhettünk az ipari tevékenységbe, kiegészítve az iskolai gyakorlatot, sokat lehetett tanulni.

Az akkori időkben tartott ünnepek előtt – május 1., április 4. – kivittek a városba bennünket és magánházakba kellett bemenni és agitálni, hogy minél többen vegyenek részt a felvonuláson és ünnepségen. Ezt nem szerettük, még szerencse, hogy a lakosok megértéssel fogadtak bennünket.

Az érettségi vizsga után keresettek voltak a Gépipari Technikumban végzetek. Egy főre mintegy 2-3 állásajánlat jutott. Ezek nagy része budapesti volt. Aki önmaga szerzett állást magának, azt is betölthette. Összefoglalva: egy jó iskola volt, mivel szakmát is adott és lehetőséget a továbbtanulásra.

Járosi Márton (50-54-A):

Bajkál

Garzó József (50-54-C) írta nekem Járosi Károlyról, a bátyámról: „*Nagyon sok szép emlékem fűződik hozzá. Megtanított bennünket egy gyönyörű dalra, ami a Bajkál tóval volt kapcsolatos. Egy sorát sem tudnám idézni, de emlékszem, hogy nagyon szép volt.*” Ez nekem is rémlett, a dallamára azonnal emlékeztem, de a szöveg nehezebben jött össze. Kerestem az Interneten, de nem találtam. Aztán napokig dúdolgattam magamban. A szövegrészek darabonként szakadtak fel emlékezetem mélyéről. Végre összeállt:

*A Bajkál vad szirtes tövében,
Hol kincs van a hegyek ölné.
A rabláncát széttörni egykor
Elindult sok bátor legény.*

*És győztek csatáról-csatára,
Mert az Igaz nem veszhet el.
Mert a Haza nézett le rájuk,
Hol győzni, vagy meghalni kell.*

Telefonon felhívtam Garzó Józsefet és elénekelttem neki. Erre gondoltál? – kérdeztem. Erre – felelte. Nagyon boldogok voltunk. Már amikor a dal

szövege kezdett összeállni bennem, rájöttem, hogy miért szerettük. Először is: szerettünk énekelni; akkor a saját, de különösen a közösségi éneklés még az élet, a kultúra fontos része volt. Ösztönösen gyakoroltuk. A tanulószoba és a kollégiumi takarodó utáni éneklést mások is említették visszaemlékezéseikben. Ennek a gyönyörű dalnak azonban szerintem mélyebb jelentése is volt számunkra. Benne egy nép szabadságvágya, hazaszeretete fogalmazódik meg művészi formában, fájdalmasan gyönyörű dallammal. (Kár, hogy ezt szövegben nem lehet visszaadni.) Mindaz, ami akkor hiányzott a hivatalosságból, de ösztönösen, mélyen ott élt a szívünkben. Talán azért is, mert a valaha ott élt népek rokonai vagyunk. Az Interneten ezt találtam: „*A mai uygurok ősei a Bajkál-tó és a Jenyiszej területén éltek. Az uygurok íjas, lovas nép, akiknek ornamentikájában is sok rokon vonás található a magyarokéval. Ilyen például az úgynevezett »turulmadaras tör«.* Üvegest táncolnak, akárcsak a magyarok. Belenyilaznak temetés előtt a halott leendő sírjába, ezzel üzik el a sírban ólálkodó szellemeket. A sztyeppe népek leszármazottai – így mi is – őrizzük ugyanezt a szokást, melyet Benedek István leírásai mellett nyelvünk is bizonyít: »neki lőttek«. Az uygurok népi emlékezetében mint testvér élünk.” [Forrás: Dr. Bárdi László: *Az uygurok egykor és ma*. Megjelent a Magyarok Világszövetsége támogatásával a Magyarság és a Kelet II. Östörténeti Konferencián elhangzott előadás alapján.]

Azután Tavasz Feri barátomat is felhívtam a Bajkál-élményemmel. Így kerekedett ki a teljes történet: „*Ezt a csodálatosan szép dallamú szibériai származású dalt, 1948-ban Gödöllőn, a Premontrei Gimnázium és Konviktus államosítása után a volt Konviktus épületében létrehozott NÉKOSz (Népi Kollégiumok Országos Szövetsége) idején, mint orosz "mozgalmi" dalt tanultam. A dallama is és a szövege is megfogott. Nagykanizsán is megtanulták (vagy ismerték?) néhányan. Mindenesetre arra jól emlékszem, hogy a tanulószobán, áramszünet idején gyakran »dalra fakadtunk« és ezt a szép dalt is énekeltük.”*

Várfalvi Mátyás (53/57/Esti):
Egy esti tagozatos emlékei

Kétségtelen a technikum sikeres elvégzése nagyon kedvező volt, főleg azon hallgatók számára, akiknek munkaköri beosztásuk szakmai szempontból megkövetelte a gépész-technikusi képesítést. Ennek megszerz-

se után megnyílt a lehetőségük rátermettségük alapján a nagyobb beosztás elnyerésére. Folytatásként többen elvégezték a felsőfokú gépipari képzést is, mely üzemmérnöki képesítést adott. A jelentkezők számára előkészítő tanfolyamot szerveztek. Három tantárgyból: matematika, fizika és emlékezetem szerint szakrajzból.

Jómagam munkatársam, Kovács József rábeszélésére kerültem a technikumba. Mi ketten kimondottan nem gépipari munkakörben dolgoztunk. Azonban e téren is megfelelő gyakorlattal rendelkezünk. A Józsi barátom később megszerezte a jogi doktorátust is és egy nagyvállalat jogügyi főosztályvezetőjeként dolgozott.

Az előadások hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken voltak 17-21 óráig, óráközi szünetekkel. A többi napokon kellett a műszaki rajzok és egyéb feladatok elvégzését megoldani. Minden időnként maximálisan ki kellett használni a tanulásra. Szabadidőnk nem volt, mivel a kereső, megélhetési munkánknak is eleget kellett tenni.

A szervezésben és a tanításban a legagilisabb és emberségesebb Vértes Imre tanár úr volt, maximális jóindulattal. Az egész osztálynak ez volt a véleménye. A nehezebb felfogásúakat is rá tudta vezetni és meg tudta értetni velünk a matematika szövevényes és nehezebben érthető részeinek a megoldásait. Ezt a tantárgyat tanította és ő volt az osztályfőnökünk. Én az 1955-ös tanévben megbetegedtem és szanatóriumi ápolásra szorultam. Ezáltal nagy óraszámú igazolt hiányzásom keletkezett. Osztályfőnökömnek, Vértes tanár úrnak köszönhetem, hogy a tanév végén levizsgáztattak és így nem morzsolódtam le osztálytársaimtól.

Az 1953-1957 tanévekben fejeztük be technikumi tanulmányainkat és sikeres érettségi vizsgák után megkaptuk az Általános Gépésztechnikus oklevelet. Én továbbra is a számviteli és pénzügyi pályán maradtam és képeztem magam tovább. Későbbi munkavégzéseim során esetenként tudtam hasznosítani a technikumban megszerzett tudásomat.

A befektetett idő és munka a tevékenységeim során is hasznosnak bizonyultak. Az évtizedek távlatából is nagy szeretettel és jóleső érzéssel gondolok vissza a technikumban eltöltött időkre, tanáraimra és osztálytársaimra. Még fülemben cseng Vértes tanár úr mondása, hogy a felnőtt ember a régi diákpádban történő beüléssel, tanulással visszafiatalodik és ismét átéli ifjúsága kellemes, emlékezetes tevőlegességét, eseményeit. Összegezve: a fásasztó sok küzdelemnek megvolt az eredménye. Igaz az a közmondás, hogy „küzdelem nélkül nincs győzelem”.

Kollégiumi élmények

Sallay Zoltán (51-55-B):
Egy hét betegszabadság

Ahogy most, a mi kanizsai iskolás éveink alatt is volt télen influenza járvány, ha nem, akkor a diákok maguk gondoskodtak róla. Talán 1953-ban történt, hogy néhány kollégista diák elment Szűcs doktorhoz a kollégium orvosához, hogy rosszul érzi magát. A doktor úr influenzára gyanakodott, mert a városban már volt néhány beteg, akiket e kórral kezelt. Több sem kellett néhány kollégistának, akik délután már szintén „rosszul” érezték magukat, mert másnap ők is befekhetek a betegszobára.

Másnap reggel már tömegesen jelentek meg az újabb „betegek” Szűcs doktor rendelőjében. Persze betegségről szó sem volt, mert a kiadott lázmérőket úgy dörzsölték fel a szabadságra vágyó diákok.

Prókai József kollégium igazgató velem, mint a kollégium betegfelelőseivel felkereste a doktor urat, hogy mitévő legyen a járvánnyal szemben, mert már a hálósobákban is „betegek” fekszenek, a „járvány” meg egyre inkább terjed. Persze azt senki sem merte kimondani, hogy ez nem is influenza, hanem egy kis iskolaundor, amitől a diákok szabadságot reméltek.

Nem is teketóriázott a doktor úr, hanem egy hétre bezáratta a kollégiumot, és a diákokat hazaengedték. Az álinfluenzának én lettem a legnagyobb vesztese, mert addig nem mehettem haza, amíg az utolsó „beteg” el nem hagyta a kollégiumot.

Így lett az egyhetes, karácsonyi szünetből kettő, ami nekünk örömet, Prókai igazgatónak sok fejfájást okozott, amit napi két doboz „Sellővel” gyógyított.

Kutasi László (50-54-A):
A „sztrájk”

A történetet, amit a múltunkból elmondok, azért érzem fontosnak, mert egy ember megítélését változtatja meg.

Szokásos edzésről jöttem és a tanulószoba ablakai – a megszokottól eltérően – sötétek voltak. A folyosóra viszont hangos zivajg szűrődött ki, ami csak fokozódott, amikor a terembe léptem. Villany nem „volt”, azért azt megállapíthattam, hogy nemcsak az én osztályom, hanem a

párhuzamos osztályok kollégistái is mind ott voltak. Ricsaj, tánc, hangoskodás, ami csak fokozódott, amikor a Tóth Béci meg a Lovkó Imi a szemetes vödörket püfölvé doboltak. A nagy zajban azért azt megtudtam, hogy azért nincs villany, mert zárlatot csináltak, hogy másnap az esetleges feleltetésnél legyen hivatkozási alap. De hogy kinek vagy kiknek volt az ötlete, hogy mi volt a valódi szándék, az azóta sem derült ki. A valamivel szembeni ellenállás, a sztrájk akkor elképzelhetetlen volt. Az biztos, hogy szokatlan volt az eset, valószínűleg csak nem volt kedvük a tanuláshoz.

Vacsoraidőhöz közeledve kitérült az ajtó és ott állt Prókai kollégiumi igazgató úr. Elképedve nézte, hogy mi történik. Azt hogy szóltak-e neki, hogy mi történik, vagy véletlen volt a megjelenése, nem tudni.

„Tessék sorakozni!” mondta és elment. Ha nehezen is, ez megtörtént és vártuk az engedélyt, hogy mehetünk vacsorázni. A szokásosnál hosszabb várakozás után kijött az igazgató úr. Érezhető volt, hogy mondani akar valamit. Hosszú másodpercekig állt szótlanul, majd visszament az irodába.

Lefekvéshez készültünk, amikor szóltak, hogy a Palkovics Bécivel menjünk az igazgatói irodába. Várható volt, hogy a délutáni események miatt hívnak, s így is történt. Az igazgató úr azt kérdezte, tudjuk-e, hogy mi történt délután és miért. Én igazán már csak a vége felé voltam jelen, a Bécit pedig nem nagyon érdekelte az igaz ok, mivel neki elég volt, hogy bemutatthatta a tánctudását és így érdemi választ nem tudtunk adni.

Hosszú csend után az igazgató ezt mondta: *„Fiúk, arról, ami ma történt nekem jelentenem kellene. Ha ezt mégsem teszem meg, bár ezt még mérlegelem, annak az az oka, hogy nem csak maguk, de elsősorban nevelőik és tanáraik is kellemetlen helyzetbe kerülnének, és én ezt nem szeretném. Gondolkozzanak el és ígérvék meg, hogy hasonlóra nem kerül sor.”*

Mi kollégisták izoláltak voltunk a kollégium falain túli eseményektől, főleg a politikától, ezért aztán nem is értettük a szavainak a lényegét. Prókay igazgató úr nem volt igazán népszerű a kollégisták körében. Kevés beszédű, morózus, humor nélküli nevelő volt. Nekem se volt szívem csücske, főleg ezek miatt, bár soha nem volt konfliktusunk egymással. Sokáig nem is jutott eszembe ez a történet, csak azután amikor elolvastam a Vértes tanár úr életéről szóló naplót, majd az azt követő könyvet, melyben világossá vált a tanár úr politikai hovatartozása. Ekkor értettem meg, hogy kire vagy kikre gondolt és védett meg az igazgató úr. Ismerve az ötvenes évek légkörét ehhez nem kevés emberség és

bátorság kellett. Ennek tudatában megkövetem az Igazgató Úr emlékét. És azon tanárok és nevelők közé sorolom, akik kiváló pedagógiai tevékenységük mellett emberségből is kiválóra vizsgáztak.

Sallay Zoltán (51-55-B):

Lélek doktor úr

Én három évig a kollégium „betegfelelőse” is voltam. Nekem kellett a beteg gyerekekhez orvost hívni és a betegszobában rendet tartani. A város körzeti orvosait mind ismertem, mert hétvégén mindig mások ügyeltek. Ma is tisztelettel emlékezem dr. Lélek Sándor doktor úrra, aki a Csengery (akkori Béke) útnak majdnem a végén lakott.

Egyik vasárnap begyulladt az egyik diáktársunk, Szabó János foga és az egész arca feldagadt. Prókai József kollégium-igazgató elküldött Lélek doktor úrhoz délben, hogy azonnal jöjjön, mert nagy baj van, egy diák nagyon rosszul van. Meg is ígérte Sanyi bácsi a gyors érkezést, és én végigfutva a nem kis távot, közöltem ezt Prókai igazgatóval. Vártunk egy órát, a gyerek egyre rosszabbul lett, a doktor úr sehol.

– Fuss fiam elébe és ha találkozol vele, sürgesd, mert a gyerek nagyon rosszul van! Szaladok is az utasításnak megfelelően és meg is találom Sanyi bácsit a vasúti sorompónál, amint egy hasonló korú úrral beszélget. Mondom neki mit üzent az igazgató elvtárs.

– Megyek fiam, megyek, mondd meg az igazgatódnak. Szaladok vissza, hozom a hírt, hogy úton van már a doktor úr. Várunk egy jó háromnegyed órát, de még mindig nem érkezett meg Sanyi bácsi. Prókai már a tizedik „Sellő”-nél tartott. Ez egy akkori, papírszopókás cigaretta volt, amit ő úgy szívott, hogy a végét idegességében mindig lerágta és kiköpte.

– Fuss fiam és mondd, hogy a gyerek még rosszabbul van. Ami igaz is volt, mert Jancsinak már a szeme is bedagadt. Rohanok végig a Sugár úton, és meg is találom Sanyi bácsit a mozi előtt, amint a plakátokat olvasgatta. Könyörgök neki, siessen már, mert a gyerek még rosszabbul van.

– Megyek fiam, megyek, mondd meg az igazgatódnak. Ekkor azonban már nem hagytam ott, hanem együtt botorkáltunk még vagy jó negyed órát és így kettesben érkeztünk meg a kollégiumba. Amikor a doktor úr a meglátta a beteget így szólt: Hát miért nem hívtatok előbb! A beteget pedig beküldte a kórházba. Ilyen ember volt Lélek doktor úr, amúgy egy aranyos ember.

Műhelyélmények

Gáspár Ferenc (51-55-B):

Műhelygyakorlat

Vértes tanár úr rendelkezett mindazokkal a képességekkel és tulajdonságokkal, ami a legjobb pedagógusokra jellemző. Úgy emlékszem vissza, hogy nagyon szépen, tisztán beszélt hozzánk, egyből értettük az általa elmondottak lényegét. Lényegre törően, felesleges szavak nélkül tanított bennünket a műhelygyakorlati napokon az oktatóterem bemutatásától kezdve az eszközök, gépek veszélyeiről, elméleti és gyakorlati alapismeretek egymásra épülő elsajátításának módjáról és szükségességéről. Nagy tiszteletet kapott részünkről, azért is, mert kedvesen szólt hozzánk. Nem tudom pontosan, vagy csak én emlékszem rosszul, ritkán láttam mosolyogni.

Megtanított bennünket – Kisgergely Péter oktató segítségével – valamennyi kézi szerszám használatára, a gépek kezelésére. Élvezettel végeztük a feladatokat, a mérő műszerek használatát és a kiadott munkák elkészítését; melyet tized milliméter pontossággal kellett elvégeznünk, és az alapján kaptuk az osztályzatot. Az elsajátított fogásokat, a szerszámok használatát már a tanulóévek alatt otthon is tudtuk alkalmazni, és büszkéek is voltunk az ismereteinkre.

Vértes Tanár Úr a nyári termelési gyakorlat előtt néhány gondolatot fogalmazott meg útravalóul, és szó szerint megmaradt bennem az összehasonlítás: itt a szomszédságunkban lévő gimnázium érettségit ad, a mi iskolánk az érettségi mellé egy szakmát is, és erre legyünk büszkéek. Én akkor nem fogtam fel a mondat jelentőségét, nyomban az jutott eszembe, hogy a gimnazistákból lehet orvos, tanár stb. Szavainak igazsága csak később világosodott meg előttem.

Érettségi után az Állami Gazdaságban helyezkedtem el, ahol egyből a „mélyvízbe” dobtak, műhelyvezetőnek neveztek ki, és ott érttem meg az évfázón elhangzott szavait. Meg tudtam „lepni” az esztergályost és egyéb szakmunkásokat olyan segítséggel, gondolattal, amiről nem volt ismeretük. A mezőgazdasági gépeken nagyon sok lánckerék meghajtás van. 1955 körül Magyarországon hiánygazdaság volt, nálunk a vetőgépek nem működtek, pl. az elkopott lánckerekeket nem tudtuk pótolni. Azonnal „beugrott”, hogy tanultuk a lánckerék gyártás-technológiáját. Az esztergályossal megbeszéltem a feladatot, másik nap már a szüksé-

ges mennyiségben és méretben készültek a lánckerekek, indultak a végtőgépek. Büszke voltam a tanáromra. Az életem során igen nagy hasznát vettem a gyakorlati ismereteknek, ritkán kellett szakember a házunkban előforduló hibák javítására.

Vonattal bejáró diák voltam, ismertem a vasútállomást és környékét. Vértes Tanár Úr megbízott, hogy a vonat érkezése után menjek le a fűtőházhoz (akkor még gőzmozdonyok működtek a MÁV-nál), ott keressek meg valakit (elfelejtettem a nevét), ő megbeszélte velem, hogy az oktatóműhely részére ad 3-4 kg karbidot. (Az akkor használatos hegesztő-apparát működtetéséhez kellett. A karbidból vízzel érintkezve acetilén gáz fejlődik, amely oxigénnel keverve 2000 °C hőmérsékletű szűrő lángot ad.) Megkaptam a karbidot egy papírzsákba csomagolva, és elindultam az iskolába. (Közben megnéztem a mozdonyfordítót, nem tudtam elképzelni, hogy azt a hatalmas súlyú gépet hogyan fordítják akár milyen irányba a végállomáson. Igen nagy élmény volt a látszólag egyszerű szerkezet.) Útközben a Csengery utcán felhőszakadászerű zápor ért. Tudtam, hogy az eső elől mentenem kell a papírzsákban levő karbidot, beálltam egy kapualjba, fél óráig, amíg az eső elállt. Emiatt késtem. Vértes tanár úr és az oktató már várt, aggódtak, hogy valami baleset történt velem az eső miatt. Amikor megérkeztem, megörültek, hogy nincs baj, és tudtam, mi a teendő ilyen esetben.

A fémfúró élezés szabályait már tudtuk, így a fúrógépet összetettebb feladatoknál is használtuk. A gépen valaki állított a meghajtó ékszíj feszességén, és nem tette vissza a védőburkolatot. Az egyik tanuló (hosszú hajjal) dolgozott a feladatán, nem figyelt az előre lógó hajára és a forgórészek valamelyike a haját elkapta, becsavarta, és a homlokközép fejbőrből egy marék haját kitepelt. Szerencsére a fejbőr épen maradt, a homlokát beleverte a gépbe, ahogy az a hajjal odarántotta a fejét. (Nem kellett orvos, ott helyben ellátták.)

Vértes tanár úr hamarosan ott termett, leállított minden munkát, halálos csend: elmondta, hogy ezekre a veszélyekre az első bemutatkozó órán felhívta a figyelmet, beszélt a szabályok betartásának fontosságáról és sok egyéb dolgot megismételt. Kisgergely Péter tudtom szerint az irodában nagyon kikapott, mert nem vette észre a védőburkolat hiányát. Vértes tanár úr azonnal elrendelte a hajhálót, vagy a rövidre nyírt haját.

Tóth László (53-56-A):

„Fiam ne rakd arra a fenekedet, amivel a kenyeredet keresed!”

A Nagykanizsához közeli faluból (Garabonc), 11 főt számláló osztályból kitűnő tanulóként nyertem felvételt a 20. sz. Gépipari Technikum 1. B osztályába. A kollégiumba kerültem, ahol 16-20 fő is volt egy szobában (emeletes vaságyakon). Az iskolát kezdettől kedveltem, mind az elméleti, mind a gyakorlati oktatás az érdeklődési körömnek megfelelő volt. Emlékezetesek maradtak a reggeli tornák, az első órák kezdése, amikor a kötelező mozgalmi nóták helyett gyakran magyar nótákat (pl. Lukas a kalapom teteje...) énekeltünk, összekacsintva a tanárokkal, akikről tudtuk, hogy megengedik.

Szigorúan megtanultuk a szabványírást, a műszaki rajzolást, a rajzolását. E tanult képességek később végigkísértek az egyetemi tanulmányaim és a munkám során is.

A műszaki tanárainktól a szakma szeretetét, a humán tárgyakat tanítóktól pedig emberséget tanultunk. Soha nem feledem: a műhelygyakorlat kezdete előtt az oktatóra várakozva felültem a satupadra. Ahogy meglátott a belépő oktató, indulattal szólt rám: „*Fiam ne rakd arra a fenekedet, amivel a kenyeredet keresed...*”, természetesen plusz munkával meg is büntetett.

Az osztályt 1956 őszén Pécsre helyezték át. Nem vallottunk szégyent a jó hírű pécsi iskolában sem. Két disszidált diáktársam kivételével sikeresen érettségiztünk. Végzés után a Dunántúli Kőolajipar Gépgyárban dolgoztam két évet a szerszámlakatos műhelyben. Kiváló gyakorlati iskola volt, megismerkedhettem a gépgyártás lényeges folyamataival (voltam esztergályos, marós, minőségi ellenőr, előrajzoló). A későbbi görgős véső gyáregység első kísérleti példányainak görgőhornyait én csiszoltam véglegesre. Innét kerültem az egyetemre, ahol kitüntetéses eredménnyel végeztem.

Golecz Antal (52-56-C):

Volt sikerélményünk

Már kisgyerek koromban is érdeklődtem a technika iránt. A szomszédunknak volt egy cséplőgépe egy traktorral, ezeknek a javítása nagyon érdekelt, szinte állandó vendége voltam a szerelőnek. Az általános iskola befejezése után a Nagykanizsai Gépipari Technikumot választottam.

Ez felelt meg leginkább az érdeklődéseimnek, a műszaki tárgyakat szerettem jobban. Már akkor is szerettem barkácsolni, amiben az akkori műhelygyakorlatok emlékeim szerint még inkább elmélyítettek. Tanáraink igen nagy hozzáértéssel, kedvességgel még inkább megszerettették velünk az alkotó munkát, volt sikerélményünk. Ez a mai napig nem szűnt meg, ma is tudok szépnek látni nem csak egy új autót, hanem egy speciális szállítóeszközt, munkagépet, egy nagyméretű szállítmányt, vagy szinte bármilyen szerkezetet. Ha hozzájutok, nagyon szívesen esztergálok, ha valamit barkácsolok, megtervezem, megrajzolom, mint valaha, ez belülről jön.

Igen nagy tisztelettel és szeretettel emlékszem vissza a Farsang Feri bácsira, aki nagy türelemmel tanította velünk a hegesztést, Kisgergely Péter műhely-oktatóra, aki emlékeim szerint a reszelést tanította meg velünk, Szántó Vilmos műhelyfőnökre, akitől az esztergálást tanultuk meg, Vértes Imre tanár úrra, aki műhelyben is oktatott és egyéb tantárgyakat is tanított, a feleléskor mindig megkérdezte: „hányasra készült?”.

Nyári gyakorlatok

Sallay Zoltán (51-55-B):

A diósgyőri üzemi gyakorlat

A technikum diákjainak minden nyáron üzemgyakorlaton kellett eltölteni négy hetet, miután az iskolai tanítás befejeződött. Az első évben a mi osztályunk Diósgyőrben volt. Az iskola vezetése azt hitte, hogy a Kohászati Művek valamelyik üzemében leszünk gyakorlaton. Amikor odaértünk derült csak ki, hogy bennünket a Borsodvidéki Mélyépítő Vállalathoz osztottak be segéd munkásnak.

Ez a vállalat akkor a vasgyár területén végzett különböző építési munkákat. Többek között akkor épült a II. sz. nagykohó, és annak a hűtőtornyait készítették, valamint a különböző közművek részére a föld alatt, mintegy 30 m mélyen alagutat fúrtak. Itt kellettünk mi segéd munkásnak. Már a megérkezés után a szállás elfoglalása sem ment simán, hiszen egy iskolában helyeztek el bennünket emeletes ágyakon, de áldatlan körülmények között. Rajtunk kívül mindenféle náció lakott még itt, akik szintén a vasgyárban dolgoztak. Ahogy odaértünk vacsorára kaptunk egy fél papírsák tepertőt, amit úgy készítettek, hogy előzőleg a disznót

elfelejtették szőrteleníteni. Ebből nem is ettünk, hanem mintát küldtünk belőle az igazgatónak Németh bácsi oktatóval, aki elkísért bennünket az úton. Járosi Károly volt velünk ott az egy hónapban, és próbálta az ügyeinket intézni, nem sok sikerrel.

A szálláshoz és a fogadtatáshoz hasonló volt a munka is, amit ránk bízta. Azt a feladatot kaptuk, hogy a hűtőtornyoknál használt zsalu-deszkából húzogassuk ki a szeget, rakjuk szépen stócba, hogy a nap végeztével fel lehessen mérni a teljesítményünket, mert teljesítménybérben dolgoztunk. Mondanom sem kell, hogy a teljesítményünk még az étkezés díját sem fedezte. Az iskola intézkedésére a teljesítménybért megszüntették, de a munka és a munkakörülmények nem változtak semmit. Az élelmezésünk kritikán aluli volt. Én három hétig többet ültem a vécén, bocsánat budin, mert a gyárban ezek voltak felállítva, mint amennyit dolgoztam. Mindjárt az elején kaptam egy „hasmarsot”, amit csak itthon hevertem ki. Egy hétig az alagútban is dolgoztam, egy hegesztőnek tartottam az anyagot. Persze itt már kész alagút volt, nem az, ahol keszonban fűrtak.

A munkát, étkezést kivéve azért jól éreztük magunkat. Sokat kirándultunk Lillafüredre, Görömböly-Tapolcára, és a környező hegyekbe. Az élelmezésünket a közeli Varga hegyi gyümölcsfák terméséből egészítettük ki. Ha szakmailag nem is tanultunk semmit, de egy olyan, szinte az egész életünkre szóló élménnyel lettünk gazdagabbak, amit ma is még sokszor visszaidézek. Láthattuk egy óriási gyár életét, a vas és acélgyártást. Sokszor éjszaka megnéztük a hegyről, amint a salakot szállító vonatról kiborítják az izzó, folyékony anyagot. Olyan volt, mintegy tűzijáték. Akkor épült a Miskolci Egyetem. Rabok építették, főként politikai foglyok. Az egyik vasárnap Simonics Jancsival mi is vittünk az egyik rabnak csomagot, amit Jancsi falujából, Zalaháshágyról küldtek, hogy földijének adja át. Az örök a csomagot elvették, minket meg elkergettek, és azzal fenyegettek meg bennünket, hogy mi is hamarosan a tüskésdrótok másik oldalára kerülünk.

Többször meséltem már élményeimről András unokámnak, aki a miskolci egyetem hallgatója. 2001 januárjában jártam Diósgyőrben, és felmentem a Varga hegyre, nosztalgiztam egy kicsit az ötven évvel korábbi időkre gondolva. Eltűnődve néztem ezt a néma gyáróriást, ami még így holtában is lenyűgöző.

Wolf József (50-54-B):
Eligazítás szakmai gyakorlat előtt

Vértés tanár úrról szép emlékeket őrzök. Amit most közreadok, az a rábízottak iránti felelősségéről és féltő szeretetéről szól. A csepeli autógyárba készültünk nyári termelési gyakorlatra. Ez előtt a tanár úr elretentésül vetített képes előadást tartott a nemi betegségekről, felhívta a figyelmünket, hogy vigyázzunk a pesti lányokkal. A nyári gyakorlat után Kanizsán amolyan szex utóvizsgálatra vitt bennünket a nemi beteg gondozóba. Szerencsére nem volt beteg közöttünk. Máig sajnálom, hogy nem került fel a fényképe a tablónkra, pedig igen kiváló ember volt.

Sallay Zoltán (51-55-B):
Csepel Autógyár, Vörös Csillag Traktorgyár

1953-ban már rendes szakmai gyakorlaton voltunk a Csepel Autógyárban Szigetszentmiklóson. Pesten laktunk a Próféta úti kollégiumban. Itt már normális körülmények voltak, különösen a gyárban. Ez a gyár a háború alatt repülőgép motorokat gyártott, és az álcázás miatt részlegenként külön-külön az erdőbe volt építve. Én néhány társammal a hajtómű gyárba kerültem. Itt gyártották az autók sebességváltóit és a hajtóművek egyéb alkatrészeit. Engem egy olyan szaki mellé osztottak be, aki a kardán-tengelyek bordás részét készítette. Egy hét után már rám bízta a köszörűgép kezelését, mert amit csinált, az csak betanított munka volt, és nem volt nehéz megtanulni. Akkor itt gyártották a „Csepel” teherautókat, amelyek megalapozták a magyar járműgyártást, és ezen keresztül a közúti szállítást is.

A gyárban sok görög lány és fiú is dolgozott. Ők menekülteként érkeztek hazánkba, és sokan itt is maradtak végleg. Épült a részükre egy falu is, amit úgy hívnak, hogy Beloiannis.

Kellemetlen volt, hogy korán kellett kelni, mert a gyár messze volt Pesttől. Többször is át kellett szállni a villamosra, majd a HÉV-re. Volt viszont előnye is, mert a reggelit – ami mindig zsíros kenyér volt – este már kirakták az étterembe, és reggel mi korán kelők felét megettük, illetve elcsomagoltuk tízórainak. Megismerkedtünk egy kicsit a pesti étellel is. Délutánonként és hétvégén csavarogtunk a városban. Egyesek még kocsmáztak is.

A harmadik év után, 1954-ben ismét Pesten voltunk, akkor a Vörös Csillag Traktorgyárban. A Rákosi-korszak mintauzeme volt. Az 1900-ban épült Hoffherr-Schratz-Clayton-Sutthleworth Mezőgazdasági Gép- és Traktorgyártó Üzem termelése már korábban országos jelentőségű volt. Gazdaságpolitikai súlyát jelzi, hogy már az I. világháború idején is bekapcsolódott a haditermelésbe. A II. világháború idején a német és a szovjet megszállók is kihasználták a gyár kapacitását. Az újjáépítés során ipari komplexummá váló telep a kommunista propaganda kedvelt példája lett. 1945 és 1954 között a gyárban 12 393 traktort, 1 080 dömpert és 200 motort állítottak elő, ezzel az 1949-ben államosított vállalat elnyerte az „Élüzem” címet, 1951-ben lett a neve Vörös Csillag Traktorgyár.

Most is a Próféta úti kollégiumban laktunk, csak közben a nevét Hegedű útra változtatták. Valószínűen azért, mert a prófétától nagyon távol volt, a Zeneakadémiához viszont nagyon közel. A traktorgyár, amelyet azóta már megszüntettek, Kispesten volt. Ide egy átszállással ki lehetett utazni, és nem kellett korán kelni. El is maradtak a finom reggeli zsíros kenyerek. A gyárban én a gyártás-technológiára kerültem. Itt mindenki nagy Kispest szurkoló volt, és többet vitatkoztak a futballról, mint a munkáról. Különösen azután, hogy elvesztettük Svájcban a világbajnokságot. Ekkor volt a pesti nagy tüntetés, ami a Nemzeti Színháznál kezdődött, és a város több pontjára is átterjedt. A gyárban is erről ment a vita, mert itt a technológián dolgozott Puskás Ferenc barátja. Tőle tudtunk meg sok mindent Puskás Öcsiről, a legendás magyar futballistáról. Kis híján, már akkor kitört a forradalom, mert senki sem hitte el, és a mai napig is sokan kételkednek benne, hogy az akkori magyar válogatottat tiszta körülmények között verték meg a németek a döntőben 3:2-re, amikor előtte 8:3-ra simán legyőztük őket. A tüntetést a rendőrség leverte, a nép meg a munkahelyeken vitatkozhatott a futballról.

Itt gyártották akkor még a vaskerekű „körmös” traktorokat, amiből ma már csak a múzeumokban látni néhányat. Akkor ezek képezték a magyar mezőgazdaság gépparkjának alapját. Szintén itt gyártották a „dömpereket” és a G-35 típusú gumikerekes traktorokat. Ezekből sem maradt már fenn, talán csak valahol egy-egy megszállott gyűjtőnél.

Ekkor volt a nagy nyári árvíz a Dunán. Minket is elvittek a gyárból Tahitótfaluba homokzsákokat tölteni. Három napig voltunk ott, csak az élelmezésünkről feledkeztek meg. Az ott védekező katonáktól kaptunk azért némi élelmet. Amikor befejeztük a homokzsákok töltését bevittek

bennünket Tahiba, és ott főztek a védekezésben résztvevők részére babgulyást birkahússal. Ahogy mentünk a bográcsok felé, már messziről érződött a faggyú szag, amitől nekem egy életre elment a kedvem a birkahústól. Nemhogy ettem volna belőle, de a kondérokot is messze elkerültem. Ez az árvíz óriási károkat okozott a Szigetközben. Július 14-én, majd 15-én Ásványrárón, később pedig Kisbodaknál és Dunakilitinél is átszakította a töltéseket. Tamás Gyula, aki Ásványrárón élte át a nagy árvizet, így írja le emlékeit a „Feltámadás a hullámsírból” című könyvében: „Az árvíz rettenetes pusztítást végzett. Ezek a házak vályogból, vert falból (patics) készültek, így egy-két óra alatt úgy eláztak, hogy kártyavárként omlottak össze. Különös hangokat adott az éjszaka folyamán a tompa dörej mellett a cserép és faszerkezetek ropogása”. A Szigetközben a falvakban 1387 ház dőlt romba és 2043 megrongálódott, a területéről 30 000 ezer embert kellett kitelepíteni.

Jók, és hasznosak voltak ezek az üzemgyakorlatok, csak az amúgy is kevés nyári szabadságunkat kurtították meg nagyon.

Kisvárdaiak

Bene Gusztáv (52-56-D):

Kisvárdaiak

A kisvárdai Gépipari Technikumban kezdtem meg középiskolai tanulmányaimat. A második osztályban Hajnal Tibor lett a padtársam a tanterem ajtó utáni első padban, a legjobban látható helyen. Még nem tudtam egyre fokozódó rövid látásomról, ezért amit a tábláról nem láttam a Tibi füzetéből lestem. Ez gyakran adott okot, elsősorban Háffenser Tanár úrnak, hogy váratlanul felelni szólítson, s mivel azt sem tudtam miről van szó, már be is írta az egyest. Ha jelentkeztem, hogy javítani szeretnék, nem hívott felelni. Természetesen utána írtam egy jeles vagy jó dolgozatot, és ez a jegy lett a lezárt érdemjegy.

Az iskola igazgatója, Majoros János a családjá nélkül lakott Kisvárdán, és estéit a városban való sétálással töltötte, néha be-betérve egy-egy még nyitva lévő vendéglátóhelyre. A kisvárosban beszédtema lett, mikor alszik ez az ember. Igazgató úr feláldozott egy géptan órát, és elmagyarázta milyen keveset él az ember élete során. Nagyon hosszú időt töltünk alvással. Ez az óra örök emlék, amelynek tanulságát a mai napig őrzöm. Mikor az egyetemet levelező tagozaton végeztem ez a gondolat

segített az éjszakába nyúló tanulásban. Napi 5-6 óránál többet most sem szoktam alvással tölteni, de azt igen mély álomban töltöm.

A tanmühelyi oktatóink igen kiváló szakemberek voltak. Olyan mélységben tanultuk meg a reszelő és egyéb szerszámok használatát, hogy sem a negyedik évet záró kombinált fogó, sem az érettségi feladat elkészítése nem okozott nehézséget. Vasipari munkákban ma is azokat a fogásokat alkalmazom, amelyeket tőlük tanultam.

Amikor kiderült, hogy Nagykanizsán fogunk érettségizni, fel sem merült, hogy más lehetőséget keressünk. A nyári készülődésben eszünkbe nem jutott, hogy az akkori viszonyok mellett, milyen messze van ez a város. Személyvonattal, Budapesten nagyon rövid idejű átszállással 24 órát utaztam Nagykanizsáig. Mivel a családi körű nyaralásokon kívül nem voltam távol, így ruházatomba monogramokat kellett Édesanyámnak hímezni. Sógorom – aki vasúti tiszt volt – úgy gondolta, hogy mivel Nagykanizsán még nem járt, ezért elkísér. Két nappal előbb vonattal indultunk, és egy napot (két éjszakát) Budapesten töltöttünk. Először jártam Budapesten, de ez örökre meghatározó lett. Hiszen gyalog indultunk el a Mészáros utca 52-ből a Hegyalja utcán, a Gellért térig, majd át a Szabadság-hídon. Benéztünk a vásárcsarnokba. Kérdezte a sógorom, felüljünk-e a villamosra vagy gyalogolunk és fagyizunk közben; én az utóbbit választottam. Így tovább mentünk a Múzeum körúton, majd a Rákóczi úton a Blaha Lujza térig, ahol még állt a Nemzeti Színház. A Nagykörúton tovább haladva pihenni beültünk a Híradó moziba egy menetre. Tovább sétálva a körúton, egy Ápisz boltban kaptam ajándékba egy kisméretű logarlécet és egy nagy körző készletet, amelyeknek hasznát vettem egyetemi tanulmányaim alatt is. Tovább gyalogolva a Margit hídon és elhaladva a Déli pályaudvar mellett, késő délután érkezünk vissza – jól elfáradva – kiindulási helyünkre.

Másnap reggel hat órakor indult a Déli pályaudvarról a vonatunk, ahol nagy meglepetés ért. A peronon az újságokból ismert képek alapján felismertük a magyar labdarúgó válogatott tagjait és láttuk a külön vagon, amelyben utaztak. Nem volt idő egy sportújságot venni, így állandóan figyeltük hol kapcsolják le kocsijukat. Nagykanizsára érkezve a peronon láttuk a plakátot, hogy délután ott lesz felkészülési mérkőzés. Gyorsan a kollégiumba mentünk, elfoglaltam helyemet. Kimentünk a pályára, ahol csodát láttam, és 14:1 volt az eredmény. Csodálatos játék, gyönyörű gólok. Köszönöm a sorsomnak és a sógoromnak ezt a két csodálatos napot.

A kanizsai kollégium nagy hálótermében cserépkályha állt, amelybe a nyitott ajtaján ment be a gázvezeték, a végén égőfejjel. Ez azért fontos, mert a fűtési szezonban előfordult, hogy éjszaka a láng őrzése végett állandó ügyeletet tartottunk, óránként ébresztve társainkat. A hálóteremben húszan aludtunk emeletes ágyakon. A mosdóban egy hosszú horganyzott lemezvályúnál mosdottunk, hetente egyszer volt meleg víz. A tanteremben a fűtésre egy rozoga vaskályha szolgált, amelynek ajtaja sem volt, mivel ott volt bevezetve a gázcső az égőfejjel. A tanműhelyek tágasak, példásan tiszták és jól felszereltek voltak, öröm volt bennük a munka.

A D osztályban a tanterem közepére kerültem és kiderült, hogy nem látom a táblára írtakat és a tanáraink arcát sem tisztán. Már egy hét után a természetesen kötöttem ki.

Kisvárdaiak ballagása 1956

Már a hatodik osztályban elkezdtem németet tanulni, de alig jutottunk túl az abc-n, abba kellett hagyni az orosz kötelezősége és minden más nyelv kizárása miatt. A hetedik és nyolcadik osztályokat más-más iskolában jártam, ahol a orosz nyelvben nem jutottunk sokkal tovább az abc-nél. Kisvárdán Petrasevics Béla bácsinak is az abc-nél kellett kezdeni.

Nagykanizsán mi adtuk az ártatlant, hogy milyen keveset tudunk, így az alapoknál maradván jutottam el érett állapotig.

A kollégiumban nagyon megfogott Kerekes tanár úr memorizáló képessége, aki egy délután Krasznai Misi segítségével megtanulta a nevünket és este a vacsoránál családi és keresztnévünkön szólított bennünket.

Egy alkalommal babgulyás és lekváros palacsinta ebéd után eszembe jutott, hogy a maradék palacsintát át kéne menteni. Mintegy 60 darab palacsintát egy tálcán a ruhás szekrényembe vittem, amit vacsora után igen rövid idő alatt a társaság „felzabált”. Ha valakinek csomagja érkezett, abból csak a levél és a ruhanemű jutott a „kapónak”, az élelem a társaság bendőjébe vándorolt.

Igen emlékezetes, hogy vacsora és takarodó között a tanuló terembe vonultunk, némi ismétlésre és házi feladat másolásra. Nem nagyon múlt el este, hogy ne énekeltünk volna, számos kézzel írott dalos füzet és Tóth Jóska „csurákozása” mellett. Mivel a lányok helye szabad volt, így az estéket a C osztályos kisvárdai fiúk is velünk töltötték. Az éneklés gyakran a hálóteremben is folytatódott. Egyik alkalommal a hálóteremben énekeltünk egy átköltött dalt, amely a „Magának mindegy ha meg is halok” dal szövegváltozata volt: „*Bárczynak mindegy ha meg is halunk,/ Mit bánja mi lesz velünk./Bárczynak mindegy ha az ajkunkon/ Jó helyett panasz terem./Nem tudja mit ér a jó kimenő,/Nevet a könnyező szívünkön Ő./Bárczynak mindegy ha meg is halunk,/Mit bánja mi lesz velünk.*” A dal elhangzása után résnyire megnyílt az ajtó és beszólt a nevelőtanár: „*Tudjátok meg, Bárczynak nem mindegy*”. Ezután vasárnap délelőtt megnézhattuk a háztömbkörüli motorversenyt a Béke és Vöröshadsereg utcák sarkán és délután is rendes kimenő volt.

A szűk területi elhelyezés és az egész napos szervezett elfoglaltság következtében alig alakult más osztálybeliekkel vagy más iskolákba járókkal ismeretség, kapcsolat. A kollégiumban a kisvárdaiak két teremben külön laktunk. A mosdót, WC-t csak mi használtuk. Más diákkal csak véletlenül találkoztunk. Az ebédlőben külön asztalok voltak számunkra. A tanteremünk a folyosó végén volt, így csak a lépcsőházig kellett menni. Így utólag átgondolva talán tanáraink tudatosan szeparáltak bennünket, ezzel segítve kis közösségünket. A sportolás is belterjes volt, a gimnáziummal vívott csaták vagy a megyei középiskolás verseny Zalaegerszegen inkább az egymás elleni harcról, semmint a barátkozásról

szólt. Az érettségi után annyira vágytam haza, hogy az érettségi banketten sem vettem részt.

A kisvárdaiak 50 éves találkozásának résztvevői Nagykanizsán

Szűcs Katalin (52-56-D):
A kisvárdai leány Kanizsán

Nagykanizsa. Már a hír is megrázó volt, a távolság és a számomra ismeretlen kollégiumi élet miatt. Lett volna lehetőségem Budapestet választani, de új iskola, új társak, új tanárok, én inkább a messzi várost és a megszokott társakat választottam. A három lány és harminchét fiú útra kelt. Az utazás a távolság ellenére is vidám volt. Nyíregyházától Pestig már egy csoportban ültünk, a kalauz is szívesen tartózkodott vidám társaságunkban. A Déli pályaudvarról indulva is rövid idő alatt összejöttünk. Hanem a 24 órás utazás után igen fáradtan érkeztünk meg, s a fiúk jobbra, a három lány balra indult a kollégiumba. Igazi zárt intézet, kimenő csak hét végén 2-től 6-ig. Így a két órás filmet a moziban még

nem értük el, a négy óráról hiába futottunk a koleszig. Időnként lebukunk és akkor két kimenő letiltva.

A IV. D-ben a három lány az első padban ült, én a külső szélén, mindig készen arra, hogy a tanáriban felejtett naplóért menjek. Mögöttem ült a kis Szabó. A tanulás jól ment, hisz volt rá időnk bőven. El voltunk kényeztetve, mivel a másik három osztályban is sok volt a fiú, na meg a „Kisvárdai fiúk” vigyáztak ránk. Ha sétálni indultunk a kimenő alatt a városba, rövid idő alatt 3-4 osztálytársunk volt mögöttünk. Egyszer akartam „A” osztályos fiúval randevúzni – a Krasznai Misi közreműködésével. Ő volt ugyanis a levelek kézbesítője, de mire a Főtérré értem már öt kísérom akadt, a randevú így elmaradt. A szalagavató előtti este kilenc fiú inget vasaltam – igazgatónői engedéllyel –, na meg egy éjjen át áztattam – eredménytelenül – Kassai Feri fehér nadrágját, amit csomagban otthonról kapott, és amibe édesapja becsempészett egy kisüveg rumot, csak az útközben összetört.

Emlékezetesek a kirándulások Fonyódra Kerekes tanár úr „felügyeletével”. A makk szedés, ahol a határőr kiskatonák lelkesen tartották a lányoknak a zsákokat. A fiuk sörgyári „társadalmi” munkája, ahonnan hangos nótaszóval igen vidáman értek haza. Az esti hálószobai mesék. Sorban mesélték a lányok valós és ábrándos történeteiket. Az „A” osztályos Ibolya nagyon szépen énekelt, altató dalaival fejeződött be a nap.

A vasárnap délelőtti Népszabadság félórát a lány kollégiumban Bárczy tanár úr tartotta. Ő hívott meg bennünket a fiú kollégiumba is szabad foglalkozásra és „minta” napra, beszámolóra, melyet Kassai Feri tartott és így végződött: „*holnapi napos BAÁN és GAÁL*” (Baán Karcsi és Gaál Tibi). Sikeres volt. Nagy bánatom volt, hogy a három lánynak nem volt tornaóra, kézilabda is csak a fiuknak. Így a Karácsonyi szünetig 12 kg-ot híztam, lett tartalék az érettségi vizsgára a sok tanuláshoz.

Haza Kanizsára 1956-ban

Hegedűs Miklós (54-56 Nk. 57-58 Salgótarján):

Emlékeim az 1956-os forradalomról

Mint fiatal általános iskolai tanuló (8. osztályos eredményem kitűnő volt) jelentkeztem 1954-ben a nagykanizsai 20. sz. Gépipari Technikumba. Harminchárman nyertünk felvételt az 1954/55-ös évfolyamra,

osztályfőnökünk Borsfai Géza tanár úr volt. 1956. tavaszán jött a hír, hogy az addigi két harmadik és két második osztály – a technikum megszűnésével – nem folytathatja tanulmányait Nagykanizsán, hanem Pécs, Esztergom, Salgótarján és Vác lesz a „csonka osztályok” működésének színtere. Mi 27-en Salgótarjánban folytattuk tanulmányainkat, hatan más városba kerültek.

1956. október 26-án, pénteken balassagyarmati gimnazista diákok érkeztek késő délután a technikumi diákothonba, mondván Pesten kitört a forradalom. Mi ennek nagyon örültünk és másnap részt vettünk a főtéren – akkori November 7. tér – lévő, vörös csillaggal díszített szovjet emlékmű ledöntési ceremóniáján. Október végén véglegessé vált, hogy Salgótarjánban nem lesz tanítás. Az iskola, a kollégium bezárt. Mi lesz velünk? – kérdeztük. Ekkor láttuk, hogy a kollégium szomszédságában, az ottani TEFU telephelyén emberek gyülekeznek, mint később megtudtuk munkástanács választás céljából. Megkérdeztük, hogy elvinnének-e bennünket egy autóbusszal Nagykanizsára? A válasz: igen, de várjuk meg a gyűlés végét és ha lehet szavazzunk mi is a jelöltekre.

A kollégiumban útravalóul több kétkilós kenyeret és fradi kolbászt kaptunk. A TEFU-sok egy, abban az időben „fakarusznak” nevezett, lehajtható vaslépcsővel felszerelt fabodegát állítottak ki. Éppen belefértünk, illetve megtöltöttük. Két sofőrrel indultunk útnak. Pestet az éles harcok miatt mindenképpen el kellett kerülnünk, így a solti Dunahídat választottuk. Igen ám, de Kecskemét szinte le volt zárva, a város előtti bevezető úton orosz tankok (T-52-esek) száguldoztak, recsegett-ropogott a város a lövésektől. Útközben többször igazoltattak bennünket orosz és magyar katonák, megtapogatva teljes ruházatunkat, nincse fegyver nálunk. Tudták, hogy diákok vagyunk, hiszen kék-piros szalagos fejfedőnk – tányérsapkánk – volt. Ennek ellenére volt, ahol a kivégzésünket is emlegették. Jászberény előtt – Farnoson – éppen lakodalom volt. Megállítottak és megvendégeltek bennünket. Vödörből ittuk a bort. Mint utólag kiderült, az esküvői pár a kormányváltás utáni egyik szóvivő, Borókay Gábor szülei voltak. Megcéloztuk a bajai Duna hidat és Tizsakécskén keresztül – nagy kerülővel – megérkeztünk Bajára. A hidat magyar katonák őrizték. Meg ne próbáljunk átmenni, az csak katonai kísérettel veszélytelen – mondták. A laktanyában teletankolták gázolajjal buszunkat (ingyen!) és első, illetve utókísérő gépkocsikkal sikeresen átértünk a Dunántúlig. Pécs, Kaposvár, Böhönye útvonalon érkeztünk haza kb. 24 órás buszozás után Nagykanizsára.

Januárig nem volt tanítás. Január elején kaptunk értesítést levélben, hogy menjünk vissza, mert kezdődik az oktatás. Amikor visszamentünk az iskolába érdeklődtünk, hogy mi lett az emlékmű talpazatán szavaló vasutassal, továbbá a két sofőrrel és a busszal? Válasz: a vasutas eltűnt, azóta sem tudnak róla, a buszt pedig Záhonyig tudták nyomon követni, elhagyták az országot. Mivel mi nem voltunk december 4-én Salgótarjánban, így nem vettünk részt azon a tömegtüntetésen, ahol a Megyei Tanács előtti téren a karhatalom emberei 90 embert lelőttek, akik így fejezték be életüket, érdemtelenül és értelmetlenül. Hát ennyi az én 1956-os emlékem a forradalomról, szabadságharcról.

Mészáros Imre (53-56-B Nk. 56-57 Vác):

Vácról Nagykanizsára 1956-ban

Alig, hogy elkezdődött a tanítás Vácon, az új iskolánkban, 1956. október végén, nagyhatású események vették kezdetüket az országban. Iskolánk vezetése nem engedhette meg, hogy bizonytalan helyzetekbe kerüljünk hazautazásunk során, ezért visszatartott bennünket, s gondoskodott ellátásunkról. A tanítás szünetelt, a továbbiak nem voltak láthatók. Ezért arra az elhatározásra jutottunk, hogy több csoportban hazaindulunk, s tanáraink is így tanácsolták. A tömegközlekedés akadozott, sőt nagyrészt megbénult, ennek ellenére elindultunk. Utunk során a gyalogláson túl, kishajókkal, teherautókkal és a végén az éppen beinduló vonatközlekedéssel jutottunk haza. A csoport tagjai engem választottak vezetőjüknek jó térképismeretem, s kiváltképpen társaim közül kiemelkedő orosz nyelvismeretem miatt. A Szentendrei-szigeten haladtunkban majdnem összefutottunk egy északnak tartó orosz katonai hadoszloppal. Kétnapos kalandos utunk során pajtában is aludtunk, de jó emberek étellemmel is elláttak bennünket. Az itthon töltött időt az előző évek tankönyveiből való tanulással töltöttük, bízva a folytatásban.

1957. január végén visszatérhettünk Vácre, s befejezhettük tanulmányainkat. A technikusai képesítés megszerzése után 1957 augusztusában ötödmagammal Dunaújvárosba a Dunai Vasműhöz kerültünk munkavégzésre. Ezzel egy olyan célt kívántak elérni, hogy különböző szakmákban kellő gyakorlatot szerevezve, jó középvezetőkké válhassunk. Ennek során kohókarbantartó lakatosként, szerkezetlakatosként, esztergályosként, s végül meósként dolgoztam. Megjegyezni kívánom, hogy az

esztergályos szakma elsajátítása volt számomra a legvonzóbb, s a későbbiekben is ennek vettem legnagyobb hasznát.

Czotter László (54-56 Nk. 57-58 Esztergom)

Az esztergomiak

Volt egy osztály, amely 1954-ben I/B-vel Nagykanizsán kezdte, majd 1956-tól III/D-vel Esztergomban folytatta. Az osztályt nagyrészt Zala megyeiek alkották, de velünk járt kettő és fél évig négy észak-koreai fiú is. Az osztály 80 százaléka volt kollégista, a többi bejáró. Az első évben Vértés Imre volt az osztályfőnökünk és egyben a lakatosműhely oktatója is, a második évben Szántó Vilmos lett az osztályfőnökünk. Az iskola gyakorlati képzésére a tanulók az általános iskolában nem lettek felkészítve, így az elején nagy nehézséget okozott a fémipari lakatos munka.

Az esztergomiak még Kanizsán 1956-ban

1956 nyarán a kötelező szakmai gyakorlatot a mai Dunaújvárosban végezte az osztály, amely az ottani erőműben turbina lapátokat csiszolt. Az osztály egy része barátságba került a városban nagy létszámban lévő görög kolóniával. Ennek „eredménye” az lett, hogy az 1956. őszi esztergomi évnyitón az osztály minden tagja igazgatói megrovást kapott. Valaki elárulta a társait. Mivel a többség hallgatott, így kollektív büntetést kaptunk. Mi pedig kollektíven büntettük a besúgót. Esztergomban szerszám gépezeket akartak képezni belőlünk. Volt aki két évig tusírozott (a szerszámgépek csúszó felületeit simítgatta), volt aki csak esztergált.

A kollégium épülete közvetlenül a mostani PMH épülete mellett volt, amelyet 1956 októberében egy fegyveres magyar csoport foglalt el, majd ezt egy másik magyar csoport harckocsival rohamozta meg. Mi a pincében tartózkodtunk, ahol több fegyveres is jelen volt. A kollégium falán még évek múltán is látszottak a lövések nyomai. A két csoport egyszer csak kibékült, majd együtt indultak a bazilika melletti orosz objektumot elfoglalni. Ez nem járt sikerrel, halottak és sebesültek lettek. Két iskolatársunk sérült meg. Október 30-án, mivel tanítás nem volt, a kollégiumból bennünket is hazaküldtek. Az osztály nagyobbik része egy vöröskeresztes felségjelű Csepel teherautóval Győrig jutott, a kisebbik rész pár órával később, többszöri átszállással szintén Győrig utazott. Ezen voltam én is, utastársaim nagy része aznap szabadult a váci börtönből. A teherautó kényszerből állt meg Győrben, mert ott nagygyűlés volt. Az osztály az autóbusz pályaudvaron találkozott, és a győri forradalmi bizottság által kiutalt autóbusszal Pápa érintésével Zalaegerszegre utaztunk.

1957 januárjában Budapesten keresztül, ahol láttuk a szétlőtt várost, utaztunk vissza Esztergomba. Ekkor már nem voltak meg a koreai osztálytársaink. A tanítás folytatódott. 1958-ban érettségiztünk, közülünk senki nem maradt a környéken. Az osztály egyharmada zalaegerszegi munkahelyen kezdte meg a civil életet, egyharmada Nagykanizsán próbált boldogulni, páran egyetemre mentek. Kisebbség rész Budapesten és a bányavárosban dolgozott.

Öt osztálytársunk lett mérnök, ketten rendőrtisztek (mindkettő alezredes). 23-an végeztünk, 13-an vagyunk életben. Évfolyam találkozásaink nem voltak rendszeresek. 1963-ban Esztergomban, 1978-ban, 1983-ban és 1994-ben Nagykanizsán, 2008-ban Zalaegerszegen találkoztunk.

Politikai, ideológiai élmények

Molnár János (51-55-B):

Egyensapka

Egyensapka

Egy fiatal, nagyon agilis, új tanárt kaptunk Járosi Károly személyében, aki a nagyhírű Székesfehérvári Gépipari Technikumban (Széchenyi István Általános Gépészeti Szakiskola) végzett, s aki a géprajzot oktatta. Akkor nem volt sem egyensapkánk, sem pedig egyenruhánk. Csak munkaruhát kaptunk a műhelybeli, heti egy napos munkára. Új tanárunkat ez nagyon zavarrhatta és tervezett egy igazi „gépiparista” tányérsapkát, amely a diákoknak nagyon tetszett. Mi nagyon büszkék voltuk arra, hogy a Gépipari Technikumban tanulhattunk. Az egyensapkánkról mindenki tudhatta volna a városban, hogy a technikumhoz tartozunk.

Amikor tanárunk bemutatta a tervezett tányérsapkát az Igazgató Elvtársnak, az rögtön letiltotta a tányérsapkás ötletet. Szerinte a gépiparista diákok csak az alábbi képen látható, orosz mintájú egyensapkát viselhették. Ezt az egyensapkát kellett megvenni és viselni.

A képen látható sapkán a következő jelvények, jelzések vannak: Elöl középen a technikum címere látszik, természetesen egy nagy vörös csillaggal. Jobb oldalt viselhettük az első ejtőernyős ugrásért kapott jelvényt, melyen szintén egy nagy vörös csillag van. A két aranszínű zsinór azt mutatja, hogy a diák hányadik osztályba járt. A képen látható sapka viselője a második osztályba járt. A zsinórok alatt látható lant azt mutatja, hogy a sapka viselője tagja volt a Gépipari Technikum fúvós zenekarának.

Tavaszi Ferenc:
DISz titkárságom története

Az iskolák államosítása során a Gödöllői Premontrei Francia Általános Iskolát (ahol állami ösztöndíjas diák voltam) is államosították, a konviktusból meg NÉKOSZ lett 1948 őszén. Amikor a 1950 nyarán a francia általános iskola 8. osztályát befejeztem, Budapestre jelentkeztem gimnáziumba. Hiába volt kitűnő a bizonyítványom, hiába kaptam meg a „Jó tanulási Érdemrendet”, mégsem vettek fel, mert „papi iskolába” jártam és édesapám „kizsákmányoló szerv” volt, mint önálló kovácsmester. Emiatt kerültem egy ismerősünk (aki megyei pedagógus szakszervezeti vezető volt) protekciója révén az akkor induló Gépipari Technikumba Nagykanizsára a tanév kezdése után másfél hónappal. A Premontrei Rend gödöllői iskolája nagyon jó alapokat adott középiskolai tanulmányaim sikeres folytatásához. Nemcsak jó tanuló voltam, hanem mint volt NÉKOSZ-istának mozgalmi múltam is volt, így már az első technikai év decemberében én lettem az iskola DISz szervezetének titkára. (Szóval „öntudatos”, lelkes fiatal voltam). Erről a tisztségeről 1953-ban mondtam le. Az történt ugyanis, hogy az egyik kollégista társam édesapját elvitte az ÁVH, ami – most már tudjuk – sokak osztályrésze volt azokban a nehéz időkben. Én meg, mint öntudatos „mozgalmár” bementem az ÁVH-ra (Nagykanizsán a Pannónia mellett volt a központjuk), hogy kimentsem iskolatársam édesapját, akit természetesen minden ok nélkül gyűjtöttek be. Mondanom sem kell, hogy engem is megfenyegettek, hogy amennyiben tovább okoskodok, akkor könnyen én is az ÁVH vendége lehetek. Lényegében ez a történet nyitotta ki a szemem. A dolog annyira megviselt lelkileg is, hogy lemondtam DISz-titkári tisztségemről, amiben segítségemre volt iskolaorvosunk is, akinek mindent elmondtam. Mindez annyira befolyásolta további életemet, hogy soha nem léptem be egyetlen pártba sem, nem voltam soha MSzMP tag sem, sőt, még KISz tag sem voltam. Ma is párton kívüli vagyok, de vállalom baloldaliságomat.

Molnár János (51-55-B):
Léggömb vadászat

Gyermekkorom óta nagyon érdekelték a katonai vonatkozású sportok. Már 14 éves koromban elvégeztem a 150 és 250 köbcentis motorkerék-

páros tanfolyamot. 15 éves koromban tettem az első ejtőernyős ugrásomat (összesen 26 ugrásom volt), majd a Gépipari Technikum első éve alatt elvégeztem a kisöblű 22-es és a harci puska oktatói tanfolyamot.

Egy tavaszi napon értesítettek, hogy a következő vasárnapra a lövészkeretében nagy feladatot kapunk. Vasárnap kora reggel gyülekezünk és felvettük az első világháborúból megmaradt, öreg Mauser puskákat. Sánc nevű faluig az úton meneteltünk, majd a szántóföldekre tértünk. Itt volt az úgynevezett eligazítás. Az oktatónk elmondta, hogy a fránya kapitalisták az NSZK-ból káros propaganda anyagot küldenek léggömbökkel. Értesülésük szerint, egy ilyen léggömb csoportot a szél Nagykanizsa felé hozza. A mi feladatunk az volt, hogy ezeket a léggömböket lelőjük, a röpcédulákat összeszedjük és beszolgáltassuk. A lövészeti gyakorlatokkal ellentétben nem csak kétszer 5 éles töltenyt kaptunk, hanem annyit, amennyire csak szükségünk volt. Azt is elmagyarázták, hogy miután a Mauser puskák nagyon öregek, néha előfordul, hogy a puskapor vagy a keletkezett gáz nem csak a puskacső elején, hanem a felénk eső végén is kivágódhat. Ezért utasítottak, hogy a célzás után, mielőtt a ravaszt meghúzzuk, csukjuk be a szemünket és fordítsuk el a fejünket. Kiosztották a löszert és vártuk a léggömbök megjelenését. Kb. egy órán belül meg is jelentek, majd fölénk értek. Nekünk semmi gyakorlatunk nem volt mozgó célpontra lövésben, de élveztük a célba lövést és főleg azt, hogy annyi töltenyt kaptunk, amennyit csak el tudunk löni.

Vad lövöldözés kezdődött nagyon silány eredménnyel. Ha jól emlékszem, három óra alatt csak két léggömböt lőttünk le. A nagy meglepetés az volt, hogy amikor eltaláltuk az első léggömböt, az a csomagjával nem zuhant le, hanem a csomagot kioldva a röpcédulákat szabadon engedte. A szél óriási területre szórta szét a cédulákat, amiket nekünk kellett összeszedni. Szedtük is, de mindenki titokban eldugott egy párat a ruhája alá. Mondanom sem kell, hogy csak apró hányadát tudtuk összeszedni. Sötétedéskor befejeztük a gyakorlatozást, a puskákat leadtuk és hazamentünk. Nálam volt három röpcédula. Alig vártam, hogy elolvashassam, de otthon nem volt rá alkalmam. Másnap már nem bírtam a kíváncsiságommal. Elkövettem azt az oktalanságot, hogy bevittem egyet az osztályterembe és Bucsy tanár úr óráján a pad alatt el kezdtem olvasni. Annyira belemerültem az olvasásba, hogy nem vettem észre, hogy Bucsy tanár úr mellettem áll és nyújtja a kezét érte. Nem volt más választásom, oda kellett adnom. A tanár úr ránézett és rögtön zsebre tette.

Fölment a katedrára és a következőket mondta az egész osztálynak: „*Fiúk, már többször kértelek titeket, hogy az órák alatt mindig a tanáraitokra figyeljetelek és ne mással foglalkozzatok.*” Ezután többet nem hallottunk a röpcédulákról. Hála a jó Istennek, hogy sem Bucsy tanár úr, sem pedig az osztálytársaim nem jelentettek föl. Ezt nevezem igazi ösztartásnak!

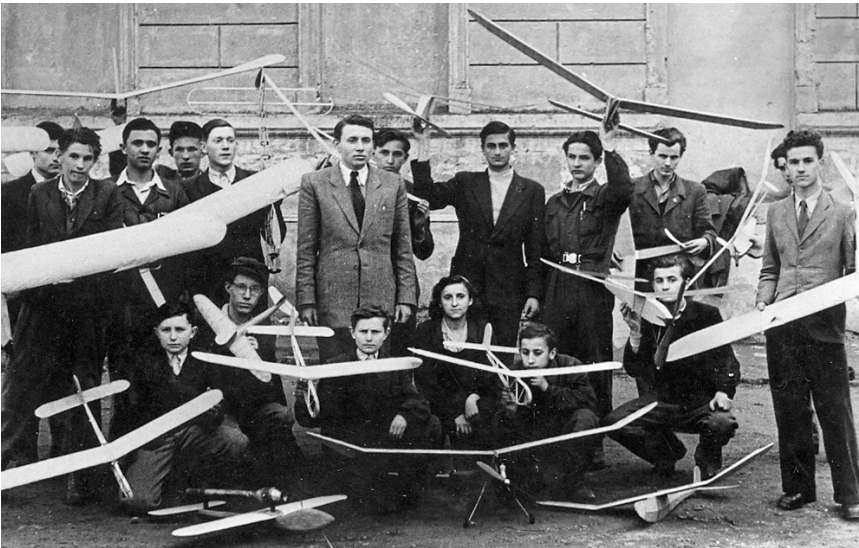
Várhelyi Erzsébet (52-56-A)

Jótanulási felelős

Mi voltunk az I. A osztály. Több volt a fiú mint a lány és mégis a funkciók nagy része a lányoké lett. Nem is tudom miért alakult így, talán a lányok többsége talpraesetten kimondta véleményét az osztály dolgairól. Persze szavazás alapján dőlt el és osztályfőnökünk jóváhagyta. Választással lettem tehát „jótanulási felelős” – így egybeírva. Nem értettem a feladatomat, de megtudtam, hogy lesz egy megbeszélés, ahol majd tájékoztatnak. Össze is jöttünk, csupa „jótanulási felelős” minden osztályból, egy barátságos kis helyiségben a II. emeleten. Járosi Márton a III. A osztályból volt a vezető. Kedvesen köszöntött bennünket és máris a lényegre tért. Úgy tűnt, hogy mindenki mindent ért, csak én álltam (ültem) kétségbeesve. Sehogy sem fért a fejembe, hogy lehetek felelős azért, hogy az osztályban mindenki „jótanuló” legyen. A segítség módszereit, a tanuló párok összeállítását, az adminisztrációt persze értettem. Azonban kétségeimnek is hangot adtam, azaz „...akadékoskodtam...”. Legyünk inkább tanulmányi felelősök – rukkoltam elő végül – akkor talán elérjük, hogy mindenki megfelelően teljesítsen. A fegyelem fellazult, a vezető rendet intett és mondta, hogy a végén ezt megbeszéli velem. Az eligazító megbeszélés befejezése után a társaság szétrebbent, és mi ketten lassan ballagtunk lefelé a második emeletről. Bűnösnek éreztem magamat... De a harmadikos nagyfiú szépen, nyugodtan beszélt hozzám. Megnyugtató, hogy nem is olyan rossz a véleményem – ez az elnevezés majd kiforrja magát, de az látszik, hogy a parlamentáris szabályokat még nem ismerem. Közben leértünk a földszintre és kezet nyújtott. Ez a békejobb sokáig megmaradt bennem, komoly, felnőtt dolognak éreztem, egy lépés volt abba az irányba.

Sallay Zoltán (51-55-B):
MR-4 a búzaföldön

A technikumban több szakkör is működött, én a repülőmodellező szakkört választottam, aminek munkájában aktívan részt vettem. 1952-ben készítettem egy MR-4 típusjelű vitorlázó repülőgép modellt, amit a nyári szünetre hazavihettem Pórszombatra. Ez egy meglehetősen nagy gép volt, aminek a szárny fesztávolsága kb. 2 méter. A modell reptetésével kísérleteztem június végén, mielőtt még üzemgyakorlatra mentem volna. A kísértet olyan jól sikerült, hogy a gép egy termikbe (felszálló meleg levegő) kerülve nagyon gyorsan el kezdett emelkedni és az enyhe déli szélben körözve északi irányba repült. Majd hamar eltűnt a szemünk elől, hiába futottunk utána. Bánatosan vettem tudomásul a sok munkával épített gép elvesztését, de abban bíztam, hátha vaki megtalálja és értesít, hogy hol szállt le. A modellek szárnya alá volt ragasztva egy papír, rajta a tulajdonos neve, címe, kérve a becsületes megtalálót az értesítésről.

Repülőmodellezők Járosi Károllyal

Ebben az évben, a Diósgyőri Vasgyárban voltunk üzemgyakorlaton, ahova hamarosan levél érkezett szüleimtől, hogy a modellt megtalálták egy vas megyei községben Sárfimizdón, ami Pórszombattól légvonalban mintegy 30-35 km-re van. A repülőért Béla öcsém ment el kerékpárral, akinek elmesélték, hogy egy búzaföldön találtak rá a repülőre, de hozzányúlni nem mertek, mert abban az időben minden gyanús volt. Végül a szombathelyi rendőrséget hívták ki, akik megállapították, hogy ez a gyanús valami egy ártalmatlan repülő modell. Sajnos a modellnek csak romjai maradtak meg, mert az esőben elázott, de a tulajdonos nevét még olvasni lehetett a felragasztott cédulán. Így került meg.

Vörös József (51-55-B):

Diákagitátorok

Korosztályunk diák éveiben még napirenden volt a TSz-ek szervezése, az egyéni gazdálkodók meggyőzése annak előnyeiről. Nem tudjuk, hogy az iskolánk vezetésének vagy más szervezet illetékeseinek jutott az eszébe a nagy ötlet, hogy az eredményesség érdekében a befolyásolás eszközeként diákokat is be kell vonni az agitációba. Az eligazításokat követően két-három fős csoportokban látogattuk meg otthonukban a mit sem sejtő egyéni gazdálkodókat. Igaz, hogy mi gyakorlatilag sem és elméletileg sem voltunk igazán tisztában a nagyüzemi mezőgazdaság előnyeivel. Az akkori irományokból és az eligazításkor kapott információk alapján próbáltuk szóba hozni, hogy miért is jöttünk. Nagyon szelíd, szerény érveléssel nem igazán lelkesítő, de barátságos beszélgetések alakultak ki. Udvariasan viselkedtünk és általában ugyanígy fogadtak bennünket. Utólag végiggondolva, ahogy az emlékeinkben ezt rögzítettük, csak kerülgettük ezt a témát. Mi is, de a célzott család is tudta, hogy a jelenlévők többsége azonos körből került ki, vagy éppen abban él. Így aztán közösen kíméltük egymást. Talán kicsit sajnáltak is bennünket, hogy mibe keveredtünk. Azt nem tudni, hogy milyen eredményt hozott a diákok bevetése, de egy biztos, hogy harcok vitáink nem voltak. Volt olyan család, ahol jó falusi krumpli levessel vendégeltek meg bennünket, de az is nyilvánvaló, hogy nem a hasonló viszontlátás reményében búcsúzkodtunk.

Emlékezés tanárookra

Várhelyi Erzsébet (52-56-A):

Pillangókisasszony

54' őszen – megfogytakozott létszámmal – harmadikosok lettünk! Új osztályterem az emeleten, új osztályfőnök: Halmai Lujza tanárnő. Ismertük őt már kémia óráiról. A kémia előadó nagy meglepetés volt a sok vidékről jött kisdiáknak, a gondosan előkészített kísérletek pedig szinte elvarázsoltak bennünket. De nem is gondoltuk, hogy az osztályfőnöki órák is varázslatosak lesznek. Felejthetetlen számomra, hogy „opera óránk” is volt. A tanárnő bemutatta Puccini zeneszerzőt, és elmesélte a Pillangókisasszony című opera történetét, közben hanglemezeről felcsendültek a legszebb áriák. Tőle hallottam először Cso-cso-szán és Pinkerton nevét. Máskor az osztályfőnöki órák világpolitikai eseményekről is szóltak. Hiszen nem volt TV, és rádió sem minden házban. Nem csak kicsik voltunk, de tájékozatlanok is. Tőle megtudtuk mi történik a nagyvilágban, pl.: Tajvan szigetén. Megmutatta a térképen hol van, így mondta: „Formóza”. Ez a név is örökre bennem maradt, és még sok minden más, ahogy a tanárnő beültetett kultúrárt, világeseményt a mi műszakinak készülődő kis fejünkbe.

Balázs Miklós (50-54-A):

Lámpás

Számomra Vértes tanár úr mindvégig a csupa nagybetűvel írandó TANÍTÓ volt: a LÁMPÁS – aki a sokféle, hátrányos helyzetű gyermek oktatását végtelen türelemmel próbálta végezni, s addig nem mentünk tovább, míg mindenki nem értette az anyagot. Ő nem csak az óra anyagát adta le és kérte számon, hanem a gyerekek egyéniségét is próbálta alakítani; az ő nagy tudásanyagát valahogy belénk akarta plántálni, hogy hasznosíthassuk munkánk, életünk során. S ha úgy éreztük, hogy nagyon szigorú tanár, akkor azt is tudtuk, hogy értünk szigorú, az ő elvárásából mi profitálunk egykoron. Ahogy magam elé idézem – az általában magas emberekre jellemző – kissé hajlott tartását, ma is ott a kérdőjel bennem: miért nem láttam soha mosolyogni az egyébként kedves, szeretetelli embert? Annyira megkeseríthette a sorsa, mely több vonat-

kozásban méltánytalan volt vele? De nem törte meg mindez, mert munkájában mindennek nyoma sem volt, felülemelkedett a bántalmakon.

Várhelyi Erzsébet (52-56-A):
Barátnők maradhattok

Izgalommal indult az első év: nagy létszám, sok gyerek, fiúk-lányok együtt, sokféle iskolából, faluból. Bizony nem volt könnyű dolga a fiatal osztályfőnöknőnknek. Mi természetes módon próbáltunk ismerkedni egymással, de a szünetek rövidek voltak, az órák hosszúak; így aztán a „csiripelés” átütött a matematika órákon is. De Kemsei tanárnő türelmes volt. Újra meg újra elmagyarázta az algebra tételeket, teleírta a táblát, feltolta, a másikat is teleírta, törölt, írt... fogyott a kréta az omlós vacak – így ment ez órákon át, néhány hétig. Nem is sejtettük, hogy közben Ő is ismerkedik velünk: kérdez, segít, ismétel, figyel bennünket. Időnként a csupa krétaפורos jobb kezéről lefújta a port. Olyan finoman, kedvesen csinálta, felejthetetlen – mondta Galina Kati az 50. érettségi találkozón –, hogy sohasem felém, diszkréten kicsit elfordult. (Kati ugyanis az első pad szélén ült.) De ahogy nézem a tanárnőt pont olyan finom, kedves most is.

Talán egy hónap múlva kész volt a tanárnő új ülésrendje. Osztályfőnöki órán tornasorba állított bennünket, de nem csupán ez alapján döntött. Mi pedig próbáltuk megérteni, hogy mostantól vége a „csiripelésnek”, hogy a mi érdekünkben történik az egész átültetés. A részletekre már nem emlékszem, csak arra, hogy Zakócs Ibike a padtársam az első padba került Galina Kati mellé. Ő ott sírt, én középtájt, a helyemen maradva könnyeztem. De a tanárnőnek volt figyelme ránk. Mi barátnők vagyunk Licivel! – tört ki Ibikéből. Hiszen barátnők maradhattok, ha igazán szeretitek egymást és Katival is jó barátnők lesztek, mindketten kollégisták vagytok ... Majd meglátod! – szólt vigaszul.

Aztán repültek a hónapok és május 1-re népi tánccal készültünk Molnár Jancsi (II.B) gitárkíséretével. A produkció után Szász Olivér tanár úr fényképeket készített rólunk kint a kertben. Osztályfőnökünk is ott volt, fegyelmezett, rendezte sorainkat, beállított bennünket. Majd egy felvételhez a gitáros fiú mellé minket ültetett Ibikével. A két kis barátnő pedig ide ül a füre – mondta és ezzel megszűnt a tolongás. Így készült a kedves kép, amit Jancsi 1956-ban magával vitt Kanadába és mi is őriztük és a barátságot is. Mert a TANÁRNŐ már akkor tudta, hogy sok év

múlva is egymásra találunk és mi rendezzük majd az 50. és 55. éves érettségi találkozóinkat. Szívből köszönjük drága Marika!

Népi táncosok a gitárossal. Szász Olivér felvétele

Bucsi tanár úr

„A B listázás során került az iskolánkba. Előtte főiskolán vagy egyetemen tanított. Rendkívül szórakozott volt. Órára rendszeresen későn érkezett meg. Ilyenkor az osztály csendben lapított. Gondolom inkább önérdékből, mint szolidaritásból. Megvolt benne a csak az igazi nagy Tanítókra jellemző tulajdonság, a világos, érthető fogalmazás képessége. Szándékosan nem oktatót vagy tanárt írtam. Képes volt 10 perc alatt elmagyarázni valami nehéz anyagot úgy, hogy meg is értettük. Egyetlen konkrét dologra emlékezem, a gázok parciális nyomásának ismertetése

során elhangzott záró mondatára: »Ezért, aztán ha egy parfümmel illatosított nő belép egy zárt helységbe az illatot azonnal, és mindenütt érezni lehet.«” (Dömötör Árpád 50-54-B.)

„Engem tanított még Bucsi Béla tanár úr is. Matematikára és fizikára tanított. Egyszer a fizika előadásban olyan elmélyedve olvastam egy regényt, hogy azt sem vettem észre, amikor mellém jött. „Jutalmul” Prókai József kollégium igazgatójánál elintézte, hogy három hónapra megvonta a kimaradási engedélyemet. Ezután minden órán érdeklődött, hogy elolvastam-e már a regényt?” (Kondor Zoltán 51-55-B)

„A kitelepítettek gyerekeit maga köré gyűjtve, ott is „tanított”. Azt hallottam, hogy a szabadesés képletére [$H = t^2 x g / 2 \sim t^2 x 5$] hivatkozva számoltatta ki a gyerekekkel, hogy milyen magasról dobálják le a repülőgépekről a zsákokat a Hortobágyon. [A zsák 5 másodperces esése $5^2 x 5 = 125$ méteres magasságot jelzett.]” (Járosi Márton 50-54-A)

Keveset tudunk róla, de a fenti emléktöredékek nemes jellemét, pedagógiai erényeit, jóságát jól mutatják. A Molnár János Léggömbvadászat c. visszaemlékezésében is ő tüntette el a bűnjelet, a röpcédulát, így védve tanítványait.

Géza bácsi

Szépirodalom, sport és ideológia. „Borsfai Géza tanár úr, akit mi szeretetünk kifejezésekképpen, ösztönösen se nem tanár úrnak, sem pedig tanár elvtársnak, hanem Géza bácsinak szólítottunk, falusi gyerek volt. Úgy tudom, hogy édesanyja Kanizsa-környéki lehetett. Két évvel volt fiatalabb az édesanyámnál, akivel együtt jártak a Kanizsa melletti egytanítós, Palini hat elemis községi iskolába. Édesanyámtól tudom, hogy kiváló tehetségű tanuló volt, majd magyar, történelem szakos tanár lett. Hogy sportismereteit hol, hogyan szerezte, arról nem tudok. A többi tanárunkhoz hasonlóan sohasem politizált, elkerülte az akkor szinte kötelező állásfoglalást. Nevelt, elhívatottan tanította tantárgyait. Magyar órán sok-sok verset elemeztünk, nem a tankönyvben leírtakat követte. Az ő segítségével mi elemeztünk. Sok verset meg kellett könyv nélkül tanulnunk. Persze az akkor kötelező propaganda dolgozatokat is meg kellett írni. (Egyre most is emlékszem: 1951-ben tiltakozó dolgoza-

Borsfai Géza

tot kellett írni a Rosenbergházaspár védelmében, akik a szovjeteknek átadták az atombomba titkát.) De lehetett tudni, hogy nem ez a tananyag. Hanem az irodalom szépsége, a magyar kultúra értékei. A kifejezés fontosságára, a közlés művészetére úgy tanított bennünket, hogy fogalmazás helyett, kezdetben meghatározott, majd választott témában, novellát kellett írunk. A technikumban! Az íráskészségem kifejlődését nagyrészt neki köszönhetem. A történelemórán is teljesen egyértelmű volt a könyvben leírt lecke és a szinte észrevétlenül belénk táplált valódi történelmi szemlélet közötti különbség.

A diákok közötti népszerűségét nagyban növelte sportszeretete. A kézilabda játék az 1950-es évek második felében terjedt el, talán azért is, mert teremben, kisméretű pályán és drága szerelés nélkül is lehetett játszani. A Kanizsai Enciklopédia is számon tartja, hogy kanizsai elterjedésében a »technikum diákjai jeleskedtek. Az egyesületek közül 1952-ben elsőként a vasutasoknál alakult férfi csapat.« Ez a csapat, Borsfai tanár úr vezetésével a technikum diákjaiból állt. Közismert volt, hogy nem voltam egy sporttehetség. (Amikor az egyik érettségi találkozón megemlítettem, hogy a kisebbik fiam testnevelő tanár lett: kitört a nevetés, »messze esett az alma a fájától« kiáltották.) Ezért aztán az akkor még tornaórának nevezett foglalkozás helyett gyakran Géza bácsi földszinti kis irodájában külön feladatokat kaptam: bizonyítvány-írás, kimutatások készítése, Géza bácsi kötelező szemináriumi olvasmányainak jegyzetelése. Így találkoztam először a szervezett ideológiai szemináriumi képzéssel; addig is tudtam világlátását, ezzel a gesztussal be is avattott, cinkosa lettem.” (Járosi Márton 50-54-A)

Mikénei kultúra. „Még az első félévben történt. Történelem órán a görög kultúráról tanultunk. Mykénei kultúra volt a téma. Blöki becenévre hallgató Székedy Gyulát Borsfai tanár úr felszólítja felelni. Blöki elke-

di: Mykéne, Mikéne, ..mikéne. Hosszas hallgatás . Megszólal a tanár: »He! Mikéne, mikéne, Blöki, egy jó felelet kéne!«” (Dömötör Árpád 50-54-B)

Hogyan kell gólt dobni. „Palkovics Bélával mi tanulópárok voltunk, amit ő úgy értelmezett, hogy »te megírod, megoldod, én meg majd leírom a tiédről«. Szentgotthárdon játszottunk és előtte a Géza bácsi – ma úgy mondanánk, hogy motiválta Bélát, – s azt mondta, hogy »idefigyelj Béla, igazán nagyon rosszul állsz magyarból meg történelemből. Úgy, hogy most megmutathatod, hogy mit tudsz. Ha jól szerepelünk, akkor még javíthatsz.« Ekkor mondta nekem a Béla: »Ne dobj te húsz gólt, meg annyit, amennyit szoktál, ami jó labda, azt add nekem.« Adtam is én a labdákat a Bélának, tényleg sok gólt dobott. Majd amikor megyünk be az öltözőbe, azt mondja Géza bácsi, hogy »bravó Béla, nagy voltál.« Azt feleli erre a Béla, hogy »a Kutasit meg küldje el hozzám Géza bácsi különóra, hogy megmutassam neki, hogyan kell gólt dobni.« (Kutasi László 50-54-A)

Járosi Márton:

Emlékbeszéd Géza bácsi sírjánál

Az 50-54-A osztály 35. éves érettségi találkozója

1989. június 3. Nagykanizsa

Isten hozott bennünket drága Tanáraink, Barátaim!

„Nem tudom, hogy másnak e tájék mit jelent, nekem szülőházam...” (Radnóti M.) Nagykanizsa szülötte vagyok, Édesanyám, Géza bácsi elemi iskolai osztálytársa, is itt nyugszik a közelben ... Úgy gondolom, hogy egy kicsit mindnyájan kanizsaiak, zalaiak vagyunk, azok is, akik nem itt születtek, hiszen itt jártunk kedves iskolánkba, amely „Alma Mater”-ünk, tápláló anyánk volt. S ha e tájék szülőházánk, akkor egy kicsit Apánk volt Géza bácsi, akivel emberformáló négy évet töltöttünk együtt! Szép hagyományunk, hogy sírjának koszorúzásával kezdjük az emlékezést. Az emlékek átjárják lelkünk ..., közös múltunkat „*békévé oldja az emlékezés*” (József Attila: A Dunánál). Az emlékezés érzelem (is), az értelem természetünké tudja tenni az érzelmeket (Pascal). Jó azoknak, akik tudnak mire emlékezni..., s örülhetünk annak, hogy mi tudunk.

Oly korban lettünk felnőttek, amikor a sok fontos szakmai ismeret mellett különösen fontos volt, hogy voltak olyan tanáraink, akik emberiségre neveltek bennünket. Ma már jobban tudjuk, mint 35 éve, hogy ez mindennél fontosabb. A mi tanítóink közül Géza bácsi volt az, aki egy sematikus korban anyanyelvünk és irodalmunk féltő szeretetére, népünk igaz történetére, nemzeti múltunk értékeire, a sport szeretetére, férfias versenyre, egymás segítésére, megbecsülésére, a nemes célokért való tisztas küzdelemre, szeretetre nevelt bennünket.

Minden emlékezés egy kicsit számadás is, most jelesen arról, hogyan éltünk azzal az örökséggel, amit Géza bácsitól kaptunk? Úgy vélem, hogy nem kell szégyenkeznünk!

Az, hogy 35 év múltán itt vagyunk, hogy ennyien vagyunk, hogy fontosak vagyunk egymásnak, hogy itt vannak asszonyaink, hogy ezt látják gyermekeink, mindez a legjobban bizonyítja, hogy mi igyekeztünk a kapott örökséget nemcsak megóvni, de továbbadni. Szeretnénk még sokszor jönni ehhez a kedves sírhoz, sokszor jönni találkozóra, ahol egy időre újból szabadlelkű diákok lehetünk, s önfeledten örülhetünk egymásnak, ahol új erőt kapunk és elmondhatjuk, hogy élni jó és érdemes. Még egyszer Isten hozott bennünket!

Érettségi után Bandi bátyám

„Sokat köszönhetek neki, a matematika és fizika »lelkére«, a természet-tudományok szépségére, a megfigyelés fontosságára, a megismerés fogásaira tanított meg. Már akkor alkalmazta azt a pedagógiai elvet, hogy a tehetségesebb diákoknak nehezebb, külön feladatokat kellett megoldani, tőlük többet követelt. A kedvelt tanítványaival sem kivételezett semmiben, rájuk is váratlanul került sor a feleltetésnél. Szigorúan osztályozott, de az érdemjegyeknél fontosabbnak tartotta a valóságos értékmérést. Végül is mindenki a tudásszintjének megfelelő osztályzatot kapott. Nagy ismeretterjesztő volt. Nagyon boldog voltam, hogy 1987-ben szeretett tanárommal egyszerre vehettük át a Magyar Természettudományos Egyesületek Szövetségének Díját. Külsőleg hősiesen alkalmazkodott az elvárt (politikai) követelményekhez, csak ritkán vesztette el önuralmát, leginkább akkor, amikor az óra elején, a feleltetési idő rövidítése érdekében hosszú kötelező mozgalmi éneket (például az »Egy a jelszónk a béke..« kezdetűt) választottunk. Egy ideig türtőztette magát,

de aztán egy erőteljes mozdulattal megszakította az éneklést, sajnálta a tanulásra szánt időt. Szakköröket szervezett, a tehetséges diákokat ezekbe tömörítette, magas színvonalon fotózott, ennek rejtelmeire is megtanította diákjait. Az érettségi számára amolyan választóvíz volt, a tanítványihoz való viszonya látványosan megváltozott; az érettségi találkozón, amelyekre feleségével Mária nénivel együtt szeretett eljönni, Bandi bátyámnak szólíthattuk. Hogy ez mit jelentett nekünk, s hogyan hitelesítette utólag is emberi tartását, azt csak mi, a tanítványi tudjuk.” (Járosi Márton 50-54-A)

Fénytörési kísérlet a fizika előadóban

„Diákothton 4. év. Folyosón beszélgetés a nevelő tanárral a kis csoportban elsősök is vannak. Szemét a folyosó kövén. Szól a nevelő: vegyem fel. Öntudatos negyedikes, miért nem valamelyik fiatalabb? Az ügy elmérgesedik, eltusolni már nem lehet. Fegyelmi. A nevelő tanár is érzi, hogy hibázott. Négyszemközt elnézést kér. Én tisztában vagyok, hogy az egyetemi álmoknak vége, ezután a tanulást nem erőltettem. Csendes négyszemközti beszélgetés dr. Buvári András osztályfőnökkel: »Nem lehet feladni, a munkát el kell végezned!« A félévi bizonyítvány: maga-

tartás, orosz jó, a többi jeles. Év végi kitűnő. Egyetem.” (Dömötör Árpád 50-54-B)

„Dr. Buvári tanár úr viccet mesélt az osztálynak. Talán egyszer életében. Idegen kérdezi a rendőrt: meg tudná mutatni, merre van az Eötvös utca? Közeg: nem tudom, de megnézem a kis okosban. Sajnos ott sincs. Kérdező: megnézhetném én is. Tessék. De hiszen itt van. Közeg: Miért nem tetszik mondani, hogy az „E” betűnél keressem. Óriási siker volt.” (Dömötör Árpád 50-54-B)

Buvári tanár úr szenvedélyes ismeretterjesztő volt. „Az egyik emlékezetes esemény az udvaron volt, ahová Buvári tanár úr hívott meg minket Szaturnuszt nézni. Késő este itt állította fel teleszkópját, ahol életemben először és valószínű, hogy utoljára láttam a Szaturnuszt a gyűrűivel.” (Garzó József 50-54-C.)

Járosi Márton (50-54-A):

Búcsú Buvári tanár úrtól

Nagykanizsa (Somogyszentmiklós-Miklósfa), 2007. október 22.

Kedves Család, Barátok és Tanítvány-társak!

Dr. Buvári András szeretünk hamvait helyezük ma, végakarata szerint, szülőfalujában örök nyugalomra szülei mellé. Ebben a faluban, Somogyszentmiklóson, a mai Miklósán pedagógus családban született; innen indult el, s most ide tér vissza, ahová mindig is vágyott. Innen járt be Nagykanizsára gimnáziumba 10 éves korától gyalog. Az egyetem elvégzése és néhány év budapesti oktatás után visszatért Nagykanizsára. Kanizsán gimnáziumi, technikumi, majd 1963-tól Pécssett főiskolai tanár, tanszékvezető volt. S hogy az említett életúton mit végzett, annak mi, akik ilyen nagy számban összegyűltünk, vagyunk a ma még élő tanúbizonyságai. Akik ma itt vagyunk, Istennek adunk hálát az ő drága életéért, az általa, tőle kapott ajándékokért. Vegyük hát számba, hogy ki volt ő, hogy mit kaptunk tőle-általa, akik ma végtisztességet tenni jöttünk?

Ő volt a BUVÁRI TANÁR ÚR, csupa nagybetűvel. Az igazi matematika-fizika tanár, aki beavatott bennünket e két testvértudomány világába. Az igazi beavatások egyik része, feltétele a kérlelhetetlen, kemény munka, a

teljesítmény, amelyet szigorúan megkövetelt tőlünk. A másik része azonban egy új világ felfedezés-élménye, amelyre csak a legnagyobbak tudnak inspirálni másokat. Ilyen tanárnak lenni nemcsak tanulás kérdése, de különleges isteni ajándék, tehetség, karizma, küldetés kérdése. Ő pályafutása során sok ezer tanítványát avatta be tudományágainak rejtelmeibe.

Sötétkamra jelenség. Buvári tanár úr felvétele

Zseniális, vérbeli pedagógus volt. Nagy hangsúlyt fektetett tudományágainak gyakorlati kérdéseire. Az ő matematika és fizika óráin át lehetett élni a tananyagot. A tételek sikeres bizonyítása utáni örömet a világ titkaiba való beavatásként lehetett megélni. A fizikai előadó, mint szent-
éj tűnik fel előttem több mint 50 év távlatából is, ahol a természettudomány köpenyes felkent papja beavatást végez. Akinek ő mutatta be a fénytörést a fizika előadóban, az egész életében magában hordozza ezt az élményt. Ha sűrű lombú fák alatt járva tekintetem a földre téved, s ezernyi Napot látok előttem tündökölni a sötét földön, akkor is ő jut eszembe. Mert tőle tudom, hogy a lombkorona résein beszűrődő fény képezi le a Napot a sötét földre. Micsoda természetes kísérlet ez, a min-

dennapi közönséges jelenségben felismerni az örök törvényt és rendet. S ez a fizika törvényein túlmutató biztatás is, életre szóló üzenet: a Nap, a mennyei fény megtalálja az utat a földi élet legsötétebb zugaiba is...

Értékmentő, igaz ember volt. Sietős léptű, szikár alakját ma is látom, ha rá gondolok: a Csengery, majd a Sugár út baloldali járdáján elgondolkodva siet a Gépipariba, ahol az 1950-es években, négy évig tanított bennünket. Körülvett bennünket is az 50-es évek fojtogató légköre: látunk kellett a korábban a piarista gimnáziumban tanító tanáraink megaláztatását, át kellett élnünk silány és embertelen vezetők, az újdonsült ifjúsági politikai vezérek basáskodásait. Bár imádság helyett mozgalmi énekkel kezdődtek nálunk is a napok, de másként folytatódtak. Buvári tanár úrnak volt bátorsága megszakítani a felettetés elkerülése céljából választott leghosszabb indulót, ami hasznos perceket vett volna el az órából. Akkor még nem tudtuk, hogy egész életre szóló üzenetet közvetít: a munka elsődlegességére, jó időkihasználásra, a tisztességes munkába vetett hitre, igaz emberségre tanít minket egy embertelen korban.

Egész szigorú lényéből a kulturált, valódi európai szellemiség és viselkedés áradt. Erre az emberi viselkedésre tanított bennünket példával, s ha kellett intéssel, egy olyan korban, amely végképp el akarta törölni ezeket az értékeket. Ő is egyike volt azoknak az igaz pedagógusoknak, akik minden nehézség és megaláztatás ellenére létük természetes értelmeként, a nemzedékeket megtartó „ahogy lehet” elv érvényesítésével mentették át az igazi értékeket a tanítványaikba, a jövőnek.

Melegszívű, természetszerető ember volt. Gyerekeivel az első kirándulásokat itt, a Szentgyörgyvári hegyeken, a Potyli-parton tették. Később, amikor valódi hegy, a Mecsek mellé, Pécsre költöztek, ott legnagyobb unokáját is ő avatta be a hegymászásba, és feleségével még néhány évvel ezelőtt is jártak kirándulni, amennyit éppen még bírtak. Volt szeme és szíve a természet és az élet legszebb pillanatainak megragadására, megélésére és megörökítésére; kiváló fotós volt, a fotós-szakkörben sokunkat megismertetett e tudománnyal is.

Csak a sikeres érettségi vizsga után, az első találkozókön tapasztalhattuk meg közvetlenül, hogy, a szigorú tanár melegszívű ember is, aki szereti és tartalmasan éli az életet. Ettől fogva lehetett őt Bandi Bátyámnak,

Bandi Bácsinak hívni. S élmény volt vele szivarozása közben beszélgetni; egy másik, ma így mondanánk, egy valódi polgári világ tárult fel előttünk. Olyan, amely már soha nem lesz, de, amely élmény nélkül ma sem lehet, ma sem érdemes ember-életet élni. Az érettségi találkozók visszatérő kérdése volt: eljön-e Bandi bácsi? Az idei, 53. évi találkozónk jelenléti ívét is elküldtük neki, amit még kedves levélben köszönt meg...

Családszerető ember volt. Vérteli pedagógus volta a családi nevelésben is megmutatkozott. Szinte észrevétlenül adta át értékrendjét: a következetességet, a rendszerességet. Fontosnak tartotta anyanyelvünk pontos használatát, de az idegen nyelvek tanulását is, amit már akkor szorgalmazott, amikor ez még nem volt divat. Lányai közül ketten a pedagóguspályán is követték. Zeneszeretete az utódokban aktív zenélésben teljesedett ki. A természet fényképezésében az unokák közt is követőkre talált. Az általa kedvelt klasszikus irodalmi műveket felolvasásokkal adta át unokáinak

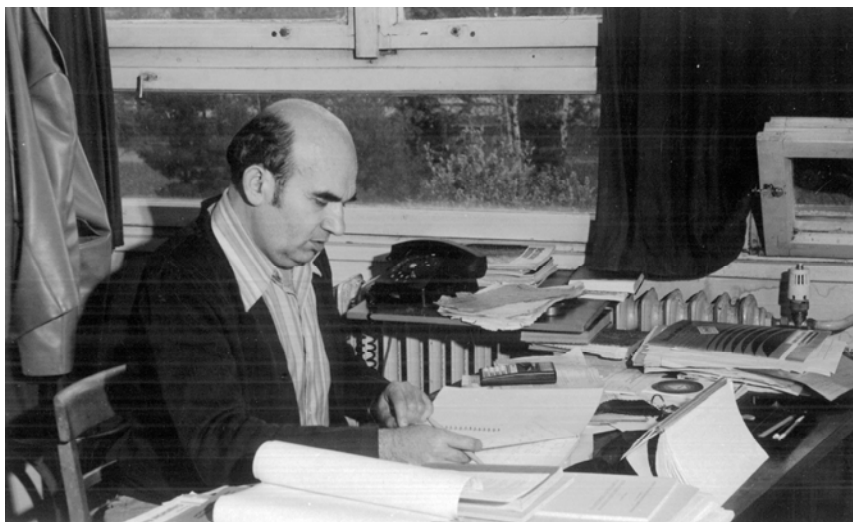
Feleségével, akivel pályatársak is voltak, az egyetemen ismerték meg egymást, 64 évet éltek le együtt, hűségben minden viszontagság között. Hogy az ötvenes években az akkori tanári fizetésből milyen nagy szolgálat és erőfeszítés volt négy leány felnevelése, azt ma már nehéz elképzelni. Felesége, drága Mária néni az otthoni feladatok mellett diákok oktatásával segített be. Így adtak négy leányt, négy kiváló diplomás embert, vegyészt, nyelvészt és két matematikus-fizikust a hazának. S hat unokát. Méltán remélhetjük tehát, hogy a sok ezer tanítvány mellett az utódok is tovább viszik a szellemi örökséget, a munka, a haza, az embertársak, a tartalmas élet szeretetét.

A költő szavai talán érzékeltetik a tőlünk búcsúzó igaz ember titkát: *Leányaim „ti, – lehulló életemnek/ Fölemelkedő folytatásai!/ Közöttetek fogok majd egykoron/ Az Isten színe előtt állani./ Ott állok majd, és körbe mutatok:/ Nézd Uram, ezeket./ Ezek az utam mérföldkövei./ Az utamé, mely hozzád vezetett./ Értük bocsásd meg félszeg életem,...*” (Reményik Sándor: Fiaimhoz) Tartalmas életéért adjunk hálát a Teremtőnek, kérve őt, hogy nemes életére, és a tőle kapott ajándékokra emlékezve, adjon vigasztalást szeretteinek.

Buvári Tanár Úr, kedves Bandi bácsi! Nyugodjál békében e csodás zalai-somogyi földben, szeretted között, várva a boldog feltámadást, azt az új életet, amelyet megad a mindenható Isten az őt szeretőknek! Amíg élünk, szívünkben őrizzük emléked!

Járosi Márton (50-54-A):
Mérnök tanár és konstruktőr

1952-ben, kezdő mérnökként, szinte az egyetemről került a technikumba, ő volt az első mérnök tanár, géptant, gépjármű szerkezetant tanított. Szerény, szórakozott, nagyon kedves, „elvarázolt” ember volt, csak szeretni lehetett. Sugárzott belőle a mérnöki tehetség, az alkotókészség. Számomra ő volt a „mérnök”, aki számba tudja venni a holt anyag lehetőségeit (szilárdságtan), ki tudja a számítani az igénybevételt, meg tudja „méretezni”, tervezni a gépészeti berendezést. Megtanított bennünket sok gépalkatrész szilárdságtani méretezésére, amit én, alkatomnál fogva is, „műszaki beavatásként” éltem meg. Ettől az időtől kezdve vonzódtam igazán a mérnöki pályához, ami az ő számára szinte létforma volt.

Flórián Zoltán a DKG szerkesztésén

Egy vele kapcsolatos élményem egész életemben elkísért. Géptan dolgozatot írtunk, s a számítást logarléccel végeztük. A mindig krétaporos kék köpenyében sétálgatott a padok között, nézte hogyan állunk a megoldással. Korán elkészültem; mikor hozzám ért, ránézett a végeredményre és azt mondta: „nem jó”. „De hát ez jött ki” – mondtam, s bizonygattam, hogy a logarléccel „szabályosan” számoltam, a karakterisztikákat vettem figyelembe. „Nem jó, ne így számolj; végezd el először a nagyságrend becslését, majd csak azután használd a lécet, az csak a számjegyek meghatározására való.” Ekkor értettem meg, s egész életemben sikeresen alkalmaztam ezt a mérnöki szemléletet.

K-400-as torony állítása

Mérnöki életműve a Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban (DKG) bontakozott ki, ahová 1956-ban, a technikum megszüntetése után került. „A DKG egyik első sikere 1956-ban egy lánctalpas szállító járműre épített önjáró kútkeszelő-berendezéssel kezdődött. Ennek toronyállítási próbái folytak éppen, amikor Flórián Zoltán elsőnapi munkájára érkezett. Olyan túlterhelés mutatkozott, ami rendellenességet, kötélszakadást okozott. Ezért a belépő mérnök alaposan átvizsgálta a tervezési számításokat, nyúlás- és feszültségmérést is végeztetve, megtalálta a hibát és sikerrel módosította a kialakítást.” (Stahl György.) Munkássága elválaszthatatlan a gyár fejlődésétől, amelyet *A Gépgyár fejlődése* c. cikke alapján (Gépgyári Élet 1994. január-február 6. o.) ismertetek. Ezt a cik-

ket mellékelte ahhoz a kimentő levélhez, amit az 1950-54-C osztály 40. éves találkozására küldött. Ebben a levélben a következőket írja: *„Részemről egy írást mellékelek, csak azért, hogy én is beszámoljak arról, hogy nyugdíjba vonulásomig mit csináltam... egész életem folyamán nem volt időm unatkozni, bár szerencsém is akadt, olyan dolgokat bíztak rám, amelyekhez kedvem is volt.”*

1956-tól a javítási és karbantartási tevékenységet a DKG-ban egyre inkább felváltotta a gyártás, amelyben konstruktörként jelentős szerepet vállalt. Flórián Zoltán volt a megálmodója és tervezője a híres Kanizsa-400-as 60 méter magas fúrótoronynak, amely 1985-re készült el és amelyben húsz év tervezői tapasztalata öltött testet.

Járosi Márton (50-54-A):
Búcsú Háncs Lajos tanár úrtól
Nagykanizsa, 2006. március 10.

Drága Erzsikém, gyászoló Család, búcsúzó Gyülekezet!

A búcsúzás kísértése, hogy azokat a veszteségeket vesszük számba, amelyek szerettünk távozásával bennünket értek. Pedig van más lehetőség is: hálaadás azért az életért, s annak gyümölcseiért, amelyet a Gondviselő szerettünknek, s rajta keresztül nekünk is adott az ő életében. S ezek az ajándékok távozásával sem szűnnek meg, nyomot hagynak nemcsak e világban, de tovább élnek a még élőkben, az utódokban, az unokákban, akik talán nem is tudják, hogy nagyapa szeretete és hűsége segíti őket abban, hogy igaz emberekké váljanak, s azok is tudjanak maradni.

Nálánál alig fiatalabb öreg diákokból lett barátok nevében szólok, akiknek megadatott ebben a városban, hogy Háncs Lajost tanárúkként és barátjukként szerethették. Ezért volt nekünk ő a LAJOS, csupa nagybetűvel. Csupa erő, tenni akarás, a férfi, akiről a költő ezt, mondja: *„ha férfi vagy legyen elved, hited, ...”*. Neki voltak elvei, tanárként, a munkahelyén és a családjában is. Életét szenvedéllyel, énje egész mozgósításával, a teljességre törekedve élte. Diákként emlékszünk egyenes tartására, őszinteséget, nyitottságot sugárzó gyors és széles mozdulataira, szókimondására. Amikor az 50 éves találkozón számba vettük a tanárainktól kapott ajándékokat, Rá így emlékeztünk: *„A korban hozzánk*

közelálló Háncs Lajos tanár úr ...a fiatalos lendületet hozta közénk.” Ez a lendület volt a legjellemzőbb vonása, amely minden munkáját jellemezte. Tanárként is barátunk volt, tiszteletünk a személyiségének szólt. A jókedvű, alkotó, életszerető embernek, akit csak szeretni lehetett.

Elkötelezett közösségi, magyar ember volt, s amikor éppen 50 éve, átmenetileg – sajnos csak rövid időre – a valódi közakarat érvényesült: munkástanács elnöknek választották. Méltósággal és büszkén vállalta az ezért később elszenvedett hátrányos megkülönböztetést, példát mutatva hazafiságból. Hálás vagyok a sorsnak, hogy nemcsak az országos híru kanizsai Trianon emlékmű ledöntését kellett elszenvednünk, de a szobor feltámadását is Háncs Lajossal együtt ünnepelehttük, aki teljes szívvvel kanizsai magyar volt. Itt tanított, dolgozott, s itt találta meg élete nagy szerelmét, diáktársunkat, ERZSIKÉT, akinek neve szintén csupa nagybetűvel van a szívünk hústábláira felírva. Mert az ilyen 50 éves, holtomiglan-holtáiglan tartó nagy szerelmeket, mint Isten különleges ajándékát kell tisztelni, s számon tartani. Erzsikével együtt éltek át gazdag életük minden ajándékát, és szenvedéseit is. S együtt a legnagyobb csapást is el tudták viselni.

Az újra felállított Trianon emlékmű

Keszthelyen tudtak új életet kezdeni. Lajos alkotó energiái élete végéig kitartottak. Az alsópáhoki hegyen is csodát tett, pincét épített, díjnyertes borokat alkotott, de az utolsó versenyen, amelyre benevezett, már nem tudott személyesen részt venni. Csendben elaludt Erzsikéje mellett. Milyen nagy kegyelem így elindulni a minden élők végső útján a túlsó partra...

Járosi Márton (50-54-A):
Tanyasi iskolától a gépipari katedrálisáig

Vértes Judit: A tanító öröksége III. kötetének bemutatóján,
2012. március 31-én, Nagykanizsán elhangzott laudáció

A 2008. évi osztálytalálkozónkon Vértes Judit így emlékezett édesapjára: *„Egész életéből négy olyan helyet említett, ami számára a csúcs volt és a nagy érték az életben. Az első a Szegvár-Tételháton töltött tanyai élet volt, a másik Letenye, a harmadik a Gépipari Technikum, amit ő hőskorszaknak mondott. A Gépipari Technikumban teljesedett ki ez az ember, az én édesapám. A negyedik szakasz a Zrínyi iskola volt Kanizsán, mert 1956-ban, amikor megszűnt a technikum, oda került, ott még tíz évig tanított.”* Ezt a pályáívet írta meg Vértes Judit A tanító öröksége c. trilógiájában.

Ez a trilógia azonban nemcsak a Tanító úrról, hanem legalább ennyire hűséges párjáról, az ő „Szentjéről”, Sáríkáról szól. Ő igazi feleség: biztos inspiráló háttér. Hűséges segítő, vigasztaló, bátorító. Nélküle nem lehetett volna ilyen teljesítményt nyújtani. A mindig korrepetáló tanítót otthon csendesen ő korrepetálja. Sokat tud az életről, a férje életéről, korán felismeri a férje karizmáját, őstehetségét, a közössége iránti felelősségét. Talán jobban tudja ő, hogy ki a férje, és mi a küldetése, mint a Tanító úr, akinek ez nem annyira a tudatában, mint inkább a zsigereiben van. Sáríka tudatában van annak, hogy férje nehéz szolgálatáért ő is felelős. A harmadik kötet idézi a tanító urat: *„Sáríká! ...te egy hős...hőscincér vagy...aranyból.”* A csendes Sáríka, az isteni ajándék, a vértesi életmű első számú titka. A Tanító úr soha nem volt egyedül, ketten voltak. Gondoljunk csak a krisztusi tanításra: *„Ahol ketten, vagy hárman összejönnek...”* Ők összejöttek, áldás kísérte életüket.

S hogy miért kell a „tanító örökségét” megírni és továbbadni? Erre a kérdésre Vértes Judit a második könyv bevezetőjében válaszol: „*minden apró hétköznapi tett hazafias cselekedet, ha jó szívvvel, értelemmel párosul, ha a közösséget szolgálja, azt segíti.*” Az első két könyvet olvastam, a harmadikból a technikumi éveket átéltem, a többi részét ma ideutaztomban a vonaton olvastam el. Ebből különösen a kiskanizsai rész ragadott meg, mert ez volt a technikumi évek előtt Vértes tanár úr utolsó felkészítő állomása. Készültem a bemutatóra, tudtam, hogy a teljes trilogia méltatásra kerül. Beszédem vázlatát ezért már Pesten elkészítettem, azonban az utazásom alatti olvasás friss élményének hatására bővíteni kell mondanivalómat.

Most tehát itt vagyunk a harmadik könyv bemutatóján, amely a kanizsai gépiparisták 2012. június 21-i emlénapjának előtalálkozója. S, hogy miért? Erre a választ a következő történet adja meg. Az 1954. júniusi évfáradón Vértes tanár úr egy „irkát” adott át nekünk, az érettségizett alapítóknaak, kérve, hogy „robinsoni” emlékeinket írjuk meg ebbe a füzetbe, s ebből ő megírja iskolánk teremtéstörténetét. Sajnos nem írtuk meg emlékeinket. Ő nem tudta megszerkeszteni.... 53 évvel később, 2007 novemberében tudtuk meg, hogy Vértes Judit, a tanár úr leánya könyvet írt édesapjáról; a könyv a tanár úr pályakezdéséről, az álláskeresésről, a tanyai tanítói évekről szólt, vagyis a mi közös iskolai életünk előtti időszakról. Vértes Judit jelezte, hogy gondolt a kiegészítésre, folytatásra. Persze ő a mi éveinket nem ismerheti személyesen, csak áttételesen édesapja és a szintén a technikumban végzett bátyja révén. Vállalta, hogy boldogan megírja, megszerkeszti a „robinzoni könyvet”, ha mi segítünk neki. Öreg „Robinsonokként” bíztattuk a folytatásra, segítettük munkáját. Emlékező írásokkal, hangszalagon és filmen rögzített, az „irkát” pótló visszaemlékezésekkel, fényképekkel. Ezek szolgáltak alapul trilógiájának harmadik, édesapja kanizsai technikumi munkásságát is tartalmazó könyvéhez. Ezáltal a mi mulasztásunk jóvátétele is lehetővé vált.

Iskolatársaim sokszor emlegették, s a technikumi éveim óta foglalkoztattott engem is a rejtély: miért nem láttuk mosolyogni Vértes tanár urat? Vértes Judit édesapjáról írt könyveit olvasva, életének olyan részei tárultak fel, amelyek előttünk évtizedekig ismeretlenek voltak. Abban az időben nem lett volna tanácsos ezekről beszélni: orosz hadifogság, nép-bírósaai meghurcoltatás...

Mindnyájan éreztük, hogy rendkívüli, karizmatikus ember, zseniális tanító. Igazi polihisztor volt: szinte mindenhez értett, mindent tudott tanítani. De nem tudtunk vívódásairól: *„Tudom igazodnom kellene, de nem megy, nem megy – morfondírozott, dühöngött...Magyarázatot, érveket keresett, vitatkozott, kérdésekkel ostromolta önmagát.”* Látszólag nem lelkesedett semmiért, de lelkesíteni tudta a rábízottakat. Nagy szíve, lelkiereje volt, sohasem érzelmesen, de lényé mélyéből fakadóan sugárzott belőle a jóság, a segíteni akarás, a rábízottakért vállalt felelősség. Fáradhatatlan, körültekintő, mindent érzékelő, keveset beszélő, távolságtartó ember volt. Soha nem beszélt magáról, tapasztalatairól, soha nem panaszkodott, csak tette a dolgát, a legtermészetesebb módon, rendületlenül, sikeresen megoldotta a rá bízott és önként vállalt feladatokat. Volt műhely alapító műhelyfőnök, hivatalos műszaki képzettség nélkül, tanított matematikát, munkaegészségtant, orosz, mindent, amire éppen szükség volt. Volt kollégiumi nevelőtanár, korrepetált a tanulószobában, maga is zenélt, zenét és színjátszást is tanított.

Hitvallását a Tanító úr Vértes Judit harmadik könyvében így fogalmazta meg: *„Én csak a pedagógiai esküm szerint taníthatok és dolgozhatok. A tanulóimat meg az életben mindenkor eligazodó műveltségre és gyakorlatias dolgokra kell nevelnem. Ostromoljanak csak bennünket kérdésekkel, együtt kell megkeresniünk a megoldást, a válaszokat, pontosan úgy, mint a matematikában.”* Erre feleli Sárka: – „*»Na, látja... Ezt már szeretem ... Ezt már értem, igazán jól mondja« - szól édesanyánk békítő elismeréssel, lábujjhegyre áll, és átkarolja urát. A járkálás meg a meditáció hirtelen abbamarad. Édesapánk arcán egy félmosoly suhant át.”*

Hogy hogyan sikerült ezt a hitvallását megvalósítania, azt Miklós Zoltánné Vargha Ildikó tanárnő (a Tanító úr kiskanizsai igazgatójának lánya) mondja el: *„Az akkori néptanítók boldog emberek voltak, mert egész életükben azt teheték, amire felesküdték. Nap mint nap »áldozatot« mutattak be a falusi kisgyerekek értelmének kibontásában. Úgy emlékszem – édesapám is mesélte – minden kisgyerek és a gondokkal küzdő szülők egyéni sorsát is ismerték. A családok élete nyitott könyv volt szemükben, lelkükben. Azok az egykori egyszerű, de tisztelni tudó emberek felnéztek néptanítóikra, s ha szükségét érezték, kitarulkoztak előtük. Soha nem hagyták el azt a hitüket, hogy a rájuk bízott gyakran*

mezítlábas gyerekekből írni-olvasni tudó, a szép iránt fogékony emberkéket faragjanak. Tudták, hogy feladatuk van, hogy szükség van rájuk, hogy a reményt viszik be az olajos padló jellegzetes szagát árasztó szegényes kis osztálytermekbe. Nap mint nap vizsgáztak emberségből, odaadásból, szeretetből. S mondhatjuk mi utódok büszkén: jelesre.”

Balázs Miklós volt osztálytársam írja visszaemlékezésében: *„Vértes Imre nem csak tanár, hanem hadifogoly is volt,... Olyan embert éreztem meg benne, aki ha bajban van, nem esik pánikba, hanem keresi a megoldást. A hadifogság baj volt, amit azzal enyhített, hogy igyekezett a nyelvet megismerni. Amikor kiderült, hogy sokan nem ismerik ezt a nyelvet, de tanítani kell, embersége és a megoldásra törekvése a tanítás vállalásához vezetett.”* Íme a második titok: a megoldásra törekvés, a rábízott közösség feltétel nélküli szolgálata.

De hogyan kell, hogyan lehet szolgálni az 1950-es években? Buzás József, a kiskanizsai iskolai altiszt is kitárulkozott a Tanító úrnak, s a fülébe súgva kérdezte: *„akkor most a tanító úr bolsevista, vagy kommunist...mondták, hogy aki odakintről jött, az meg van fertőzve.”* A tanító úr nem volt megfertőzve, de fel volt vértezve. Gondoljuk csak meg: a diktatúra legsötétebb ötvenes éveiben, az elűzött piaristák tulajdonán létrejön egy építő, tanuló-alkotó új iskolai közösség. Úgy, hogy a tanárok – akik közül többeket kiemelnek és elhurcolnak – tudomásul veszik, adottságként fogják fel a politikai rendszert, az ahhoz való látszólagos hűséget. Lázadni nem lehet, csak elfogadni; akkor hát élni, alkotni kell. A ránk bízott gyerekeket a közösség, a haza javára kell nevelni, ők túl fogják élni a rendszert, ők a jövő. Vértes tanár úr, aki szellemi értelemben nemcsak műhely-, de iskolaalapító is volt, szimbolikusan ezt egyetlen máig ható mondatban megfogalmazta: *„Benneteket évtizedek múlva is »ifjú Robinzonok«-nak fognak nevezni, mert felépítettetek egy új iskolát...”* Így lehetett a fojtogató politikai légkörben az alkotás, az építkezés, a tanulás és az emberség boldog szigete a gépipari, ami máig ható tanulságokat hordoz. Ezt Reményik Sándor Ahogy lehet c. versében így fogalmazta meg: *„Testvéreim, bizony nem élünk jól mi,/ Nem apáinknak tetsző életet./ De aki másképp tehetne helyünkben,/ Az vesse ránk az első követ!/
Minden percünk kínzó kiegyezés:/Ahogy lehet...”* Ezt az ahogy lehet vértesi életművet örökölte meg Vértes Judit könyveiben. Áldja meg érte az Isten!

Osztálytalálkozók

Halmai Lujza, Háncs Lajos és Kiss Emma érettségi találkozón

Járosi Károly az 51-55-B osztály találkozásán

*Kemsei Mária, Halmaj Lujza, Buvári András és felesége Mária néni,
Lovász György az 52-56-A osztály 50 éves találkozásán*

Járosi Márton (50-54-A):

Ötvenéves szeretetünk titka

Emlékbeszéd az 50-54-A osztály 50 éves érettségi találkozásán,
2004. május 29-én Kiscsehiben

50 év távlatából gondoljuk végig együtt azt a négy évet, amelynek máig ható kisugárzása van életünkre. Ezen a gondolat-úton lélekben velünk vannak azok a barátaink is, akik már nem lehetnek közöttünk.

1950 szeptemberében tehetséges munkás és parasztyerekek álltak négy sorokban a felosztott Piarista Gimnázium udvarán, az induló gépipari technikum évnitóján. Némelyek mezítláb, klottnadrágban, de mind gondos anyai kéz vasalta „ünneplő” fehér ingben. Ezek, a háborút 9-10 évesen megélt fiuk élni akartak a tanulás megnyílt lehetőségével. Többen nem ide jelentkeztek, de az akkor szokásos „átirányítás” következtében ide kerültek. Többnyire Zala megyéből, Kanizsáról, göcseji falvakból. Aztán mind itt maradtak. *Vértes Imre* műhelyfőnök „ifjú Robinsonokként” köszöntött bennünket, s az új iskola műhelyének felépí-

tésére lelkesített. Mi valóban magunknak építettük azt az iskolát, szinte a semmiből, s büszkék is voltunk a munkánkra; mi négy évig mindig felső tagozatosok, valódi pionírok voltunk.

Mindez „szokatlan történelmi körülmények” között történt, a szétvert gimnázium épületeiben. Körülvett bennünket is az 50-es évek fojtogató légköre: látnunk kellett a korábban a gimnáziumban tanító tanáraink megaláztatását, át kellett élnünk *Bucsi Béla* tanár úr deportálását, a városi DISZ-vezérek basáskodásait, számtalan kötelező tüntetésen kellett részt venni munkaruhában és nagy bádóg kalapácsokkal, csasztuskákat énekelve. Mindez beárnyékolta ezeket az éveket, de az otthonról hozott alapélményeket, életszemléletünket, bensőnkben hordozott tisztességünket nem tudta megtörni. Ezekről akkor beszélni nem lehetett, de később egyértelműen igazolódott. Bárhogyan is alakult az életünk később: embertelenséget és hitványságot senki sem követett el közülünk.

Hogyan volt ez lehetséges? Bár „Szabad Nép félórakkal” kezdődtek nálunk is a napok, de másként folytatódtak. A meghatározó élményt tanáraink adták, akiknek többsége még a háború előtti időkből verbuválódott zseniális pedagógus volt. Az otthonról hozott tisztesség-örökség mellett az ő érdemük, hogy nem a kor szelleme, hanem ők hatottak ránk. Tették a dolgukat: neveltek igaz emberségre egy embertelen korban, a tisztességes munkába vetett hitre, igaz hazafiságra. A mi nevelőink az embert is formáló technikai alkotás öröme mellett, a korlátozott óraszámok ellenére, a valódi humán műveltség iránti igényt, s annak alapja it is át tudták adni nekünk. Ennek a kiváló alapnak is köszönhető, hogy sokan tanultak tovább, de a technikusai életpályán maradók is nagyon sikeresek voltak. Többen lettek felelős vezetők, mérnökök, jogászok, kerültek ki közülünk festőművészek és országos hírű versmondó, sportvezető.

Borsfai Géza osztályfőnök úrnak hála – megszerettük a történelmet és az irodalmat, sok verset tanultunk és novellákat kellett írni. Tőle azonban nemcsak az anyanyelv, de a sport szeretetét is megtanultuk. A férfias verseny, a tisztességes küzdelem szelleme vitte országos sikerre az általa alapított iskolai kézilabda csapatot, amely a kanizsai vasutas csapat gerincét is képezte. *Dr. Buvári András* tanár úr jóvoltából igen ma-

gas színvonalú volt a matematika és fizika oktatása, amit az egyetemekre kerülők sikerei igazoltak vissza. A munka szeretete mellett ebben a technikumban megtanítottak bennünket a tanulás technikájára is. *Borsfai Gézáné Halmai Lujza* tanárnő kémia óráin a kémia mellett a jegyzetelés és az előadás készítés művészetét plántálta belénk, akkor még nem tudtuk, hogy magas szintű kommunikációs képzést kaptunk. *Vértes Imre* tanár úr a munkavédelmi tantárgy keretében a ma gyorsolvasásnak nevezett technika alapjait, a kulcsszavakra épülő memorizálást ismertette meg velünk. A korban hozzánk közelálló *Háncs Lajos* tanár úr a fiatalon is elérhető sikert példázva, a fiatalos lendületet hozta közénk. A műhelyekben oktató nagy tudású szakmunkások rendre, a fizikai munka becsületére, munkaerkölcsre tanítottak bennünket.

Fél évszázad távlatából már meg tudjuk fogalmazni, hogy mit kaptunk abban a technikumban. Akkor csak azt éreztük, hogy – a nehéz körülmények ellenére – jó volt nekünk ott lenni. Ebben nagy szerepe volt a kollégiumnak, a közös tanulószobának is, ahol jóban-rosszban együtt voltunk. Közöttünk nem volt rivalizálás, féltékenység, mi örültünk egymás sikereinek; a valamiben kiemelkedőt elismertük és tiszteltük, a gyengébbet segítettük. Otthon voltunk a tanáraink segítségével épített saját világunkban, s elszántan és lelkesen készültünk arra, hogy technikusként mi is segítsük ilyenné tenni az egész országot. Aki a IV./A. osztály tablóján lévő, Bálits Kálmán festette, darukompozícióra néz, az láthatja: mi tényleg meg akartuk emelni az országot. Otthon voltunk abban a világban, s akkor észre sem vettük, hogy a közös otthon melegében, a közös munkában és tanulásban nemcsak osztálytársak voltunk, de testvérekké váltunk. Ez akkor nem, csak később derült ki, amikor találkozókra gyűltünk össze. Aztán jöttek a feleségeink, akik csakhamar a leánytestvéreink lettek. Így történt, hogy a találkozóink mindmáig családi ünnepélyek. Áthatja őket az igaz testvéri, családi szeretet: örülünk egymásnak. A mi találkozóinkat nem az „életkori nosztalgia” jellemzi, hanem az 50 éves iskolai közös otthonunk szelleme hatja át, amely máig él szívünkben. Ez a mi „titkunk”, ezért jó most is együtt lennünk!

Sallay Zoltán (51-55-B):
Egy elfelejtett iskola

*Kerekes tanár úr az 51-55-B 25
éves találkozásán*

Most fél évszázada érettségizett a második évfolyama annak az iskolának, amelyet úgy hívtak, hogy 13. sz. Általános Gépészeti Technikum. Az iskolát 1950-ben alapították, és szeptember 1-jén, a volt Piarista Gimnázium épületeiben kezdte meg működését. Sok nehézséggel, de annál nagyobb lelkesedéssel indult az évfolyamonként három osztályt indító iskola, hogy az ipar számára fontos technikus-képzést folytasson.

Tanáraink nagy igyekezettel pótolták a különböző előképzettségű diákok tudását, hogy a nehéz, de szép szakma elsajátítására mindenki képes legyen. Szerencsére a háború utáni lelkesedés mindenkire átragadt: tanárra, diákra egyaránt. Abban az időben az iskolai élet sem volt mentes a politikától. Rendszeresek voltak a különböző gyűlések, felvonulások, amelyeken a diákok, tanárok is részt vettek. A technikum mindig meghatározó szereplője volt ezeknek a rendezvényeknek. Igen jelentős szerepe volt a város, de a megye sportéletében is.

A megye ipari vállalatainak dolgozói részére beindult az esti levelező oktatás is. Sajnos a nappali tagozatot 1956-ban megszüntették és a diákokat Pécsre, Vácrá, Esztergomba helyezték. Az esti, levelező oktatást még néhány évig folytatták, majd ezt is felszámolták. Kiváló kézi-, röplabdacsapata, ejtőernyősei és a város sportegyesületeiben minősített atlétái voltak az iskolának. Fúvószenekara, színjátszó csoportja színesítette az iskolai életet.

Mára már nagyon sokan elfelejtették, hogy Nagykanizsán is volt valaha egy Gépipari Technikum. Mi, volt diákjai viszont nem felejtettük el, és

büszkék vagyunk volt iskolánkra, ahol a felnőtté válás fontos szakaszát töltöttük. Május 28-29-én eljöttünk volt iskolánkba, diákok, akik 1955-ben, ötven évvel ezelőtt szereztünk érettségi bizonyítványt. Ötven év után sokan most láttuk viszont egymást, miután szétszóródtunk a világban. Természetesen eljöttek a még köztünk lévő tanáraink is. Az életben már nagyszülők lettünk, de lelkünkben – e két napra legalábbis – még mindig diákok maradtunk. *(Megjelent a Zalai Hírlap 2005. július 7-i számában.)*

Az alapító IV/A. osztály találkozása Vértes Judittal

Az alapító IV/A osztály meghívta 2008. évi 54. érettségi találkozójára Vértes Juditot, aki beszámolt az Édesapja emlékét megörökítő munkájáról, s segítségünket kérte trilógiájának harmadik, édesapja kanizsai munkásságát tartalmazó könyvéhez. Ekkor rögzítettük magnón és filmen az alábbi visszaemlékezéseket:

A fontos mondat. „Ha egy kvíz műsorban az lenne a kérdés, hogy mondjanak a résztvevők az életükből egy olyan mondatot, amit valaki, aki fontos volt az életükben 58 évvel ezelőtt mondott, hát kevesen tudnának ilyen mondatot mondani. Mi tudunk egy ilyen mondatot. Vértes tanár úr mondta lent az udvaron, ami a műhely és az iskolaépület között volt. Ez a mondat így szólt: »Új Robinzonoknak kell lennetek«. Ugye erre a mondatra mindenki emlékszik. És ma már tudjuk, hogy ez az egy mondat mutatott előre és emlékeztet az életünkre visszafelé is, mert ebbe az egy mondatba össze van sűrítve mindaz, amit mi ott kaptunk, az a lelkesedés, az emberség, amit ő nekünk átadott és nekünk mindnyájunknak az a felelősségünk, hogy ha van ilyen mondanivalónk, azt adjuk tovább. Én tavaly ill. az év elején írtam egy körlevelet, amikor a Judittal összetalálkoztunk, ebben jeleztem, hogy óriási lehetőség adatott nekünk, hogy sok mindent megtudjunk, némi titkot megismerjünk, amit Judit közvetített felénk. Ő megírta édesapjának a naplójából a Tanító öröksége c. csodálatos könyvet, akik olvasták azok tudják, hogy milyen fantasztikusan drámai mű. Ez a mű arról szól, hogy mi a lényeges az életben. Ez pedig a hűség, az emberség, a szeretet. Ez árad ebből a könyvből. Ez az, amit átadott nekünk, ez a mi közös életünk titka. Most hallgassátok meg azt, amit Judit készített nektek, azt a kis lelki mondanivalót, amit az édesap-

jának az örökségéért már eddig is átadott és most nektek személyesen is át akar adni.” (Járosi Márton)

A Tanító kiteljesedése. „Készültem nagyon, hogy veletek leszek és egészen egyszerűen szólva az fogalmazódott meg bennem, hogy ma itt lélekből, barátságból és emlékekből összeölelkező csapat leszünk. De még ezen felül is adtatok egy pluszt, azt, hogy közöttetek lehetek. Nekem mindenképpen ünnepnap. Nagyon jó veletek, mert az ember azt érzi, hogy van folytatás. Korán elment az édesapám, jó néhány hozzátartozótok, tanár és tanárkolléga és mégis valahogy a tanító öröksége, ami a könyvem címe, amit sokan írtunk, mégis csak folytatódik. Ahogyan Ti is elmondjátok, nagyon szerényen, hogy most már az unokákban méritek le magatokat, mint a tükörben, és minden nap ad valami gyönyörűséget, változást, és talán valami apró örömet, ami a mélypontokon is túllendíti az embert.

Vértés Judit az 50-54-A osztály találkozáján 2008-ban

Korán elment a tanár úr, de itt hagyta az örökséget. Írt egy papírt. Reszkető kézzel írta, mert akkor már túl volt két agyvérzésen, hogy »folytasd a naplót, amit elkezdtem«. Több ezer oldalt írt. Fontosnak

tartotta, hogy ne csak tanítványai, gyerekei, hanem sokak szívében éljen a tanító, a tanyai tanító. Egész életéből négy olyan helyet említett, ami számára a csúcspont volt és a nagy érték az életben. Az első a Szegvár-Tételháton töltött tanyai élet volt, a második Letenye, a harmadik a Gépipari Technikum, amit ő hőskorszaknak mondott. A Gépipari Technikumban teljesedett ki ez az ember, az én édesapám. Mert mindig együtt volt azokkal – Lujzikáéktól kezdve, Borsfai Géza, Buvári András, Bucsi Béla bácsi, Háncs Lajos, Breznai, bár őt kevesebbet emlegette, ő volt az igazgató, és ebből a hősszakból, tehát életének ebből a harmadik szakaszából benneteket az A-sokat emlegetett a legtöbbit, név szerint. Hazajött a Báthory 3-ba, ahol laktunk, és minden napból tudtunk valamit. Velünk nem nagyon foglalkozott, de benneteket név szerint, sőt becenév szerint emlegetett. Tehát ezért is jó veletek. A negyedik szakasz az a Zrínyi iskola volt Kanizsán, mert 1956-ban, amikor megszűnt a technikum, oda került, ott még tíz évig tanított. Nekem ünnep, hogy veletek lehetek. Mert ezt bárhol nem lehet elmondani. Rólatok beszélt elsősorban, de a másik négy osztályról is. Megírtam ezt a könyvet, de én nem vagyok író, nyugdíjas pedagógus vagyok. Két fiúval és öt unokával – és az valóban egy hétköznapi csoda, hogy az ember nem önmagával van elfoglalva, hanem tudja, hogy még feladata van. Megírtam ezt a könyvet, hogy én magam sem tudtam, hogy ez az öt év elég lesz rá, egyáltalán, hogy meg tudom-e írni, mert egészen mással telt el az életem, mint ahogy mindannyitoké. Életem küzdelmes, nehéz időszaka volt, de a legboldogabb. Talán először nem éreztem az egyedüllétet és a magányt; ugyan sokan vettek körül, de mégiscsak össze kellett állítani valahogy ezt a könyvet közösen”.(Vértes Judit)

Kitartás. „Én egy dolgot szeretnék kiemelni a könyvből, mégpedig a kitartást. Hogy lehet egy ember, aki annyiszor ott volt a célnál, hogy megkapom azt az állást, ez már az enyém. És akkor kiderült, hogy nem az övé. De nem adta fel! Újból és újból próbálta. Ez nagyon megfogott a könyvben, hogy erre képes volt.” (Kutasi László)

Szeretet. „Számomra feltűnő volt, hogy soha nem hordozott magában haragot, indulatot azok iránt, akik életének nehézségeiben, próbáiban közrejátszottak. Ezeket a nehéz helyzeteket így tudta megélni.” (Járosi Márton)

Legendás volt rendszeretete. „Tudatosan felkészült a munkákra, mindenre odafigyelt, ezt példázza a következő történet. Családunknak volt egy kedves régi órája, egy vekker, ami nem működött. Én, a »technikus«, az egyik szünidőben hozzáfogtam megjavítani. Hát én azt az órát vagy négyszer megszereltem, de mindig kimaradt belőle egy-két csavar, nem bírtam vele. Ezt elmeséltem a tanár úrnak és ő jót nevetett. Aztán elmondta az egész osztálynak, hogy valamikor, amikor nem kapott munkát, elkerült egy gépműhelybe, ahol egy motort kellett neki szétszerelni. Szét is szerelte, de nagyon nehezen ment az összeszerelés. Ez bántotta őt és ekkor kitalálta, hogy amikor szedte széjjel, minden darabot megszámozott. Tudta azt, hogy milyen sorrendben szedte szét, és tudta hogyan kell összeszerelni.” (Kutasi László)

A váz, amire építeni lehet. „Üzemlátogatások előtt tudatosan készített fel bennünket arra, hogy mit látunk ott, mit kell különösen megnéznünk. Mi a látogatás célja, mik a tanulmányozás szempontjai. Tulajdonképpen megadta a látogatás vázát, s mi már ezzel a fejünkben mentünk oda. Ez olyan mint amikor a karácsonyfát megvesszük, megvan a váz és akkor már csak fel kell díszíteni és akkor már gyönyörű lesz.” (Tóth Béla)

Gyorsolvasás. „Az ún. gyorsolvasás mesterségére – akkor még ezt a szót senki se ismerte, akkor ez még nem volt divat – szintén Vértes tanár úr tanított meg bennünket. Volt egy tantárgy, talán üzemszervezés, amelyet ő tanított. Előtte van, amint elmagyarázta hogyan kell az ún. kulcsszavakat kikeresni egy szövegből. Kinyitottuk a könyvet és akkor közösen megjelöltük azokat a szavakat, amelyek az egész tartalmat hordozzák. Lényegében ez a technika, amit én akkor megjegyeztem és mind a mai napig alkalmazom, az egész gyorsolvasásnak ez a titka. A kulcsszavak képezik a szilárd vázat. Azok hordozzák a tartalmat, az összes többi az végül is csak a szövegekörnyezet, amit adott esetben már könnyen hozzá lehet gondolni, mondani. Ez a technika beszéd készítésnél, rögtönzött hozzászólásoknál is sikeresen alkalmazható.” (Járosi Márton)

Életutak

Lelkó Attila (50-54-c): Életem legszerencésebb döntése

Az 1950 őszen induló Gépipari Technikumnak valószínűleg nem volt nagy hírverése a városban, mert mi kisdíákok – akik középiskolába készültünk – gyakorlatilag nem is hallottunk róla. Így legtöbbször az – akkoriban elit iskolának számító – Irányi Dániel piarista gimnázium jogutódjának tartott gimnáziumban kívánta folytatni tanulmányait, ami annak rendje és módja szerint szeptemberben el is kezdődött.

Azonban egy-két nap elteltével egyik óra kezdetén az igazgató kíséretében megjelent egy idegen tanár, aki Borsfai Géza néven mutatkozott be, aki a későbbiek során négy éven át történelemre és irodalomra tanított. Tájékoztatót bennünket, hogy a szomszéd épületben (volt piarista gimnázium) most indul Gépipari Technikum néven egy új iskola, melyben szívesen látnák az átjelentkező diákokat. Ismertette többek között az ott folyó képzés jellegét, célját, perspektíváit, a végzősök elhelyezkedési lehetőségeit stb. Az elmondottak felkeltették figyelmemet, fantáziámat, s rövid hezitálás után úgy döntöttem, emlékezetem szerint talán szüleim megkérdezése nélkül, bár ebben nem vagyok biztos, hogy átmegyek.

Így utólag – magamnak is bevallva – nem valamiféle pragmatikus elképzelés vezérelt, sokkal inkább a kíváncsiság, de talán az is megfordult a fejemben, hogy a tanulmányi követelmények esetleg enyhébbek lesznek, mint a gimnáziumban. Nos az utóbbiban már az első hetekben komoly „csalódás” ért, hamar rá kellett jönnöm ugyanis, hogy a követelmények jóval magasabbak mint általában, ami a heti tanulmányi órák növekvő számában is megmutatkozott. Ez persze természetes is volt, hiszen a közismereti tárgyakon túl, jelentős mennyiségben, jelentős óraszámban kellett tanulni a szakmai tárgyakat.

Most utólag visszatekintve a hátrahagyott évtizedekre, újra és újra meg kell állapítanom, hogy akkor ott – 1950 kora őszen – abban a gimnáziumi tanteremben, 15 évesen, életem legszerencésebb döntését hoztam. Az oklevéllel együtt olyan biztos egzisztenciát kaptam, amely meghatározta egész további életemet. A tanulás – bár nem intézményi keretek

között – de gyakorlatilag végigkísérte életpályámat, hiszen első munkahelyem, az Állami Építőipari Vállalatnál, ahol mint épületgépész szerkesztő, majd tervező dolgoztam, egy speciális szakmát, az épületgépészetet kellett alaposan megismernem. Majd átkerülve az Egyesült Izzó nagykanizsai gyárához, ahol nyugdíjazásomig, közel 35 évig termelési osztályvezetőként tevékenykedtem, ugyancsak egy új szakmával, a vákuum technikával kellett szoros barátságot kötnöm. Mindehhez az alapot az iskola adta, amely – sajnos – ma már csak emlékeinkben él.

Büki Tibor (51-55-C):

Emlékeim

Honnan indultam? Szüleim gazdasági cselédek voltak egy uradalomban. A legközelebbi falu is 3-4 km-re volt. Természetesen az iskola is. Naponta „retúrba” tettük meg a távot. A majorban 18-20 család élt, sok-sok gyerekkel földpadlós szoba-konyhás lakásban. Az általános iskola utolsó évében a továbbtanulással kapcsolatos soványka tájékoztató füzet jelent meg. A választék: vegyipari technikum, gépipari technikum, ált. gimnázium, stb. Én a vegyit választottam. Nem oda vettek fel, hanem a szomszédos gépipariba.

Az első meglepetés akkor ért, amikor beiratkozni mentem a Vörös Hadsereg u. 13-ba. Behívtak a 39. irodába és megkérdezték „kollégista” akarok-e lenni. Válaszom: „nem”. Kérek-e menzát? Ezt a szót akkor én nem ismertem, fogalmam sem volt mit jelent, ezért nemmel válaszoltam. A második meglepetés a WC volt. Én csak a „pottyantósat” ismertem, otthon és az iskolában is olyan volt. Elkezdődött az iskolai év, a bejárás Galambokról, tetézve a kenyérhiánnyal. Hajnali vonatozás, sorban állás kenyérért. 15-20 m-es sor. Eredmény: fél kiló kenyér. De kellett!

Emlékszem a műhelyek építésére, berendezésére. Téglá adogatás „csatárláncba állva”. Így készültek a lakatos műhely, forgácsoló műhely, kovács műhely, hegesztő műhely, öltözők. Hétfőtől péntekig tanítás napi 6 órában. Szombaton 6 órás műhelygyakorlat. Felvonulásra való készülés saját készítésű fáklyákkal. Üres konzervdoboz megtöltve olajos fűrészpórral, drótból készült nyéllal. Sikerünk volt! Matematika házi feladat: tintával írva (golyóstoll nem volt). Félig megoldva, elakadva;

„segítség nincs”, másnap reggel másolással befejezve, más színű tintával, kihívás felelésre, lebukás:„1”-es.

51-55-C osztálytalálkozó. Halmai Lujza, Flórián Zoltán, dr. Buvári András és felesége Mária néni

Emlémem a kovácműhelyi gyakorlatról *Németh András* oktatóval. Az „AJAX”-I. rugós gépi kalapács kezelésének bemutatása. „*Figyeljék meg fiúk, hogy milyen finoman, szelíden lehet vele dolgozni!*” Az óráját óvatosan az üllőre helyezve indított. A lába lecsúszott a kezelő pedálról, a kalapács az órára ütött. Az órának annyi, apró darabokra tört. Az arcon vigyor és együttérzés.

1955. június 22. – a szóbeli érettségi napja. A névsor első öt tanulója reggel 8 órakor került sor: Albek László, Arató Alajos, Ádám János, Beleki József és Büki Tibor. 13 óra – sikerült! 14 órakor találkozó a „Kissörház”-ban (Ady-Kisfaludy sarok). Elkezdődik a mulatás. Délután csatlakoznak hozzánk az utánunk végzők. 3 nap múlva értem haza, szüleim már kerestek. Nem kaptam dicséretet, „Technikusi Oklevelet” – igen. Hát így történt.

Tavasz Ferenc (50-54-C):
Deák Ferenc falujából az ő iskolájába

Deák Ferenc relief

Amikor 1950. október közepén a Technikum kollégiumába kerültem, nagy örömmel konstatáltam, hogy ugyanabban az épületegyüttesben van a kollégiumunk, ahol szülőfalum, Kehida neves lakója, Deák Ferenc, a Haza bölcse is tanult valamikor. Erről tanúskodott az a bronz emléktábla, amit a Kollégium város felőli falán minden alkalommal láttunk, amikor az ebédlőbe vezető üvegezett folyosón az étterembe mentünk. (A valóság azonban az, hogy a tábla a piarista gimnázium Eötvös téri első épületéről került ide át. A Haza Bölcse még abban az épületben tanult a piaristáknál.) Ez a bronz relief ma is a falon van, csak áthelyezték a fal Sugár út felőli oldalára, mert a „beugrást” beépítették. (Erre a falrészletre szeretnénk volna elhelyezni mi is a technikumunk emlékére tervezett bronz domborművünket, szimmetrikusan a Deák-relieffel, csak a most is meglévő ajtó másik oldalára, de ezt az illetékes potentátok nem engedélyezték.) Visszaemlékszem, hogy amikor 1950 őszén Édesapámmal a kanizsai vasútállomásról gyalogosan (!), nagy cuccokkal megpakolva megérkeztünk a Sugár út 13. szám alatt lévő diákonthon épületéhez és a falon elhelyezett bronz Deák emléktáblát megláttuk, apám így szólt hozzám: „*Na, fiam, látod, Deák Ferenc is ebben az épületben volt diák. Úgy igyekezz a tanulással, hogy ne hozz szégyent a neves falunkbeli fejére.*” Megfogadtam, és meg is tartottam apám intő szavait.

Tavasz Ferenc (50-54-C):
Vasgyűjtéssel a békéért

Az 50-es években vasgyűjtés „ürügyén” sok minden megtörténhetett. Azt is mesélték Kanizsán, hogy a műemlék, de már elhanyagolt, romos Lazsnaki kápolna (az 1768-ban épült Inkey sírbolt) tetején lévő rézlemezeket is leszedték és eladták „élelmes” hulladékgyűjtők a MÉH válla-

latnak. Mi, diákok is megtettük, hogy eladtunk a MÉH-nek egy elhagyott cséplőgép-roncsot egyben, aztán szétvagdosva-szétszerelve azt újra értékesítettük ugyancsak a MÉH-nek. Abban az időben járta az a mondóka, hogy: „Gyűjtsd a vasat és a fémeket, azzal is a békét véded”. Így aztán Hóbor Feri, Székedy Gyuszi, Borsos Zoli és Halak Pista barátommal egy nap és egy éjjel kiástuk egy 1944 novemberében lelőtt Liberátor (a második világháborúban alkalmazott amerikai B-24 tip. hadászati nehézbombázó) repülőgép roncsait a Nagyrécse melletti erdőben a földből, hogy azt leadhassuk a MÉH-nek. Az annak idején csak földdel betemetett, a talajba mélyen befúródott légcsavarató, a légcsavar állásszögét változtató berendezéssel együtt, értékes bronzot is tartalmazott. Csak később olvastam, hogy ezt a gépet Buday Lajos vadászpilóta lőtte le, akinek ez volt a kilencedik légi győzelme és mellesleg az unokabátyám volt. 1945-ben Veszprémnél egy légi csatában az ő gépét is lelőtték; ejtőernyővel kiugrott, de a földet érés előtt a levegőben szitává lőtték.

Tavaszi Ferenc (50-51-C)

A táská

Gödöllőn, az általános iskolában a kollégium és az iskolai osztályterem is egy épülettömbben volt, így a könyvekhez és a füzetekhez táskára – különösen a magamfajta egyszerű diáknak, akinek effajta luxusra nem igen tellett – nem volt feltétlenül szüksége. Ugyanez volt a helyzet Nagykanizsán a technikumban is, mert a kollégiumból az udvaron keresztül csak át kellett ballagnunk a másik épületben lévő iskolai osztályterembe, hónunk alatt a könyvekkel, füzetekkel. Így aztán úgy érettségiztem le, hogy soha nem volt még addig aktatászkám. Járosi Marcival kialakult, egy életre szóló, barátságunk során az aktatászkának komoly szerepe lett. Marci a technikumban bejáró volt, én kollégista voltam. Nem is egy osztályba jártunk. Lényegében egymás riválisai voltunk a technikai évek során. A négy év alatt talán összesen nem beszélgettünk egymással még egy órát sem. A bejárók az órák után siettek haza, mi kollégisták meg megrohmoztuk az ebédlőt. Érettségi után mind a ketten a Műszaki Egyetemre jelentkeztünk Budapestre. Én is a nagykanizsai gyorsal utaztam Pestre 1954. július 4-én, a július 5-ére kitűzött felvételi vizsgára. Az értesítés szerint a Bartók Béla úton lévő műegyetemi diák szállóban (a volt Szent Imre kollégiumban) kaptunk szállást. A

vonaton több iskolatársunkkal együtt utaztunk. A kanizsaiak: Járosi Marci, Uzsoki Gyurka, Flórián Sanyi, Horváth Laci, Dömötör Árpai meg én. Szóval az alapító technikumi csapat. A vonaton mi beszélgettünk, viccelődtünk. Marci még a vonaton is tanult, készült a felvételire, de mi nem nagyon hagytuk. Ezen a napon volt a foci VB, az emlékezetes világbajnoki döntő, ami a magyar csapat vereségével végződött. A mérkőzést a Bartók Béla úti kollégium ebédlőjében hallgattuk rádión. Utána mi is részt vettünk az emlékezetes budapesti, a Blaha Lujza téren, a Szabad Nép székházánál indult tüntetésen.

A kollégiumban Marcival egy szobába kerültünk. Átbeszélgettük majdnem az egész éjszakát. Ezen a beszélgetésen kiderült, hogy a közöttünk meglévő különbségek ellenére, a világ lényeges dolgai tekintetében sok mindenről azonos, vagy hasonló a véleményünk. Az őszinte beszélgetés végére már jó barátok lettünk. Mint kiderült, ez egy egész életre szóló barátság lett. Egyetemi felvételünk után a kollégiumban nekem nem volt aktatáskám. Ez nem jelentett különösebb gondot, mivel Marcinak volt egy sárgás-barna, igen masszív, nagyméretű „durábelbőr” aktatáskája, amihez Marci édesapja Bécsben közvetlenül a háború után „jutott”, amikor motorvezetőként orosz katonatisztekkel Ausztriába szállítania. Ennek lettem én társbérletje, magyarul szólva: kettőnknek volt egy aktatáskája az első két évben, mindaddig, amíg az egyetemi szakosítás a társbérletet lehetetlenné nem tette. Az egyik héten Marci, másik héten én vittem a táskát az egyetemi előadásokra és a gyakorlati foglalkozásokra. A menzáról „beszerzett” kenyérszeleteket is ebben szállítottuk haza a kollégiumba. Műegyetemi hallgató pályafutásom harmadik évében (életemben először) nekem is lett saját aktatáskám. 2004-ben kaptuk meg az aranydiplomát, Marci is, én is. Ennek kapcsán a diplomaosztást megelőző este Marciéknál vacsoráztunk a feleségemmel Budapesten. Nagy volt a meglepetés, amikor Marci nagyobbik fia beállított vacsora előtt a feleségével és megajándékozott mindkettőnk egy-egy olyan hasonmás táskával, mint amilyen a közös, társbérletben használt aktatáska volt. Kiderült, hogy a Járosi családban a közös táska története, barátságunk szimbóluma, amit az utódok, unokáig bezárólag ismernek, számon tartanak. Ezt az ünnepi alkalmat használták fel arra, hogy ennek bizonyosságát adják. Hála Isten, barátságunk az eltelt 58 év próbáját is kiállta, a mai napig is a legjobb barátok vagyunk, amit ez a könyv is igazol.

Czoczek István (51-55-B)
Újvidékről Kanizsára

1937-ben Újvidéken (ma: Novi Sad), születtem magyar szülők második gyermekeként. Apám halála után özvegy Édesanyám egyedül nevelt bennünket. Az 1939-ben kitört világháborút követően a Vajdaságban élő magyarok helyzete kilátástalanná vált, ezért 1944-ben Magyarországra igyekeztünk. Anyám, aki az újvidéki Vasútállomáson távírdász volt, tudta, hogy Magyarország felé mikor indul az utolsó vonat. Lassú, hosszú utazás következett: Cegléd, Kiskunfélegyháza, Dunaföldvár, Oszkó, ahonnan lovas szánkó vitt bennünket Vaspör községbe. Itt történt két balesetem. Az egyik, amikor is a jobb kezem mutató ujját egy szecska-vágó fogaskereke összelapította. A második pedig a hóolvadás után történt, amikor a réten talált kézigránát az út menti árokba dobást követően, felrobbant. A kapott szilánkokból néhányat még ma is őrzök a testemben. Az említett sérülések gyógyításában a következő nemzetiségű orvosok vettek részt: magyar, német, orosz. Húsvétkor a Vaspör mellett lévő Gyula-lakon készültünk a sonka elfogyasztására, de ebben megelőztek bennünket az orosz katonák, mert bejöttek és elvitték. 1945 nyarán Zalaszentmihályra költöztünk, ahol különbözeti vizsgák után 1946-47-ben elvégeztem a IV. osztályt. A következő lakhelyünk a Kanizsa melletti Somogy-szentmiklós, ma Miklósfá volt. Itt három évet végeztem. A következő lakhelyünk Egervár község volt. 1950-51-es tanévben itt fejeztem be a VIII. osztályt. Továbbtanulásra a nagykanizsai Gépipari Technikumba jelentkeztem, ahová felvettek, kollégista lettem. Ekkor olyan sovány voltam, hogy a menzán mindig megkínáltak egy kis pótdaggal. A gyakori lakás- és iskolaváltás után megnyugvást jelentett a technikum. A korábbi éveim lakás-, tisztálkodási körülményei rosszabbak voltak a kollégiumi elhelyezésnél, így a kollégium hideg vizes mosdói, szalmazsákos fekvőhelyei már kiválóknak számítottak. A néptánc csoportban való részvétel, a színpadi fellépések felejtették korábbi zaklatott életmódot, valahogy nyugodtabb lettem. A közösség összetartása érdekében megalakítottak egy szájharmonika együttest is, melynek tagja lettem. Ejtőernyős kiképzésben is részt vettem elég szép sikerrel. Egyszer már azt hittem, hogy Édesanyám a költségeimet nem tudja fizetni, ezért tanulmányaimat meg akartam szakítani, aztán mégis csak maradtam. Nem voltam jó tanuló, amiben közrejátszott az általános iskolai gyakori iskola, tanító, tanár változás is. Az érettségire

való készülés, olyan kimerítő volt számomra, hogy egyik alkalommal a városban való sétálás közben pár másodpercre elaludtam, s feleszmélve nem tudtam, hogy hogyan kerültem oda. Végül is 1955-ben sikeresen leérettségiztem.

Wolf József (50-54-B):
NÉKOSz-tól a szabadalmakig

Apám lakatos és műszerész volt, sokat tanultam tőle. Az elemi iskola öt osztályát Söjtörön végeztem, majd 1946-ban tehetségmentő vizsgán vettem részt Zalaegerszegen, melyet kimagasló eredménnyel végeztem el. Eredményeképp felvettek a zalaegerszegi Zrínyi Miklós általános gimnázium keretén belül működő általános iskola 6. osztályába. A tandíjmentesség feltétele a jeles bizonyítvány volt, ezt sikeresen teljesítettem a 7. és 8. osztályban is. A Batsányi János népi kollégium a felvételekor még nem működött, 20 kilométerről kerékpárral jártam be. A kollégium csak a tél folyamán indult be, meglehetősen mostoha körülmények között. Az élelmezésbe úgy segítettünk be, hogy kijártunk a környező falvakba családokhoz dolgozni, melyért élelmiszert kaptunk cserébe. A fűtéshez pedig az állomáson elhullott szenet és a környező fás területeken rőzsét és ágakat gyűjtöttünk. Ennek ellenére is szeretettel emlékszem vissza a népi kollégiumban töltött évekre. Én voltam magaságban legkisebb, korban a legfiatalabb kollégista. A NÉKOSz központban is kirakták a fényképemet.

Kollégista társaim voltak: Artner Tivadar és Szántó Imre kortárs festőművészek. Örökre emlékezetemben marad Veres Péter bácsi, az író, aki akkor a Paraszt Párt elnöke és földművelési miniszter volt. Többször járt a kollégiumunkban, mivel a kollégium igazgatója a Paraszt Párt megyei tisztségviselője volt, általa kerültem baráti kapcsolatba Péter bácsival is.

Az általános iskola elvégzése után a pécsi gépipari technikumba jelentkeztem, ahová nem vettek fel helyszűke miatt, a Zrínyi Miklós gimnázium általános reál tagozatára azonban igen. Az első és második osztályt itt végeztem el. Továbbra is diákothton tag voltam. A második év folyamán sikerült egy volt tanárom, akkor már tanfelügyelő, segítségével iskolát váltanom. A feltétel az volt, hogy újra második osztályba kell járnom, mivel az iskolának nem volt harmadik osztálya. Arról, hogy a

nagykanizsai gépipari technikum második osztályába felvettek, az értesítést Jánosházán kaptam meg, ahol a nagynénémék pékségében végeztem szakmai gyakorlatot.

A 2/B. osztályban kezdtem a tanulmányaimat, ahol *dr. Buvári András* matematika-fizika szakos tanár lett az osztályfőnököm, s maradt az iskola befejezéséig. Különleges tehetségem volt a matematikához, ami abban is megmutatkozott, hogy már az órákon elsajátítottam a tananyagot, könyvre nem volt szükségem. Mivel a gimnáziumi tanulmányok folytán a technikum második évében én már a technikum harmadik éves matematika tananyagának birtokában voltam, matematikai ismereteim látványosan megmutatkoztak. Meglepte osztályfőnökünket, hogy nem igényeltem matematika tankönyvet, amit, kérdésére, azzal indokoltam, hogy nekem elég az órai magyarázat, a könyv csak példatárnak való. Ezt nem nagyon hihette el, mert különös játszma kezdődött közöttünk. Már az első könyvből feladott anyagrészt után feleltetett. Feleletem helyességét elismerve azt mondta, hogy „a könyvben nem így van” és akkora egyest adott, hogy kilógott a naplóból. A dolgozataim mind ötösök lettek, azokba nem lehetett belekötni. A negyedév végén kettést kaptam, a félév végén megkérdezte, hogy ki akar javítani? Jelentkeztem, felírt a táblára egy feladatot, mondván, hogyha ezt megcsinálom, akkor megadja a hármast. Az osztálytársaim sziszegtek, mert nehéz feladat volt. Amikor megoldottam, a katedra szélén vártam az ítéletet. Oda is fordult, s ezt mondta: „na, nem megy?” „Dehogynem Tanár Úr, – mondtam –, „már végeztem vele.” Megnézte, „megadom a hármast” – mondta. A második félévben már elfogadta a feleleteimet. Év végén aztán megkérdezte, hogy ki akar ötöst matematikából? Amikor jelentkeztem, s kérdésére kijelentettem, hogy én tudom a matematikát, akkor mondta el a következőt: „*Kedves Fiam, a matematikát csak az Úr Isten tudja ötösre, Einstein négyesre, az egyetemi professzorok hármásra, én kettesre tudom, hát akkor te mit akarsz?*” Mindennek ellenére év végén megkaptam az ötöst, harmadikban amikor a tankönyvszükségletet írta össze, a nevemhez érve már ő mondta, hogy neked nem kell könyv. Amikor a matematika érettségim sorra kerültem, odahajolt az elnökhöz és ezt mondta: „*ezt hallgassa meg*”. A tanár úr felajánlotta, hogy segít bejutni a pécsi Tanárképző Főiskolára, matematika-fizika szakra, de én inkább a Műszaki Egyetemre jelentkeztem, s mivel csak a mezőgazdasági karra vettek volna fel, ostoba fejfel nem fogadtam el.

1954-től 1956-ig a székesfehérvári 63-as Autóközlekedési Vállalat dolgoztam TMK előadóként és szerelőként. 1955-ben jelentkeztem a Kilián György Repülőtiszt Főiskolára, vadászpilóta szerettem volna lenni. Az alkalmassági vizsgán a követelményeknek megfeleltam, ám a sors közbe szőtt, az őszi sorozáson a vakbélműtét miatt nem engedtek az iskolára. Katona sem lettem, 1957-ben tartalékos állományba helyeztek. 1957-ben a zalaegerszegi 22. sz. Autóközlekedési Vállalathoz kerültem autó villamossági szerelőnek. Itt kezdődött az alkotó korszakom: építettem autóvillamossági oktató táblát, elektromos szállítótargoncát.

1960-tól már a Bázakerettyei Kőolajtermelő Vállalatnál dolgoztam, a felszíni és földalatti termeltető automatikával foglalkoztam, egy év múlva már az automatikai csoportot vezettem. Első munkám a segédgázos termeltetésű kutakhoz időciklusos automata kidolgozása volt, elsőként alkalmaztam az országban a kútfejről történő visszacsatolást. 1961-től áthelyezéssel a Répcelaki Szénsavtermelő Vállalathoz kerültem, ahol lakást is kaptam. Feladatom a szénsav patron termelés felfuttatása és korszerűsítése volt. A gyártási technológia megismerése után pneumatikus töltőfejet készítettem, kialakítottam egy, az előző gépektől eltérő rendszerű, olcsó, sorozatgyártásra alkalmas töltőgépet. Ezzel a géppel az 1963. évi tavaszi BNV-n a vállalat megjelent. Jutalmul 1963. május 1-re a Nehézipari Minisztérium kiváló dolgozója kitüntetést és három hetes szovjetunióbeli turista utat kaptam. 1966-ban kiváló újító ezüst fokozat miniszteri kitüntetést kaptam. A hatvanas években több újításomat és általam tervezett gépet alkalmazott a vállalat. 1971-ben újfajta patronöltési eljárást kezdeményeztem, melyet szabadalomként is bejegyeztek.

1972-ben részt vettem a szovjetunióbeli Csokino városban épített patronüzem szerelés-vezetésében. 1973-ban a lengyelországi Katowice városban épített patronöltő üzem szerelés-vezetésében, 1975-76-ban pedig egy poznani gyár szerelés-vezetésében vettem részt. A továbbiakban a különböző típusú, pl. sparklets, hegesztett nagypatron technológiáival, gépeivel foglalkoztam. A 80-as évektől a nyugdíjazásomig a habpatron üzemet vezettem és korszerűsítettem. Az üzemi munka mellett kapukat, épületeket, kulcsmásolót, fonalsévélőt és még sok másat terveztem és építettem. A munkásságom végét a 90-es évek végén bekövetkezett látásromlásom jelentette.

Munkámat kitüntetésekkel ismerték el: 1973. „Kiváló Újító” bronz fokozat. „Vállalat Kiváló Dolgozója. Szolgálati Érdemérem bronz fokozat (1975), ezüst fokozat (1985), arany fokozat (1990). 1984. „Vállalat Kiváló Dolgozója”.

Ezen időszak után a nyolc unokám jelenti számomra az örömet. A matematika szeretete egész életemben elkísért, gyerekeimet és unokáimat is oktattam a matematikára és annak szeretetére. A legidősebb unokám részt is vett matematikai versenyeken. Szórakozásként matematikai feladatokat állítottam fel és oldottam meg fejben, mindezt a szellemi frissességem megőrzése végett.

Tavaszi Ferenc (50-54-C):

Az alapító gépiparisták a Műgyetemen

Az 1954-ben a technikumban érettségiző diákok közül Járosi Marcit, Horváth Lacit, Dömötör Árpit és engem vettek fel a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karára. (Flórián Sanyit és Uzsoki Gyurkát a Miskolci Műszaki Egyetemre vették fel, ők csak a második év befejezése után jöttek át Budapestre). 1954 szeptemberében – még másik néhány Zala megyéből származó társunkkal együtt – készültünk a beiktatásra, amikor a dékán kézfogással egyetemi polgárokká fogadja a „golyákat”. Sajnálatos módon azonban mi zalaiak, összesen nyolcan, a Műgyetemen Központi Épület labirintusában nem találtuk meg a „K. I. 48-49” jelű nagy előadótermet, ahol az avatási szertartást szervezték (Mentségünkre szól, hogy az előadóteremnek mind a földszintről, mind az első emeletről volt egy bejárata. Másrészt az is igaz, hogy „vidékiek” voltunk. A Dékáni Hivatal Tanulmányi Osztályának vezetője néhány munkatársával együtt az egész épületben minket keresett, de csak a ceremónia befejeztével találtak meg minket. Így aztán az a megtiszteltetés ért bennünket, hogy dr. Grúber József professzor, aki a gépészkari dékánja volt, nekünk, zalai renitenseknek pót-avatót kellett, hogy tartson a „fő” beavatáshoz hasonló körülmények között. Ebben az extra bánásmódban csak mi, zalai különcök részesülhettünk. Az 5. félévben bekövetkezett szakosításig mi négyen egy tankörbe is jártunk. Sikeresen vettük az akadályokat évről-évre. A technikumi csapat a harmadik évtől kiegészült Flórián Sanyival, meg Uzsoki Gyurkával. Ráadásul ők ketten, meg a Döme és én az erőgépész ágazat, repülőgépész tagozatára jártunk.

Marci a hőerőgépész, Horváth Laci meg az autógépész ágazaton szerzett oklevelet. Mindannyian megálltuk a helyünket az egyetemen, de Marci volt köztünk a legszorgalmasabb, lévén, hogy neki a tanuláson kívül más hobbija nem volt. Mi, többiek, azért tanulás mellett még sporttal, mozival, zsongalással is kiegészítettük tevékenységünket. Ha este későig tanultunk is, azért néha még este 11 óra után is leterítettük az asztalt pokróccal és néhány kanasztá-partit lejátszottunk. Szegény Marci, ilyenkor szemrehányó tekintettel nézett ránk, mert aludni szeretett volna, de soha nem veszekedett velünk. A vizsgák előtti estéken nagyokat sétáltunk a Várban (az ötödik félétől a Mátyás templom mellett, a mai Hilton szállóval szemben volt a kollégiumunk). Gyakran lementünk a Déli pályaudvarra, hogy megnézzük, hogy Marci édesanyja küldött-e az éjféle kanizsai vonat mozdonyvezetőjével egy kis hazait. Mindig éhesek és pénztelenek voltunk, de a tanulást soha nem hanyagoltuk el, mert azt kötelességünknek tartottuk szüleink és önmagunk miatt is. Még arra is tellett az energiánkból, hogy részt vegyünk különböző tudományos diákköri tevékenységekben is. (Ebben is Járosi Marci jeleskedett elsősorban, dolgozatával még díjat is nyert.) Az egyetem befejezése után Horváth Lacival Jászberénybe kerültünk a Hűtőgépgyárba. Marci Berentére, a Hőerőműben kezdte pályafutását, de barátságunk Vele sem szakadt meg. Uzsoki Gyurka és Flórián Sanyi Pesten maradtak, Dömötör Árpai meg visszament Zalába, Zalaegerszegre, ahova 2 év jászberényi kitérő után Horváth Laci is követte. Ők Zalaegerszegen alapítottak családot. A maguk munkaterületén a kanizsai gépiparistákból lett mérnökök megállták a helyüket és öregbítették a Nagykanizsai Gépipari Technikum hírnevét. Sajnos, Horváth Laci és Flórián Sanyi már nincs közöttünk.

Kelemen Valéria:

Valahol mindenkinek ki van jelölve a helye

Egy évtizede vakként élő Gazda Zoltán, versmondó máig is színesben álmodik

A szem a legfontosabb érzékszervünk, hiszen a látás biztosítja a legtöbb információt számunkra. Ez a megállapítás többnyire csak akkor emelkedik „törvényerőre”, ha veszélyben van a szemünk világa.

A látás elvesztése borzalmas trauma – állítja a kanizsai *Gazda Zoltán*, aki cukorbetegségéből kifolyólag, két szemműtétet követően, 1992-ben szinte fél év leforgása alatt megvakult. Az addig oly aktív férfi – aki a gépgyárban műszaki beosztásban dolgozott, fotókiállításokon vett részt, szerkesztette a *Vasvázas* című gyári újságot, meg két könyvet, társadalmi munkában 10 éven át a Bányász Szakszervezet elnöke volt – 55 évesen teljesen a padlóra került.

Gazda Zoltán és Nusika

– *A család mellett mások segítségére is szükségem volt ahhoz, hogy sikerüljön talpra állni, s átértékelve az életet, új célokat kitűzni* – mondja. – *Egy pszichológus, Kaszás Gizella segített át a legkritikusabb időszakon, aki azt javasolta: reggeltől estig foglaljam el magam, hogy a kétségbeeséshez vezető gondolatokat kiszűrjem. A mai napig keményen meg kell dolgoznom azért, hogy a cukorbetegség és a vakság okozta korlátokat tágítva a mozgásterem egy picivel nagyobb legyen. Vagy fizikai munkát végzek, vagy verseket tanulok, melyben – mint mindenben*

– *feleségem a legfőbb támaszom. Ő egyébként nem is a fele-, hanem az egészszégem.*

– *Igazi diákszerelem volt a miénk, s most karácsonykor már a 44. házassági évfordulónkat ünnepeltük – veszi át a szót Gazda Zoltánné, aki szerint a férje többnyire olyan költeményeket választ, melyek nem forognak közkezen. – Mivel nála összefolynak a napszakok, éjszakáinként rádiózik, s ha meghall egy olyan verset, amelyik tetszik, felírja a címét. A kanizsai, a Széchényi és a Szabó Ervin Könyvtárral is kapcsolatban állunk, így szerezzük be a köteteket.*

S hogy egy vak ember hogyan tanul verseket?

– *A cukorbetegségemből adódóan naponta minimum kétszer ujjbegyből vért kell venni, ezért nem tudom érzékelni a braille-írás kis pontjait. A feleségem felmondja magnóra, minden hangsúly nélkül, majd memorizálok. Kibédi Ervin kissé keserű szájízű verseit szeretem legjobban, melyek az én helyzetemmel is azonos hullámhosszon vallanak.*

Zoli bácsi aktivitása vakként is töretlen: 1999-ben már egy 60 perces önálló esttel lépett fel, A szívemmel látlak téged címmel, melyet újabb irodalmi összeállítások követtek. Kizárólag olyan helyekre megy, ahova hívják, s az invitálásokban most karácsonykor sem volt hiány. A mozgáskorlátozottak ünnepségén, a kórházi kápolnában, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezetnél, a HSMK nyugdíjas karácsonyán és a vakok karácsonyán mondta Vass Albert: Magyar cirkusz, Babits Mihály: Zsoltár gyermekhangra, Emőd Tamás: Karácsonyi ének, Bódás János: Valahol ki van jelölve a helyed című műveit. Olyan versmondó, aki nem a szabályok alapján, a belső érzései szerint szaval.

Egy évvel ezelőtt megkapta a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Louis Braille emlékérmének arany fokozatát, a szövetség érdekében kifejtett társadalmi munkája elismeréséül. Persze nem a kitüntetésért, belső indíttatásból tevékenykedik sorstársaiért – s a maga örömeire. Állítja, nála nehezebb sorsú emberek is vannak, ő legalább színesben álmodik ... (*Megjelent a Zalai Hírlap 2003. január 9-i számában. Fotó: Szakony Attila.*)

Bódás János:
Valahol ki van jelölve helyed!

Azért van síró, hogy vigasztald,
az éhező, hogy teríts neki asztalt.
Azért van seb, hogy bekösse kezed,
vak, elhagyott azért van, hogy vezesd.
Azért van annyi árva, üldözött,
hogy oltalmat nyerjen karjaid között.
Azért roskadnak mások lábai,
hogy terhüket te segíts hordani.
Az irgalmat kínok fakasztják.
Mélység felett van csak magasság.
Hogyha más gyötrődik, szenved – azért van,
hogy te befogadd szívedbe boldogan.
Megmutattad néha legalább,
hogy lelked által enyhült, szépült a világ?
Vagy tán kezedtől támadt foltra folt
ott is, ahol eddig minden tiszta volt?

Mi vagy?
Vigasztnak, írnak szántak,
menedéknek, oszlopnak, szárnynak.
Valahol rég... siess... keresd,
Ki van jelölve a helyed.

Csak ott leszel az, aminek Isten szánt,
másként céltalan lesz az életed,
s a sors ekéje bármily mélyen szánt,
mag leszel, mely köre esett.
Elkallódott levél leszel,
mely a címzetthez nem jut el.
Gyógyszer, mely kárba veszett,
mit sohasem kap meg a beteg.
Rúd leszel, de zászlóatlan,
kalász leszel, de magtalan.
Cserép, melyben nem virít virág,
s nem veszi hasznát
sem az ég, sem a világ.

Janzsó Antal – Mérksz Andor:

Büszkék vagyunk a gépésztechnikus elődökre

Jelenünk a múltban gyökerezik, szép feladat példájuk folytatása

Janzsó Antal: Cserhádi Sándor Szakközépiskola. A Cserhádi Sándor Szakközépiskola fejlesztésének útját döntően kijelölte a Zala megyei VB. 151/1977.sz. határozata. A városban 1956-ban megszűnt gépésztechnikus képzés miatt a munkaerőpiacon keletkezett űrt kellett megszüntetni. Ezért az 1978-79-es tanévtől a gépszerelő-karbantartó szakra felvett tanulók képzésével egy nagy ívű szakmai, pedagógiai fejlődés vette kezdetét. 1977. augusztus 1-től 2004. július 31-ig igazgatójaként szívesen vállaltam ennek irányítását.

A 80-as évek közepére társadalmi összefogással megépültek a tanműhelyek, laboratóriumok, kialakításra kerültek a szaktantermek. Fialat, jól képzett közismeretis és mérnök tanárokkal bővítettük tantestületünket. Csak azok maradhattak tanári beosztásban tartósan, akik képesek voltak a megkívánt intenzitással oktatni, nevelni. Arra törekedtünk, hogy korszerű technika álljon a tanárok, illetve a tanítványok rendelkezésére. Ennek biztosításában támaszkodhattunk a főhatóságok, a fenntartó és a gazdálkodó szervezetek támogatására.

Intézményünk elfogadottságát, társadalmi beágyazottságát segítette, hogy 1985 szeptemberében újraindíthattuk a gépésztechnikus képzést (az első technikusok 1989 júniusában érettségiztek, közülük 8-an azonnal egyetemre nyertek felvételt, 11-en pedig 1990. június 15-én technikusoklevelet kaptak), hogy 1993-tól bekapcsolódtunk a Világbanki programba, továbbá hogy 1994-ben honosított osztrák tanterv szerint – heti 6 németórával – indult el a számítástechnika-gyártástechnika szakon a képzés.

Oktató- nevelő munkánkat intenzifikálta a folyamatos fejlesztés, amit megkövetelt a gazdasági-társadalmi változások növekvő üteme is. A gépszerelő-karbantartó szak indítását követően 2-4 évente új szakokon – mechatronika, robottechnika, informatika, elektronika és CNC-technika, automatizálás – indult el a képzés. Ez a szüntelen fejlesztés húzóerőként működött számos vonatkozásban. Egyre jobb előképzettségű tanulók érkeztek az általános iskolákból. A tanárok folyamatosan tanultak, külföldi tanulmányutakon vettek részt, módszertani kultúrájuk fejlődött. Évről-évre korszerűbb technika – számítógépek, CNC oktató- és terme-

lógépek, különböző típusú robotok, a szimulációs oktatást segítő szoftverek – állt rendelkezésre.

Mechatronikai laboratórium

A mennyiségi növekedés igazolására szolgáljon az alábbi néhány számadat:

Tanév	Osztályok száma	Tanulók száma	Tanárok száma
1977/78	4	126	11
1978/79	6	209	17
1981/82	15	399	40
1990/91	19	508	63
1999/2000	21	633	71
2011/2012	28	692	72

A személyi és tárgyi feltételekben bekövetkezett jelentős mennyiségi növekedés új minőséget hozott. Az oktatás és képzés fejlesztése mellett a tanítványok szeretetére és tiszteletére egyidejűleg igényes követelménytámasztásra épülő nevelési feladatainkat is jó színvonalon megoldottuk. Hazájukat szerető, felelősen gondolkodó és cselekvő állampolgárokat igyekeztünk nevelni.

Ebben a munkánkban is állandóan tapasztaltuk a szülők támogatását. A CSERISEK szerettek iskolába járni! A Cserhāti Sándor Szakközépiskola országosan ismert és elismert intézmény lett. Számos kolléga kapott minisztériumi kitüntetést. A Cserhāti Szakközépiskola néhány „diplomáciai” sikere:

- Országos Szakmai Tanulmányi Verseny elődöntőjének (1987) és döntőjének (2000) megrendezése,
- osztrák, német diák és tanárcsere,
- külföldi látogatók pozitív véleménye,
- felsőfokú levelező tagozatos képzés indítása (Gábor Dénes Főiskola, Miskolci Egyetem kihelyezett főiskolai kara),
- Göncz Árpád a Magyar Köztársaság Elnöke látogatása, és véleménye: *„Ezt a tanintézetet mindig az jellemezte, hogy elébe ment az időnek, az országban is egyedülálló szerkezettel működik, olyan tudást adnak itt, ami többféle pálya felé nyitottá teszi a diákokat; nem várta meg, hogy mások kezdeményezzenek, hanem a világbanki kölcsönt igénybe véve bázisiskolává váltak. A „Cseri” egy teljesen modern, rugalmas, alkalmazkodóképes, konvertálható tudást adó iskola.”*

Tanítványaink a megyei matematika, fizika versenyeken általában 1..2. helyezést értek el. Az OKTV-en főleg matematikából és fizikából teljesítettek jól. Az OSZTV-en szinte minden évben volt tanulóink az első 10 helyezett között, akik felvételi vizsga nélkül jutottak be a kiválasztott felsőoktatási intézménybe. Végzőseink közül sokan kerültek főiskolára, egyetemre. Közülük többen tudományos karriert futottak be. Számosan multinacionális cégek menedzsmentjében kamatoztatják szakmai és emberi értékeiket. A gazdálkodó szervezetek szívesen alkalmazzák a Cseriben végzett szakembereket.

Diákjaink jól kihasználták a sportolás nagyszerű tárgyi és személyi feltételeit, különösen a tornában, a kispályás fociban és a kézilabda sportágakban voltak eredményesek.

Mérksz Andor: Zsigmondy Vilmos és Széchenyi István Szakképző Iskola. 2000. szeptember 1-től lettem az intézmény igazgatója. Fő feladatomnak tekintettem, hogy az iskolánkban folyó gépészképzést fejleszsem, mivel a munkaerő piacon hiányszakmaként jelent meg. A képzés helyszíne a 60-as évek végétől az Erdész úti gyakorlótelep volt. Az gya-

korlótelepet abból a célból hozták létre, hogy az olaj- és gázipar számára a megfelelő elméleti felkészültség mellett a szükséges gyakorlati ismereteket is megszerezhessék a tanulók. Az eredetileg létrehozott épület-együttes biztosított helyet a gyakorlati foglalkozásokat előkészítő tanóráknak és a szerelési, karbantartási tevékenységeknek. A 1970-es évek elején kapták meg az OKGT üzemaitól azokat a fűró, lyukbefejező és kútjavító berendezéseket, amelyeken a gyakorlati képzés történik.

A 1980-as évek közepétől az olajipar támogatásával a teljes gépparkot sikerült korszerűsíteni. A berendezések és eszközök az iparban megkövetelt műszaki és biztonsági szempontoknak megfelelnek. A 1980-as évek végen az eredeti barakk épület helyén új épületszárnyat hoztunk létre, ahol tantermek, kabinetek kerültek kialakításra.

1984-től a gázipari képzés feltételeit is megteremtette az iskola, a gázszolgáltató cégek hathatós segítségével. A legkorszerűbb tüzelőberendezések mellett gáz- és tüzeléstechnikai mérőrendszerek, eszközök alkotják a gáztechnikai kabinet felszerelését. A végzett gázipari technikusok jelentős hányada dolgozik a szolgáltatói szférában. A technikusképzés mellett a kabinet és a kiegészítő műhelyek helyet adnak a gázvezeték- és készülékszerelő, valamint a víz- és központi fűtés szerelő szakmák elsajátításához is. Az alapképzést a jól felszerelt hegesztő, forgácsoló, lakatos és szerelő műhelyek segítik.

A kútmunkálatok valamint az olaj- és gázkutak lyukegyensúly-megbomlásának szimulálására kúttellenőrzési szimulátort vásároltunk az USA-ból, ahol a különböző veszélyhelyzetek esetében végrehajtandó tevékenységek gyakorolhatók. Számítógépes tantermet hoztunk létre az alkalmazott számítástechnikai oktatás részére, az iparban használt szakmai programok kezelésének elsajátítására.

Az iskola eddigi gépészet-energetika szakirányai a következők voltak:

- mélyfűró technikus,
- fluidumkitermelő technikus,
- gázipari technikus.

Az egyes szakok a szénhidrogének kutatásával, kitermelésével, a különböző rendeltetésű kutak kiképzésével, és a földgázra épülő tüzeléstechnikai eszközökkel foglalkoznak. A szénhidrogénkészletek véges volta, a világpiaci árak alakulása, az Európai Unióhoz való csatlakozási

törekvések egyaránt indokolták, hogy fokozottabban foglalkozzunk a megújuló energiákkal. Az Energetika-Gépészet munkaközösség az elképzelésben rejlő lehetőségeket és kihívásokat felismerve teljes létszámban támogatta az megújuló energiák képzés bevezetését. Az új szakképzés tananyagát az iskola szakemberei dolgozták ki a munkáltatók igényeit is figyelembe véve. Az új szakirány képzése folyamán kiemelten foglalkozunk a biológiai eredetű, a geotermikus, nap-, szél- és vízi energiafajtákkal. A szakmai és vizsgakövetelményeket a Nemzeti Szakképzési Intézet (NSZI) segítségével alakítottuk ki modulrendszerű változatban. Az új gyűjtő szakképesítés neve energiatermelő és -hasznosító technikus, melynek új szakiránya a megújuló energia-gazdálkodási technikus. A fent említett szakirányokat iskolánk oktatja, így a követelmények összehangolása könnyen megoldható volt.

A gyakorlótelep hőközpontja

2003 tavaszán az Erdész úti gyakorlótelepen kazánházi rekonstrukciót kezdtünk meg. Pályázati úton, önkormányzati és vállalkozói támogatással sikerült anyagi háttérrel teremteni a megújuló energiát hasznosító berendezések vásárlásához. A megépült korszerű hőközpontban szinte

minden lehetséges megújuló energiát felhasználnak – a szakoktatás mellett – az épület fűtésére, illetve a használati meleg víz előállítására. Beépítésre kerültek napkollektorok, hőszivattyúk, kondenzációs gázkazánok. Az épület tetején elhelyezett napkollektorok napsütéses időben használati meleg vizet készítenek. A meleg víz készítése közben nincs káros anyag kibocsátás. A napkollektorok mellett, elektromos energiát termelő napelemek is helyet kaptak a tetőn. A megtermelt energiát az elektromos hálózatba juttatják. A hőszivattyúk a föld hőjét hasznosítva fűtik az épületet, illetve szintén meleg vizet készítenek. Amennyiben az időjárási körülmények úgy alakulnak, hogy nincs napsütés, illetve nagyon hideg van, a hőközpontban 3 db korszerű, nagy hatásfokú kondenzációs gázkazán segíti a megfelelő fűtést és meleg víz készítést. A hőközpontban lévő készülékek megfelelő, összehangolt működését egy digitális vezérlőberendezés irányítja.

Az újonnan kialakított hőközpont a megújuló energia-gazdálkodási technikus képzést, ill. az ilyen szakirányú tovább- és átképzéseket szolgálja. 2004 őszén kezdődött el hazánkban elsőként nálunk a megújuló energia-gazdálkodási technikus képzés. A képzés hatékonyságát nagymértékben növeli az iskolában már folyó környezetvédelmi oktatás. Az energiagazdálkodás mindig környezetvédelmi kérdés is. Iskolánkban folyik környezetvédelmi technikus képzés is, és rendelkezésre állnak azok a személyi, tárgyi feltételek (környezetvédelmi laboratórium), amelyek erről az oldalról is alátámasztják azt, hogy iskolánk alkalmas egy ilyen komplex szak oktatására. A két szakma oktatásával egy hatékony, a jövőbe mutató szakképzést valósítunk meg.

2007 januárjában fogtunk hozzá nemzetközi projekt keretében egy „Megújuló energia park” kialakításához. A park berendezései úgy lettek kialakítva, hogy segítségükkel bemutatható és magyarázható szemléletes módon a különböző energiafajták hasznosítása. A kivitelezés során horvát partneriskolánk, a Graditeljska Skola Cakovec diákjai közösen segítettek a 6 db bemutató berendezés kialakításában, melyek a következők:

- kerti tó napelemes szökőkúttal,
- napelemes forgó demonstrációs tábla,
- napelemes töltőállomás elektromos rollerek részére,

- geotermikus berendezés,
- napenergia felhasználása napkollektorokkal,
- szélgenerátor.

2007 október 12-én Nagykanizsa Önkormányzatával közösen rendeztük meg a „*Megújuló energiaforrások felhasználása és a fejlődés lehetőségei Magyarországon*” nevet viselő konferenciát. A konferencia előadói között két volt kanizsai gépiparista is szerepelt: dr. Járosi Márton és dr. Tóth László. Egyik előadóként bemutattam iskolánk eredményeit a megújuló energia oktatás területén. Járosi úr érdeklődését oly mértékben felkeltette előadásom, hogy a konferencia zárása után kérte, hogy mutassam meg a telephelyünket. A telephely megtekintése, és azt követő beszélgetés indította el azt a szakmai együttműködést, amely mára baráti kapcsolattá fejlődött.

Dr. Járosi Márton mint a Lévai Energetikai Alapítvány kurátora 9 millió forint támogatást kezdeményezett, amelyből egy 31 kW-os pellet-tüzelésű kazán, és egy 35 kW teljesítményű faelgázasító kazán került beépítésre. Ezek addig hiányoztak gyakorlati oktatásunk palettájából. A berendezések ünnepélyes átadására 2008 októberében került sor, melyen részt vett dr. Petz Ernő a Lévai Energetikai Alapítvány elnöke is.

A Kanizsa TISZK központja

2008. június 26-án megalakult a Nagykanizsa és Térsége TISZK Szakképzés–szervezési Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft., amelynek vezetője lettem. Az új szervezetet a 70 %-os tulajdonos, a Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Pannon Egyetem (15%), Csapi és Zalaújlak Községi Önkormányzatok Intézményfenntartói Társulása (5 %), DKG – EAST Olaj- és Gázipari Berendezéseket Gyártó Zrt. (5 %), és a HEAT-GÁZGÉP Gázipari Gépgyár Kft. (5 %) alapította. Fő feladatunk Nagykanizsa középfokú iskoláiban folyó szakképzés szervezése, irányítása. Az Erdész úti gyakorló telephelyen épült meg 2010-ben a Kanizsa TISZK Központi Képzőhelye. Az 1500 m²-es épületében a 21. század oktatási eszközrendszerével oktatjuk a gépész, környezetvédelem, informatika, közgazdaság és kereskedelem szakmacsoportokban nappali rendszerben és felnőttképzésben résztvevőket is.

Vitéz Somogyvári Gyula:

Egy kidőlt fatörzs előtt

Vénülő fűz az istenadta.
Úgy állt napfényben, zivatarban,
mint akinek már úgysis mindegy,
hogy könny pillangók keringnek
körötte, vagy a hópihék.
Számba se vette él-e még.

Vénülő fűz az istenadta
s a Duna zúg, oson alatta
nagy idő óta, zajtalan.
A vén fűz meg csak ráhajolva
– mint hogyha titkon hallgatózna –
merengve nézi. Így suhan,
áramlik, s vissza sohse jó,
Isten szolgálja az Idő.

Idők partján állt, s vénült egyre,
lombot nevelt, meg levetette,
s kérgesedett az istenadta.
Csodát ugyan ki látna abban,
hogy vénülünk - itt ez a rendje –
csak a víz jár a végtelenbe
meg az Idő. Mert mind elmúlunk,
a gyökerünkéből kifordulunk;
mi termő volt mibennünk itten,
magához hívja majd az Isten,
s a régi fa avarrá vál.
Egyszerre csak jön egy őszi szél
és kettéroppant majd a tél,
az utolsó szál vén gyökér
s a fa kidől, és tovahordják
és szétkorhasztják a habok.
A fűz már belenyugodott.

S akkor, egyszerre, más vihar
hajtott föl villámaival,
bömbölt, zúgott, mint ördögátok
s gyilkolta, zúzta a világot –
hagyjuk! A gondolat is fáj,
az ember szinte nem talál
pontot e meggyötört világon,
hol, mint madár a tarlott ágon,
csak percre is nyugvást találjon.

És lám, a fűz, az istenadta,
törten és csonkig hasogatva
– mikor úgy vélted, vége már –
egy szál gyökérből újra hajt
s lerázva kint, ezernyi bajt
új gallyra törtet, s fényre vár!
Én Uram Isten! Hát e vén
még élni kíván S ölemén
az életért S új harcba kezd
Hát hányszor kell megölni ezt,
hogyan magát végül is megadja.

Megrendülten és áhítatba
nézem e kérges bajnokot.
S ámulva látom, hogy amott
tovább is hajt egy másik ág,
nem, nem ez nem hagyja magát
Talán csak egyetlen gyökér,
az utolsó, de él, de él
s míg él hitében verhetetlen!
Hát hajtja, egyre vérmesebben,
a nap felé új sarjait!

S én röstelkedve állok itt
hát ez a vénség, ez tanít
új reménységre engemet,
akit már szinte eltemet
a kín s a gond nehéz avarja,

hogy nincs halál, nincs elmúlás
- amíg azt Isten nem akarja!

Nézem ez újból sarjadót
és elordítom harcosan
halljátok meg ti korhadók
– kik úgy hittétek, vége van –
bénák, roncsok és összetörtek,
kiégettek és meggyötörtek!
Nincs még halál! Nincs még enyészet!
Még nem végzett velünk a végzet!
S legyen bár hegynyi omladék,
mely ránk zuhant kivájjá még
győzelmes útját minden águnk,
s hajtunk, sarjadunk, kivirágzunk,
mert istenáldott dachban égünk
és csakazértis százszor élünk!

Köszönetnyilvánítás

Egy ilyen emlékkönyv létrehozása sokak áldozatos munkájának eredménye, ezért szerkesztői köszönetünk is terjedelmesebb a szokásosnál. Könyvünk, amint azt az előszóban is hangsúlyoztuk, nem választható szét a kanizsai gépiparisták emléknapijának szervezésétől, annak részét képezi. Több mint fél évszázad távlatából kellett a feledés homályából felszínre hozni a még élők és az eltávozottak hozzátartozóinak emlékezéseit. Hogy ez sikerült, az egy kisebb fajta „csoda”, aminek megvalósulásához, az eltökéltség mellett, egy nagy csapat munkájára volt szükség. A következőkben mind az emléknapi szervezésében, mind az emlékkönyv létrehozásában közreműködők érdemeit méltatjuk.

Köszönet iskolatársainknak, akik nemcsak emlékeiket őrizték meg, hanem relikviáikkal (fényképekkel, dokumentumokkal) és írásaikkal gépiparista lelkesedéssel részt vettek múltunk „kiadásában”. Akiknek csak lehetett – az életrajzok kivételével – megküldtük megszerkesztett írásaikat, kérve jóváhagyásukat. Akik ezzel éltek, írásaik ismételt átnézésével, jobbtásával szerkesztői munkánkat is segítették. Közülük ki kell emelni a Szervező Bizottság tagjait, akiknek nevei szerepelnek az emlékkönyvben. Külön köszönjük a következő iskolatársaknak, hogy írásaikon túlmenően ötleteikkel és tanácsaikkal segítettek: Bene Gusztáv, Czotter László, Gazda Zoltán, Hegedős Miklós, Kovács László, Kutasi László, Molnár János, Sallay Zoltán, Várhelyi Erzsébet, Wolf József. Velük a munka során többször konzultáltunk. Stáhl György (Ziegler Ilona férje) „tiszteletbeli gépiparistaként” segítette munkánkat. Festőink életművének feltárásában Bálits Károly (Bálits Kálmán bátyja) és Tóth Béláné Király Ilona segített.

Köszönet tanárainknak, tanáraink családtagjainak. Borsfai Gézáné (Halmai Lujza), Buvári Andrásné, Járosi Károly, Kemsei Mária (Szász Olivérné), Kerekes János, Lovász György dr., Márkus Ferenc dr., Szántó Vilmosné, Szépe György dr., Varga Ferenc, Mátyásné Flórián Ildikó életrajzokkal, írásokkal, dokumentumokkal, fényképekkel, levelezéssel és telefonbeszélgetésekkel segítettek munkánkat. Vértes Judit „tiszteletbeli gépiparista” a még élő tanúk felkutatásával, inspirálásával és könyveivel segítette a gépiparista múlt feltárását, édesapja „titkának” megismerését.

Köszönet Nagykanizsa Város polgármesterének, Cseresnyés Péternek, aki felkarolta kezdeményünket és sokoldalúan támogatta annak megvalósulását. Ebben segítettek Janzsó Krisztina kabinetvezető és Valkó Viktória városmarketing ügyintéző.

Köszönet a Kanizsa TISZK Mérksz Andor igazgató által vezetett csapatának, ők végezték a találkozó technikai szervezését. Mérksz Andor személyesen részt vett a Szervező Bizottság munkájában, közvetlen munkatársai: Faragó Zsolt szakmai, Gőcze Gyula gazdasági vezetők, Janzsó Antal és Veilinger Livia titkárnő, aki a technikai szervezés egyik fő mozgatója volt.

Köszönet a Halis István Városi Könyvtár igazgatójának, Czupi Gyulának, aki nagyban segítette munkánkat; biztosította az emlékgyűjtés infrastruktúráját, a könyvtár honlapján a címlisták kezelését. A könyvtár a könyv megvalósításának műhelyévé vált. Kiadóként vállalta könyvünk lektorálását, tanácsaival segítette a szerkesztést. A könyv tördelési munkáit Tábori Zita végezte, aki a honlapot is kezelte.

Köszönet az emléknep és az emlékkönyv létrejöttét támogató cégeknek, akiknek neveit a könyv elején felsoroltuk.

Köszönet Ágh Fábián szobrászművésznak, aki könyvünk borítóját tervezte, fényképeket készített relikviákról és művészeti tanácsokat adott.

Köszönet Pálos Lászlónak. Ő készítette emléknepünk felvételeit, DVD dokumentációját.

Már a bevezetőben említettük, hogy az anyagok nemzedéktársaink lehetőségei szerint kézzel írva, gépelve, hangszalagon, kisebb részben elektronikus formában, szóbeli közlésekben jutottak el hozzánk. Ezek feldolgozását: gépelését, szkennelését, a hangfelvételek leírásának nehéz munkáját *Szabóné Karaba Margit végezte, amiért köszönet illeti.* Különleges köszönettel tartozunk iskolatársaink *internetezni tudó gyermekeinek és unokáinak,* akik elektronikus levelezéssel segítettek munkánkat, ami által a nemzedékek közötti együttműködés is gazdagodott.

Nagy öröm volt számunkra e könyv szerkesztése. Köszönjük a felénk áradó bizalmat, szeretetet és biztatást, az elismerő szavakat mindazoknak, akikkel munkánk során kapcsolatba kerültünk:

Járosi Márton és Tavasz Ferenc

A Kiadó utószava

Varázslatos az a munka, mellyel ez a könyv született. Lelki szükséglet hozta létre, egy elszalasztott lehetőség nyert benne késői megvalósulást.

Miközben ők – a szervezők, szerkesztők, emlékeztetők – tették a dolgukat a nagyszerű és hivatott szerkesztő, Járosi Márton vezetésével, egy város írott emlékezete lett teljesebb.

Sokat kaphattak tanáraiktól, a várostól, ha hosszú idő után ilyen nagy erőfeszítés árán köszönték meg.

A kötet első olvasójaként minden hálás olvasó köszönetét küldöm a megvalósításban résztvevőknek.

*Tisztelettel
Czupi Gyula
a kötet kiadója*

Az elfelejtett iskola szellemi öröksége tovább él

Mára már nagyon sokan elfelejtették, hogy Nagykanizsán volt valaha egy Gépipari Technikum. Mi, volt diákjai viszont nem felejtettük el, és büszkék vagyunk volt iskolánkra, ahol a felnőtté válás fontos életszakaszát töltöttük. Emlékkönyvünk célja, hogy a kanizsai gépiparisták életműve a város kultúrtörténetének részeként el- és közismert legyen; az alapító tanárok és oktatók emléke megörökítésre kerüljön.

Eleinktől kapott örökségeink, adottságaink, iskolánk, neveltetésünk, tanulási erőfeszítéseink, élettársunk, emberi kapcsolataink, s nem utolsó sorban a kor, amelyben éltünk, ez határozta meg életünk, teljesítményünk. A kérdés az, hogy mindezek figyelembevételével hogyan éltünk a ránk bízott talentumokkal? A technikum „Kalevalája”, teremtéstörténete mellett ezt örökítettük meg emlékkönyvünkben.

Gondoljuk csak meg: a diktatúra legsötétebb ötvenes éveiben, az elűzött piaristák tulajdonán létrejön egy építő, tanuló-alkotó új iskolai közösség. Úgy, hogy a tanárok – akik közül többeket kiemelnek és elhurcolnak – tudomásul veszik, adottságként fogják fel a politikai rendszert, az ahhoz való látszólagos hűséget. Lázadni nem lehet, csak elfogadni; akkor hát élni, alkotni kell. A ránk bízott gyerekeket a közösség, a haza javára kell nevelni, ők túl fogják élni a rendszert, ők a jövő. Így lehetett a fojtogató politikai légkörben az alkotás, az építkezés, a tanulás és az emberség boldog szigete a gépipari. Jót tenni, alkotni, jövőt építeni mindig kell, „ahogy lehet”.

